

Učenci so pisali o miličnikih

V torek je posebna komisija na osnovni šoli »Katja Rupena« v Novem mestu izbrala najboljše spise učencev, ki so ob 25-letnici organov za notranjo varnost opisali svoja srečanja z miličniki. Natečaj za najboljše spise je razpisala komisija za stike z mladino pri strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani. Učenci so pisali spise v šoli pod nadzorstvom učiteljev in so se zelo potrudili, saj so tekmovali za lepe nagrade. Komisija je izbrala 6 najboljših spisov novomeških učencev in 2 spisa učencev iz podružničnih šol. Nekaj boljših spisov bo nagradila tudi uprava za notranjo varnost v Novem mestu.

Na proslavo v Velenje!

V ribniški občini se že pripravljajo na proslavo 27. aprila v Velenju, ko bomo slavili obletnico ustanovitve OF in praznik XIV. divizije. Računajo, da bo med udeleženci najmanj 200 Ribničanov. O udeležbi so razpravljali tudi na nedavni občinski konferenci Zveze združenj borcev NOV Ribnica. Računajo, da bo velik odziv za proslavo predvsem iz vrst bivših borcev in članov delovnih kolektivov. V Velenje se bodo peljali s posebnimi avtobusi.

Tudi za izobraževanje in vzgojo

Na predlog sveta za kulturo bodo v bodoče podeljevali Trdinove nagrade razen za dosežke na literarnem, likovnem, glasbenem, kulturno-svetnem in znanstvenem področju tudi za dosežke v izobraževalni in vzgojni dejavnosti. To določilo velja že letos. Ker je pregled nad ustvarjalnostjo v šolstvu mogoče šele po zaključku šolskega leta, je rok za dajanje predlogov podaljšan do 30. junija. Takšno spremembo odloka o Trdinovih nagradah so sprejeli odborniki na petkovni seji skupščine.

OD 3. DO 13. APRILA
1969

Nestalno s pogostimi padavinami, ki bodo močnejše v času med 3. in 8. aprilom. Okrog 12. aprila približno dvodnevno izboljšanje vremena.
Dr. V. M.

29.999?
30.000?
30.001?
Kaj? Kdo?
Kje?

Preberite na 14. strani!

ČEZ DESET DNI, natanko v nedeljo, 13. aprila, bodo občani krajevne skupnosti v Novem mestu odločali o pomembnem vprašanju: o podaljšanju samoprispevka za gradnjo 2 novih osnovnih šol v mestu. Hkrati bodo občani sevniške občine isti dan sprejemali prav tako pomemben sklep: za zgraditev novega zdravstvenega doma in lekarne v občinskem središču bodo izglasovali krajevni

samoprispevek. – V obeh občinah se vsi odrasli občani zavedajo: gre za srečo in blagostanje naših otrok, te naše svetle, ponosne bodočnosti! K temu, kar nam bo za nove šole in zdravstvene domove prispevala širša družbena skupnost, pa hočemo sami dodati krepak temelj in velik delež! Potem bomo do pomoči družbe tolikanj bolj upravičeni.

KMETIJSTVO MOČNO VPLIVA NA UČVRSTITEV GOSPODARSTVA

Ohraniti čvrstost cen in dinarja!

Podpredsednik skupščine SRS in kandidat za republiški zbor dr. Jože Brilej odgovarja na vprašanja naše novinarke Jožice Teppey

Vprašanje: Katere so po vašem mnenju najvažnejše naloge, ki čakajo prihodnjo republiško skupščino?

Odgovor: Najosnovnejša naloga prihodnje republiške skupščine, toda ne le skupščine, temveč tudi vseh družbeno-političnih sil, delovnih organizacij in samoupravnih skupnosti ostaja še naprej uresničevanje gospodarske in družbene reforme. Dosednji uspehi gospodarske reforme in razvoj samoupravnega sistema, ki je še posebej prišel do izraza v nedavnih spremembah zvezne in

republiške ustave, ustvarjajo materialne in politične pogoje za še hitrejši razvoj naše samoupravljaljske družbe.

Vprašanje: Kako bi vi te naloge konkretizirali za gospodarsko področje?

Odgovor: Pred celotno gospodarstvo se postavlja naloga nadaljnje modernizacije, usklajevanje proizvodnje s potrebnimi tržjišči, večanja produktivnosti, intenzivnejšega vključevanja mednarodno delitev dela preko povečanega izvoza in uvoza, kakor tudi s širšim proizvodnim sodelovanjem podjetij drugih držav. Pri tem ostane osnovna naloga ohraniti in okrepiti stabilnost cen in vrednost dinarja. Da bi gospodarstvo ob večji delovni in poslovni učinkovitosti moglo uresničiti te naloge, je potrebno dalje razvijati družbenoekonomski sistem in spremeniti učinkovite potrebe o tekoči gospodarski politiki.

Družbeno-politične skupnosti, od federacij do republik in občin, morajo omogočiti delovnim organizacijam, da bodo bolj kot do sedaj razpolagale z ustvarjeno akumulacijo, obenem pa jim morajo omogočiti združevanje

sredstev, vendar ne na administrativni način, temveč po tržnih pogojih. Še konkretnije: potrebni so učinkoviti ukrepi, da bi delovne organizacije razpolagale s 70-ost. sredstvi za razširjeno reprodukcijo. Družbeno-politične skupnosti morajo istočasno nastopiti proti monopolističnemu prilaščanju sredstev, kar je že pršlo do izraza pri delovanju bank, elektrogospodarstva, zavarovanja in deloma tudi v trgovini.

Vprašanje: Bralce Dolenjskega lista, med katerimi je veliko kmetijskih proizvajalcev in obrtnikov, bo prav gotovo zanimalo, kakšno vlogo naj bi pri takem gospodarskem razvoju po vašem mnenju imela kmetijstvo in obrt?

Odgovor: Glede vloge in mesta, ki naj bi ga imela kmetijstvo in obrt v nadaljnjem razvoju gospodarstva, ni več nobenih nejasnosti. Republiška skupščina je o razvoju teh dveh gospodarskih panog razpravljala v drugi polovici lanskega leta in jasno določila nadaljnjo politiko obeh panog. Uspešnejši razvoj kmetijstva je eden izmed osnovnih pogojev

(Nadaljevanje na 5. str.)

Kočevski šahisti četrti!

Na hitropoteznem šahovskem prvenstvu slovenskih mest, ki je bilo 30. marca letos v Ptuj, je nastopilo kar 32 mestnih ekip. Iz Dolenjske so nastopile ekipe Kočevja, Novega mesta, Metlike, in Brežice. Po pričakovanju so se v finale uvrstili Novomeščani in Kočevjarji. Za presenečenje turnirja so poskrbeli mladi kočevski šahisti, ki so osvojili odlično četrto mesto. Nekaj kol pred koncem so bili celo tretji.

Končni vrstni red: 1. Ljubljana 51 točk, 2. Maribor 47,5, 3. Domžale 39, 4. Kočevje (Osterman, Cimer, Ivčič, Gornik, Pranzl in Zupanc) 38 točk, 5. Novo mesto (dr. Sunjic, prof. Penko, Škerlj, Sitar, Šcap, Sporar in M. Ploček), 18. Brežice in 20. Metlika.

I. STANIČ

Prireditve za izseljence

Na nedavni seji izvršnega odbora Slovenske izseljenske matice v Ljubljani so podrobneje razpravljali tudi o letošnjih prireditvah za izseljence. Srečanje dolenjskih izseljencev bo 29. junija v Vipici v Beli krajini. Osrednji izseljenski piknik pa bo tudi letos v Škofji Loki, in sicer 4. julija. Prireditve za izseljence bodo tudi v nekaterih drugih večjih krajih v Sloveniji. V Ribnici letos izseljenskega srečanja ne bo, ker ga namerava organizirati podružnica SIM Kočevje-Ribnica v Kočevju skupaj s proslavo 50-letnice delovanja kočevske gimnazije. Datum proslave še ni določen.

Vagon se je iztiril pod Sv. Ano

V predoru pod sv. Ano pri Mirni peči je 29. marca ob 18.30 iztiril vagon tovornega vlaka, ki je vozil iz Novega mesta v Trebnje. Vagon je bil na preizkusni vožnji. Komisija, ki je prišla kmalu po nesreči na ogled, je ugotovila, da je iztiril zaradi tehnične napake. Ob 23. uri so vagon spet spravili na tir in progo odprli.

OD 1. XI. 68 DO 31. III. 69
3.978 novih!

TUDI ZADNI TEDEN naše akcije ni bil slab ali podpovprečen: še 100 novih naročnikov smo pridobili (od tega kvintet Berger 27). — Stanje v torek popoldne:

BREŽICE:	343
ČRNOMELJ:	296
KOČEVJE:	252
KRSKO:	538
METLIKA:	118
NOVO MESTO:	806
RIBNICA:	202
SEVNICA:	341
TREBNJE:	415
Razne pošte:	446
Inozemstvo:	221

tedenski mozaik

Med manifestacijami v Prazi po zmagi češkoslovaškega hokejskega moštva nad sovjetskimi z rezultatom 2:0 je bilo slišati tudi ta-le vzklik: »Vi imate tanke, mi imamo gole! Ussuri, Ussuri! Ha, ha, ha!... Na enem izmed transparentov pa je pisalo: »Mi se Rusov ne bojimo! v hokeju jih zavrtimo! za avgust se še pogovorimo.«... Na plakatu palestinske osebovne organizacije je pisalo: »Sirhan B. Sirhan (morilec Roberta Kennedyja) je gverilec — ne morilec!... V Španiji sv. Jožef varuje, general Franco pa nagrajuje družine s številnimi otroki. Letos sta dobila državno nagrado kmet Francisco Ojeda (19 otrok) in novinar Jesus Frangoso (18 otrok). Imen mater niso objavili... Politični nasprotniki so zakuhali avstralskemu premieru Gortonu škandalček, ki naj bi — kakor so upali — prerasel v škandal. Obtožili so ga, da se je zapletel v ljubezensko razmerje z mladim dekletom. O tem je bilo govora celo v parlamentu. Vse kaže da je bil premier »medolžen«. Sam pa je dejal: »Seveda rad kaj popijem. Rad se tudi poveselim. Prav tako rad sem v družbi žensk. Toda kaj hočete od mene? Da živim v slonokoščeni stolpu, ker sem ministriški predsednik?... Kos romantike bo za zmeraj umrl v Kanadi s sklepom vlade, da slavna kanadska policija »Mounties« ne bo več uporabljala eskimskih psov kot vprego za sani po brezkončnih zasneženih prerijskih Kanadi. Namesto psov — letala in vozila na smučeh. To je napredek. Toda marsikateri »Mounties« se bo z žalostjo spominjal eskimskih psov, svojih najboljših prijateljev. Zgodilo se je že tudi, da so lačni policaji pojedli svoje »prijatelje«. Zato je zdaj ob novem odloku vlade star policaj zastavljal vladni tole vprašanje: »Ste že kdaj poskušali pojediti motor?«...

Kmetijsko zemljo kmetom

Zložba zemljišč je otežkočena zaradi stroškov — Ugodnejši dedni zakon — V dedne deleže naj bi vsteli tudi izdatke za šolanje posameznih dedičev

Na malih parcelah je težko sodobno gospodariti in opravljati razna dela s stroji. Včasih so kmetijske organizacije in razni družbeni organi svetovali kmetom, kako naj bi si pomagali. Odkar je takih nasvetov manj, pa o svojih težavah in možnostih, kako bi si pomagali, razmišljajo vse bolj kmetje. V mnogih krajih se pogovarjajo o zložbi zemljišč ali so jo že celo predlagali občinskimi organom. Pobuda je dobra — žal, pa ni sredstev za uresničitev. Nove meritve vseh zemljišč in izdelava novega katastra veliko stane. Zato naj bi začeli uresničevati take želje postopoma z manjšimi stroški. Hkrati pa je potreben nov dedni zakon.

Kmetje lahko začnejo zlagati zemljišča z zamenjavo parcel. Republika se je odpovedala dohodku od tega. Če se še občine, bodo stroški precej manjši, kot so bili včasih. Pri zamenjavi kmetijskih zemljišč med kmeti naj namreč ne bi zaračunali enakih družbenih davkov kot pri prodaji in nakupu zemljišč. Če bodo stroški prevleknjube zamenjanih zemljišč

mali, se bodo kmetje gotovo lažje dogovorili med sabo kot doslej. To bo sicer veliko počasnejše kot če bi izvedli hkratno zložbo zemljišč v vsej katastrski občini. Med nekaterimi parcelami pa bodo je začeli izginjati meje.

Zlaganje zemljišč gotovo ne bi veliko koristilo, če ne bi spremenili tudi dednega zakona. Kmalu bi se namreč spet drobila. Po predlogih za novi dedni zakon naj bi kmetijska zemljišča podedovali le tisti dediči, ki bi jih obdelovali kot kmetje. Drugi dediči naj bi dobili svoje deleže izplačane v denarju. Če med dediči ne bi bilo nobenega kmeta, naj bi pristojni občinski organ prodal posestvo na javni dražbi in dedičem razdelil izkupilek. Posestvo bi smel kupiti le kmet ali več kmetov posamezne parcele, ki so jim blizu. Za tak nakup pa bi bilo treba zagotoviti nekaj sredstev, da bi kupci lahko najeli posojilo in takoj pričeli, dediči pa dobili izplačane deleže.

Gotovo imajo prav tudi kmetje, ki pravijo, da bi bilo treba narediti pri dedovanju razliko med sinom in hčerko, ki ostane na posestvu. In tistimi brati in sestrami, ki so se usposobili za poklic. Stroške za šolanje so krili iz dohodkov posestva. Za vlaganje v proizvodnjo je ostalo manj denarja. Višja kvalifikacija zagotavlja človeku večje dohodke. Fant ali dekle, ki sta od mladosti ostala na posestvu, pa sta staršem tudi pomagala ustvarjati dohodek za šolanje drugih. Zaslužila sta si večji dedni delež.

Če odločanja o pravični razdelitvi ni možno prepustiti uršem — pri nekaterih bi verjetno prevladovala naklonjenost do posameznih otrok — naj bi se v dedni delež obvezno vsteli stroški

NURNBERG (Nemčija): Ameriška vojaška policija pelje dva svoja mlada vojaka, ki sta bila aretirana v ponedeljek ponoči, na zasliševanje. Prijeli so ju s 14 drugimi v stanovanju nekega ameriškega državljanja v Nürnbergu, kjer so zaplenili skoraj 50 kg hasiša in pripomočkov za kajenje. Osumljene narkomane so polovili drugega za drugim, ko so prihajali na tajno uživanje. Telefoto: UPI

tedenski zunanjepolitični pregled

Kljub številnim pomembnim dogodkom in dogajanju po svetu — kriza na Srednjem vzhodu in začetek četrtnih pogajanj o njej, usoda pogajanj o protiraketnih sistemih, evropska varnost — svet še naprej z vso pozornostjo spremlja krizo v kitajsko-sovjetskih odnosih. Znano je, da so se sovjetski in kitajski granicarji vsaj dvakrat spopadli na otoku Damanski (kitajsko: Cenpa); 2. in 15. marca. Zadnji spopad že ni bil samo spopad med granicarji, saj so po sovjetskih virih Kitajci privlekli na mejo topove, mine, in težke strojnice in so napadli v treh valovih. Po tujih virih so morali Sovjeti uporabiti oklepne enote in minirati otok, da so naposled pregnali Kitajce. Verjetno pa je poleg teh dveh velikih spopadov prišlo še do drugih prask.

Sovjetska vlada je zdaj objavila izjavo, napisano v spravi živem tonu, v kateri predlaga pogajanja, ki jih je leta 1964 že začela s Kitajsko, a so kmalu nato propadla zaradi »kulturne revolucije«. Toda kljub spravi živim tonu opozarja izjava Kitajsko, da s Sovjetsko zvezo in sovjetskim ljudstvom ni mogoče govoriti »v jeziku orožja«. Tudi ni mogoče spreminjati meje, ki je bila določena in potrjena že »za časa davnih pokolenj«.

Dejanska se je Sovjetska zveza znašla zdaj tam, kjer je bila leta 1964 — pred izbiro, ali naj se bojuje na dve strani, proti Zahodu in proti Kitajski, ali naj se »smehlja« na eno stran, da bi bila močnejša na drugi. Premier Hruščov se je takrat očitno odločil, da je treba popraviti mostove z Zahodom. Pravijo, da je bil to eden izmed vzrokov, da ga je sedanja kremeljska garnitura — Brežnjev, Kosigin, Suslov, Podgorni in drugi — strmoglavila. Ti so upali, da bi bilo mogoče »zakrpati« odnose z Mao Če Tungom. Doslej jih še niso in dilema je ostala. Celotno se je zaostila.

Svetovna javnost se tudi zanima, kaj se lahko izčrpa iz takih spopadov, ki so že prerasli obsejne praske. V tej zvezi je zanimivo mnenje francoskega generala Andréja Beaufreja, ki velja za enega najboljših strateških analitikov na svetu. Beaufre sodi, da za zdaj ni nevarnosti, da bi izbruhnila vojna med ZSSR in LR Kitajsko, čeprav je ne izključuje v prihodnosti. Gledano iz Pekinga je Maoetungova strategija v ideološkem pogledu nedvomno ofenzivna, toda v vojaškem pogledu popolnoma defenzivna. Dokler Kitajsko ne razvi

je svojega atomskega arzenala, ne more biti ofenzivna. Kitajski obrambni minister Lin Piao je začel uvajati reformo v kitajski armadi, ki šteje približno tri milijone mož, kar ni veliko za deželo s 700 milijoni prebivalcev. Reforma ima namen čim bolj usposobiti kitajsko armado za defenzivno vojno gverilskega tipa. Ta voja

Dolg obračun

KMETOVALCI!

Vabimo vas, da nas obiščite na spomladanskem Gorenjskem sejmu v Kranju od 12. do 22. aprila 1969.

Ugoden nakup kmetijskih strojev na kredit.

Priporoča se kmetijska združba SLOGA, Kranj.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ SKUPŠČINA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV — Prejšnji četrtak je bila skupščina Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Predsednik republiškega odbora Franc Leskošek-Luka je v svojem govoru zagotovil, da bodo borci tudi v prihodnje odločni zagovorniki doslednega izvajanja reforme, ker vidijo v tem nadaljevanje naše revolucije. Nato je govoril o tem, koliko nam je doslej uspelo perečih materialnih problemov udeležencev NOB. Hkrati je opozoril, da bo treba urediti še mnoga odprta vprašanja.

Leskošek je tudi dejal, da organizacije borcev in posamezni stari borci že zdaj zelo pomagajo pri organizaciji naše vseljudske obrambe. Z vidika obrambnih priprav pa je zelo pomembno zlasti tudi ohranjanje in razvijanje tradicij NOB ter strokovno proučevanje naše novejši zgodovine.

■ TITO V SPLITU IN MAKARSKI — V soboto so v Splitu splovili orjaški 88.000 tonski tanker, ki so ga zgradili za trgovsko ladjeve Indije. To je doslej največja ladja, ki so jo izdelali v jugoslovanskih ladjedelnicah. Pri njeni splavitvi sta bila navzoča predsednik republike Tito in njegova žena Jovanka, ki je botrovala splavitvi in dala ladji ime po pokojnem predsedniku Indije in prijatelju Jugoslavije Nehruju. Visoka gosta sta obiskala še Trogir, Makarsko in Split, kjer sta se zanimala za razvoj turizma, pomorstva in ladjedelništva, nato pa sta se vrnila v Beograd.

■ V VELENJU BO OSREDNJA PROSLAVA — Dne 27. aprila bo v Velenju osrednja letošnja proslava v Sloveniji, povezana s 25-letnico pohoda XIV. divizije na Štajersko in s praznovanjem novega slovenskega državnega praznika — obletnice ustanovitve OF. Računajo, da

se bo proslave udeležilo kakih 100.000 ljudi iz vse Slovenije. Če mu bodo dovoljevale službene obveznosti, bo na proslavo prišel tudi predsednik Tito.

■ IVO TAVČAR — NOVI PREDSEDNIK ZKPO — Prejšnji teden je bil v Ljubljani V. kongres Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije, na katerem so za novega predsednika te organizacije izvolili Ivo Tavčarja.

■ SLOVENSKE KANDIDATKE ZA ZBOR NARODOV — Na ponedeljski seji republiške konference SZDL so s tajnim glasovanjem sprejeli kandidatno listo za poslance v zbor narodov zvezne skupščine.

Ohranjanje in razvijanje partizanskih tradicij

ne. Med kandidati so Roman Albreht, Ziva Beltram, Borut Bohte, Marko Bulc, Rado Javoršek, Slavko Furlan, Franc Hudej, Radoslav Jonak, Sveto Kobal, Vera Kolarič, Tone Kropušek, Anica Kuhar, Tine Lah, Drago Lipič, Jože Lončarič, Miran Mejak, Franček Mirtič, Bojan Polak, Zoran Polič, Tine Remškar, Mitja Ribičič, Vitja Rode, Marjan Rožič, Joža Vilfan, Marija Vogrič in Beno Zupančič. To kandidatno listo bodo te dni potrjevale še občinske kandidacijske konference, maja pa bo nova republiška skupščina izmed omenjenih 26 kandidatov izvolila 20 poslancev zbora narodov zvezne skupščine.

■ IZVRŠNI SVET O ŽELEZARNAH — Republiški izvršni svet

je prejšnji teden obravnaval položaj slovenskih železarn in predloge za izboljšanje tega stanja.

■ OSNOVA ZA BORCEVSKI DODATEK — 1.077 DIN — Republiški izvršni svet je sprejel odlok o določitvi osnove za priznavanje republiškega dodatka zaposlenim udeležencem NOB v letu 1969. Osnova znaša 1.077 din.

■ NACRTI KOČEVSKOGA RUDNIKA — Republika bo pomagala premogovnikom, ki nimajo prihodnosti, da bi se preusmerili v drugo proizvodnjo. Med temi je tudi kočevski rudnik, v katerem so prišli na idejo, da bi začeli izkoriščati velike zaloge odkopne gline za izdelavo gradbenih elementov. Iz glin naj bi izdelovali tudi keramične ploščice, ki gredo dobro v denar.

■ SLABI DELOVNI POGOJI MILIČNIKOV — V Sloveniji manjka več kot 20 % miličnikov. Za ta poklic ni pravega zanimanja. Osebnih dohodki miličnikov niso v skladu s težavnim delom, kar 678 miličnikov čaka na stanovanje, pa tudi za tehnično opremo te službe manjka denar.

■ V VOJVODINI SEJEJO — Prejšnji teden se je v Vojvodini začela pomladanska setev. Posejali naj bi milijon hektarov. Največ bodo posadili koruze — na 654.000 hektarih. Sončnice bodo pridelovali na 120.000 ha, sladkorno peso pa na 40.000 ha.

■ CETRTI STOLETJA PIPZ — Partizanski invalidski pevski zbor bo 21. aprila slavil petindvajset let, odkar je v Planini v Beli Krajini dirigent in skladatelj Karel Pahor izbral med okrevajočimi partizanskimi ranjenci prvih šestnajst pevcev. Sedaj poje v zboru kakih 70 ljudi, med njimi še enajst tistih, ki so v zboru peli že med vojno. Vodi jih dirigent Radovan Gobec. Pokroviteljstvo nad proslavo jubileja je prevzel predsednik Tito.

Zmeraj z ljudstvom

OB PETDESETLETNICI
KOMUNISTIČNE PARTIJE
JUGOSLAVIJE

Komunistična partija Jugoslavije je bila ustanovljena aprila 1919. leta, neposredno po ustvaritvi skupne države jugoslovanskih narodov, ko so se združile socialdemokratske stranke in skupine, ki so se v nekaterih jugoslovanskih mestih pojavile že ob koncu 19. stoletja.

Delavsko gibanje v jugoslovanskih deželah je nastajalo kot del mednarodnega delavskega in socialističnega gibanja že po prvi internacionali in pariški komuni. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so se že začeli prvi strajki naših delavcev v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, v Osijeku, Beogradu, Nišu.

Skupina hrvatskih delavcev je 1894 ustanovila socialdemokratsko stranko Hrvatske in Slovenije. Dve leti kasneje

»Jaz mislim, da mora biti ta jubilejna proslava usmerjena v to, da naši ljudje, zlasti mlade generacije, čimbolj spoznajo zgodovino naše partije in vlogo, ki jo je odigrala v vseh razdobjih svojega delovanja. Zveza komunistov mora biti globoko povezana z generacijami, ki prihajajo.«

TITO
na prvi seji odbora
za proslavo 50-letnice ZKJ

je nastala Jugoslovanska socialdemokratska stranka. Pri tej stranki je 1903 bila ustanovljena tudi socialdemokratska stranka Dalmacije.

Socialdemokratska stranka Srbije je bila ustanovljena 1903, neposredno po strmoglavljenju režima kralja Aleksandra Obrenovića. Pod vodstvom Dimitrija Tucovića se je ta stranka hitro razvila v borbeno razredno partijo.

Socialdemokratska stranka Bosne in Hercegovine je bila ustanovljena 1909. Tega leta je tako stranko dobila tudi Makedonija.

★ Ideja Oktobra je prišla na Balkan

Do 1914 so vse jugoslovanske dežele, razen Črne gore, imele socialdemokratske stranke in organizacije.

Oktobrska revolucija je podnetila revolucionarni polet množic v jugoslovanskih deželah, zlasti s tem, ker je s svojim primerom pokazala na možnost, da se tudi one otresejo buržazne vladavine.

Socializem ni bil več samo teorija.

V oktobrski revoluciji se je borilo skoraj 40.000 Jugoslovancev. V Rdeči armadi je bil poseben jugoslovanski komunistični polk in jugoslovanska skupina ruske komunistične partije (boljševikov). Nekateri udeleženci oktobrske revolucije so se začeli 1918 vračati v domovino. Med jugoslovanskimi delavci so se pojavili pričevalci prve socialistične revolucije na svetu, ognjevit propagatorji Oktobra.

Nastanek skupne države jugoslovanskih narodov je pomenil za jugoslovanske delavske gibanje tudi nove možnosti za organizirano borbo delavskega razreda. V času, ko se je buržazija zedinila za obrambo svoje vladavine, je zedinjenje delavskega razreda postalo najvažnejša naloga delavskega gibanja. Delavci so to zahtevo postavljali po vsej deželi.

★ Kongres združenja v Beogradu

Vodstva socialdemokratskih strank niso bila enotna glede združitve. Vodstva socialdemokratskih strank v Sloveniji in na Hrvatskem niso hotela prisostvovati prvemu dogovoru o združitvi. Vendar je bilo določeno, da bo

ustanovni kongres v Slavonskem Brodu.

Neposredno pred kongresom je oblast pod vplivom »ministerjalistov« s Hrvatske prepovedala, da bi bil kongres v Slavonskem Brodu. Zato je bil v Beogradu, od 20. do 25. aprila 1919. Na kongresu je bilo 432 delegatov, ki so predstavljali organizirano delavsko gibanje iz vse Jugoslavije, razen Slovenije.

Kongres je sprejel sklep, da se nova stranka imenuje Socialistična delavska partija Jugoslavije (komunistov) — SPDJ (k).

Kongres združitve je bil odločilni trenutek v zgodovini jugoslovanskega razrednega delavskega gibanja, ker je na njem osnovana enotna revolucionarna delavska partija. Kongres je prizadejal hud udarec pristašem razrednega sodelovanja in sprejel v bistvu revolucionarno usmeritev delavskega gibanja.

★ Sprememba imena v KPJ

Revolucionarna usmeritev kongresa je bila pravzaprav bolj rezultat borbene volje delavskega razreda, pod vplivom zmage oktobrske revolucije, kakor poznavanje marksistično-leninskega revolucionarnega nauka.

Doba do drugega kongresa partije, ki je bil v Vukovaru od 20. do 25. junija 1920, je bila polna revolucionarnega delavskega gibanja, strajkov in protestov delavcev. Toda to je bil tudi čas, ko je buržoazna vladavina povsem jasno sprevidela, kakšne nevarnosti ji preti od »Rdeče kuge«, čas, ko so začeli pripravljati neusmiljene obračune in preganjanje komunistov.

Na vukovarskem kongresu je Socialistična delavska partija Jugoslavije (komunistov) spremenila svoje ime v Komunistično partijo Jugoslavije.

★ Robije — komunistična šola

Od vojne so minila že skoraj tri desetletja. Toda še danes se človek ob omembi Sremske Mitrovice, Maribora, Požarevca in Lepoglave najprej spomni zloglasnih kaznilnic v teh mestih.

Tako so ta mesta čisto po nedolžnem postala slavna po svojih zloglasnih ječah. Toda na srečo so ljudje, ki so leta in leta čemeli v njih, spremeniili te navadne robijašnice v prave komunistične univerze. To so v letih med obema vojnama bile prave šole komunistov, šole, v katerih so se pripravljali bodoči revolucionarji, organizatorji narodnoosvobodilnega boja in revolucije.

★ Večni robijaš: Moša Pijade

Bilo je zvečer 29. maja 1925. Policija je okrepila stražo okrog poslopja prvostopenjskega sodišča v Beogradu. To noč so sodili novinarju in revolucionarju Moši Pijadi in tovarišem.

Moša je bil obsojen na 20 let robije. Kasneje mu je kazniško sodišče to kazno zmanjšalo na 12 let.

Ko so odpeljali Mošo v Mitrovsko kaznilnico, kjer ga je čakala samica, so se agenti čudili njegovi nenavadni prtljagi. V majhnem kovčku je imel namesto perila in drugih reči nekaj debelih zvezkov — Marxov Kapital v nemščini in učbenik kitajščine.

Med mitrovskimi robijaši je bilo veliko komunistov. Med njimi tudi Rodoljub Čolaković, ki je kasneje skupaj z Mošem prevajal Kapital.

S Čolakovićem in z drugimi komunisti v tej kaznilnici je Moša dvakrat organiziral gladovno stavko in se tudi na ta način boril za pravičnejše in bolj človeško ravnanje s kaznjenci. Ko je uprava spoznala, da v zaporu ne bo miru, dokler so v njem Moša in drugi komunisti, je leta 1930 premeštila Mošo v Lepoglavo, kjer je že bil Josip Broz, Čolakovića pa v mariborsko kaznilnico.

(Nadaljev, sledi)

V skupščini že pospravljajo predale

Kljub temu pa se lotevajo nekaterih zadev, ki jih bo dokončno morala sprejeti nova skupščina

Četudi v republiški skupščini v glavnem že pospravljajo predale, saj se bodo poslanci po volitvah v celoti zamenjali, se vendarle še lotevajo nekaterih zadev, za katere je očitno, da jih ne bodo mogli »spraviti pod streho« še v tej sestavi.

■ Republiški in prosvetno-kulturni zbor na primer sta obravnavala predlog petletnega investicijskega programa za izgradnjo osnovnih šol v Sloveniji. Teh naj bi v petih letih zgradili sto pod geslom »Za stoletnico obveznega osnovnega šolstva v Sloveniji« sto šol.

To geslo je povzeto po Poljakih, ki so za tisočletnico svoje države zgradili tisoč šol. In so jih res tudi zgradili. No, sam republiški sekretar za prosveto in kulturo Tomo Martelanc pa je na seji republiškega zbora predlagal, naj bi o predlogu ne sklepali dokončno. Prej naj bi se pregledali, koliko denarja bi lahko za ta namen prispevali v naslednjih letih iz republiškega proračuna. Tega pa ni mogoče na hitro izračunati in tako je ta naloga ostala poslancem, ki bodo zdaj izvoljeni.

Pri tem pa kaže omeniti dokaj presenetljiv podatek, ki smo ga slišali v tej razpravi, da smo v Sloveniji, kar se tiče osnovnih šol, med zadnjimi v Jugoslaviji. Več kot polovica je namreč še iz prejšnjega stoletja. Kakšne so te šole, si lahko le mislimo. Le še v Voljvodini so glede osnovnih šol na istem, povsod drugod pa so šole novejšega datuma.

Program gradnje stotih šol v Sloveniji je ena izmed zadev, ki bo ostala novi skupščini. Sicer pa je treba povedati, da se po naši ustavni ureditvi skupščina ne razpušči z volitvami nove, ampak deluje toliko časa, dokler se nova ne konstituirajo, kar pa se bo zgodilo šele v začetku maja. Torej se utegne zgoditi, da bo kakšna seja te skupščine še tudi po volitvah.

■ Pretekli teden so v skupščini sprejeli tri zakone, ki urejajo amortizacijo za organizacije s področja družbenih služb, se pravi zdravstva, socialnega varstva, kulture, izobraževanja in znanosti (četudi to štejemo med družbene službe, saj bolj sodi v gospodarsko področje). Gre namreč za drugačno oceno

vrednosti osnovnih sredstev in potem za drugačne stopnje amortizacije, ki jo delovne skupnosti s teh področij zbirajo za obnovo. Sprejet pa je tudi zakon, s katerim so pooblaščenec občinske skupščine, da določijo pristojnost občinskih organov za opravljanje zadev, ki so določene z republiškimi predpisi.

■ Vsi zbori skupščine pa razpravljajo o temeljnih zakonodajnih politiki republike in bo skupščina po končani razpravi sprejela resolucijo o tem. Gre namreč za tole: zvezna skupščina je tako resolucijo že sprejela in sklenila, da je treba celotno zvezno zakonodajo pregledati, v koliko presega pristojnosti federacije (glede tega jim dela ne bo manjkalo, saj so te pristojnosti močno presegli). In dalje je ta zakonodaja preprosta, med seboj neusklajena, vrsta je izvršilnih predpisov itd. Vse to velja tudi za republiško zakonodajo v odnosu do občin in delovnih ter drugih samoupravnih organizacij. Predvideno je, da bodo tudi republiški zakonodajci revidirali in spravili v sklad z ustavo, če to še ni storjeno. Tudi to čaka poslance nove skupščine.

V. J.

Velika razmejitve

Državna založba Slovenije bo v počastitev 50. obletnice ustanovitve Komunistične partije — Zveze komunistov Jugoslavije izdala knjigo Franceta Klopčiča z naslovom »VELIKA RAZMEJITEV«. Zanimivo delo, ki obsega 272 strani, obravnava nastanek komunistične stranke v jugoslovanski Sloveniji aprila 1920 in prehodno obdobje tistega časa, potem pa obdeluje dejavnost te stranke od maja do septembra 1920. Prvi meseci dejavnosti komunistične stranke v Sloveniji pred 49 leti so opisani na podlagi arhivov, takratnih časnikov, časopisov in knjig tedanje dobe. Knjiga teme ji torj na dokumentih. Zlasti bo v njej temeljito obdelana razmejitve med socialnimi demokrati in komunisti, ki je bila takrat načelna, globoka in za tisti čas neizogibna. Komunistična stranka je v Sloveniji nastala kot stranka revolucije; ves kasnejši razvoj je potrdil njeno upravičenost.

Pri vinu: na 9. in 12. mestu

Jugoslavija je po proizvodnji vina na devetem, pri izvozu pa na dvanajstem mestu na svetu. Na leto pridelamo od 3 do 6 milijonov hl vina, kar je odvisno od letine. Na prebivalca v državi pride okrog 25 l vina, medtem ko je prišlo v letu 1951 39 litrov.

Kmetijski nasveti

Prvo mesto za igorja

Sortni izbor krompirja se takorekoč iz leta v leto menja. Kar eno leto priporočajo, je lahko naslednje leto že zastarelo. Razen velikega pridelka so za izbor sorte najvažnejše želje in okus kupcev. Po zaslugi domačih zlahnitelj imamo danes nekaj izvrstnih domačih krompirjevih sort, ki so se hitro razširile med poljedelci.

Med zgodnjimi sortami je zelo rodovitna sorta vesna, precej pa je pri nas razširjena tudi sorta saskia. Drugih zgodnjih sort, kot na primer firmele, skoraj ni več, ker so bile zelo občutljive za rastlinske bolezni.

■ Za ozimnico je najboljša sorta igor, ki ima vrsto izrednih lastnosti. Bogato rodi, je odporna proti plesni in izrojevanju, ima lepe gomolje, se dobro vskladajo, je primerna za strojno lupljenje gomoljev, je bujne rasti in se sama dobro brani plevela, je uvrščena v I. a sortno listo in ima zajamčeno ceno. Ta sorta močno izpodriva druge sorte: cvetnik in viktorijo, ki rada gnije.

Nenavaden je primer s sorto bintje. Čeprav ima svetlorumeno meso gomoljev, se je zaradi okusnosti hitro razširila, vendar je zadnji čas njena priljubljenost začela tudi hitro padati. Je namreč zelo občutljiva za bolezni in se hitro izrodi. Uspešno jo nadomešča domača sorta dobrin, ki je bila zelo interesantna za predelavo krompirja v krompirjeve izdelke.

■ Pridelovalci krompirja v Sloveniji morajo upoštevati tudi želje kupcev v drugih republikah, kjer želijo krompir z rdečo kožico. Taki sorti sta urgenta in predvsem dežire, ki je zelo rodna sorta, še kar primerna tudi za skladiščenje.

Med sortami za krmo in industrijsko predelavo so seveda najbolj cenjene sorte z velikim odstotkom škroba. Nemška sorta kapela je odlična za industrijsko predelavo, medtem ko so sorti merkur in foran poljedelci v glavnem že opustili in pri nas nimamo več vzdrževalne selekcije. Domači industrijski sorti sta matjaž in karmin.

Inž. M. L.

MANJ ŽIVINE V SLOVENIJI

Zavod SRS za statistiko je ugotovil, da je v Sloveniji pribl. 503.136 goved, od tega pri družbenih gospodarstvih 45.694, pri zasebnih pa pribl. 457.332. Če primerjamo stanje z letom poprej, je število govedi padlo za 8 %, od tega pri zasebnih za 5 %, pri družbenih gospodarstvih pa kar za 30 %. — Število prašičev se je v Sloveniji lani zmanjšalo za 7 %. Konj je v Sloveniji pribl. 46.896, ovac pribl. 35.490, panjev s čebela mi pa 63.920. Perutnine smo imeli lani 3.693.000 oz. 11 % več.

Tudi v vsej državi je manj živine

Po prvih in začasnih podatkih je v SFRJ bilo konec lanskega leta 5.271.000 glav goveje živine oz. 8 % manj kot eto prej. Prašičev je v državi 5.098.000 oz. 13 % manj kot eto dni prej.

ERGONOMSKA SAMOKOLNICA

piše:
John Taylor

Naj nikar nihče ne misli, da je ergonomija kakšna moderna iznajdba, kakor bi kdo morda utegnil domnevati. Že predzgodovinski genij, ki je iznašel kolo, je bil prvi, ki je postavil osnovna načela. Od tedaj pa človek ni prenehal z odkrivanjem tovrstnih spoznav, katerih pomembnost v odnosu do dela je danes vsesplošno priznana.

Zaradi nujnosti vojaških zahtev med zadnjima dvema svetovnima vojnama se je ergonomija razvila že do tiste stopnje, ko je potrebno tudi sodelovanje cele vrste zdravniških in tehničnih disciplin. Področje njenega udejstvovanja pa se nepretrgoma širi in njena koristnost je lahko prav tako uspešna na krompirišču kakor v dvorani avtomatičnih elektronskih računalnikov najsoodobnejših jeklarn.

Malo je delovnih pripomočkov, ki bi bili manj zapleteni, kot je samokolnica, pa vendar se to vozilo zelo redko uporablja tako, kot je treba. Bolezni ledvic so med najpogostejšimi izmed vzrokov za boleznimi sezoncev in boleznimi kmetijskih delavcev, ergonomist pa vam bo povedal, da je vzrok pogosto v tem, ker naloženih samokolnic ne dvigajo pravilno. Da dobro privzdigne tovor, se delavec slabo pripravi: skloni se, s hrbtom in hrbtenico prenaša vso težo, moral bi se pa dvigniti z ravnim hrbtom in prenesti breme z mišicami stegna in svojih nog, ki so za to ustvarjene.

Delo naj se prilagodi človeku!

Stoletja dolgo so bili mneneja, da je za dobro delovno vodstvo značilno, da človeku naložijo, saj se prilagodi težavnosti svojega opravila. V predlinicah bombaža je bil hrup tolikšen, da so delavci oglušeli. Steklarji v starodavnih Benetkah so vse predolge in prepogosto gledali v svoja ognjišča in še preden so dosegli moška leta, jim je siva mrena uničila vid. Če se je v tovarnah 19. stoletja primerilo, da se je zmanjšala proizvodnja, so kratko malo podaljšali delovni čas na 12 ali 14 ur. O rednih odmorih za kosilo sploh ni bilo govora.

Jasno je torej, da so ne glede na človečnostne ozire starodavni odnosi pri zaposlovanju delovne sile povzročali redne izgube, po eni strani med kvalificiranimi delavci, po drugi strani pa v proizvodnji. Če bi si steklarji varovali oči, bi njihovi delodajalci še dolgo vrsto let mnogo več zaslužili od njihove strokovnosti. Prodnost se za nekaj časa res da povečati z daljšim delovnim časom, kmalu pa začne delovati zakon upadanja in produktivnost se manjša, bolj ko narašča delavčeva utrujenost in izčrpanost.

Dandanašnji ergonomist ergonomist opravlja vse meritve v zvezi s prilagoditvijo dela in delovnih razmer na človekove telesne in duševne sposobnosti) ubira drugo pot in prilagaja delo delavčevi anatomski, fiziološki in psihološki zmogljivosti. Kaj se lahko zgodi, če ne upoštevamo teh postavk, nam očitno pokaže dogodek iz okvira industrijskih programov, kot jih danes uvažajo v številnih deželah. Neko podjetje s Formoze je pri nekem evropskem tovarnarju naročilo celotno instalacijo za izdelavo transistorskih sprejemnikov, ki naj bi jim jo dobavi-

li in pripravili za takojšnjo uporabo. Dobava je bila izvršena sicer v določenem roku, vendar pa ni trajalo dolgo, ko so opazili, da razporeditev naprav, njihova višina v odnosu do stropa in postavitev vavodov in komandnih gumbov ni docela v redu eno in drugo je bilo namreč skonstruirano po delovnih funkcijah evropskih delavk, ki so razmeroma velike. Za Azijke, ki so manjše postave, pa so bile naprave v večini primerov previsoke in nekateri vzvodi so bili zanje povsem nedosegljivi.

V zvezi s tem so pozabili na zelo važno vprašanje iz področja ergonomije. Niso namreč proučili antropometričnih in biotipičnih razlik med rasami, kar je zlasti v takem primeru izrednega pomena. Preureditev instalacij je bila zelo draga in zamuda v proizvodnji transistorskih sprejemnikov je prinesla veliko izgubo.

Zaščitna obleka

Ni mogoče vedno prilagoditi katerokoli instalacijo. Investitor se zaradi kakih sprememb čisto znajde kar pred prevelikimi stroški. Tako na primer se v metalurgiji in jeklarstvu delavčeva zmogljivost lahko zmanjša zaradi silne vročine, v kateri mora delati. Visoke temperature v nekaterih delavnicah dosega jo pred ognjišči konice od 40 do 160 stopinj.

Vodstvo pač dobro ve, da takšna vročina znatno zmanjšuje proizvodnjo, toda investicije kapitala, potrebe za modernizacijo in avtomatiza-

Ergonomija je vedna, ki se ukvarja s prilagoditvijo dela in delovnih pogojev na človeka.

cijo obrata, so pogosto ovira za napredek. Kadar je okolje nespremenljivo stalno, tedaj se mora spremeniti pač človek. Cilj ergonomista je v tem, da omogoča delavcu izpolnjevati delo z najmanjšim tveganjem za zdravje, da pa kljub temu doseže znatno produktivnost. Človek, oblečen v široko obleko, je za delo v jeklarni videti morda slabšo opremljen. Toda v resnici tkanina vpije vročino, še preden ga doseže. Če pa tkanini dodamo preračunano površino in ustrezno izolacijsko sredstvo, ga bo le-to zelo uspešno varovalo velikih temperatur, katerim je izpostavljen. Zato se investicije te vrste kaj kmalu izplačajo zaradi večje produktivnosti delavcev.

Zaščitne obleke prikazujejo pomen, ki ga ima intervencija ergonomije. Seveda pa morajo pri uvedbi takih oblek sodelovati strokovnjaki iz fiziologije dela in okolja, meteorologije in biologije in fiziki. Vrh tega je potreben tudi študij mišičevja, biometeorologije in varnostnih naprav, da se prepreči nesreče pri delu. Tu pa nastane vprašanje, kako najti sredstva, da bi rešili probleme, ki jih po eni strani postavljajo vlažni in hromi mraz, v katerem morajo delati ribiči in kmeto-

kor-navadna lahka čepica. Po drugi strani je izguba toplote na glavi v mraznih dneh mnogo pomembnejša, kot bi na splošno mislili. Ugotovili so celo, da je delavcu pozimi pri zunanjih delih topleje v noge, če si pokrije glavo. Stevilo nesreč pri ribičih narašča, toda ergonomist je pripomogel k njihovu znanjšanju, ko jim je predpisal čevlje, ki se bolje oprijemajo nog in ne drse po gladkem ladijskem krovu.

To je torej dilema kokihi in jajca. Ali bi bilo bolje sprejeti empirično metodo in popraviti zmote sorazmerno s tem, kolikor jih ugotovimo, ali pa je bolje, da jih preprečujemo z uporabo ergonomije? Ljudska modrost pravi: »Bolje je preprečiti kakor lečiti.« Toda ena izmed človeških slabosti je v tem, da ne priznamo napake prej, dokler je ne storimo. Klasičen primer prispevka, ki ga ergonomija lahko prinese za napredek, so nam Indijanci v Andih. Po številu jih je 7 milijonov in niso bili zmožni presekat žačarane kroga svoje revščine in bolezn, dokler niso Združeni narodi iz svoje pobude v njihovo korist ustanovili specialnega programa pomoči. Eden izmed poglavitnih dejavnikov, ki jih je oviral pri izblija-

SVETOVNI DAN ZDRAVJA je letoš posvečen vprašanju »Zdravje, delo in produktivnost«. Področje, ki povezuje zdravje in delo, je še posebno primerno za to leto, ko »Mednarodna organizacija dela« slavi 50. obletnico svojega obstoja in dejavnosti.

1969 Namen vseh prireditev, posvečenih letošnjemu SDZ, pa je predvsem prikazati potrebo po zdravstvenem varstvu delavcev kot sestavnemu delu industrializacije ter razširjanja in modernizacije poljedelstva. - Iz gradiva, ki ga je za to priložnost pripravil in izdal Zavod SRS za zdravstveno varstvo, objavljamo na tej strani enega izmed sestavkov tujih strokovnjakov.

Neorganizirane komandne plošče

Ergonomijo lahko uporabljamo na vseh področjih. Spoznanja pri graditvi kabin za pilote reakcijskih letal so omogočila znanstvenikom, da so jih uporabili pri drugih komandnih sistemih, katerih uporabo izkoriščajo dandanes številne industrije, med drugimi tudi petrolejska, kemična, papirna, poleg teh pa še industrija za kavčuk, jeklo, tekstil, tiskarstvo in orodne stroje. Priče smo človekovemu srečanju s kibernetiko take vrste, s katero smo se tudi začeli sprijaznavati. Stevilniče na merilnih urah, utripajoče lučke, gumbi in tipke, merilci, vzvodi itd., vse to zahteva delavčovo pozornost. Njegov razum je bombardiran z informacijami, katerih stopnja nujnosti niha od trenutka do trenutka in ga pomote lahko zelo veliko stanejo!

Napraviti red!

Mehanizacije in avtomatizacije srečujemo le v najbogatejših gospodarstvih. Jeklarne v Bhilai, Durgapur, in Rour-

Če se npr. na neki komandni plošči kazalci posameznih merilnih ur pomikajo vsi v isto pokončno smer, bo že ena sama ekscentrično nameščena kazalka, ki se giblje z leve na desno, zelo jasno in hitro opozarjala nase. Horizontalne graduacije se bodo uporabljale pretežno proti vertikalnim, kajti ugotovili so, da jih človeško oko bere natančneje.

Stevilk kot so 6, 8 in 9 prav tako kakor črki B in D ne bomo uporabljali za registracijo važnih podatkov, ker jih je lahko zamenjati. S proučevanjem utrujenosti pri delavcih bo ergonomist zlahka izračunal stopnjo varnosti, ki jo je treba upoštevati pri gradnji aparatov, da bi tako zavarovali delavce z daljšo reakcijsko dobo.

Sprememba ritma

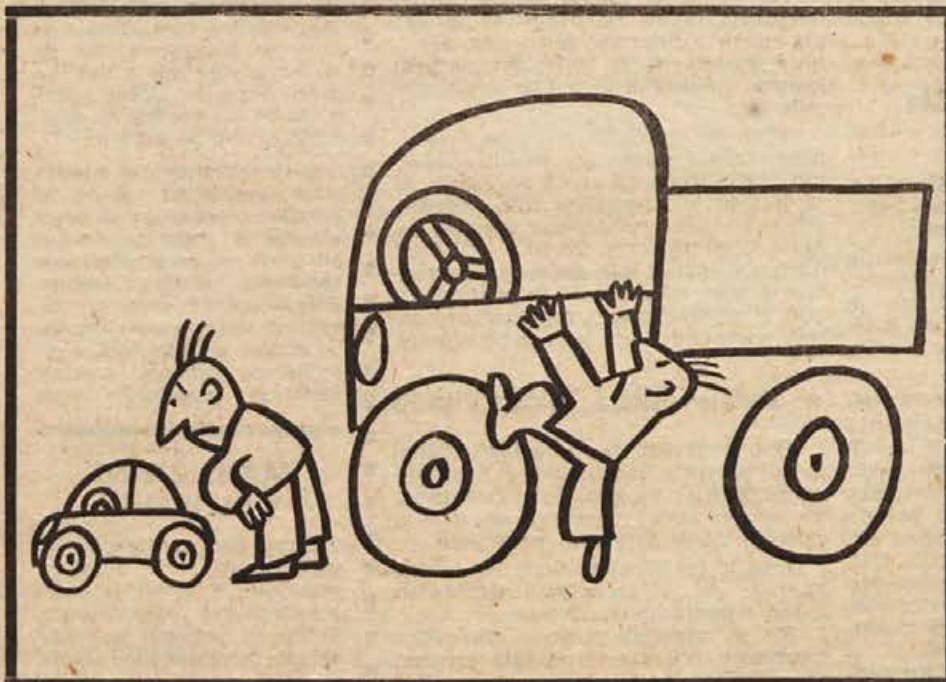
Raziskovalci preiskujejo odnose kakršni so med utrujenostjo in nesrečami, ali pa povežemo med temperaturo v delavnicah in odsotnostmi z dela. To je potrebno zato, da bi zadovoljili še tako zahtevnega knjigovodjo. Dnevi, ki so zaradi nesreč izgubljeni za proizvodnjo, stanejo angleško industrijo približno 900 milijonov dolarjev na leto, kar je precej več kot osemkrat toliko, kolikor so Združeni narodi predvideli za program razvoja v letu 1968.

Izplača se lahko že prav neznatna sprememba v delovnem ritmu. Ko so v nekaterih poskusnih tovarnah v Švici uvedli skrbno premišljene serije trinitutnih odmorov, so strokovnjaki lahko radikalno spremenili način dela. Krivulje so se hitro zravnale, produkcija pa se je dvignila za več kot 11 odst.

Takih podatkov nikakor ne smemo omalovaževati, še posebno ne, če jih primerjamo s potrebnimi dežel v razvoju. Saj celo ob koncu četrtega petletnega plana v Indiji leta 1970/1971 dohodek na glavo, recimo, ne bo večji kot 110 dolarjev, kar je pa še vedno komaj sedmina povprečnega osebnega dohodka na Japonskem.

Poljedelstvo, ki se vedno pomeni poglavitno dejavnost v najrevnejših predelih sveta, je pred resnimi problemi. Organizacija za prehrano in poljedelstvo računa, če bi hoteli dohiti naraščanje prebivalstva, da bi morali živilske pridelke do leta 1980 podvojiti, do leta 2000 pa celo potrojiti.

- Potrebe in viri so v zelo občutljivem ravnotežju. Edino večja delovna storilnost lahko še pripomore, da se tehnika nagne v pravo smer.

valci, po drugi pa skrajna vročina, ki vlada v železarnah in jeklarnah.

Neučinkovita tropska čelada

Najnovejša spoznanja so nam omogočila, da smo obračunali s starimi zmotnimi idejami, ki so pa še trdno zakoreninjene. Da bi se zavarovali pred soncem v tropskem podnebju, so se belci iz zmerne podnebja zaupali tropski čeladi. Toda v resnici jih to veliko naglavno pokrivalo ni prav nič bolj varovalo ka-

nju usode, pa so bili njihovi primitivni delovni pripomočki, s katerimi so pretežno le trčili svojo mišično energijo, niso pa naredili dosti več, ko da so nekoliko popraskali po zemlji. Tako so njihove žetve bile revne in skoraj brez ekonomske vrednosti. S svojimi neznatnimi dohodki si niso mogli privoščiti drugega kot borno in kaj pičlo hrano. Zaradi nedohranjenosti so se jih lotevale bolezni in njihova delovna storilnost se je znatno zmanjšala. Dandanes pa imajo sodobne pripomočke in njihov življenjski standard se nepretrgoma dviga.

kela, v Indiji, jez Kariba v Zambiji, električna centrala Owen Falls, v Ugandi potrjujejo obsežnost industrijskega napredka v celotnem svetu.

S številnimi raziskavami o različnih ritmih telesnega gibanja in o reakcijah čutov lahko ergonomist prispeva dragocen delež k izdelavi osnovnih tabel in komandnih plošč, ki vsebujejo različne pokazovalce. Priporočila lahko, da se ti razporedijo sistematično in racionalno, tako da se operatorjeva pozornost lahko z ene fiksne točke osredotoči na drugo, namesto da bi se docela slučajno gibala po neki neurejeni sliki.

Turizem in ribe

Ribiči bodo predstavili ribe, gostišča in zanimivosti posameznih območij Slovenije

V vsaki številki RIBIČA, glasila slovenskega ribištva, bo v bodoče predstavljena po ena slovenska voda oziroma ribolovni okoliš. Tako so na zadnjem sestanku sklenili sodelavci revije.

Ribiči pa ne bodo opisali le vrste rib v posamezni vodi, ribolovni režim, cene ribolovnih dovolilnic in podobno, ampak tudi gostišča in prenočišča na posameznem območju, cene penzionov, kulturne in druge zanimivosti ter podobno. (Mimogrede: v eni naslednjih števil RIBIČA, če ne morda že v prvi, bo predstavljena dolina Krke.)

Kasneje nameravajo sodelavci RIBIČA ves zbrani material o naših vodah, gostiščih in zanimivostih prirediti in izdati v posebni knjigi. V načrtu imajo, da bodo to knjigo prevedli tudi v več tujih jezikov.

Nečvomo so ta prizadevanja koristna ne le za ribištvo na Slovenskem, ampak tudi za naš turizem. Zato bi bilo prav, da bi turistične, gostinske in druge delovne organizacije ribičem pomagale pri zbiranju podatkov, in če bo potrebno, tudi z denarjem (oglasil).

Gradivo o vodah, revija RIBIČ in kasnejša knjiga o naših vodah bodo mnogim našim turističnim, gostinskim in drugim delavcem v pomoč pri njihovem delu. V naše kraje prihaja vedno več tujih turistov-ribičev, pogosto pa se dogaja, da turistični in gostinski delavci ne vedo, kje ribič lahko dobi dovolilnico, kakšne ribe so v okoliških vodah, na kaj jih je dovoljeno loviti in kdaj, kakšne so najmanjše mere in podobno.

Prav gotovo bo ta knjiga za napredek turizma pri nas izredno pomembna, zato je tudi prav, da turistični in gostinski delavci pomagajo ribičem da bo material čimprej zbran.

Dopolnjen cenik o škodi

V kočevski občini bodo dopolnili cenik za ocenjevanje škode povzročene po divjadi. Tako bodo v cenik vnesli še ceno za deteljo in travo. Lovske družine doslej škode, povzročene na travnikih in deteljiskih kmetom niso plačevale. Na zadnji seji sveta za gospodarstvo pa so člani sklenili, da je treba najprej zavarovati kmete in šele nato divjad ter da morajo zato lovske družine povrniti ljudem tudi škodo na travnikih in deteljiskih.

Sejmišča

Brežiški sejem

V soboto, 29. marca, je bilo na brežiškem sejmišču napredaj 670 prašičkov, prodali pa so jih 548. Manjše pujske so prodajali po 10 din kg, večje pa po 6 din kg žive teže.

Živahen sejem v Novem mestu

31. marca je bil na novo-mestnem sejmišču prašičji sejem, na katerega so pripeljali kmetovalci 634 pujskov, prodanih pa je bilo 505. Za manjše prašičke so zahtevali 160 do 220 din, za večje pa 230 do 370 din.

Ohraniti čvrstost cen in dinarja!

(Nadaljevanje s 1. str.)

za nemoten gospodarski in družbeni napredek Slovenije. Od njega je predvsem odvisna stabilnost celotnega gospodarstva. Prav tako ni dvoma, da hitrejši razvoj gospodarstva in izobraževanje življenjskega standarda zahtevata pospešen razvoj obrti. Ko govorim o kmetijstvu in obrti, pa naj poudarim tudi to, da so zasebni kmetijski proizvajalci, kakor tudi zasebni obrtniki enakopraven del naše družbe in da jima morajo ukrepi ekonomske politike ustvarjati možnosti za razvoj osebnega dela v kmetijstvu in obrti pod enakimi pogoji in merili, ki veljajo za delo z družbenimi sredstvi.

V gozlasju s takimi načelnimi stališči je republiška skupščina že sprejela vrsto priporočil in sklepov, ki naj poboljšajo pogoje gospodarjenja v teh dveh panogah in

pospešijo njun razvoj. Naj omenim samo nekatere: za hitrejši razvoj kmetijstva priporoča republiška skupščina delovnim organizacijam sklepanje čvrstih dolgoročnih pogodb, ki bi zagotovile kmetijstvu stalnega odjemalca pridelkov, priporoča pa tudi izgradnjo hladilnic in skladišč za kmetijske pridelke, nadalje razvijanje pospeševalne službe. Bankam priporoča republiška skupščina, naj s svojo kreditno politiko podpirajo povezovanje kmetijstva s predelovalnimi in trgovinskimi organizacijami, da preučijo pogoje kreditiranja zasebnega kmetijstva itd.

Izvršni svet naj bi se po priporočilu skupščine SRS zavezal za to, da se ohrani in izpolni sistem garantiranih in minimalnih cen, da se odpravi prometni davek na drobne kmetijske stroje za zasebne kmete, da se znižajo carine za te stroje, da se

zniža prispevek od osebnega dohodka na kmetijske dejavnosti od 6 na 3 odst. ipd. Glede obrti je republiška skupščina že zahtevala od federacije spremembo zakona o obrtnih delavcih, spremembo zakona v zdravstvenem zavarovanju v tem smislu, da se samostojnim obrtnikom prizna nadomestilo osebnega dohodka od 31. dneva začasne nezmožnosti za delo itd. Novo skupščino čaka izpolnjevanje velikega števila teh sklepov.

Vprašanje: Ker so istočasno z volitvami v republiško in zvezno skupščino tudi volitve novih občinskih skupščin, mi dovolite še vprašanje: kakšne naloge čakajo pri reševanju teh zadev nove občinske skupščine?

Odgovor: Vloga občin kot osnovnih družbeno-političnih skupnosti se je v poslednjih ustavnih spremembah in z nadaljnjim razvojem upravljanja znatno okrepila. Obča-

ni, delovni ljudje in njihove samoupravne skupnosti bodo imele na splošno mnogo večji in neposrednejši vpliv na odločitve o vseh pomembnih družbenih poslih in razvoju komun.

Kar zadeva kmetijstvo in razvoj obrti, se pred nove občinske skupščine postavljajo še posebno pomembne naloge. V okviru programa gospodarskega razvoja občine bodo morale občinske skupščine v tesnem sodelovanju z vsemi gospodarskimi činitelji izdelati čimprej dolgoročni program kmetijstva in obrti za svoje območje. Na primer: preučiti in organizirati bodo morale izobraževanje kmetov in kmečke mladine ter ustanoviti sklade za štipendiranje v kmetijskih šolah. Z davčnimi olajšavami bo treba pospeševati preumeritev na intenzivno kmetijsko proizvodnjo. V hribovitih predelih bodo morale graditi nove in izboljševati obstoječe ceste, ker je to osnova za sodobnejšo kmetijsko in gozdarsko proizvodnjo in za razvoj turizma v teh krajih.

Za uspešen razvoj obrti bo potrebno v urbanističnih zidanih načrtih zagotoviti lokacije za nove obrtne lokale, usmerjati del sredstev v modernizacijo in razširitev obrti, opraviti bo treba revizijo vseh priglasičev za oprejanje obrti kot postranski poklic.

To je le nekaj primerov nalog, ki čakajo bodoče občinske skupščine. Le-te pa bodo neprimerno bolj kot do sedaj vplivale na splošno republiško politiko, saj spremembe republiške ustave me drugimi določajo, da se pri točno določenih osnovnih vprašanjih republiške politike morajo sklicati na zasedanje v republiški skupščini delegati občinskih skupščin, da razpravljajo o teh vprašanjih in sprejemajo o njih svoja stališča.

Več skrbi izobraževanju kmečkega prebivalstva

27. marca popoldne je v Novem mestu sklicalo predsedstvo Zveze mladine Slovenije posvetovanje o izobraževanju kmečkega prebivalstva. Kljub temu da so na posvet povabili predsednike mladinskih aktivov iz osmih dolenjskih občin, so se vabilu odzvali samo mladinci iz novomeške, trebanjske in grosupeljske občine.

Izobraževanje kmečkega prebivalstva nekoliko zaostaja, saj je stanje celo slabše, kot je bilo pred vojno. Zato so na posvetu nakazali nekatere rešitve.

Lani več mleka

Na kmetijskih obratih Kmetijsko gozdarskega posestva Kočevje so v preteklem letu proizvedli 5.921.595 litrov mleka ali 17,5 odstotka več kot leta 1967. Največ mleka so dajale krave obrata Cvišlerji, in sicer povprečno po 4.366 litrov. Na kmetijskem obratu Livold je znašala povprečna mlečna proizvodnja 4.110 litrov, v Starem logu pa 4.066 litrov. V ostalih obratih je bila proizvodnja nekoliko manjša.

Bučka: ne mesa ne kruha

Krajevna skupnost ima letos za Bučko naslednje naloge. Razen vzdrževanja cest in poti je v načrtu ureditev javne razsvetljave na Bučki, vzdrževanje zadržnega doma in pokopališča ter obnova ograje na sejmišču. Kmetje želijo tudi bližje osemenjevalno postajo. Na Bučki pogrešajo trgovino, ki bi zadostovala za potrebe prebivalstva. Zdaj je namreč tako, da v kraju ni mogoče kupiti niti kruha niti mesa, pa tudi skodranja izbira blaga, po zagotavljanju ljudi, ne ustreza.

- Pot do vašega uspeha, mojster?
- Odlična oprema!
- In pot do opreme?
- Namensko varčevanje pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali v njenih enotah

v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

OBČANI!

Na hranilno knjižico DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE Novo mesto, ki jo dobite pri banki in pri vseh poštah na območju banke, lahko vlagate neomejene zneske pri vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji in vseh poštah v Sloveniji.

S tako hranilno knjižico lahko dvigate dnevno do 3.000 din pri vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji in poštah na območju Slovenije. Če želite dvigniti večjo vsoto, bo banka ali pošta sama vprašala za soglasje glede izplačila pri banki, ki vodi vaš račun. — Če vlagate samo pri eni pošti, lahko dvigate pri tej neomejene zneske.

NAJVIŠJE OBRETNOSTNE MERE

vam nudi samo DBH Novo mesto: za navadne vloge 6,5 odst. in za vezane vloge 7 do 8 odst.!

TAJNOST HRANILNIH VLOG JE ZAJAMČENA! Za hranilne vloge jamči država.

To smo dolžni tudi zaradi mladih!

Predsednika ObSS Krško in ljudskega poslanca Eda Komocarja smo vprašali, kaj misli glede usode LABODOVEGA obrata v Kostanjevici. Odgovoril je:

— Vse kaže, da podjetja v naši občini zmanjšujejo število zaposlenih. Takšna politika bo prej ali slej imela slabe posledice, zato že zdaj zahteva tehtnejšo obravnavo in ukrepanje. Prišel bo čas, ko se ne bomo mogli strinjati s tem, da bomo imeli na eni strani v občini zaposlene, ki si bodo s svojim delom ustvarjali lep kos kruha, na drugi strani pa nezaposlene, ki ne bodo imeli niti najnujnejšega za življenje. Gre torej za dve skrajnosti, ki ju moramo uskladiti.

Menim, da je predlog političnih organizacij in ObS, ki so oblikovalci politike v občini, naj bi ustanovili sklad za nezaposlene, zelo umesten. Ta sklad bi dajal denar za naložbe tistim delovnim organizacijam, ki imajo programe razvoja in modernizacije in odpirajo nova delovna mesta. Zal doslej za ta sklad ni razumevanja niti v dobro stoječih podjetjih, ki imajo lepe osebne dohodke.

Ko razpravljamo o usodi LABODOVEGA obrata v Kostanjevici, moramo upoštevati več stvari. Brez dvoma je to obrat, ki je oral LABODOVO ledino, zelo veliko pa

EDO KOMOCAR

pomeni tudi za Kostanjevico. Podjetje išče v proizvodnji svoj gospodarski račun. Trdijo, da bi moral imeti obrat vsaj 300 ljudi, denarja za naložbo pa nima. Skupaj z LABODOM moramo torej iskati denar za naložbo. Boljše kot voziti sedanjih 130 delavk v Krško je dovažati v Kostanjevico novih 150 delavk! V Kostanjevici obratu se lahko zaposlijo ženske od Cerkelj do Rake. Med njimi je veliko deklet s končano osemletko, ki za manjšo delo. Tudi za njihovo šolanje smo odprnili mnogo skupnega denarja, zato jim moramo zagotoviti zaposlitev!

M. JAKOPEC

Dr. Jože Brilej v Kostanjevici

Spremembe v sistemu, dosežene v zadnjem času, so temelj, na katerem moramo graditi vsi – Prihaja čas za zasebnega kmeta

Dr. Jože Brilej na zboru v Kostanjevici. (Foto: M. J. Kopec)

Podpredsednik skupščine SRS in poslanski kandidat za republiško skupščino v občini Krško dr. Jože Brilej se v obdobju pred volitvami pospešeno seznanja s svojimi volivci ter njihovimi težavami in potrebami. V krški občini je že imel razgovore v Krškem, Podbočju in na Raki, 30. marca je obiskal Kostanjevico in Veliko vas, v prihodnjih dneh pa se bo oglašil še v Leskovcu in Velikem Podlogu.

Dr. Jože Brilej je na zboru v Kostanjevici orisal najnovejši razvoj v naši državi. Poudaril je, da je naloga vseh zdaj na temeljih, ki so ustvarjeni, s prenašanjem pristojnosti navzdol in novimi zakonskimi predpisi, ki so že ali pa bodo še sprejeti, gradimo naprej. Najdlje se je pomudil ob težavah kmetov. Podčrtal je, da moramo kmetu s krediti, z zmanjšanjem in odpravo carin za manjše kmetijske stroje, z zmanjšanjem in odpravo prometnega

davka na te stroje, s krediti za obnovo vinogradov in sadovnjakov in z zagotovljenimi cenami pomagati k večji in donosnejši proizvodnji.

Ko so občani načeli več vprašanj pri komunalnem urejanju Kostanjevice in glede njenega turističnega razvoja, je odgovoril, da bodo deležni pomoči le, če bodo pripravili ustrezne načrte razvoja svojega kraja in sami zagotovili toliko denarja, kot zmorejo.

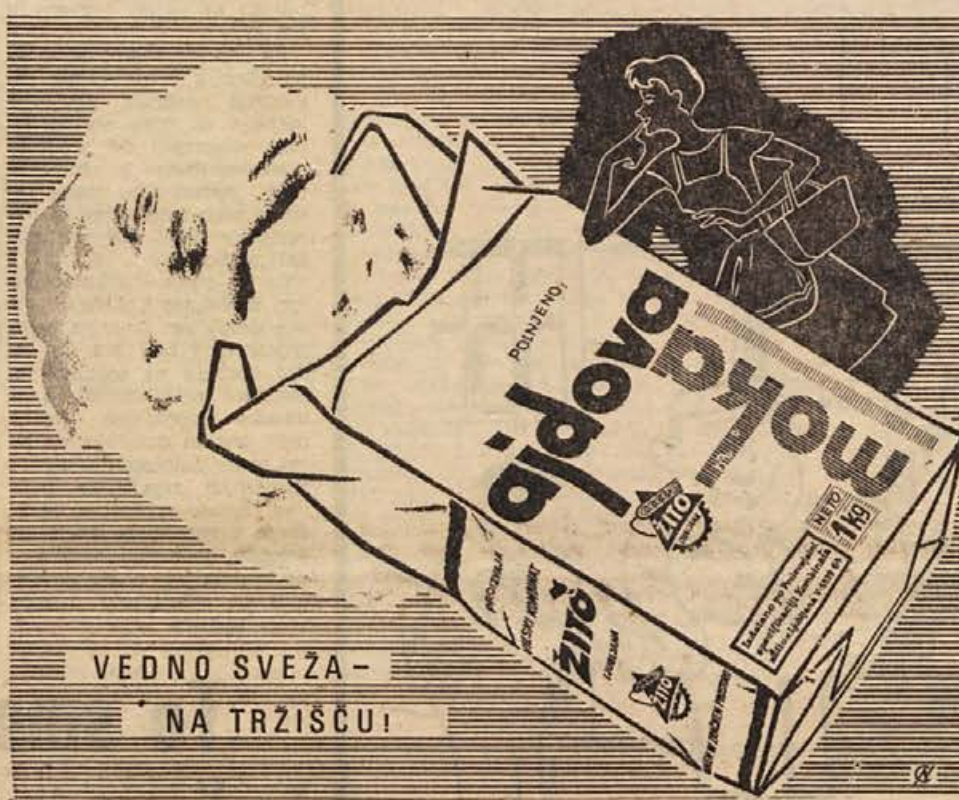
Občani so tudi na tem zboru ostro protestirali proti selitvi LABODOVEGA obrata iz Kostanjevice v Krško, ker je zanje nesprejemljiva. Menili so, da DOLENJSKI LIST piše o tem preveč po LABODOVIH željah. Zahtevali so, naj tudi republika pomaga z delom denarja za naložbo v LABODOV obrat v Kostanjevici, ker samo v tem prime-

ru obrat ne bo preseljen v Krško. Poudarili so, da je Kostanjevica kot revno podgorsko območje lahko deležna za ta obrat vsaj 1,5 milijona din iz republike, če bo republika namenila 12 milijonov din za razvoj tovarne MURA v Prekmurju.

M. J.

Franc Popit predaval v Kočevju

V ponedeljek, 31. marca, je bilo v Seškovem domu v Kočevju zborovanje komunistov. Na njem je govoril o nalogah komunistov v pokon-gresnem obdobju predsednik centralnega komiteja ZK Slovenije Franc Popit. Zborovanje je organizirala občinska konferenca ZK kot eno izmed prireditev v okviru praznovanj 50-letnice naše parti-

Usklajevati z odprtimi kartami!

Peter Vujčić: »Bodoči poslanci se bodo morali predvsem zavzeti za enotno politiko dolenske regije« – V razgovoru je poslanski kandidat povedal svoje mnenje o dolenskem gospodarstvu

Peter Vujčić, predsednik občinske skupščine Metlika in direktor tovarne BETI, je eden izmed poslanskih kandidatov dolenskih in belokranjskih občin za gospodarski zbor skupščine SRS. Prosili smo ga za mnenje o nerešenih gospodarskih vprašanjih širše dolenske regije.

— Predvsem moramo gledati prek občinskih meja, na celotno dolensko regijo in še širše. Svoje poglede moramo usklajevati z razvojem vse Slovenije in države. Morda je bila ozkost v teh stvareh v preteklosti kriva marsikaterim težavam. Mislim, da bi morale politično-teritorialne skupnosti usklajevati svoje odnose z odprtimi kartami, kajti vsak drugačen način medsebojnega obdavanja bi pomenil vračanje k staremu.

Gospodarska zmogljivost, s katero razpolagata Dolenjska in Bela krajina, ter njuna

kreditna sposobnost zagotavlja na stečaj odprta vrata v vse jugoslovansko in svetovno gospodarstvo. Glede na to, da integracijski procesi niso pojav samo v Jugoslaviji, temveč po vsem svetu, je razumljivo, da se tudi mi temu ne moremo izogniti. Svoje umske in materialne zmogljivosti bi morali usmeriti v iskanje oblik, s katerimi bi Dolenjska in Bela krajina dosegli še hitrejšo rast gospodarstva in napredek na področju kulturnih dejavnosti.

Dober primer sodelovanja prek občinskih meja je prav naša BETI. V preteklih petih letih smo s pravilno poslovnimi politiko rešili pred dokončnim propadom Belokranjke v Črnomlju, Dolenjko v Mirni peči in Pletenju v Dobovi. Danes so kolektivi teh podjetij z našim metilskim podjetjem vred ustvarili eno najtrdnjših tovarn na širšem dolenskem področju. V zadnjem času smo dobili nov primer takega sodelovanja v tovarni IMV.

Zanesti pa se moramo samo na svoje sile. Vsako tarzanje o zaostalosti je pri nas že izrabljena metoda za uveljavljanje namišljenih pravic in je po mojem postala dokončno neuporabna. Morali bi se le treznejše in pogumneje lotiti poslovnih zadev, pa bi se marsikaj spremenilo. Politicoteritorialne skupnosti pa naj bi bile gospodar-

stvu zgled medsebojnega sodelovanja. Lahko bi skupno dosegli znižanje administrativnih stroškov, sodelovali bi pri načrtovanju javnih del, predvsem pa pri dolgoročno planiranju investicij v obeh pokrajinah, to in onstran Gorjancev.

— Medobčinsko sodelovanje se je v zadnjih letih že lepo uveljavilo, vendar pa včasih še vedno prihajajo do izraza različna stališča občin do posameznih vprašanj. Se vam zdi to pravilno?

— Po mojem je nevzdržno, da vodi vsaka občina svojo politiko. Prav bodočim poslancem nalagam veliko odgovornost glede razreševanja teh vprašanj. Morali bodo zastaviti ves svoj vpliv in sposobnosti, da bi dosegli v prvi vrsti enotno politiko dolenske regije.

R.B.

Inž. Bučar na obisku v Brežicah

Kandidat za zveznega poslance gospodarskega zbora inž. Jože Bučar se je 28. marca odzval povabilu občinske konference SZDL v Brežicah in prišel na razgovor s člani sekcije za kmetijstvo. Vabljeni so bili kmetje, predstavniki kmetijskih organizacij, predsednik občinske skupščine ter predstavnik delavske univerze.

Obisk je sklicatelj razočaral: od 25 vabljenih kmetov sta prišla na razgovor samo dva, četrtno so bili na dnevnem redu izključno kmetijski problemi. Vprašani kljub razmeroma slabemu obisku ni zmanjkalo. Pogovor se je sukal okoli intervencijskega uvoza, ki je bil trenutno odobren za maslo, okoli izvoza živine in perspektivah živinoreje v teh krajih. Beseda je tekla še o specializaciji in ko. operaciji v kmetijstvu, o carinah za uvoz strojev, o pospeševalni službi, ki naj bi jo za kmetijstvo vpeljala vsaka občina, ter o šolanju bodočih kmetijskih gospodarjev.

1. nadaljevanje

ALEKSANDER JAVORNIK:

Še so živi spomini na prve volitve

25 let od prvih volitev v narodnoosvobodilne odbore – Bela krajina je prva v Jugoslaviji izvolila vse organe ljudske oblasti

Minka iz Vaupče vasi piše: »Velikonočni ponedeljek je naš dvojni praznik. Kdor je bil v Semiču, pozna tudi Vaupčo vas. Za časa tiran-skih okupatorjev nas je od Semiča ločila samo bodljikava žica. Vsak njihov poraz ali neugodje smo prvi občutili mi v bližnji Vaupči vasi. Mladici in Trati, saj so nam redno pošiljali svinčene pozdrave...«

S ponosom in samozavestjo so prihajali volivci, da bi si iz svoje srede izbrali može in žene, katerim so zaupali...«

Angela piše o volitvah v Mali Lahinji in Orešnjevcu: »Začetek volitev je bil na veliki ponedeljek jutraj ob 8. uri. Takoj v začetku stopijo starejši možakarji iz obeh vasi, da izpolnijo svojo državljansko dolžnost. Nato pride za njimi skupina žensk. Z resnimi obrazi pregledujejo volilni listek in podčrtujejo izbrane kandidate, za katere so se odločile. Volitev so se udeležili volivci iz vasi Mala Lahinja 99-odstotno, iz vasi Orešnjevec pa 100-odstotno.«

Vera iz Dalmjnih njiv poroča: »Ze dalj časa je bilo pri nas na Sinjem vrhu živahno vrvenje. Blizale so se prve svobodne volitve. Še več, volitve, kjer smo tudi žene lahko oddale prvič v življenju svoje glasove in zato s toliko večjim ponosom. Danes, na belo nedeljo, se je naša šola, kjer je volišče, odela v praznično obleko. Vsa je v zelenju, vencih in slovenskih

zastavicah. Še pred dobrega pol leta so tu gospodarili fašisti, mi pa smo mislili po svoje in želeli, da bi kmalu prišel čas, ko bomo zopet sami svoji gospodarji na svoji zemlji. Zetje so se nam izpolnile in danes smo z volitvami izbrali iz svoje sredine gospodarja po našem srou... Iz Dalmjnih njiv in Gorice so prišli volivci skupno v spre-vodu s slovensko zastavo, ki so jo nosila dekleta, pionirki pa so nosili volilna gesla. Veselo je zadonela pesem po hribu navzdol...«

Povsod pa tudi ni šlo povsem gladko. Tako piše poročalec iz Nove Lipe, da se nekateri niso zanimali in niso zavzeli pravega cilja, 12

oseb se namreč volitev ni udeležilo.«

Volilni vestnik je po končanih volitvah v krajevne narodnoosvobodilne odbore prinesel volilne rezultate po posameznih rajonih pod naslovom »Od Hrasta do Hrasta«. Najboljši povprečni rezultat je imel rajon Črnomelj-okolica povprečno udeležbo 99,5 odst., najslabše pa rajon Stari trg s povprečno udeležbo 88,3 odstotka. Najvzornije je v belokranjskem okrožju volila vas Hrast v rajonu Suhor, najslabše pa se je izkazala vas Hrast v rajonu Vinica.

Iz poročila »O graditvi in utrjevanju naše oblasti«, ki ga je podala na prvem za-

sedanju Okrožnega narodnoosvobodilnega odbora za Belo krajino njegov član Matija Maležič, je razvidna končna ocena volitev v krajevne narodnoosvobodilne odbore in okrajne skupščine. Hkrati s člani krajevnih odborov so bili tedaj namreč izvoljeni tudi odposlanci v okrajne skupščine. Vsega je bilo izvoljenih 138 krajevnih odborov, med njimi tudi dva mesta na narodnoosvobodilna odbora, in sicer v Črnomlju in Metliki. V polovico krajev so se ljudje udeležili volitev 100-odstotno, v večini ostalih krajev nad 90-odstotno, le malo je bilo krajev, kjer je bila udeležba pod 90 odstotki. Izvoljenih je bilo nad

1000 odbornikov samo pri volitvah v krajevne narodnoosvobodilne odbore in okrajne skupščine. V odbore so bili izvoljeni predstavniki iz vseh slojev in stanov, najrazličnejših prepričanj in nazorov, tako da so volitve hkrati še bolj strnile vse belokranjsko ljudstvo ter utrdile še večjo enotnost.

OKROŽNA SKUPŠČINA V PRISOTNOSTI ZAVEZNIŠKE MISIJE

Takoj po končanih volitvah v krajevne narodnoosvobodilne odbore, to je maja, so se začela zasedanja novoizvoljenih krajevnih odborov in okrajnih skupščin.

Na fotografiji so člani prvega okrajnega izvršnega odbora v Metliki, ki so bili izvoljeni v maju 1944.

Mozelj: priznanje Koširju

Na nedavni seji odbora krajevne organizacije SZDL Mozelj so pohvalili Srečka Koširja, tajnika KS in kandidata za občinskega odbornika. To priznanje so mu izrekli za njegovo prizadevanje pri rekonstrukciji vodovoda, olesavi vasi, urejanju gasilskega doma, nastopih na raznih kulturnih in zabavnih prireditvah in drugod. Srečko Košir daje tudi vedno nove pobude za urejanje raznih zadev na območju krajevne skupnosti. Tako se zavzema za nadaljnjo rekonstrukcijo vodovoda, za boljše vzdrževanje šol, izboljšavo šolske stavbe v Mozlju itd.

ALOJZ STANIČ

V oddaji Spoznavajmo svet in demovino, ki je bila 29. marca v Kostanjevici, sta se pomerili ekipi iz Kostanjevice in Hrastnika. Zmagala je ekipa iz Hrastnika z rezultatom 18:14. Na sliki: dijaka Janez Penca in Alenka Burja ter študent Stane Tomazin (Foto: Polde Miklič)

Še en odgovor iz Žužemberka

Novinar M. Jakopec je dne 20. 3. 1969 v 2. številki Dolenjskega lista objavil članek: »Oče so naročili, naj zdravnika tožimo...« V tem članku tudi meni očita nekaj napak pri zdravniškem delu. Napake, o katerih piše, so vse po vrsti prikazane popačeno in drugače, kot je bilo v resnici.

Ni res, kot navaja novinar, da sem hodila na zdravniške obiske le k bogatejšim bolnikom. Mesečno opravi namreč mnogo več zdravniških obiskov pri bolnikih, kot je skupaj vseh bogatejših ljudi v Žužemberku in okolici.

K temu še pripomnim, da sem mati treh otrok v starosti od 4—8 let in da sem imela in še imam zato po temeljnem zakonu o delovnih razmerjih nekaj olajšav glede terenske službe.

Pri Mariji Novak iz Klečeta sem ob zdravniškem pregledu ugotovila, da takrat še ni izpolnjevala pogojev za nastop porodniškega dopusta, pa tudi podatki o nosečnosti, katere je dala takrat Marija Novak, so potrdili mojo takratno ugotovitev. V primeru Marije Novak je že iz novinarjevih podatkov očito, da gre za tako imenovani pre zgodnji porod, ki ga je sprožilo nadurno in povrhu vsega še nočno delo. Moti se novinar, ko v meni išče krivca za ta dogodek.

Kaj bo delala delavka, odredi vodilni uslužbenec v Iskre, in ne zdravnik. Žal so mi znani še drugi primeri, iz katerih mi je jasno, da vodilni uslužbenec v Žužemberškem obratu Iskre slabo poznajo temeljni zakon o delovnih razmerjih... Sicer pa prav v tem obratu Iskre dodelijo celo zdravstveno preddavanje kar veterinarskemu tehniku.

Javno vprašujem, kje je objektivnost novinarja M. Jakopca, ki je v svojem članku pozabil prav na vsa moja prizadevanja in uspehe, kar sem jih doživela v več kot osmih letih delovanja v Žužemberku!

Dr. BOŽA KOCUTAR
Žužemberk

Huligani z zračnimi puškami

Stanujem na prometni točki vasi Brod, ki šteje vsega 26 hišnih števil. Včasih so zvečne kmetje, med njimi pa je tudi več mladincev, ki iz objektivnosti ne vedo kaj početi. Nabavili so si zračne puške in z njimi pobijajo tudi koristne ptice pevke.

Pozimi so lačne ptice iskale zatočišče v vasi. Med njimi so bile tudi sinice in kosi. Vsak dan sem jim na balkonu polagal bučnice, da so si tešile glad, ko pa je ptice opazil eden od mladincev, je več sinic postrelil z zračno puško. Več dni so ležale pod jablano na snegu, dokler jih niso pospravile mačke.

V spomladanskih in poletnih mesecih gnezditjo na lipi in po drugih drevesih grlice. Ko so mladiči teh ptic zapuščali gnezda in posedali po strehah hiš, so bili spet tarča huliganskim strelcem.

Naj povem še dogodek iz pozne jeseni. Trije ribiči so z mostu lovili v Krki. Bili so močno zatopljeni v lov. Nankrat pa je zrno iz puške priletelo v hrbet ribiču Stanetu Koprivniku iz Velike vasi. Drug tak primer je Kranjčeva gospodinja, na katero je med opravljanjem del na verandi nekdo streljal. Zrno iz zračne puške je priletelo v višini njene glave v zid, lahko pa bi se zgodila huda nesreča.

Da bi vaški strelci prikrili svoje početje, skrivajo puške v klačnice in pohajajo po vasi, kol da so na eno nogo hromi.

Ta članek naj bo opomin mladim strelcem, naj prenehajo s svojimi »junaštvom«. Menim tudi, da bi morali lovci bolj skrbeti za zaščito ptic in take strelce predlagati v kaznovanje. Od staršev teh mladencev pa bi lahko zahtevali povračilo škode.

JANKO JORDAN
Brod 11 p. Podbočje

Kaj je s kulturo v kulturnem Kočevju?

Uredništvu DL!

In spet o kulturi v Kočevju! Če smo toliko časa molčali o njej, je bilo to, zato, ker smo čakali, da se pokažejo vse posledice, na katere smo opozarjali pred leti. Zdaj je že izkazano, da se profesionalizacija kulture ni

Kaj res ni mesa?

V četrtek, 27. marca popoldne, smo se okrog 17. ure ustavili v motelu ob bencinski črpalki v Trebnjem. Radi bi zaužili kaj toplega, pa smo med drugim povprašali, če lahko pripravijo naravne zrezke. »Ne, ni več mesa, je bilo nekaj gostov, pa ga je zmanjkalo,« nam je prijazno pojasnila mlajša natakarica.

Cudno — smo ugibali nato ob hladnem narezku: kmetje imajo živine celo preveč oz. jo težko prodajo, pri čemer trebanjska občina ni izjema. Mésne v Trebnjem ne manjka, hladilnik pa imajo v motelu prav gotovo dovolj velik, da bi lahko hranili v njem primerne in potrebne količine svežega mesa.

Ali čakajo v motelu na »pravo« sezono, ki pa je tudi tik pred durmi?

K. Z. Novo mesto

»Odslej samo KOMETovo perilo«

Metliško industrijsko podjetje KOMET nam je poslalo v objavo pismo ene svojih strank, ki se glasi:

— Včeraj sem prejela vašo pošiljko. Res nisem pričakovala take naglice in uslužnosti, najmanj pa, da mi boste poleg popravljenega steznika poslali še novega. Zelo me veseli, da se pri nas še najde kdo, ki ve, kaj je solidno poslovanje. O poslovanju vašega podjetja bom povedala vsem znancem in odslej bo imelo vse moje perilo znamko KOMET. To je zaščitni znak, ki mu je vredno zaupati.

Se enkrat najlepša hvala, obenem pa želim vsem vašim sodelavkam za dan žena še mnogo uspehov.

BARBARA KUNSTLER
Rožmanova 2/VI
Ljubljana

obnesla. Še več: profesionalizacija se je pokazala neukinkovita, zgrešena... Vtis imam, da odgovorni za kulturo še niso spoznali, da so na napakah naredili še večje napake.

Ni opravičila za propad rudarske »Svobode«. Zanimanje je več kot 30 kulturno-prosvetnih organizacij po vsej kočevski občini. Mestni »Svobodni« pa so podelili status impresarija za prireditve poklicnih skupin. Nekateri od sposobnih in delovnih funkcionarjev ter režiserjev pa je tako stanje potisnilo celo pred sodišča. Tisti, ki so zaskrbeli takšno stanje, so premenili in še dolgo ne bo spodobna za to.

Samoupravljanja niti ne omenjam, ker je še vedno le redkokje navzoče. Seškov dom stoji prazen kar 340 dni

tekala že tako majhna sredstva.

Prav gotovo drži, da so funkcionarji ZKPO hudo zaposleni ljudje. Niso pa to osebe, ki bi bile pripravljene posvetiti se amaterizmu zgolj iz idealizma. Čeprav so visoko izobraženi, so pri tem delu tudi dokaj nespreditni in ne vedo, kaj bi. Seveda je tudi res, da je dandanes sam idealizem premalo: potrebno je biti tudi dober organizator, režiser, koreograf in ne nazadnje — sposoben finančar, bolje rečeno: iskalec novih denarnih virov za kulturo. Občinska blagajna ne more vzeti nase vsega bremena in še dolgo ne bo spodobna za to.

Samoupravljanja niti ne omenjam, ker je še vedno le redkokje navzoče. Seškov dom stoji prazen kar 340 dni

na leto. Po njem odmevajo le samotni Matijevi koraki...

Na zborih volivcev je vse česče slišati vprašanje, kje je naša kultura. Podobna vprašanja zastavlja tudi mladina, ki s tem dokazuje, da ni tišla, ki »moče delati«. Vprašujemo se, ali je Kočevje res tako kulturno, da ne čuti potrebe po kulturi? Samo Kočevje je že kulturno, toda v njegovi kulturi so strašanske vrzeli, in teh je vsak dan več. Prav zdaj je v Kočevju gibanje, ki hoče odstraniti krivce za tako stanje. Tisti, ki so gibanje pričeli, upajo na podporo kulturno prosvetnih in drugih organizacij. Prizadevajo si, da bi skrb za kulturo naposled prišla v roke ljudem, ki hočejo in znajo delati.

CVETO NOVAK
Gorenje 12, Stara cerkev

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA

daje posojila za stanovanjsko in komunalno graditev občanom in pravnim osebam, ki v banki namensko varčujejo, namensko vežejo sredstva za določen čas ali vplačajo sredstva v kreditni sklad banke.

Posojila odobrava za nakup, graditev in dograditev novih stanovanj ali stanovanjskih hiš, komunalnih naprav in napeljav ter za adaptacijo in vzdrževanje stanovanj in stanovanjskih hiš.

Člani delovne skupnosti lahko namensko varčujejo za stanovanjsko posojilo tudi skupaj s svojo delovno organizacijo. Ta oblika združenega varčevanja je še posebno primerna za delavce, ker jim omogoča dobiti po ugodnih pogojih tako posojilo, ki bo skupaj s prihrankom zadostovalo za nakup lastnega stanovanja ali zidavo lastnega doma.

Pravne osebe ali občani dobe pravico do posojila, če v banki vežejo namenska sredstva najmanj 13 mesecev ter najdalj 20 let. Posojilo lahko začno porabljati po 10 mesecih od dneva vplačila na račun vezanih sredstev.

Izredne ugodnosti smo uvedli za občane, ki varčujejo za stanovanjsko posojilo v konvertibilnih valutah. Po končani varčevalni dobi lahko dvignejo privarčevani znesek v konvertibilni valuti in dobijo stanovanjsko posojilo. Če pa želijo, da jim banka vrne prihranek v dinarski protivrednosti, bodo dobili zato še večje posojilo.

Posojilojemalci lahko začno porabljati posojilo takoj po sklenitvi posojilne pogodbe.

Izkoristite ugodnosti, ki vam jih nudi Kreditna banka in hranilnica Ljubljana in začnite takoj namensko varčevati!

Srečanje pionirjev iz novih jugoslovanskih mest

Zveza prijateljev mladine in občinska skupščina Nova Gorica sta dali pobudo za srečanje pionirjev vseh novih jugoslovanskih mest. To srečanje bo septembra letos v Novi Gorici.

Čas do srečanja bodo pionirji uporabili za to, da spoznajo in proučijo svoja mesta, ki so zrasla v zadnjih dveh desetletjih in pol. S sestavki, fotografijami in filmi bodo poskrbeli, da čimbolj zvesto pokažejo razvoj in življenje svojih mest. Vse to bo potem zbrano na razstavi, ki bo odprta ob srečanju pionirjev septembra v Novi Gorici.

Lanski osebni dohodki

Povprečni mesečni osebni dohodek v kočevski občini je znašal lani v gospodarstvu 919 din in je bil za 2,1 odstotka večji kot leta 1967, v ustanovah pa 1124 din in je bil za 17,9 odstotka večji kot leto prej. V gospodarstvu so zabeležili lani najvišji povprečni osebni dohodek v trgovini (1048 din), v ustanovah pa pri državnih organih in upravi (1320 din). Leta 1967 pa je bil največji povprečni osebni dohodek v gospodarstvu v prometu (1094 din), v ustanovah pa pri firmah (1173 din).

Odgovornih ni bilo blizu

Novomeški radioamaterji bodo dobili letos nov kratkovalovni in UKV primopredajnik - Za povega predsednika so izvolili Dominika Gutmana

Novomeški radioamaterji so 30. marca na običnem zboru svojega kluba ugotovili, da so dobili bore malo od tiste družbene pomoči, ki jim je bila obljubljena ob začetku mednarodnih odnosov po okupaciji Čehoslovaške. Poudarili so, da so radioamaterji že neshetokrat reševali zveze in obveščali javnost takrat, ko so odrekli poslušnost vsa druga informacijska sredstva. Radioamaterstvo po mnenju udeležencev novomeškega kluba ni konjickarstvo za osebo izživljanje ali zabavo, marveč družbi potrebna dejavnost. Redki so, da bi želeli isto povedati tudi vsem predstavnikom občinske skupščine in občinskih vodstev družbeno-političnih organizacij, da pa tega ne morejo, ker se ti predstavniki kljub posebnim vabilom niso udeležili občnega zbora in razprave na njem.

O delu kluba je poročal predsednik Viktor Porenta. Omenil je, da je klub v zadnjem času precej poživljal dejavnost, čeprav je organizacijsko delo padlo le na ramena štirih delovnih odborov članov. Lani je klub usposobil vrsto novih operatorjev za delo na radijskih napravah za zvezo. Klub šteje 34 članov, med njimi pa je že 26 operatorjev. Lani so testirali tudi vojaške obveznike, ki so med služenjem roka delali na takih napravah. Člani kluba so lani opravili 1.342 radijskih zvez, samo toliko pa zato, ker so bile radijske naprave čisto pokvarjene. Občinski odbor ljudske tehnike bo letos pomagal klubu, da bo nabavil nov kratkovalovni, nov ultrakratkovalovni primopredajnik in nov agregat. V načrtu ima klub tudi tečaj za mlade amaterje ter nekaj manifestacij, ki

Na slavnostni seji občinske skupščine Ribnica, ki je bila na občinski praznik, so obdarili z urami 9 prosvetnih, zdravstvenih in upravnih delavcev za njihovo 20 in večletno delo. Na sliki: predsednik skupščine Bogo Abrahamsberg čestita nagrajencem (Foto: Mohar)

Komu in za koliko večjo pokojnino?

V novomeški komunalni skupnosti bodo uskladili okoli 5.000 pokojnin, uveljavljenih po splošnih predpisih - Prvo izplačilo že za maj - Vsem upoko-jencem še po 100 din rekreacijskega dodatka

Republiška skupščina socialnega zavarovanja delavcev je nedavno odločila, da se morajo za 10 odstotkov povečati pokojnine, uveljavljene po splošnih predpisih do zadnjega decembra leta 1964. Povečanje velja od 1. januarja letos dalje. Vse te pokojnine pa se bodo povečale še za 5,4 odstotka, to je za toliko, za kolikor so ocenili zvišanje življenjskih stroškov leta 1968. Pokojnine se bodo tako dejansko povečale za 15,4 odstotka.

Starostne, družinske in invalidske pokojnine se bodo povečale za 15,4 odstotka

vsem, ki so jim pokojnino priznali od osnove, pridobljene ob upoštevanju kategorije delovnega mesta.

Upoko-jenci, ki so jim pokojnino odmerili ob upoštevanju osebnih dohodkov in na to kategorija delovnega mesta ni vplivala, bodo dobili le za 5,4 odstotka večje pokojnine. Če pa bi bilo zanje ugodnejše, da bi dobili celoten povisek z odmero pokojnine po kategoriji delovnega mesta, bodo to lahko uveljavili.

Za 5,4 odstotka večje pokojnine bodo prejeli tudi tisti, ki so šli v pokoj po 1. januarju leta 1965. Kdor pa je bil upokojen lani ali predlanskim, tako da so mu pokojnino določili ob upoštevanju osebnega dohodka v letu upokojitve in prejšnjih let, pa tega povečanja ne bo deležen.

Po približnih podatkih bo treba v novomeški komunalni skupnosti socialnega zavarovanja uskladiti s predpisi okoli 5.000 pokojnin. To bo napravila služba socialnega zavarovanja po uradni dolžnosti in upoko-jencem ne bo treba vlagati posebnih zahtevkov ali delati nepotrebnih korakov in zapravljati časa.

V novomeškem zavodu za socialno zavarovanje so povedali, da bodo začeli povečane pokojnine izplačevati s 1. majem, ker prej ne bodo mogli uskladiti vseh pokojnin. S 1. aprilom pa bodo izplačali povečane pokojnine vojaškim upoko-jencem. Tem so se pokojnine povečale po posebnih predpisih.

Trenutno še ne vedo, kaj je s povečanjem pokojnin nekdanjih delavcev uprave no-tranjih zadev in pogodbenih upoko-jencev (obrtniki, odvetniki in drugi samostojni poklici).

Vsi, ki bodo upokojeni do 1. junija letos, bodo dobili pri rednem junijskem nakazilu pokojnine še po 100 din rekreacijskega dodatka.

S SLAVNOSTNE SEJE Obs RIBNICA

Matija Maležič častni občan

Učenci iz Ribnice so se zahvalili odbornikom in občanom za novo osnovno šolo - Složnost občanov je pogoj za srečnejšo bodočnost

Na slavnostni seji občinske skupščine Ribnica v počastitev občinskega praznika, ki je bila 26. marca dopoldne, so med drugim proglasili dolgoletnega poslanca Ribniške doline Matijo Maležiča za častnega občana in obdarili 9 prosvetnih, zdravstvenih in upravnih delavcev za njihovo 20- in večletno delo z urami.

Zbranim odbornikom in gostom je spregovoril predsednik občinske skupščine Bogo Abrahamsberg, in sicer najprej o skrbi za borce v občini, nato pa o gospodarskih in drugih uspehih občine v preteklem letu.

Odbornikom so prišli čestitati za praznik tudi učenci osnovne šole Ribnica, ki so se hkrati zahvalili za razumevanje odbornikov in vseh občanov za gradnjo šol v Ribnici. Poudarili so, da so bili najbolj prijetno presenečeni 8. marca letos, ko je bila odprta nova osnovna šola v Ribnici.

V imenu brigade Frana Levstika, ki ima domicil v ribniški občini, je prisotnim čestital za občinski praznik Vladimir Šenk. Zal pa na sejo niso prišli predstavniki brigad, ki so sodelovale v bo-

ju pri Jelenovem žlebu 26. marca 1943.

Na slavnostni seji je bil proglašen za častnega občana Matija Maležič, ki je Ribniško dolino kar štiri mandata ne dobe zaporedno predstavljaval v republiški skupščini. Ob tej priložnosti so mu podarili sliko akademskega slikarja Jožeta Cente. Prijetno presenečen se je Matija Maležič za izkazano čast zahvalil in med drugim poudaril, naj bi v bodoče občani z območij Loškega potoka, Sodražice in Ribnice še bolj složno delali, ker bodo le tako lahko ustvarjali srečno in lepšo prihodnost sebi in svojim otrokom.

Vsem poslancem Ribniške doline pa je občinska skupščina v zahvalo za njihovo delo podarila knjigo dr. Zmaga Kumer: Ljudska pesem med rešetarji in lončarji v Ribniški dolini.

Pripravite lopate za novomeške študente!

Novomeški študentje sklenili teden dni prostovoljno delati na gradbišču grške šole - Jeseni: teden študentov s prireditvami

Dolenjski študentje so sporočili predsedstvu občinske konference ZMS v Novem mestu, da so pripravili teden dni prostovoljno opravljati zemeljska dela za novo šolo na Grmu. Če bodo pričeli graditi šolo letos, bodo prišli na akcijo jeseni, sicer pa naj jih pokličejo na gradbišče drugo leto.

Delovna akcija za šolo bo pomembna, ne pa edina letošnja dejavnost študentov iz novomeške in trebanjske občine, združenih v klubu dolenjskih študentov. Aprila so predvideli dan, v katerem bodo novomeškim maturantom pripovedovali o študiju in življenju na fakultetah. Za os-

novnošolce pa bodo pripravili več poučnih predavanj. Ob tem ne bodo opustili športnega in kulturnozabavnega življenja. Jeseni bodo priredili teden študentov s prireditvami.

Klub dolenjskih študentov bo vse leto spremljal gospodarsko, kulturno, politično in splošno družbeno življenje v obeh občinah, to pa si je zamislil kot pogovore z vodilnimi ljudmi. Pripravil bo tudi pogovore o štipendiranju in zaposlovanju s predstavniškim študentom. Aprila so predvideli dan, v katerem bodo novomeškim maturantom pripovedovali o študiju in življenju na fakultetah. Za os-

OGLEDALO

Krivi so poštni nabiralniki

Zaradi slabih poštinih nabiralnikov prepri med stanovalci v večjih stanovanjskih blokih

V Kočevju, verjetno pa tudi drugod, povzročajo občanom veliko neprijetnosti poštni nabiralniki (predali) v stanovanjskih blokih in stolpih. Nabiralniki so namreč ponekod preveliki in izdelani tako slabo, da se ne dajo zakleniti ali pa se zapreti ne.

Iz nabiralnikov zato izginjajo časopisi, revije in drugo. Nekateri ljudje samo zaradi tega ne naročajo časopisov in revij ali pa celo že naročene odpovedujejo. Redki so se znašli in naročili priljubljene časopise in revije na pošto ležeč, se pravi, da jih dobe na pošti. Oni dan je v neki stavbi izbruhnil med dvema

strankama hud prepir, češ: »Vaša družina krađe iz nabiralnikov. Nam je zmanjkal reklamni cenik zagrebške NAME, ki so ga ostali dobili.« Napadna stranka je trdila, da ne krađe in da bo obrekovalko tožila. Dan ali dva kasneje pa je tudi stranka, ki je obdolžila drugo, našla v svojem nabiralniku naročeni cenik.

Vseh teh neprijetnosti bi bili stanovalci v večjih zgradbah rešeni, če bi si omislili večje nabiralnike, ki bi se lahko zaklepali. Torej: z malo denarja bi lahko preprečili kraje, sumničenja in morda celo tožbe na sodišču - ven dar tega ne naredijo!

OD 28.3. DO 6.4.69 V KOČEVJU

V DVORANI DRUŽBENIH ORGANIZACIJ OD 9-19h

RAZSTAVA IN
PRODAJA
POHIŠTVA

SLOVENIJALES

„Imam 4 otroke, pa bom spet rekla ‚DA‘!“

SLAVKA TOMLJANOVIČ, uslužbenka iz Bršlina:

»Imam 4 otroke, zato je razumljivo, da bom glasovala za novo šolo, kot sem to storila tudi prvič. Razveseljivo je, da so za šolo tudi tisti ljudje, ki nimajo otrok. Vsi želimo, da bi naši otroci imeli dopoldanski pouk. Saj ne gre več, da se vračajo učenci domov v poznih nočnih urah. Še težje pa je, kadar je slabo vreme, zlasti pozimi.«

TIK PRED SAMOODLOČITVIJO

FRANCI KUJAR, predsednik občinske skupščine:

»Odločitev občanov v krajevni skupnosti Novo mesto pred približno dvema letoma je odprla poti, da pridemo v Novem mestu do potrebne nove osnovne šole. Ze takrat je bilo jasno, da ena sama šola v mestu ne bo rešitev za daljši čas. Z izredno hitro rastjo mesta se povečuje tudi število šolobveznih otrok. Zaradi tega so bila razmišljanja o dveh novih šolah v mestu že takrat izredno živa. Odločitev delovne skupnosti tovarne NOVOTEKS je dala tem razmišljanjem novo, stvarno podobo. Dejanske možnosti za izgradnjo dveh novih šol v mestu so torej tik pred nami. Potrebna je samo še ena ponovna skupna pripravljenost, da s samoodločitvijo za eno leto podaljšamo plačevanje samoprispevka in tako solidarno omogočimo vsem našim otrokom resnične možnosti za sodoben pouk.«

Dve šoli sta nujnost

IVAN KOČEVAR, direktor PIONIRJA:

»Hitra razširitev Novega mesta in povečanje prebivalstva sta posledica naglega razvoja podjetij. Vse gre, samo pri šolah se ne premakne nikamor. Zato odpiram predlog, da zgradimo dve šoli in tako vsaj za nekaj let rešimo težki problem. To bo tudi lep prispevek v akciji »Sto let — sto šol«. Pri zbiranju sredstev podpiramo prizadevanje organizatorjev, saj smo sami prispevali v ta namen že 20 milijonov starih din. Seveda pa republika ne sme gledati neprizadeto, zlasti kadar je toliko volje pri občanah kot v Novem mestu in Bršlinu.«

Referendum — tehnična naša zavesti

JANEZ SLAPNIK, predsednik občinske konference ZMS:

»Ne gre za to, ali bomo na bližnjem referendumu rekli DA ali NE, marveč za to, ali smo dovolj pripravljeni prevzeti nase delček skrbi za skupno dobro. Na referendumu bomo preizkusili svojo zavest; koliko ta zavest velja, pa bomo kmalu videli. V imenu novomeške mladine izjavljam, da ne smemo dovoliti, da bi referendum propadel.«

Morda še ne veste...

»Sami bomo morali zgraditi novo šolo... saj ne bomo toliko zbrali, pa če zbiramo še toliko let!«

Tako pravijo včasih naši občani in mnogi med njimi so kar zares žalostni ob mislih, da bo treba pri zidanju obeh šol segati samo v domači, se pravi občanov in občinski žep. Pa ni tako: prav od višine zbranega krajevnega samoprispevka za obe novi šoli bo predvsem odvisna višina posojila, ki ga bomo dobili od republike in od bank! Več ko bo samoprispevka, ugodnejši bodo pogoji za posojilo; prej ko ga bomo zbrali, prej bo mogoče za prositi za kredite.

Važno pa je tudi tole: denar v samoprispevku je naš denar, zanj ne bo treba nikomur plačevati nobenih obresti! Po domače: za posojila se bomo morali zadolžiti, kar pa zberemo po svojem lastnem preudarku sami, je vredno toliko več, ker bo ta denar takoj na voljo in ga ne bo treba vračati. Seveda brez posojila ne bo šlo — toda prav krajevni samoprispevek nam bo največ pripomogel, da bomo kredite sploh dobili.

Tudi tega ne bi smeli pozabiti, ko te dni razmišljamo o podaljšanju krajevnega samoprispevka v naši krajevni skupnosti!

Sam je ne bom potreboval

ZAN DVORNIK, mehanik iz Bučne vasi:

»Razveseljivo je, da so podjetja dala pobudo za zgraditev šole v Bršlinu. Sam je ne potrebujem, vendar bo za naš kraj nova šola velika pridobitev. Otroci so reveži, ko imajo tako daleč v šolo. Šole moji otroci ne bodo potrebovali, nisem pa prepričan, da je ne bodo otroci mojih otrok. Zato sem za novo šolo.«

Ločna je Novo mesto...

PEPCA MIKLIC, prodajalka kruha iz Ločne:

»V Ločni nekateri že zdaj plačujejo samoprispevek, čeprav na prvi referendum nismo šli; kaže, da nas bodo šele zdaj priključili novomeški krajevni skupnosti. Mislim, da je prav tako, zakaj pa ne bi tudi mi glasovali na referendumu! Ločna je navsezadnje del Novega mesta, naši otroci hodijo tudi v Novo mesto, zato si lahko mislite, da smo zainteresirani za nove šole.

Se sem pripravljena plačevati, saj se osnovna šola Katja Rupena mora razbremeniti. Otroci mojih otrok bodo uživali ugodnosti v novih šolah!«

Izmene razdvajajo družine

AMALIJA TOVSAK, učiteljica in članica UO sklada za zidanje novih šol v Novem mestu:

»Z novimi šolami bomo rešili veliko problemov, ki zdaj razdvajajo družine. Odpravili bomo pouk v več izmenah, kar bo koristno za učence, starše in učitelje. Učenci bodo nedvomno zelo izboljšali uspeh, saj je dokazano, da so otroci dopoldne bolj spočiti in se lažje učijo.«

V 5 letih veliko naselje

FRANC BERLAN, predsednik delavskega sveta v NOVOTEKSU:

»V petih letih bo v Bučni vasi zrastle še 70 novih hiš. Te bodo v glavnem gradili naši delavci, zato je razumljivo, da so naši proizvajalci podprli predlog, ki ga je dal na delavskem svetu direktor inž. Fajfar. Menim, da je med zaposlenimi velika večina, ki bo pozitivno glasovala na referendumu. Enako pričakujem od Novomeščanov, saj smo tudi mi do sedaj plačevali za grmsko šolo. Če smo vsi plačevali že dve leti, bomo pa še eno, tokrat za Bršlin. Želim, da bodo naši otroci in vsa prihajajoča mladina imeli šolo kot se spodobi.«

Novomeščani!

V treh letih bomo zbrali s krajevnim samoprispevkom 730 milijonov Sdin, kreditov pa želimo za dve novi šoli od bank ter republike le 570 milijonov Sdin!

Zato: v nedeljo, 13. aprila, vsi na volitve!

75 odst. volivcev bo »ZA«!

STANE ŠMID, predsednik krajevnega skupnosti Novo mesto:

»Ko sem se pogovarjal z ljudmi, sem dobil občutek, da pri tem referendumu ne bo težav. Celo tisti, ki nimajo šolobveznih otrok, so mi povedali, da bodo plačevali, češ: »Bo koristilo pa našim vnučkom!« Pa tudi sicer smemo biti optimisti; na prvi referendum smo šli praznih rok, tokrat pa imamo tako rekoč že v žepu NOVOTEKSOVIH 1.500.000 din — in izkušnje.

Pričakujem, da bo ZA glasovalo okoli 75 odstotkov volivcev!«

Kaj upošteva samoprispevek?

■ Predvsem nikar ne pozabimo, da je sedanji samoprispevek, ki ga plačujemo občani krajevne skupnosti Novo mesto, progresiven, se pravi napreden in postopen: njegova višina je odvisna od večjih ali manjših dohodkov zaposlenega občana oziroma od večje ali manjše davčne osnove obrtnikov, gostilničarjev oziroma drugih oseb z lastnimi dohodki oziroma spet od večjega ali manjšega dohodka, ki ga imajo posamezni lastniki kmetijskih zemljišč. Po domače bi lahko rekli

takole: ■ Več kot imaš dohodkov na mesec, več plačuješ samoprispevka — in narobe: manjši kot so tvoji dohodki, manj je prispevka. Delavci in upokojenci, kateri osebni dohodki oz. pokojnine ne presegajo 500 din na mesec, pa so tega prispevka sploh oproščeni. Prav to velja tudi za lastnike kmetijskih zemljišč, če njihovi katastrski dohodek ne presega 500 din. Vajenci, dijaki ter študentje prispevka od svojih nagrad oziroma študentskega penzija ne plačujejo.

Res je že zadnji čas!

FRANC BEG, predsednik občinske konference SZDL:

»Bližnji referendum je oblika javnega opredeljevanja občanov za to, da z njihovo pomočjo dobimo v Novem mestu dve šoli. Zakaj je to potrebno? Gotovo je čas odpraviti slabše, da ne rečem nevarne delovne pogoje učencev in učiteljev. Prispevek občanov se bo že zaradi tega bogato obrestoval... Mislim, da bo malo takih, ki bodo podpora odrekli.«

Moji otroci hodijo v Šmihel

ELA SENICAR, delavka z Broda:

»Če je DS v NOVOTEKSU sklenil, da dajo denar, in če ga imajo, potem sem prepričana, da je to prav. Kljub temu da moja dva otroka hodita v Šmihel, bom glasovala z »da«. Otroci mi doma pripovedujejo, kakšni revčki so tisti, ki hodijo v šolo od daleč. Z dvema takima šolama se bomo lahko postavili tudi pred drugimi ljudmi. Že 22 let delam kot tkalka v NOVOTEKSU, pa je to ena najbolj posrečenih akcij, za katero se vsi zavzemamo.«

Prav je, da smo namenili za novo šolo 150 milijonov!

MARIJA NAGL, delavka iz NOVOTEKSA:

»Moji dve deklici hodita v novomeško šolo in vedno trepetam, da se jima na cesti kaj ne zgodi. Zato sem navdušena, da bo končno sezidana šola tudi v Bršlinu. Če je ne bodo potrebovale moje, jo bodo pa drugi otroci. Podpiram velikodušni predlog delavskega sveta.«

Gre za več kot 2000 otrok!

SLAVKO VUTE, direktor medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo in sekretar komiteja ZKS:

»Menim, da smo vsi Novomeščani življenjsko zainteresirani za uspešen izid referenduma. Upam, da se bo večina prav odločila in glasovala ZA. S tem bomo zagotovili za več kot 2000 otrok pouk v eni izmeni, možnost šolskega varstva in boljše učno-vzgojne uspehe. Športni objekti pri šolah na Grmu in v Bršlinu bodo za rekreacijo mladine in odraslih.«

Bršlin še prej kot Grm...

JOŽE PADOVAN, predsednik UO sklada za zidanje novih šol v Novem mestu:

»Ni bojazni, da ne bi pričeli graditi bršlinske šole hkrati z grmsko. Po mojem ima Bršlin še celo nekaj večje možnosti. Katere so? Ni težav z lokacijo in načrtom, pa tudi denar bo lažje zbrati kot za Grm. Bršlinska šola bo namreč manjša in — cenejša. To pa niso majhne prednosti. Če se bo referendum tudi tokrat posrečil (ne vidim pa razlogov, da ne bi), bo stvar še lažje in prej izvedljiva. Prepričan sem, da bo možno obe šoli pričeti zidati hkrati.«

„Če bodo mladi tako napredni, kot smo bili mi, se nam ni treba bati!“

Milan Šimec iz Črnomlja je eden izmed Belokranjcev, ki je od mladih nog okušal nevarnosti revolucionarnega dela – Niso ga zlostile ne ječe, ne obsodba na dosmrtno ječo pred italijanskim sodiščem – Po vojni je opravljal vrsto odgovornih dolžnosti na črnomljskem okraju, zadnja leta pa preživlja v kolektivu ZORE

V pretirani skromnosti se je Milan Šimec na vso moč branil, da bi o njem kaj pisali v časopisu. »Saj nisem samo jaz, še več nas je živih predvojnih komunistov« je dejal. Ko pa sem ga le pripravila do tega, da je v spomin priklical mladost, mu je živo stekla beseda:

— Doma sem iz Črnomlja. Zrasel sem v napredni družini, saj je že moj oče 1921 na listi KP kandidiral za odbornika. Pri očetu sem se učil za mizarja. Že takrat mi je prišla večkrat v roke napredna literatura, ki so jo nosili tovariši iz Zagreba. Od vojakov sem prišel 23 let star in se takoj povezal z Gradčani. Jakob Butala je bil kot komunist več let zaprt v Mariboru, ko pa se je vrnil domov, je takoj zbral okoli sebe več somišljenikov. Leta 1934 smo že organizirano delali, naslednje leto pa sem bil sprejet v komunistično partijo.

Zmeraj z eno nogo v zaporu

Odkar sem v stari Jugoslaviji postal komunist, nisem imel več miru. Zmeraj sem bil z eno nogo v zaporu, vedno pa je nad nami visela še grožnja brezposelnosti. Orožniki so večkrat prišli v hišo, vse razmetali in iskali dokazov, da bi me lahko zaprli. Smo se pa znašli! Nekoč sem imel na podstrešju vse polno letakov, ko me je ob obisku orožnikov rešila mama. Šla je na podstrešje, si nadela na glavo škaf, češ da gre v Dobljico po vodo, v škafu pa je odnesla vse, česar niso smeli dobiti v roke.

Živo mi je ostal v spominu tudi sestanek v Mišelčevcih zidanci nad Semičem. Bilo je na treh kratkih dan 1937, ko smo vsi belokranjski komunisti razpravljali o bodočem delu. Sklenili smo povečati svoje vrste. Res nas je bilo v naslednjih dveh letih še mnogo več.

Letaki v orožniških predalih

Tovariš Šimec je dejal, da so imeli nekaj toliko akcij, da vseh ne more opisati. Spomnil pa se je dogodka ob metliškem folklornem festivalu.

— Ko je bil pred vojno v Metliki velik folklorni festival, smo tudi v javnosti pokazali, da obstajamo. Po

vseh železniških signalih in tudi drugje na vidnih mestih v Metliki smo obesili rdeče zastave ter vso Belo krajino preplavili z letaki. Celo v okrajno načelstvo v gradu ter v predale pisalnih miz orožnikov smo vtihotapili letake.

Po nekaj dni sem bil tolikokrat zaprt, da se sploh ne spominjam več, kolikokrat sem bil v ječi. Vem, da sem nekoč teden dni sedel zato, ker sem razpošiljal razglednice, na katerih je bil prikazan Hitler, kako izteza kremplje po Sloveniji.

Rekli so, da sem žalil predstavnika prijateljske države.

Leta 1941 med organizatorji vstaje

Ob razpadu Jugoslavije sem bil aprila 1941 doma. Mesec dni smo zbirali orožje in se sestajali, nato pa sem 22. junija odšel iz mesta. Je bilo prenevarno! V ilegali sem živel v raznih vaseh in z drugimi tovariši vred organiziral odpor prebivalstva. Avgusta 1941 pa smo na Miklarjih ustanovili Belokranjsko četo. S četo sem šel tudi na pohod proti Stajerski, od koder pa smo se morali vrniti. Ko smo prenočevali na Lazah in se v jesenski noči v dveh hišah sušili, smo bili izdani. Hišo, v kateri je bila druga skupina s 15 našimi, so Italijani zažgali. Nihče ni ostal živ. Mi smo planili na prosto, streljali, nekaj jih je padlo, zaradi tolikšne premoči pa smo se umaknili na Debeli vrh. Ko smo se hoteli 8. decembra ponovno zbrati in ustanoviti večjo vojaško skupino, so me na Kleču nad Semičem dobili Italijani. Potem sem moral po zapori v Črnomelj in Ljubljano. Italijansko sodišče mi je v Ljubljani prisodilo do-

smrtno ječo. Ker sem pričakoval smrt, sem bil neskončno vesel, saj sem vedel, da mi ne bo treba dolgo sedeti. Iz Ljubljane so me prepeljali v zapor v Piemontu, v tržaško Coroneo, od tam pa v ječo Bernau ob jezeru Chiensee, kjer so bili zaprti najtežji zločinci. Rešili so me Amerikanci, a Jugoslovani niso imeli radi.

Po svobodi nove dolžnosti

Milan Šimec se je pojavil v Črnomlju junija 1945. Najprej je bil predsednik mizarske zadruge, leta 1948 predsednik okrajne planske komisije, nato dve leti predsednik okrajnega sindikalnega sveta, 1952 pa se je vrnil k mizarski stroki. Ob združitvi mizarskih podjetij v Črnomlju leta 1960 se je znašel v kolektivu ZORE kot vodja obrata. Zadnji dve leti tovariš Šimec dela v upravi.

Vprašala sem ga, če se po tolikem trpljenju za novo družbeno ureditev čuti zapostavljenega zdaj, ko je starejši.

— Kadar me potrebujejo, me še vedno najdejo. Še vedno sem aktiven komunist. Zavedam pa se, da nas morajo nadomestiti mlajši. Če bo današnja mladina tako napredna in pripravljena na žrtve, kot smo bili mi, potem se nam zares ni treba bati prihodnosti!

RIA BACER

Z OBČINSKE KONFERENCE ZZB-RIBNICA

Novi pravilnik - večje pravice borcem

Spet so ugotovili, da je bila Dolenjska zapostavljena pri dodeljevanju stanovanjskih kreditov – Družbeno pomoč bo dobilo več bivših borcev – Smrt vedno huje kosi med bivšimi borci v ribniški občini

25. marca, dan pred občinskim praznikom je bila v Ribnici občinska konferenca Zveze združenj borcev, na kateri so se temeljito pogovorili o problemih, ki tarejo borce, in izvolili novo vodstvo, ki bo vodilo ZZB NOV prihodnje dve leti.

V minulem letu je Zveza borcev ugotavljala, v kakšnih stanovanjih stanujejo borci, in nato sestavila prioriteto listo upravičencev za stanovanjske kredite. Vseh prostilcev v občini je 190 in prosijo za 3,6 milijonov din. Zato so člani ZZB z nezadovoljstvom sprejeli vest, da je v predlogu komisije za borce pri skupščini SRS predvideno za ribniško občino le 0,8 odstotka od vseh zbranih sredstev za reševanje stanovanjskih problemov v republiki. Občinski zbor ZZB NOV se je proti taki

odločitvi pritožil, oster protest pa so soglasno izglasovali tudi delegati na konferenci. Delegati so bili enotnega mnenja, da je pri odmeri denarja za rešitev stanovanjskih problemov borcev potegniti Dolenjska kraj, ki konec in da ji je bila s tem prizadejana krivica. Predlog o dodelitvi kreditov naj bi ponovno proučili in sredstva razdelili bolj pošteno. Vsekakor bo morala Dolenjska dobiti več, kot so ji namenili.

V občini je bilo precej narajenega za reševanje osta-

lih problemov borcev. Tako je bil med letom sprejet nov pravilnik o dodeljevanju družbene pomoči borcem in udeležencem NOB. Novi pravilnik daje borcem večje pravice do materialne podpore, predvsem socialno ogroženim, tistim z manjšimi dohodki, ostarelim in bolnim njihovim otrokom pomoč za šolanje in zdravstveno nezavarovanim pravico do zdravstvenega zavarovanja. Trenutno prejema družbeno pomoč nad 90 uveljavcev, pravilnik pa predvideva, da si bo to pravico pridobilo še nekaj nad 20 ljudi. Družbena pomoč je razmeroma še majhna, saj znaša v povprečju 120 din.

Število članov ZZB pada. Smrtnost med borci je vse pogostejša. Po zadnjih podatkih je 805 članov ZZB, 262 članov Zveze vojaških vojn invalidov ter rezervnih oficirjev in podoficirjev.

Pri občinskem odboru ZZB je delovalo sedem komisij. Med najbolj delavnimi so bile komisija ZROP, komisija za posebno dobo in komisija za borce.

Na konferenci je bila poudarjena skrb organizacije ZZB pri prenašanju tradicij NOB na mladino, za strokovno izobraževanje rezervnih oficirjev itd. Obravnavali pa so tudi probleme in vzroke, ki zavirajo gospodarski razvoj v občini, in zaposlovanje, saj je med tistimi, ki iščejo prvič zaposlitev, tudi vse več otrok bivših borcev.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Draga Kamenarič, Jožica Slak, Stanka Božić in Anica Ban, članice Novoteksa, Novo mesto; Anton Derganc, član ZTP Novo mesto; Franc Kren, Jože Urbančič in Herta Turk, člani kolektiva Bor. Dol. Toplice; Ivanka Pirnat in Ivan Pograjc, člani splošne bolnice Novo mesto; Alojz Fink, Alojz Vrtičič, Drago Merčnik, Peter Bračko, Ivan Turk in Franc Sikošek, člani IMV Novo mesto; Franc Les, Ivanka Sušin in Marija Pirnat, člani kolektiva KZ Krka, Novo mesto; Ana Majetič, članica kolektiva Dominvest, Novo mesto; Marija Črnič, gospodinja iz Podgore; Vinko Kapler, mlinar iz Zavinke; Ivan Granda, kmet iz Dobrave; Ivanka Knafelc, gospodinja iz Zabaj vasi; Stanka Krevs, gospodinja iz Vinjega vrha; Janez Gazvoda, član kolektiva Varnost, Novo mesto; Milka Zupančič, gospodinja iz Gabrja; Jože Kolenc, delavec iz Zaloge; Marjeta Jožef, delavka iz Vinjega vrha; Slavko Lindič, delavec iz Stare vasi; Albin Bobič, član kolektiva PTT Novo mesto; Saško Djurašević, Stane Fink, Drago Rustja, Tine Furlan, Zdravko Slak, Rajko Šarman, Nada Šepar, Marjan Menger, Breda Rome, Branko Teržan, Metoda Mavšar, Marija Mehle, Nika Kustrin, Franc Rožanc, Silva Pirc, Vinko Kulevec, Irena Urh in Marjan Marinčič, dijaki novomeške gimnazije; Anton Rodič, kmet iz Sela; Marija Kotnik, gospodinja iz Sela; Jožeta Banič, gospodinja iz Dobrave; Alojz Bregar, kmet iz Hudenja; Franc Kastelic, kmet z Vrha pri Pahi; Jože Rodič, kmet iz Bele cerkve; Martin Petelin, član kolektiva KZ Krka, Novo mesto.

ISKRA

TOVARNA ORODJA LJUBLJANA

Telefon: 51-364
51-373

V SESTAVU ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA KRANJ

zaradi razširitve proizvodnje

OGLASA

tale prosta delovna mesta:

1. VODJA konstrukcije
2. VODJA proizvodnje
3. KONSTRUKTER – projektant
4. VODJA strojne delavnice
5. KONSTRUKTER I
6. TAJNICA direktorja
7. KONTROLOR orodja
8. VEČ REZKALCEV
9. VEČ REZKALCEV — začetnikov
10. VEČ ORODJARJEV
11. KOORDINATNI VRTALEC
12. KOORDINATNI REZKALEC
13. KOORDINATNI BRUSILEC

POGOJI:

- ad 1.: II. ali I. stopnja strojne fakultete za strojništvo s petletnimi delovnimi izkušnjami v orodjarstvu;
- ad 2.: I. stopnja fakultete za strojništvo (lahko začetnik) s predhodnim poklicem kovinske stroke in najmanj petimi leti delovnih izkušenj v orodjarstvu, ali TSS — strojni oddelek, s predhodno delovodsko šolo in petletnimi delovnimi izkušnjami v orodjarstvu;
- ad 3.: I. stopnja fakultete za strojništvo ali TSS — strojni oddelek s petletnimi delovnimi izkušnjami v samostojnem konstruiranju orodij;
- ad 4.: delovodsko šola s najmanj triletnimi delovnimi izkušnjami v orodjarstvu;
- ad 5.: TSS — strojni oddelek z najmanj triletnimi delovnimi izkušnjami v samostojnem konstruiranju orodij;
- ad 6.: končana srednja šola s popolnim obvladanjem strojeplasti in aktivnim znanjem nemščine ali administrativna šola s najmanj triletnimi delovnimi izkušnjami in aktivnim znanjem nemščine;
- ad 7.: VK ali KV delavec kovinske stroke z najmanj triletnimi izkušnjami na takih delovnih mestih;
- ad 8.: VK ali KV rezkalec, orodjar ali strojni ključavničar z najmanj petletnimi delovnimi izkušnjami na rezkalnih strojih;
- ad 9.: KV delavec — rezkalec;
- ad 10.: VK ali KV orodjar z najmanj petletnimi delovnimi izkušnjami v orodjarstvu;
- ad 11–13. VK ali KV delavec kovinske stroke z najmanj petletnimi delovnimi izkušnjami na takih delovnih mestih.

Za vsa prosta delovna mesta je poseben pogoj: odslužen vojaški rok.

Za objavljenega prosta delovna mesta, razen pod zaporedno številko 7 in 9, ima tovarna na voljo določeno število samskih sob — po dogovoru.

Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Oglas velja do zasedbe delovnih mest.

Na nedavni konferenci ZZB občine Ribnica so borci zavzeto razpravljali o vseh zadevah, ki jih tarejo (Foto: Mohar)

Spet poizkus ribarjenja v kalnem

Črnomaljski ribiči so zahtevali zase del Kolpe, ki pripada kočevskim – Zanimiv predlog kočevskih ribičev, ki je spodbuden tudi za napredek ribolovnega turizma na območju Prelesja in Dola

Črnomaljski ribiči so na svojem zadnjem obnem zboru zahtevali, da bi dobili v upravljanje del Kolpe (od Vrta do Dola) v kočevski občini; tako smo vsaj brali v eni prejšnjih števil slovenskega ribištva RIBICU.

Svojo zahtevo so utemeljili s tem, da do Vrta sega Bela krajina in da Zavod za ribištvo s tem delom Kolpe slabo upravlja.

Prav ta del Kolpe pa je zahtevala zase, se pravi, da se izloči iz upravljanja Zavoda, tudi ribiška družina Kočevje, ki je do njega pravno tudi bolj upravičena kot črnomaljska, saj je ta del Kolpe v kočevski občini. Po zadnjih obvestilih bo v kratkem zadeva tudi rešena v korist kočevskih ribičev.

Pri pristojnih članih kočevske ribiške družine smo zvedeli, da žele vzpostaviti dobre soseske odnose s črnomaljskimi ribiči, kot jih imajo že z ribiškim družinama Brod na Kolpi in Čabar iz sosednje Hrvatske.

Predlagajo tudi, da bi se sestali predstavniki kočevske in črnomaljske ribiške družine (morda v Starem trgu, Prelesju ali Doli) in se pogovorili o ribolovnem režimu na njunem mejnem delu Kolpe, ki naj bi bil tak, da bi bi-

li z njim zadovoljni ne le domači ribiči, ampak tudi turisti, ki tu radi ribarijo.

Občinska meja gre namreč prav med zanimivima turističnima krajema Prelesje (občina Črnomelj) in Dolom (občina Kočevje) in povsem razumljivo je, da turisti nehoti ribarijo, ker zaidejo, z eno dovolilnico v vodah obeh ribiških družin in imajo zaradi tega lahko nevarnosti.

Zato kočevski ribiči predlagajo, naj bi se ribiški družini dogovorili, da bi na tem delu Kolpe, ki je za turiste zelo zanimiv, določili del vode (nekaj v kočevski in nekaj v črnomaljski občini), v kateri bi lahko lovili domači in tuji ribiči, ki imajo dovolilnico samo ene ribiške družine.

Predvsem o tej, pa tudi nekaterih drugih mejnih zadevah, naj bi se predstavniki obeh RD pogovorili na sestanku, ki ga predlagajo kočevski ribiči. Le z neposrednimi razgovori prizadetih strani je namreč mogoče odstraniti nejasnosti ali nesoglasja in doseči tovariško sodelovanje, ki naj bi v tem primeru koristilo turizmu, ribičem in Kolpi.

Zgornji del Kolpe ni zanimiv samo zaradi lova plemenitih vrst rib (lipan, postrv, sulec), ampak tudi zaradi izrednih prirodnih lepote in zgodovinskih zanimivosti. Na fotografiji: ribolov na Kolpi pri vasi Srohotnik. V bližini je tudi vas Ribjek, ki se ponaša z eno najstarejših in najlepših cerkvic v tem delu Slovenije (Foto: Primo)

Pojasnilo

Roman Ogrin, član CK ZKS, in Ludvik Golob, sekretar medobčinskega sveta ZK v Novem mestu, sta nas opozorila na nepopolnost v informaciji, ki smo jo objavili prejšnji četrtlet v uokvirjenem sestavku »NELJUBE PRIMERJAVE« na 1. strani našega tednika. S tem v zvezi sta nam pojasnila:

na zadnji seji CK ZKS je bilo omenjeno, da ostaja nekaj denarja iz lanskoletnega poslovanja v CK ZKS. Obstajajo možnosti, da bi zgradili novo funkcionalno poslovno stavbo za potrebe CK in njegovih organov. Zdaj imajo skoraj vse večje komisije in druga delovna telesa seje izven sedanjih stavb CK, v kateri ni ustreznih prostorov. To svojo stavbo bi CK lahko ugodno prodal, hkrati pa bi dobil 400 milijonov Sdin od centralnega komiteja ZKJ iz Beograda. Tudi druga republiška vodstva ZK so si s tako pomočjo CK ZKJ že zgradila ali

pa pravkar gradijo ustrezne poslovne stavbe. Zbrane je tudi nekaj amortizacije od sedanjih stavb CK, razen tega pa bi v novem posloppju imela prostore tudi Mestni komite ZKS in univerzitetni komite Ljubljana. Odpadlo bi plačevanje najemnin, znižali pa bi se tudi stroški, ki jih ima CK ZKS z najemanjem tujih prostorov.

Pri tem je treba poudariti, da gre za denar iz doslej zbranih in prigospodarjenih sredstev članstva ZKJ in ZKS, v nobenem primeru pa za potrebe take gradnje ne bi zbirali dodatnih sredstev. Razen tega ni sklenjeno še nič določenega, ker se bo CK ZKS pred sprejemom takega sklepa najprej obrnil na svoje članstvo, da v široki razpravi pove svoje mnenje glede gradnje novega poslovnega doma CK ZKS.

UREDNIŠTVO
DOLENJSKEGA
LISTA

Za večjo razširitev strokovne zobozdravstvene službe pri nas

Predzadnji petek popoldne je bil na Otočcu sestanek društva zobozdravstvenih delavcev Dolenjske. Udeležila sta se ga tudi zastopnika glavnega odbora slovenskega zobozdravniškega društva, na dnevnem redu pa so bila poročila predsednika, tajnika in pregled blagajniškega stanja. Poročali so tudi o stanju zobozdravstvene službe po sklenjeni pogodbi s KZ SZ Novo mesto. Zobozdravstveni delavci menijo, da cene za njihove storitve po tej pogodbi zanje nikakor niso ugodne, posebno če jih primerjajo s cenami za delo v drugih panogah zdravstva in v sorodnih službah.

Udeleženci so kritično ocenili odnos do lastnega dela in se zavzeli za razširitev službe, predvsem v strokovnem pogledu, pri čemer Dolenjska v kadrovskega zased-

bi močno zaostaja za republiškim povprečjem. — Na zboru so razrešili dosedanj odbor in izvolili novega za dve leti.

Dr. Peter Maležič

31. marca je obiskala tovarno zdravil KRKO v Novem mestu skupina gospodarstvenikov iz Nove. Italijanske goste je vodil predsednik gospodarske zbornice SRS Leopold Kovre, v KRKI pa sta jih sprejela pomočnik glavnega direktorja Mirko Jakše in direktor inštituta Peter Jerman. Gostje so si najprej ogledali proizvodne prostore in inštitut, zatem pa so se pogovarjali s predstavniki KRKE o razvoju in uspehi tovarne (Foto: M. Vesel)

Obljube — tudi izpolniti!

Jeseni smo poročali o obljubah predstavnikov industrijskih podjetij v občini, da bo industrija pomagala pospeševati razvoj kmetijstva s tem, da bo prispevala v občinski kmetijski sklad. Prvo navdušenje se je, kot kaže po- leglo, ko so na podjetja dobili prošnje za prispevke, ki jih morajo odobriti samoupravni organi. Večina podjetij še ni odgovorila, konfekcija LISCA je pomoč odklonila, češ da ima veliko načrtov za razširitev proizvodnih zmogljivosti, konfekcija JUTRANJKA pa je zagotovila, da bo leta 1970 prispevala 30.000 novih dinarjev.

Ni denarja za ceste

Na območju kočevske občine je le 14 km asfaltiranih in kockanih cest II. in III. reda. Vseh ostalih 112 kilometrov cest obeh redov pa je še vedno makadamskih in so slabe. V občini se zato resno zavzemajo, da bi čimprej modernizirali posamezne odseke cest, najprej cesto Livold—Brod na Kolpi. Nič manj pomembnosti ne pripisujejo modernizaciji ostalih cest. Kde pa se bo modernizacija cest pričela, nihče ne ve, ker še nimajo denarja.

-vd

Vsaj čopič in apno...

Ce si strežno osebo črnomaljske restavracije Grad še tako prizadeva z belimi prti in dobro posrežbo narediti dober vtis, jim to ne uspe. Dokler gost gleda samo v krožnik pred seboj, še kar gre, a če mu pogled zdrzne po stenah in stropu restavracije, ga vse mine. Tudi tek. Ker je gostinško podjetje v težavah, si morda večjih popravil restavracije ne more privoščiti, toda za čopič in apno bi gotovo zmogli.

Tuji študenti v Čateških Toplicah

V Čateških Toplicah se je 30. marca začel mednarodni študentski seminar pod naslovom JUGOSLAVIJA DANES. Predavajo ugledni jugoslovanski politični delavci in novinarji. Seminar bo trajal ves teden. Tuje študentske delegacije si bodo danes ogledale tovarno zdravil KRKA v Novem mestu.

»Nazaj v planinski raj«

Profesor Mirko Kambič iz Ljubljane je pred nekaj dnevi predaval v Brežicah. Povabili so ga planinci. Prikazoval je odlične barvne posnetke o lepota Slovenije. Eno predavanje je bilo namenjeno mladini, eno odraslim. Naslov »Nazaj v planinski raj« je že vnaprej napovedal vsebino.

M. J.

Jelovec: ne mi, družba naj plača!

Iz Jelovca in bližnjih zaselkov se vozi vsak dan v Trbišče v osnovno šolo 17 otrok. Ker zanje prevoz ni organiziran, se vozijo z rednimi prevoznimi sredstvi. Te vožnje pa morajo starši plačevati. Zdaž zahtevajo, naj jim stroške prevoza povrnejo, saj imajo njihovi otroci pravico do brezplačnega šolanja tako kot vsi drugi.

Davek za sobe

Po občinskem odloku bodo morali letos lastniki opremljenih sob, ki jih oddajajo turistom, plačevati 50 novih dinarjev od ležišča na leto. Na pripombe, da je obdavčenje turističnih sob, ki jih je v vsej Mirenski dolini le nekaj nad 20, preuranjeno in škodljivo, je na seji skupščine prevladovalo mnenje, da pri obdavčenju ni mogoče delati izjem in da je treba urejanje takih sob pospešiti.

Ce želite

odgovor ali naslov iz malih oglasov, nam pošljite v pismu dopisnico ali znamko za 50 par!

UPRAVA LISTA

kultura in izobra- ževanje

Jutri Tršarjeva razstava v Krški galeriji

Jutri ob 18. uri bo v Krški galeriji odprli svojo prvo letošnje razstavo skulptur Draga Tršarja. Levstikovega »Martina Krpana« bo ob tej priložnosti bral prvi slovenski Drame, tovariš Stane Sever.

Vljudno vabljeni!

Dela Izidorja Cankarja

Slovenska matica je izdala prvo knjigo del pisatelja, kritika in umetnostnega zgodovinarja Izidorja Cankarja z naslovom »Leposlovje — eseji — kritike«. Okoli 360 strani obsegaajo knjiga prinaša pisateljeve povesti, obiske pri vidnih slovenskih kulturnih delavcih Cankarjevega časa, eseje in kritike. Dolgo spretno besedo je o Izidorju Cankarju napisal urednik njegovih zbranih spisov dr. France Koblar. V jeseni bo Slovenska matica izdala še drugo knjigo.

Aveline: »Jetnik«

V prevodu Ceneta Vipotnika je Prešernova družba izdala v zbirki »Ljudska knjiga« roman »Jetnika« francoskega pisatelja Clauda Avelina. To odlično delo je prišlo k nam s precejšnjo zamudo, vsekakor kasneje, kot zasluži pisatelj.

Kulturne skupnosti so višja stopnja

Na medrepubliškem sindikalnem posvetovanju o kulturi, ki je bilo pred kratkim v Ljubljani, so med drugim menili, da bodo kulturne skupnosti pomenile več od skladov za kulturo samo tedaj, če bodo kvalitetnejše zbirale in razdeljevale sredstva za kulturno dejavnost. Poudarili so, da bodo kulturne skupnosti le tako izoblikovale tudi tako kulturno politiko, na katero bo imela bolj kot do zdaj vpliv celotna družba. Dodali so, da to ne bi oviralo samoupravnih odnosov v kulturi.

»Sin« v Šentjanžu in Krmelju

V nedeljo, 6. aprila, bo ob 15. uri gostovala v Šentjanžu igralska skupina mirenskega prosvetnega društva z igro »Sin«. Se isti dan bo ob 19. uri predstava tudi v Krmelju. Na dosedanjih predstavah so imeli mirenski amaterji lep obisk.

Frutella

Mali kulturni barometer

■ IVO TAVČAR, NOVI PREDSEDNIK ZKPO SLOVENIJE — Na V. kongresu ZKPO Slovenije je bil za novega predsednika Zveze kulturno-prosvetnih organizacij izvoljen Ivo Tavčar. Peter Toš je bil izvoljen za podpredsednika, Martin Zakonjšek pa za tajnika. V predsedstvu republiške konference ZKPO je 39 članov.

■ 5 GLASOV ZA 4 M — Velika Britanija, Francija, Nizozemska in Španija so s po 18 glasovi zmagale na tekmovalstvu za pesem Evrope, ki je bilo minulo nedeljo v Madridu. Jugoslovanski ansambel »Me« je nastopil s pesmijo »Pozdrav svetla« in dobil 5 glasov.

■ »DAN ZENA« V NOVO MESTU — Mestno gledališče ljubljansko je uprizorilo 25. marca v novomeškem Domu kulture ko-

„Kultura ne sme biti zapostavljena“

je na V. kongresu ZKPO Slovenije poudaril podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar — Novi predsednik ZKPO Slovenije je Ivo Tavčar — Vsa dejavnost je zapisana v programskih smernicah

V festivalni dvorani poleg Gospodarskega razstavišča v Ljubljani je bil 27. in 28. marca V. kongres Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Razen delegatov iz vse Slovenije — med njimi tudi iz Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja — so mu prisostvovali številni gostje. Udeleženci so zlasti toplo pozdravili predstavnike zamejskih Slovencev (s Tržaškega, Goriškega, Koroškega in iz Slovenske Benečije) ter predstavnika iz Bratislave. Kongres je sprejel poročilo o delu republiškega sveta v času od IV. kongresa, programske smernice in statut. Glede na novo statutarno določilo, da je najvišji organ ZKPO konferenca, je bil to zadnji kongres ZKPO Slovenije.

Predsednik republiškega sveta ZKPO Branko Babič je uvodoma zaprosil navzoče, naj počastijo spomin na umrlega častnega predsednika ZKPO Slovenije Ivana Regenta. V imenu vseh republiških zvez je kongres pozdravil predsednik skupnosti kulturno-prosvetnih organizacij Jugoslavije Vilko Vinterhalter. Za njim so proslili za besedo še: predsednik Slovenske prosvetne zveze iz Trsta dr. Robert Hlavaty, predstavnik Slovenske kulturne zveze iz Celovca Andrej Kokot, v imenu kulturnega društva »Ivan Trnka« iz Slovenske Benečije pa Izidor Predan. V imenu slovenskega društva v Zagrebu, ki združuje Slovenski dom v Zagrebu, društvo »Triglava« v Karlovcu in društvo »Bazovica« na Reki, je pozdravil kongres Zora Avsec. Predstavniki zamejskih Slovencev so se zavzeli za najtesnejše sodelovanje z matično domovino. Željo po večjem sodelovanju s slovenskimi društvi in kulturnimi

organizacijami je v imenu Slovencev izrazil Dezider Karniola iz bratislavske prosvetne zveze.

V obeh kongresnih dneh je bila razprava zelo izčrpna in vsestranska, govorniki pa so jo v glavnem navezovali na posamezna poglavja iz programskih smernic. Razpravljali so domala delegati iz vse Slovenije, razen iz Dolenjske, odkoder se je oglasil le Anton Pieterski s Senovega, ki je govoril o perečih vprašanjih podeželskih kinematografov.

Marjan Javornik, predstavnik republiške konference SZDL, je med drugim dejal, da mora s programskimi smernicami zastavljena kulturna akcija temeljiti na sistematičnem delu in znanstvenih izsledkih. Ivo Tavčar, ki je bil kasneje izvoljen za novega predsednika ZKPO Slovenije, je ugotovil, da se nasprotja med amaterizmom in profesionalizmom umikajo pred skupno potrebo poklicnih in nepoklicnih kulturnih delavcev.

da bi se njihova zavzetost za kulturo čimbolj uveljavila v slovenski družbi.

Podpredsednik izvršnega sveta Slovenije dr. France Hočevar, ki je med zadnjimi prošil za besedo, je ugotovil, da je dejavnost ZKPO v družbi premalo upoštevana. »Zelja, da pritegnete v organizacijo kar največ občanov, je zdrava in jo je treba pozdraviti. Ta orientacija ustreza vlogi kulture, zaščitane s smernicami«, je poudaril. Ko je govoril o duhovnih potrebah človeka, je menil, da je amaterizem težnja vsakega človeka, ki se hoče nepoklicno uveljaviti v kulturi. Ob koncu je pristavil: »Najbrž vsi želimo, da kultura v primerjavi z drugimi dejavnostmi ne bi bila diskriminirana, kulturni delavci pa ne zapostavljene.« Povedal je še, da je od več dilem, ali je potrebno ustanoviti kulturne skupnosti ali ne, saj bodo prav te samoupravne skupnosti omogočile kulturi boljše materialno osnovo. Podpredsednik izvršnega sveta je dodal, da se mora ZKPO v prvih vrstah zavzemati za to, da bo bitka za izboljšanje gnetnega položaja kulture dobljena čimprej.

Pričakovanje, da bo V. kongres zasadi delovanje kulturno-prosvetnih organizacij trdnje in globlje korenine, se je izpolnilo. V programskih smernicah je zapisano, kaj in kako delati, da kultura ne bo več zapostavljena področje.

I. Z.

JOSIP JURČIČ V ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI

Knjižna in likovna razstava

Letošnja tretja razstava v študijski knjižnici ne sme mimo nas — Odlične Birollove in Šantlove ilustracije k Jurčičevim delom

V študijski knjižnici Mira na Jarca v Novem mestu je v avli stare zgradbe razstava v počastitev 125-letnice Jurčičevega rojstva. Bogata razstava v študijski knjižnici je vzbudila veliko zanimanje med srednješolci in ostalimi občani: številna knjižna dela tega slovenskega pripovednika spremljajo ilustracije k Jurčičevim knjižnim delom ter vrsta fotografij. Razstava v počastitev tega slovenskega pripovednika obsega 275 eksponatov in je razdeljena na zbrano in izbrano delo, razstavljene so Jurčičeve objave v periodikah, ponatisi Jurčičevih del, dramatisirana dela, posebno mesto pa zavzema Jurčičevo delo v prevodih. Razstavljenih je trideset primerkov prevodov, med njimi prevod Jurija Kozjaka v kitajščino. Razstavo popestrijo izredno lepe ilustracije slovenskega slikarja Birolle k pisateljevemu Desetemu bratu ter

ilustracije S. Šantla k Jurčičevemu delu Ovet in Sad. Ob tej, po vrsti tretji razstavi v študijski knjižnici v letošnjem letu bi rad opozoril na naslednje: razstave v študijski knjižnici so plod prizadevanja dela te novomeške kulturne ustanove. Te razstave nas kar naprej opozarjajo na veliko kulturno bogastvo, ki ga hrani knjižnica. Razstave so namenjene javnosti, žal pa si jih največkrat ogledajo samo šole in slučajni obiskovalci študijske knjižnice. Bogato likovno gradivo, ki ga hrani knjižnica in ki ga redno predstavlja na svojih razstavah, kaže veliko skrb, ki

jo posveča ta novomeška kulturna ustanova tudi drugim področjem umetniške ustvarjalnosti. Skratka, razstava v avli študijske knjižnice je hkrati tudi zanimiva likovna razstava, ki prinaša ilustracije dveh pomembnih slovenskih slikarjev.

PETER BRESČAK

Crucium Iva Pirkoviča

Zadnja številka Situle prinaša zanimivo razpravo Iva Pirkoviča o Cruciumu ter številnih izkopavanjih arheologov-amaterjev v krajih pod Gorjanci. O Pirkovičevi študiji bomo še podrobneje poročali.

Prof. Janko Jarc v pogovoru z mariborsko slikarko Zoro Vladen-Zavrninko po otvoritvi njene razstave v Dolenjski galeriji (Foto: Mirko Vesel)

DR. BRATKO KRČET:

Cankar in socializem

10. nadaljevanje

Politično je ta doba prav tako živela še iz Levstikovega liberalizma in mladoslovenske tradicije s slogaštvom, ki so ga oznanjali kot politiko — ganljivo nekateri konservativni rodoljubi, ki niso videli ali pa niti niso hoteli videti, da prinaša razvoj kapitalizma tudi za politično svobodne narode nova razredna nasprotja v družbi.

Socialno vprašanje je začelo siliti vedno bolj v ospredje in je bilo nekega dne enakovredno z nacionalnim. V takšnem položaju je bilo potrebno najti novo pot za politiko in literaturo. Iskanje te in njeno odkritje se najbolj zrcali v delu Ivana Cankarja, ki postane tudi glavni glasnik — najprej v književnosti, v letu 1907 pa še v politiki.

Ze v povesti »Tujci« je pokazal prepad, ki je nastal med umetnostjo nove smeri in vladajočo družbo, ki je imela v zakupu politično in kulturno tudi ljudstvo. Samozvansko si je lastila zato ime »naroda« in njegov blagor, kar je Cankar kimalu v začetku svoje literarne poti kritično-satirično ožigosel v komediji »Za narodov blagor«. Poglavito prizadevanje slovenske moderne, ki sta jo vodilno zastopala Cankar in Zupančič, je bilo poleg vsega ustvarjalnega v tem, da bi ujela slovenska književnost korak s splošnim evropskim umetniškim dogajanjem, kakor ga je imela že s Prešernom. Cankar je k temu dodal še kulturno-politično stran. Razredna diferenciacija je stopala tudi pri nas v ospredje ter silila politiko, da bi se iz ozkega domačega okvira preusmerila v širše tokove; nacionalno vprašanje je tako dobivalo novo obležje in zahtevalo nova načela in poti. Pri tem ni nezanimivo ugotoviti dejstvo, da je bila socialnodemokratska stranka, kateri se je Cankar formalno in dejansko priključil leta 1907, čeprav je z njo simpatiziral že davno prej, ustanovljena dve leti prej ko ruska (1896 - 1898).

Literarna prizadevanja mladega Ivana Cankarja in Otona Zupančiča so bila formalno združbi tuja. Spričo zavrnega razvoja, zlasti pa nerešenega nacionalnega vprašanja, tudi ni moglo biti drugače. Zato jima je bilo težko najti trdna tla svojemu delu. Z vseh strani so padali očitki. »To ni za ljudstvo! Tujci ste! Zastrupljeni od tuje učenosti in nam tujega sveta!« Zato je dal škof Jeglič sežgati Cankarjevo pesniško zbirko »Erotiko« in zato so čutili vsi »rodoljubi« silen odpor zoper novo umetnost in ideje, ki jih je v njej oznanjal Cankar. Zategadelj je razumljivo, da se je Cankar takoj uvedoma dotaknil v svojem predavanju tega vprašanja, ker je bilo zanj osebno najbolj živo in boleče:

»Za par ljudi pišeš, za par ljudi se mučiš, za par ljudi si stradal od začetka do konca; kajti ljudstvo te ne razume, ono je tuje tebi in tvojemu delu, ti si tuj njegovemu življenju!«

Očitek ni bil brez podlage. Tako je res tudi bilo, le da je bil temeljit razloček med prizadevanji novega pokolenja in med vladajočo družbo: ta je razvoj v novo zaviral, ker se je bala (upravičeno) tudi zase, kajti zares se je začel boj »proti blagoru naroda... proti narodovim idealom«, kakor pravi na koncu Ščuka v komediji »Za narodov blagor«. K temu Cankar dostavlja v svojem predavanju:

»Nekaj mladih ljudi, nekaj idealistov, je začutilo potrebo, da pripovedujejo ljudem ne samo o antikristu in o farju, temveč da pokažejo, slepcu doslej, pot do spoznanja in resnice... Stari gospodarji in poznavalci ljudstva se jim pomilovalno posmehujejo; Kaj treba našemu ljudstvu spoznanja in resnice! Če bi spoznavalo, bi spoznalo najprej svoje uboštvo in bi postalo rabiatno; če bi ugledalo pot do resnice, bi našlo takoj pot izpod priznice — in kje bi ostala potem far in antikrist, te dve naši najsvetejši narodni svetinji, ta dva stebra slovenskega življenja, slovenskega življenja in nehanja v teku burnih desetletij?«

Ko se je Cankar odločil za kandidacijo, se je odločil zanjo zaradi tega, ker je spoznal, da mu je potreben neposreden stik z javnostjo in z ljudstvom, da se mora z njim pogovoriti iz oči v oči brez vseh posrednikov. Obrnil se je k delavstvu, čeprav se tudi njegova raven ni bila na zadovoljivi in potrebni višini, toda prav zaradi tega je treba ljudstvo razsvetljevati, in Cankar ni nič drugega kakor nov in klasičen primer razsvetljevalca, ki razsvetljuje s svojo umetnostjo in s svojo kritiko ter publicistiko. Zda se je odločil, da izkoristi za isti smoter še politična sredstva in politično tribuno.

Da bi dokazal poslušalcem in tako posredno tudi javnosti, da to ljudstvo vendarle ni tako zaostalo, kakor ga ima samozvanska gospoda, je moral seči v zgodovino nazaj ter poiskati zvezo s tistim, kar je bilo v preteklosti pozitivnega. Da bi bil čimbolj jasev in izpovedi svojih nazorov, je moral po ostru kritiki stanja, v katerem je slovenska kultura, o kateri pravijo rodoljubi, da je sploh ni (kljub Prešernu in drugim) in da je narodu celo nepotrebna, dati svojo definicijo kulture:

»Kaj je kultura? Kateri pojem izraža ta beseda, ki je nam vsem tako domača in hkrati tako strašno tuja? Literatura, umetnost, znanost — to je le zunanji izraz, je le dokument narodove kulture, je dokument narodovega duševnega in materialnega blagostanja. Naša slovenska kultura, kakor je na današnji stopnji, je rezultat vsega našega duševnega in materialnega dela od začetka zavednega narodovega življenja do danes. — Zgodovina narodove kulture in zgodovina naroda samega je zgodovina njegovega političnega, družbenega in gospodarskega razvoja.«

Tako je dal Cankar v svojem predavanju definicijo kulture s stališča historičnega in dialektičnega materializma in ne več idealističnega, ki loči duševno kulturo od snovne ali tvarne in naposled, če grem nekoliko dalje — dušo od telesa. Cankar je celó besedo blagostanja podčrtal.

(Nadaljevanje prihoduji)

Telesna kultura že ima novo usmeritev

Naši športniki so lani dosegli izredne uspehe
- Kdo drži v rokah »čarobno palico«

Ko je zvezna skupščina lani v jeseni sprejela resolucijo o telesni kulturi, so bili odzivi nanjo zelo različni. Vendar so športni delavci, športniki, študenti in mladina, torej vsi, ki so kakor koli povezani s telesno vzgojo, sprejeli ta akt z očitnim olajšanjem. Saj se je zgodilo pravi, da je največji družbeni organ z uradnim dokumentom uredil zapleteno in važno področje delovanja družbe in posameznikov.

V resoluciji je jasno povedano, kdo mora poslej skrbeti za razvoj telesne kulture, kdo mora pri tem sodelovati, in kar je vzbudilo največ razprav — kdo vse naj nosi stroške za razvoj telesne kulture.

USPEH — ALI VARLJIVO UPANJE?

Poslednji signal, da glede telesne vzgoje v naši državi nekaj ni v redu, so bili neuspehi Jugoslovanske zvezne olimpijske reprezentacije na svetovni olimpijadi v Moskvi. Saj se je zgodilo čudo: jugoslovanski športniki so lani dosegli izredne uspehe. Krona vsakega uspeha je bil nastop na olimpiadi v Moskvi, od koder se je Jugoslavija vrnila ovčena s slavo športne nacije. Optimisti so verjeli, da je »čarobna palica« resolucije že začela delovati.

Bombastični naslovi in bučne hvala v časopisih pa le niso mogli skriti precej skromnejših uspehov, kot so na primer: »Rokometaši brez dvorane«, »Kje so učitelji fizikulture — manjka nad 3000 strokovnjakov«, »Občine zamujajo s financiranjem« in podobno.

KJE SO ŠPORTU NAMENJEVA SREDSTVA

Nedavno so na skupnem sestanku predsedstva CK Zveze mladine Jugoslavije in zastopnikov Jugoslovanske zvezne organizacije za telesno kulturo povedali tudi takele podatke:

— Samo lani je republika Makedonija dala za telesno kulturo več kot 20 milijonov novih dinarjev. In vendar nihče natančno ne ve, zakaj je bil ta znesek porabljen. Upravičeno je dvom da so velika družbena sredstva porabljena na način, za tisto, čemur so bila namenjena — širokemu razvoju telesne kulture v republiki Makedoniji.

— V Črni Gori so lani dali

za telesno kulturo in šport manj sredstev kot kdaj prej. Posledica: v Črni Gori je vse manj tovrstne aktivnosti, vse manj športa.

Ali podatke iz Srbije: financiranje telesne kulture v tej republiki je za občine še naprej vprašanje številka ena. Lani je samo 19 občin skrajšalo sredstva za telesno kulturo. Zanj so namenili določen odstotek skupnih dohodkov ali del nekaterih dohodkov proračuna.

PESIMIZEM NI POTREBEN

Na omenjenem sestanku v Beogradu so dali podatke, ki pričajo, da je bila resolucija o telesni kulturi, kot kažejo politični rezultati, absolutno potrebna in da je pokazala svojo koristnost.

Izhajajoč iz načela, da je mladina tista, ki mora največ prispevati napredku množične telesne kulture, so udeleženci seje povedali celo vrsto pozitivnih posledic v uresničevanju resolucije.

V Bosni in Hercegovini so na primer zavladali zelo ugodni pogoji za napredek. Izdelan je program tako imenovane »male olimpiade«, ki bo zajela skoraj vso šolsko mladino v republiki. Športna društva so namreč tudi na precejšnje razumevanje pri občinah in delovnih kolektivih, tako da je marsikje rešeno najtežje vprašanje — financiranje.

Iz Vojvodine poročajo, da so mnoge težave rešene prav tam, kjer je samoupravljanje v športnih društvih dobro urejeno. Tako društva sedaj že imajo sredstva in strokovnjake, pa tudi sklade za graditev športnih objektov in za kvaliteten šport.

Trenutno je svedeti težko narediti povsem določen sklep. Morda je treba omeniti glasove, ki prihajajo iz republik, češ da bi sedaj, na temelju resolucije, morala vsaka republika posebej sprejeti zakon o razvoju telesne kulture in športa. Ta dilema — resolucija ali zakon — je obstajala tudi v zvezi s skupščino. Odgovor na vendar ni v reševanju te dileme, ampak ga je treba iskati v nadaljnjem delu za razvoj telesnih aktivnosti, od najvišjih državnih organov do vsakega posameznika.

V. HOLOVKA

Predstavljamo vam nogometaše Partizana z Mirne

Nogometaši Partizana z Mirne, ki igrajo že poldrugo leto v ljubljanski podzemni ligi, so z uvrstitvijo v sredini prvenstvene razpredelnice zadovoljni. Pri njihovem delu smo jih videli v nedeljo, 30. marca, ko so igrali z Enotnostjo iz Jevnice. O nekaterih najvidnejših nogometaših smo napisali tole:

■ **JOZE LOGAR**, vratar Partizana, s svojo obrambo in uspešnimi paradami mvdvduje gledalce

z Mirne. V nedeljo ni imel pravega dela, nekoliko bolj so ga ogreli gostje šele v drugem polčasu.

■ **JANEZ STEFANČIČ** je igral v napadu uspešno, vendar je v zaključnih akcijah bil premalo iznajdljiv. Zamudil je številne ugodne priložnosti, ki jih nogometaši takšnih sposobnosti ne bi smeli na tako lahek način zapraviti.

■ **MARKO TRATAR** je dosegel

vodilni zadetek za svojo ekipo. Zamudil pa je še številne priložnosti, ki bi jih z malo večjo spretnostjo pretopil v zadetek.

■ **PANCO NAJDOV** se odlikuje z odlično igro v obrambi. V nedeljskem srečanju z Jevničani je uspešno ustavljal napade gostov, ki so se prebujali šele v drugem delu tekme.

TEKST IN FOTO: S. DOKL

KEGLJANJE

Končano je republiško tekmovanje

V nedeljo se je nadaljevalo v Kočevju republiško prvenstvo mladinskih ekip in posameznikov v kegljanju. Ekipa so se uvrstile takole: 1. Celje 1569, 2. Simon Jenko (Podreča) 1536, 3. Fužinar (Ravne) 1532, 4. Novo mesto III 1526, 5. Kovinar (Store) 1524 itd.

Mod posamezniki se je potegovalo na naslov 71 mladih kegljarske. Vrstni red je naslednji: 1. Podgorski (Fužinar) 840, 2. Trkar (Gradis, Lj) 824, 3. Orešnik (Celje) 817 itd.

A. ARKO

Peršetova in Popovič zmagala v Bihaću

V okviru medletnih prireditev je bil v četrtek, 27. marca, v Bihaću tek po licah mesta. Naše zastopstvo, ki ga je sestavljalo osem atletov iz Novega mesta, se je odlično odrezalo, saj so osvojili kar dve prvi mesti in pokal v članski ekipni konkurenci. Posebej lahko pohvalimo odlično tek Vere Perše in Gabrijela Popoviča.

Rezultati: mladinci — 1000 m: 1. Perše, 4. Vene; mladinci — 1500 m: 10. Bučar, 13. Cvelbar, 20. Gričar; člani — 1500 m: 1. Popovič, 4. Košir, 7. Kolenc, 13.

■ **NOVO MESTO** — Po 8. kolu šahovskega prvenstva Novega mesta še vedno vodi mojstrski kandidat Igor Penko, kljub temu da je doživel prvi poraz. (N. N.)

NAŠ RAZGOVOR

V Žužemberku spet delavni

Podpredsednik in predsednik žužemberškega Partizana inž. Peter Stor in Anton Konda (od leve proti desni) sta sodelovala v našem razgovoru o dejavnosti in težavah tega delovnega športnega društva. (Foto: S. Dokl)

V zadnjem času smo opazili razgibanost telesnovzgojno dejavnost v žužemberškem Partizanu. Zanimalo nas je, kaj je tisto, kar je dejavnost pripeljalo na takšno raven. Več o delu društva sta povedala predsednik in podpredsednik Tone Konda in inž. Peter Stor.

— Od kod takšen napredek? — Pogoji dela v Partizanu so se močno izboljšali. Ustanovili smo več sekcij, ki so pričele delati. Usposobili smo tudi prostore in dobili nekaj prepotrebnih kadrov. Če imamo vse to pred očmi, je razumljivo, da napredek mora biti.

— Ste zabeležili kakšne uspehe? — Naši strelci so se dobro odrezali na občinskem sindikalnem tekmovanju; ravno tako šahisti, odbojkarji in kegljaci. Ker imamo tudi več prijateljev športnih sredstev, opazimo da kvaliteta naših ekip raste (kegljaci, odbojkarji — itd.).

— Imate program dela? — Za naših 85 članov imamo pripravljen program dela, v katerem lahko najde vsak možnost za športno dejavnost. V programu imamo največ športnih srečanj ob pomembnih zgodovinskih datumih — (krajevni praznik, dan borcev itd.).

— Kakšen je odnos med Partizanom in šolskim športnim društvom?

»Ker je Partizan do nedavnega spal, je razumljivo, da se je bolj uveljavilo SSD. Zdaj, ko smo pričeli delati tudi mi, ni nobenih ovir, da ne bi mogli dela koordinirati.«

— Kaj vas tare? — Igrišče pri osnovni šoli. Radi bi ga uredili. Vendar nam je za asfaltiranje manjkalo denarja. Pričakujemo, da nam bo kdo pomagal.

S. DOKL

Ogoljufani Mirenčani

Mirenski nogometaši so v jesenskem delu nogometnega prvenstva krepko pestili nogometaše Usnjarja z Vrhnike. Domači nogometaši so bili pred porazom, Mirenčani pa pred nepričakovano zmago. Ker je bil poraz tako kot na dani, se je sodnik odločil, da bo tekmo prekinil, ker pogoji niso več ustrezali za nadaljnje igranje. Tekmovalna komisija je odločila, da se tekma ponovi v celoti, ne pa da se igra samo 25 minut, kolikor je še trajalo do konca tekme. Ponovljeno tekmo so Mirenčani izgubili. Ne dvomimo, da so bili Mirenčani ogoljufani.

NOGOMET

Prijateljsko razdelili točki

Krški nogometaši so nekoliko nepričakovano prepustili obe točki nogometašem Smartna. Če ne bi zatajila obramba, bi bil rezultat ugodnejši za Krčane. Dolgo pričakovani dolenjski derbi med Belo krajino in Elanom ni prinesel nogometa, kakršnega smo pričakovali. Na žalost bi se kmalu zaradi slabega sodnika izrodil v splošno obračunavanje med nogometaši in celo gledalci. Mirenski nogometaši so komaj ugnali Jevničane, kljub temu da bi jim z malo več sreče lahko do vrha napolnili mrežo.

Šmartno : Celulozar 3:2

Celulozarjevi nogometaši so doživeli preteklo nedeljo poraz v Šmartnem s 3:2. Krivda za poraz je v slabši obrambo ter vratarja, ki je bil tokrat zelo nezanesljiv in je izpustil dve žogi, ki bi jih lahko ubranil. Zadetka za Celulozarja sta dala Klačič in

Paunovič. Povedati moramo, da je bil zadnji odločilni zadetek domačih nogometašev dosežen iz nedovoljenega položaja, vendar je sodnik iz Celja priznal. Z igrjo Celulozarja ne moremo biti zadovoljni. Če bo šlo tako naprej, jim bodo nevarni nasprotniki kmalu za petami.

L. HARTMAN

Spet prekratki

V soboto in nedeljo so bile v Kočevju kvalifikacijske odbojbarske tekme za vstop v I. republiško ligo. Na kvalifikacijah so sodelovale tri ekipe. Kočevski odbojkarji so bili spet, kot že večkrat, za las prekratki. Rezultati tekem: Partizan (Gaberje) — Kamnik 3:2, Kočevje — Partizan (Gaberje) 3:2, Kamnik — Kočevje 3:2. Z boljjo realno v točkah se je uvrstila v republiško ligo ekipa Kamnika.

A. ARKO

NAMIZNI TENIS

Kočevje : Trbovlje 5:2

V finalnem delu tekmovanja ženskih namiznotenjskih ekip ljubljanskega področja za jugoslovanske kup so v soboto v Kočevju domače namiznotenjske igralke porazile Partizana iz Trbovlje s 5:2. Tako se je ekipa Kočevja uvrstila v zaključno tekmovanje, ki bo v Murški Soboti. Pri domačih je bila najboljša Radkovičeva, ki je premagala vse svoje nasprotnice.

A. ARKO

Bela krajina : Elan 2:2

Dolenjski derbi je potekal v slabši in grobi igri. Domačini so v začetku prevzeli pobudo in dosegli vodstvo prek Toneta Weissa. Rezultat je spremenil v drugem delu tekme na 2:0 Tone Svajger. Domači so nato nekoliko popustili, kar so gostje izkoristili in v sedmih minutah izenačili. Prvi zadetek za Novomeščane je dosegel Hura, izenačil pa je Rok-sandič. Do konca tekme so Or-nomajci napadali, vendar niso dosegli zmage.

Sodnik Kopač iz Ljubljane je že v začetku igre izpustil iz rok. Mnogo je razpravljal z igralci in celo z gledalci, svoje odločitve pa je sprejemal prepozno ter igralcem dovolil, da so z njim javno razpravljali.

Po tem kolu je Bela krajina na tretjem mestu s 21 točkami, Elan pa na četrtem s točko manj.

T. LATERNER

Partizan (Mirna) : Enotnost (Jevnica) 3:2

Nogometaši mirenskega Partizana so preteklo nedeljo vso tekmo

ROKOMET

Krčani prijetno presenetili

V prvem spomladanskem kolu rokometnega prvenstva so nas edini prijetno presenetili Krčani, ki so porazili solidne goste iz Sentvida. Obe naši ekipi v republiški ligi sta gostovali in doživeli poraza, nekoliko preveč so jih nesli Ribničani. Krmeljčani so v Krizah kljub vodstvu v zaključku teme popustili in doživeli poraz. Novomeščani se bodo verjetno že pred zaključkom tekmovanja poslovili od lige. Ostali so brez vodstva, sredstev in tudi igralcev. Škoda, da bo ekipa, ki je pred letom veliko obetala, na tako klavrn način zapustila to zanimivo igro.

Rudar : Brežice 19:14

Rokometaši Brežic so gostovali v Trbovljah, kjer jih je porazil domači Rudar s 19:14. Brežičani so z nekoliko več srečo lahko iztržili še boljše izid, kljub temu da jim tudi pri tem nimamo kaj očitati. Kaša, da so se Brežičani dobro pripravili za nadaljevanje tekmovanja in bodo za vse nasprotnike trdi oreh.

Brežice: Brežec, Rovan 6, Antoljčič 4, Bosina, Svačić 1, Pavlič 1, Zore, Bršec 1 in Stangelj 1.

V. P.

Branik : Ribnica 21:10

Ribničani so gostovali pri mariborskem Braniku in doživeli na račun slabe igre obeh vratarjev precejšen poraz. Glede na to, da je Branik trenutno povprečna ekipa,

ne bi smeli doživeti tako visokega poraza.

Ribnica: Kersnič, Lovšina, Tan-ko, Kersnič II, Radič 2, Erčulj 1, Andoljšek 1, Abram 1, Matelič 1 in Ponikvar 4.

N. N.

Krško : Šentvid 23:15

Igralci Krškega so odlično zaigrali prvo tekmo v spomladanskem delu tekmovanja in visoko porazili rokometne šentvidce. Posebno se je izkazal prodorni Kovačič ter krlica Božič in Robič. Tudi vratar Katič je imel poseben dan, saj je ubranil nekaj nevarnih strelkov.

Krško: Katič, Kovačič 7, Božič 4, Ganc 3, Robič 3, Arh 3, in Jelen 3.

L. HARTMAN

Križe : Krmelj 16:12

V prvi tekmi spomladanskega dela LCL so domačini v zaključku tekme premagali goste s 16:12. Najboljši mož na terenu je bil vratar Križ, ki je izrodno branil.

Zadetke za Krmelj so dosegli: Zaman in D. Papež 4, Kolovrat 2 ter Metelko in Damjan 1.

B. DEBELAK

Kje, kdaj in kdo?

V srečanju II. republiške nogometne lige bo v Krškem gostoval »Steklar« iz Rogoške Slatine. V Novem mestu bo drugi dolenjski derbi med Elanom in Partizanom s Mirne. Belokranjci bodo gostovali v Jaršah. V republiški rokometni ligi bo Ribnica imela v gostih ptujsko Dravo, Brežičani pa drugo moštvo Stajerske Ormož. V ljubljanski conški rokometni ligi bo Krško gostovalo v Kranju. Grosupelčani bodo imeli v gostih Hrastrnik, Novomeščani in Krmeljčani pa bodo imeli srečanje s Krizami oziroma Radovljico.

Šport

Od tu in tam

■ **NOVO MESTO** — V X. kolu občinske kegljaške lige so bili doseženi naslednji izidi: Pionir — Iskra 533:355, Luknja — Zeleničar 425:433, Pionir — Stari devet 505:405, Krka I — Krka II 458:388, Vseh devet — Partizan (2bk.) 499:482. V vodstvu so: Zeleničar, Krka I. in Vseh devet s 16 točkami. Sledijo: Luknja 14, Pionir 14, Partizan in Iskra 10 itd. (J. M.).

■ **CRNOMELJ** — V predtekmi NPL so se srečali pionirji iz Crnomlja in Novega mesta. Čeprav fizično mnogo slabši, so Crnomljski pionirji zmagali s 2:1. (A. L.).

■ **KRSKO** — Za zimsko pionirsko prvenstvo SRS je Celulozar prijavil 5 mladših in 7 starejših pionirjev. Tekmovanje bo 6. aprila v 25-metrskem zimskem bazenu v Kranju. Na podlagi doseženih rezultatov bodo tam odredili igralce za nastop na zimskem državnem prvenstvu, ki bo 19. in 20. aprila na Reki in v Zagrebu. (L. H.).

■ **BREŽICE** — Solsko športno društvo na Oš bratov Ribarjev je pod vodstvom sekcije za orodno telovadbo izvedlo prvenstvo šole za moške in ženske v obveznih vajah. Tekmovanja se je udeležilo 34 tekmovalcev. Fantje so tekmovali na bradiji, drogu, v parterju, preskokih in plezanju; dekleta pa na gredi, v parterju, preskokih in plezanju. Rezultati: moški — preskok: 1. J. Gerjevič 9,70 točke; drog: 1. Dikič 9,80; bradija: 1. J. Gerjevič 9,60; parter: 1. do 2. Mirkač in Dikič 9,65; plezanje: 1. Stimec. V skupnem plasmanu je zmagal Mirkač pred Dikičem in Banom. Dekleta — preskok: 1. do 2. Iskra in Deržič 9,70; parter: 1. Oberč 9,95; greda — 1. in 2. Iskra in Kos 9,90; plezanje: 1. Iskra; v skupnem plasmanu je bila prva Iskra, 2. in 3. mesto si delita Oberč in Deržič. (P. R.).

■ **KOČEVJE** — Atleti kočevskega Partizana so se udeležili v ljubljani kriterija atletov malece. Skupno je nastopilo 31 tekmovalcev. Kočevski atleti so dosegli naslednja mesta: krogla — 1. Siga 12,85; disk — 2. Siga 39,95; kopje — 2. Knavs 53,35; (A. A.).

■ **VAVTA VAS** — V nedeljo so učence obiskali vrtniki SSD Katja Rupena iz Novega mesta. Srečali so se v namiznem tenisu. Novomeščani so bili boljši in so ugnali domačine z rezultatom 16:12. Domačinci pa so premagale nasprotnice iz Novega mesta s 4:2, enako tudi v igri parov. (J. P.).

■ **BREŽICE** — V prijateljski košarkarski tekmi so se pomerili dijaki gimnazije z učenci osnovne šole bratov Ribarjev. Zmagali so gimnazijci z rezultatom 101:35. (P. R.).

■ **KOČEVJE** — 27. marca je bilo v Kočevju občinsko ekipno šahovsko prvenstvo za pionirje. Tekmovanja so se udeležili pionirji iz Podpreske, Trave in Kočevja. Prijeto so presenetili pionirji iz Podpreske in Trave, saj so bili Kočevjarjem enakovredni nasprotniki. Rezultati: starejši pionirji — 1. Kočevje 5,5, 2. Podpreska 3,5, 3. Trava 3; mladši pionirji — 1. Kočevje 5, 2. Podpreska 4, 3. Trava 3; starejše pionirke — 1. Kočevje 4, 2. Trava 0. Mladše pionirke iz Kočevja niso imele nasprotnic. (I. S.).

■ **KRSKO** — 28. in 29. marca je mladinski rekord in državni mladinski reprezentant Franc Carg nastopil na zimskem članskem prvenstvu SPRJ v Beogradu. Carg na tem prvenstvu ni mogel v korak s igralci, ki imajo odlične možnosti vadbe v zimskih bazenih. Zato mu ni uspelo uvrstiti se v finale. Upamo, da bo prihodnje leto nadarjeni Carg imel možnost za zimsko vadbo v zaprtim bazenu na Vidmu. (L. H.).

■ **NOVO MESTO** — Na zadnjem hitropoleznem šahovskem turnirju pred odhodom na prvenstvo slovenskih mest v Ptuj so novomeški šahisti dosegli naslednje uvrstitve: 1. dr. Sunjšič 12,5, 2. do 3. Penko, Stankovič 10,5, 4. do 5. Šporar, Milčič 10, 6. Kje-lanovič 8,5, 7. do 8. Fink, Sitar 7,5, 9. M. Plečar 7, 10. Ščap 6,5. (N. N.).

■ **VAVTA VAS** — Končano je prvenstvo osnovne šole v namiznem tenisu. Prvak šole in dobitnik zlate medalje je Marjan Dular. Od 2. do 14. mesta so se tekmovalci razvrstili takole: S. Kovačec, B. Dular, M. Zdravce, Z. Erpe, M. Franko, D. Piskur, J. Dular, Irena Novinec, J. Piškur, M. Ravbar, Branka Horvat, Judita Dular, in D. Čimeša. (J. P.).

■ **NOVO MESTO** — Atletski klub 1861 iz Straubinga v Zahodni Nemčiji je potrdil udeležbo na mednarodnem atletskem mitingu, ki bo 25. maja v Novem mestu. Nemško zastopstvo bo sestavljalo 40 atletov. (N. N.).

Odlična žetev: 3.978 novih naročnikov!

■ 1. NOVEMBRA LANI smo s sodelovanjem podjetij za PTT promet Novo mesto in Ljubljana začeli veliko zimsko akcijo za povečanje števila novih naročnikov našega pokrajinskega glasila SZDL. V torek opoldne, 1. aprila, smo jo zaključili in ji prišli vse nove naročnike, ki so nam jih posamezne pošte poslale še 31. marca. Pet mesecev vztrajnega, prizadevnega dela je za nami, naklada domačega tednika pa je najvišja, kar smo jo imeli zadnjih 19 let. Danes smo tiskali 31.350 izvodov Dolenjskega lista, naklada pa se zadnje tedne vrti med 31 in 32 tisoč izvodov.

■ KO ZAKLJUČUJEMO AKCIJO »Novi naročniki 1968-69«, se javno zahvaljujemo predvsem delavcem vseh PTT enot na našem področju, saj je predvsem njihova zasluga, da se je v tej zimi DOLENJSKI LIST tako zelo razširil. Hvala tudi vsem drugim prijateljem in sodelavcem, zlasti tov. Cvetu Križu v Kočevju, ki so nam pomagali širiti domači tednik.

■ V 9 OBCINAH smo v zadnjih 5 mesecih pridobili skupno naslednje število novih naročnikov (všteti so tudi vsi tisti, ki so se na list naročili sami, kakor tudi tisti, ki so si naš tednik naročili na nastopih kvinteta Berger po raznih krajih širše Dolenjske):

v občini NOVO MESTO:	806 naročnikov
v občini KRŠKO:	538 naročnikov
v občini TREBNJE:	415 naročnikov
v občini BREZICE:	343 naročnikov
v občini SEVNICA:	341 naročnikov
v občini ČRNOMELJ:	296 naročnikov
v občini KOČEVJE:	252 naročnikov
v občini RIBNICA:	202 naročnikov
v občini METLIKA:	118 naročnikov

Razen tega smo v tem času pridobili še 446 naročnikov iz raznih pošt v Sloveniji in SFRJ ter 221 iz inozemstva.

Kam bodo šle tri nagrade za najboljše pismonoše?

■ 26. oktobra lani smo razpisali za vse pismonoše, ki bodo sodelovali v naši zimski akciji, razen običajnih nagrad še 3 posebna priznanja za vse tiste delavce PTT, ki bodo pridobili v petih mesecih več kot 100 novih naročnikov. Do 31. marca 1969 so ta pogoj izpolnili trije pismonoši, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. moped COLIBRI

dobi Karel Geršak iz Krškega za 228 novih naročnikov;

2. kolo PONY

dobi Anton Hren iz Trebnjega za 146 novih naročnikov;

3. transistorski sprejemnik

pa dobi Vinko Franko iz Sentjerneja za 123 novih naročnikov.

■ Nevajamo imena nadaljnjih 7 najuspešnejših pismonoš oz. delavcev PTT za isto obdobje:

4. Pavel Kastelic z Vinice:	80 naročnikov
5. Marica Toplišek, Koprivnica:	72 naročnikov
6. Anton Dragoš, Črnomelj:	62 naročnikov
7. Franc Glogovšek, Brežice:	50 naročnikov
8. Ivan Knez, Sevnica:	46 naročnikov
9. Franc Šinko, Sentjernej:	43 naročnikov
10. Ignac Pavc, Novo mesto:	39 naročnikov

■ DODAJMO SE PREGLED 10 najboljših pošt v zadnjih 5 mesecih, ki so pridobile največ novih naročnikov:

pošta KRŠKO:	244 novih naročnikov
pošta TREBNJE:	203 nove naročnike
pošta SENTJERNEJ:	191 novih naročnikov
pošta NOVO MESTO:	161 novih naročnikov
pošta BREZICE:	116 novih naročnikov
pošta KOPRIVNICA:	110 novih naročnikov
pošta VINICA:	100 novih naročnikov
pošta ČRNOMELJ:	98 novih naročnikov
pošta SEVNICA:	90 novih naročnikov
pošta MIRNA na Dol.:	67 novih naročnikov

■ Vsem se enkrat: iskrena hvala, nagrade za opravljeno delo pa sledijo v prihodnjih dneh! Vsem sodelavcem lepe pozdrave!

DOLENJSKI LIST

DESET NOVIH KNJIŽNIH NAGRAD

Med nove naročnike smo z žrebanjem razdelili v torek opoldne še enkrat 10 knjižnih daril. Danes jih bodo dobili po pošti: Leopold Marolt, Jelovec 2, Sodražica; Tone Gorenc, Ljubljanska 30, Kočevje; Marija Stegenšek, Dol. Boštanj 37, Boštanj; Franc Balkovec, Drenovec 13, Vinica pri Črnomlju; Janez Račič ml., Cerina 2, Brežice; Fanika Kerin, Koprivnica 11 pri Brestanici; Ani Omerzel, Kidričeva 13, Krško; Anton Papež, Jezero 24, Trebnje na Dol.; Fani Cvitko, Mihovica 27, Sentjernej, in Terezija Seničar, Šmarje 68, Sevnica.

LETA IN LETA SMO ČAKALI na ta veseli trenutek: na našega 30.000 naročnika! Naročnico s to številko je podpisala gospodinja in mama dveh prikupnih fantkov iz Kamne gore pri Trebnjem: na sliki jo vidite v hipu, ko prejema iz rok glavnega urednika prvo nagrado, ki jo je naš tednik namenil za ta mali »jubilej« ob svoji skorajšnji dvajsetletnici. Se lepše darilo pa je dala Martina Bobnar kolektivu našega časnika, ko nam je rekla: »Brez 'Dolenjca' pa hiša ne more biti...« (Foto: M. Legan)

NAŠA AKCIJA »NOVI NAROČNIKI 1968-69«

Sreča je poiskala Martino Bobnar

Naročnik s tekočo številko 29.999 je postal Gregor Pleterski iz Krškega, številka 30.001 pa je zapisana na kartico Jožice Kopina iz Gor. Brezovice pri Sentjerneju. Oba sta dobila po 10 starih tisočakov, 30 pa jih je žreb namenil Martini Bobnarjevi iz Kamne gore pri Trebnjem, ki je naša 30.000-a naročnica - Rekordna naklada: najlepši zaključek 5-mesečne akcije!

Mrzlo je pihalo v petek popoldne, ko smo v Kamni gori blizu Trebnjega iskali hišno številko 18. Ko smo jo našli, je pred hišo mlada gospodinja izpirala perilo, dva fantička pa sta se ji vrtela okrog nog. Beseda je dala besedo in prijazna MARTINA BOBNAR nam je povedala:

»Kako da sem šele zdaj naročila 'Dolenjca'? Nič čudnega: v hišo je prihajal že dolga leta, prejšnji mesec pa se je moja mati - vdova znova poročila in preselila v Račje selo. Z njo je šel na njen novi naslov seveda tudi Dolenjski list. Kako bi mogli v hiši ostati brez njega! Tako sem ga pred dnevi, ko nas je obiskal pismonoša Hren, na njegovo pobudo takoj spet naročila. Kdaj ga berem? Dobim ga vsak petek; ko čez dan vse naredim, zvečer malo potegnem in cellega pregledam. V njem najdeva z možem vse, kar je važno v trebanjski občini, pa še marsikaj drugega tudi. Zlasti zdaj, odkar ne hodim več v službo v obrat Modnih oblačil v Trebnjem, kjer sem prej dve leti delala, me toliko stvari še bolj zanima. Iz radia zvemo vsa glavna poročila, ob nedeljah pa je odprt kar po ves dan, toda brez domačega 'Dolenjca' hiša ne sme biti...«

Njenega moža Ivana to popoldne ni bilo doma. Janke in Andrejček sta radovedno gledala mamo, ki je prevzela našo kuverto in v njej 30 starih tisočakov - postala je namreč naš tridesetletni stalni naročnik. Sreča pa je Martino Bobnar obiskala v zadnjih 14 dneh že drugič: pred kratkim je dobila tudi knjigo, darilce naše uprave, ki vsak teden med novimi naročniki izžreba 10 knjižnih daril.

Da bi njej in njeni družini vse življenje teklo srečno in zdravo, smo ji družno zaželeli in se vrnili v Trebnje. Videli smo, da so ta dan prišle tri naše nagrade v roke pridnim ljudem in zadovoljnim bralcem našega domačega lista.

Štirinajstletna učenka naša nagrajenka

JOŽICA KOPINA, učenka 8. razreda osnovne šole iz Gornje Brezovice pri Sentjerneju sem srečal na poti, ko se je odpravljala v Novo mesto. Šla je po sadje za bolno mamo. Najprej nisem mogel verjeti, da je Jožica srečna naročnica številka 30.001. Nekoliko nenavadno je, da je učenka naročnica »Dolenjca«. Spustila sva se v pogovor in Jožica mi je povedala naslednje: »Ker smo se v šoli večkrat pogovarjale o Dolenjskem listu, sem se tudi jaz odpravila nabirat naročnike. Uspelo mi je dobiti štiri, poleg tega pa še mamo kot peto, ker sem jo tako uspešno pregovorila, mi je mama dovolila, da bom kar sama naročnica. Seveda mi bo ona plačevala naročnino. Ta prva številka Dolenjskega lista, ki jo držim v roki, mi je prinesla nagrado 100 din, ki jih bom koristno uporabila v šoli.« Od Jožice sem zvedel, da se zanima za beat glasbo ter da je navdušena športnica. Mama pa je pristavila, da je njena hčerka vzorna učenka in da ji pridno pomaga pri gospodinjstvu. Sd.

„Nagrada mi bo prišla prav“

GREGOR PLETERSKI, vodovodni instalater iz Krškega, je zaposlen pri Splošno obrtnem podjetju. Ko sem ga iskal doma, mi je žena povedala, da je tudi tokrat kot po navadi na terenu.

Našel sem ga v hotelu Srečni v kotlarni. Povedal mi je tole: »Tri leta sva bila z ženo naročnika Nedeljskega dnevnika, ker pa sem ga prejel neredno in se mi je nekoliko zameril, sva se z ženo dogovorila, da bova postala naročnika Dolenjskega lista. Tega sem kar redno kupoval v trafici in spremljal doma-
če novice, ki me vedno bolj zanimajo.«

Ko sem ga vprašal, kako bo porabil nagrado, je povedal: »Z ženo in sinčkom živimo v neprimernem stanovanju, zato sem se odločil, da bomo zidali hišo. Zaključili smo že, zdaj pa počasi zbiramo sredstva. Ta denar bom primaknil za gradnjo hiše, za nekaj vreč cementa bo šel. Vsak denar, ki ga zberem, je dober, posebno pa takle, ki mi priletí ikar z neba. Za takšno vsoto denarja moram pridno delati štiri dni.«

Smrt - zaradi pijane voznje

Franc Šetinc, traktorist iz Brežic obsojen na 1 leto 6 mesecev zapora in na odvzem vozniškega dovoljenja za dobo dveh let

Okrožno sodišče v Novem mestu je pred kratkim obsodilo Franca Šetince iz Brežic, ker je v noči med 16. in 17. septembrom lani v višenosti tako malomarno vozil fička, da je z njim odletel čez ograjo na brežiškem mostu. Pri nesreči je bil sopotnik Emil Orešnik tako poškodovan, da je še isto noč umrl.

Na razpravi so ugotovili, da je obtoženi Franc Šetinc v družbi z Orešnikom in Adolfom Kovačem pred nesrečo obiskal več gostinskih lokalov v Brežicah in okolici, izlet z zastavo 750 pa se je tragično končal.

Ko je Šetinc vozil iz Čateža proti Brežicam, zaradi vinjenosti ni pazil na hitrost, ki je tam omejena na 20 km na uro. Vozila ni obvladal, zato se je z desno stranjo avtomobila silovito zaletel v železno ograjo na mostu. Ta se je podrla, avto pa je zletel več kot 3 metre globoko na travnik in se razbil.

Obtoženec je pred sodiščem trdil, da na izletu s fičkom ni veliko pil, njegovo izjavo je v celoti podprla tudi priča Adolf Kovač, vendar jima sodišče ni moglo verjeti. Na inštitutu za sodno medicino so namreč ugotovili, da je imel Šetinc v krvi več kot trikratno dopustno mero alkohola. Sodba še ni pravomočna.

S h

Muzika

Ce ne je za let nam v S nje skrb ta zna za

Franc Petrič je

Pred okrožnim sodiščem v Novem zapora - Kot komercialni in tehni protipravno pridob

Dokazano je, da je Franc sicer nar Petrič, gradbeni delovodja, alni in teh

NOV REKORD - pred kratkim smo vek in fotografijo o 150-gramskih kur nice. V petek, 21. marca, pa nam je Ponikev pri Trebnjem prinesla nenav ce, ki je zgoraj za primerjavo slikan galic in z normalno velikim jajcem, te Jajce - velikana smo v prisotnosti v Hadla stehali z natančno tehtnico v ratoriju (spodnja slika) in ugotovili, gramov! Znesla ga je srednje velika ki drugače pridno nosi jajca običajne M. Vesel)

moniko mu je zaigral še obraz

je dvakrat spremljala v Ameriko in enkrat v Nemčijo, z njo je botroval skoraj vsem svatbam daleč naokoli Šentjanža

Človek videl, ne bi verjel. 86-letni mož ji osmi marec spet potegnil meh in žejanju vsaj za trenutek pregnal vsakda-Verčičev stric, ta dobri, stari muzikant, ati!»

«Igranje je mojemu rodu v krvi. Ko v Ameriko, sem najprej kupil bas; 60 dolar zanj.» (Foto: Legan)

zlorabil položaj

na mestu obsojen na 1 leto 4 mesece
ni vodja je zlorabil položaj, da bi si
premoženjsko korist

Šnaga obrtnega podjetja v Krškem, zagrešil štiri kazni-va dejanja. Aprila 1967 je v pisarni sprejel 10.000 din na račun gradnje hiše Antona Mlakarja. Za denar, ki ga je prinesel Mihael Pavlin, je izdal potrdilo, vsoto pa je obdržal.

Oktober 1967 je spet prejel od Ivana Konde 300 din na račun prenositve lokala. Tudi ta denar je spravil. Marca lani pa je od Konde ponovno vzel 750 din ter jih obdržal zase.

Razen tega je lani spomlad predložil personalni upravi podjetja lažen dokument. Predložil je ponarejen prepis »Radniškega tehnikuma grada Zagreba«, s katerim je prikazal, kot da je končal gradbeni tehnikum z zaključnim izpitom.

Ko so ga za te stvari vprašali, se je sprva delal nevednega, šele pod težo dokazov je kazniva dejanja priznal in prilasčeni denar vrnil.

V zagovor je navedel, da je bil v hudi denarni stiski, ker si je pri zasebnikih izposodil denar za nabavo pohištva in avtomobila, z denarjem podjetja pa je te dolgov odplačeval. Trdil pa je, da je nameraval vse vrniti. Zanimiv pa je bil njegov zagovor glede ponarejenega spričevala. Obtoženec je dejal, da je to storil »zaradi statističnih potreb«, in ne zato, da bi se s kvalifikacijo okoristil.

Senat okrožnega sodišča je Franca Petriča obsodil zaradi zlogeba položaja in ga kaznoval z 230 dni kazni. Sedel bo 1 leto in 4 mesece.

Ko so zadnje zaplate umazanega snega še visele po rebrih in se je voda scejala izpod njih, ko je že bilo čutiti prvi dih pomladanskega dne, smo ga obiskali na njegovem domu, samotnem malem kraljestvu, sezidanem visoko nad dolino.

»Muzika je strast. 13 let mi je bilo, ko sem jo okusil in ni me nikoli več zapustila. Imel sem štiri brate in vsi so bili muzikantje,« je kramljal Pavle Verčič, mož bistrega spomina, živahnega obraza, prava muzikalska duša.

Dvakrat je šel v Ameriko po svoji volji in enkrat v Nemčijo proti svoji volji. Šest let je v Ameriki igral pri pihalni godbi; takrat, ko je bil še mlad, je lahko pihal v svoj es-bas, ki ga še danes hrani v spominu na tiste čase, ko je kraljeval ragtime na bučnih veselicah bogastva pijane Amerike.

Bogastvo pa ni bilo vse. Verčičev stric se je vrnil na svoje lehe nad Šentjanžem. Zahajal je v borne kočice kmetov in bajtarjev, vlekel harmoniko na svatbah, ter redkih priložnostih, ko je vsega na pretek in ko se pozabi na vsakdanje garanje.

Ni mu bilo treba dvakrat reči, naj vzame harmoniko v roke. Še vedno gibki prsti so začeli loviti tipke, možu je zaigral obraz, pozabil je na nas. »Pokčotež, zibensrit, šuštar polka, mozulin, rajvaz, spic polka, to so bili časi,« je dejal po tem, ko so izveneli zadnji akordi v pomladanski dan, iz katerega je pršel droben dež.

M. LEGAN

Z naših vratov

»Zadnja ura«

Prva številka »Prvih pogankov«, glasila pionirskega odreda Staneta Rozmana osnovne šole Smihel pri Novem mestu, pri naša na zadnjih straneh v zabavnem kotičku tudi resnično zgodbo iz 8. b razreda. Ko je tovaršica za angleščino odprla dnevnik, je vprašala: »Je to vaša zadnja ura?«

»Ne, moja še ne,« odvrne prebrisani fantič iz zadnje klopi.

Sulci so se pojavili!

Ko so novomeški ribiči že obupali, da ne bo nič s sulčjo drstjo, se je ribiški ekipi zadnje dni vendarle nasmejala sreča. V Straži in Soteški so umeji več sulcev, težkih 4 do 20 kilogramov. Najbolj radodarna je bila sulčja samica, ki so jo ujeli na drstišču v Straži, dala je 15 tisoč iker. Skupno so ribiči zbrali 45.000 iker, kar je velik uspeh.

Sd

Ogenj v Vavti vasi

29. marca ob 18. uri je pričela v Vavti vasi goreti hiša Marije Eržen. Krajevni gasilci, ki so jim prišli na pomoč tudi gasilci iz Novega mesta, so požar kmalu zadušili, tako da je zgorel le del ostrešja. Škodo so ocenili na 4.000 din. Ogenj je izbruhnil ob dimniku na podstrešju.

FRANJO BERGER

V nedeljo je s svojim kvintetom in pevko Melito Avsenak zaključil serijo koncertov po Dolenjski. Z novim programom bo prišel v jeseni spet med nas.

NASTOPA AMARA!

19-letna Amara je artistka v skupini »LA PALOMA« in je z očetom, materjo in bratom ves prejšnji mesec nastopala v baru v Čateških Toplicah.

LOJZE SLAK

V soboto zvečer je na Otočcu s svojimi fanti iz Praprotnega zabaval obrtnike na njihovem tradicionalnem plesu.

m. v.

STEPHEN LEACOCK

Kako postaneš milijarder

Stephen Leacock Butler, kanadski humorist in kmetovalec, se je rodil 1869, bil je pozneje profesor v Montrealu in začel poleg resnih razprav pisati humoristične črtice in kratke zgodbe s krepko parodijo. Njegovi Elementi politične vede (1906) so kot resno in tehtno znanstveno delo dosti manj znani kakor njegove humoristične zbirke, s katerimi je zaslovel daleč po svetu.

Meni ni v mladosti nihče pomagal. Vzgojili so me preprosto in strogo, — vzemite eno tehle cigar, vsaka me stane pol dolarja. Šola mi v praktičnem pogledu ni ničesar dala. Resnično: ko sem jo zapustil, nisem znal niti brati, vsaj ne gladko. Šele odkar sem v trgovini, sem se naučil pisati materinščino in jo pravilno uporabljati. Lahko pa vam zatrdim: dandanes ni v vsej čevljarski stroki nikogar, ki bi znal pismo napisati bolje kakor jaz. In vsega, kar znam, sem se sam naučil. Z ulomki še zdaj ne znam računati, sicer pa tudi ne sprevidim, čemu je to človeku potrebno, in zemljepisa se sploh nisem nikoli učil, izvzemši to, kar sem po voznih redih sam sestavil. Ne verjamem, da je človeku treba kaj več vedeti o tem. Moj fant je zdaj na harvardski univerzi — njegova mati je vztrajala na tem. Jaz pa ne opazim, da bi se bil kaj pridal naučil, ali vsaj ne tega, kar bi mu lahko v trgovini koristilo. Pravijo, da jih v šolah nauče značajnosti in manir jaz pa bi dejal, da se tega lahko nauči vsakdo sam v trgovskem življenju, — je vino dobro? Če ne, mi kar povejte, pa bom nahrullil natakarkja. Saj dovolj dobro plačam. Kar tule pijete, me stane steklenica po štiri in pol dolarja.

Kaj ne, pravkar sem vam začel pripovedovati, kako se je začela moja trgovska pot. Bilo mi je dobro in hudo, in to je bilo docela v redu. Ko sem prišel šestnajstletnik v New York, sem imel natanko osemdeset centov v žepu. S tem sem životari skoraj cel teden in prežal naokrog, kje bi našel kakšno zaposlitev. Tačas sem po navadi jedel juho za štiri cente in rostbif s krompirjem za osem centov. Bilo je več kakor sem mogel pospraviti in mi je teknilo bolje od vsega drugega, kar lahko dobiš v tem prekletem klubu. Lokal je bil nekje v šesti aveniji. Ampak zdaj se ondi nič več ne zdajdem.

Da, torej nekako šesti dan sem našel zaposlitev. V neki tovarni čevljev. V strojni tovarni. Stavim, da nimate pojma o izdelovanju čevljev, kaj ne, da ne? To je težavna reč. Ze tiste čase je bilo treba petintrideset strojev za en sam čevelj, dandanes pa jih porabljamo celo štiriinpetdeset. Poprej še nikoli nisem videl takšnih strojev, ampak moj predelavec me je kratko malo postavil k enemu izmed njih in rekel: »Krepak si videti, poizkusiva torej!«

Tako sem začel. O ničemer nisem imel pojma, ampak torej spočetka sem delo dobro opravljal. Prvi čas sem zaslužil po štiri dolarje petindvajset centov. Ko sem delal kake tri mesece sem šel k predstojniku mojega nadstropja in ga vprašal: »Povejte, mi, gospod Jones ali ne bi radi prihranili po deset dolarjev na teden?«

»I, seveda, ampak kako?« je vprašal — »Preprosta reč,« sem odgovoril, »natanko sem opazoval predelavca, pri čigar stroju delam, in lahko dobro opravljam njegovo delo. Odpustite ga in jaz prevzamem njegovo delo za polovico zaslužka, ki mu ga plačujete.« — »Kaj res to znate?« je vprašal. — »Seveda! Kar ven ga vrzite in poskusite z menoj.« — »Vaši nazori so mi všeč. Sodim, da ste korenit mož.« — Vrgel je torej predelavca iz tovarne in jaz sem prevzel njegovo delo. Zdržal sem. Spočetka je bilo hudo. Ampak delal sem po dvanaest ur na dan in ponoči sem še študiral neko knjigo o proizvodnih strojih. Ko sem ostal pri tem delu kakšno leto, sem stopil tja dol k višjemu nadzorniku in ga vprašal: »Ali ne bi prihranili v gornjem nadstropju po sto dolarjev na mesec?«

»Kako pa naj to storim?« — »Nu, odpustite gospoda Jonesa in namesto njega postavite mene za oddelnega predstojnika. Svoje delo bom dalje opravljal in prevzel še njegovo za sto dolarjev manj, kakor mu zdaj plačujete.« — Odšel je v zasebno pisarno in slišal sem, kako se je pogovarjal z vodilnim ravnateljem, gospodom Evansom. »Tale mladi mož je značajan,« sem ga slišal govoriti. Nato je prišel ven. »Nu, da, bomo pač poizkusili z vami. Kajti veste, kolikor je v naši moči, radi pomagamo svojim nameščencem. In vi ste fant od fare, ki ga kakor nalašč potrebujemo.« Jonesa so torej naslednji dan odpustili in jaz sem stopil na njegovo mesto. Bil je čisto lahek opravek, saj sploh nič ni bilo. Če znaš prav poprijeti, je v poslovnem življenju vse tem lažje, čim više se povzpneš.

Na tem mestu sem vztrajal dve leti in prihranil ves svoj zaslužek, izvzemši tistih petindvajset dolarjev na mesec, s katerimi sem se preživljal. Nikdar nisem napravil po nemarnem niti belica. Enkrat samkrat sem si ogledal Irvingovega »Macbetha« za petindvajset centov in nekoč sem tudi opazoval z galerije, kako je neki možak igral na gosli. Pa ne verjamem, da ima človek kaj prida od gledališča — po mojem je vse to počen groš. Ko je spet minilo nekaj časa, stopim lepega dne h gospodu Evansu v pisarno in mu rečem:

»Gospod Evans, svetujem vam, da odpoveste službo gospodu Thompsonu, generalnemu inspektorju.« — »Zakaj pač? Kaj pa je zagrešil?« — »Nič,« mu odgovorim, »ampak jaz lahko poleg svojega dela prevzamem še njegovo delo, vi pa me plačate, kakor zdaj njega plačujete, pa boste prihranili denarce, ki jih zdaj meni plačujete.«

Nadaljevanje prihodnjič

Jutri sestanek delovnih invalidov

Jutri bo v Brežicah sestanek sekcije delovnih invalidov, ki ga sklicuje občinski sindikalni svet pred ustanovno konferenco medobčinskega društva invalidnih delavcev v Celju. V Brežicah bo društvo imelo svojo podružnico, ki bo zastopala blizu 700 invalidov iz vse občine. Člani si od svoje organizacije obetajo precej koristi, saj do sedaj nihče ni organizirano skrbel za rehabilitacijo, za odpiranje delovnih mest in za vse druge probleme teh ljudi.

Posavski muzej pripravlja razstavo

Za 50. jubilej Zveze komunistov in sindikatov pripravlja Posavski muzej v Brežicah razstavo o zgodovini revolucionarnega in delavskega gibanja v Posavju. Razstava bo odprta od 21. aprila do 25. maja. Šole in delovne organizacije bodo prirejale skupinske obiske.

Glasbena šola se bo predstavila

V Brežicah bo 17. aprila zvečer javna produkcija glasbene šole. Nastopili bodo gojenci oddelkov za klavir, violino, trobilo, harmoniko in kitaro. Baletna skupina bo prikazala troje plesov.

Z istim programom se bodo mladi glasbeniki predstavili 15. aprila osnovnošolski mladini iz Brežic, po radiu pa bodo prenašali nekatere točke in pogovor z učenci 11. aprila zvečer.

Povabilo v Stražišče

Delavsko prosvetno društvo Svoboda iz Stražišča pri Kranju je poslalo brežiškemu moškemu pevskemu zboru povabilo za nastop v Stražišču. Njihov samostojni koncert so napovedali za 26. april na proslavi v počastitev praznika dela. Pevci iz Stražišča so lani nastopili v Brežicah prav tako na prvomajski proslavi. Tedaj so se tudi dogovorili za večkratna medsebojna gostovanja.

Nagrade za cvetje na oknih

Turistično društvo v Kapelah je razpisalo nagrade za najlepše urejene hiše z dvorišči in vrtovi vred. Za torek, 11. marca, je povabilo vaščane na turistično predavanje. Društvo stopa v korak s Piščanci, Krškovaščani in drugimi društvi, ki si letos močno prizadevajo, da bi bili njihovi kraji čimbolj urejeni. V. P.

NOVO V BREŽICAH

KULTURNO-PROSVETNO DRUŠTVO bratov Milavcev je danes teden uprizorilo Machiavelijevo komedijo »Mandragola«. Tokrat je občinstvo zasledilo večino dvorane, čeprav dramska sekcija ni napravila kakšne posebne propagande. Društvo se vsako leto predstavi s solidno naštimanim dramskim delom in ima med gledalci v mestu in okolici veliko simpatizerjev.

ZBOR VOLIVCEV v mali dvorani prosvetnega doma v Brežicah so obiskali volivci treh enot. Brez razprave so potrdili kandidature za odbornike občinske skupščine. V prvi volilni enoti sta to profesor Marjan Gregorič in Boris Rožič, v drugi Boris Pavlenč in Angelica Vemstovšek, v tretji Oskar Gerjavič in Dušan Kovačič. Predstavnika občinske skupščine sta volivcem poročala o proračunu za tekoče leto in jim obrazilila razvoj do leta 1970. V razpravi so ponovno prišli na dan očitki na račun nedelavnosti krajevne skupnosti. V Brežicah naj bi na željo volivcev iz letos zbranih sredstev od prispevka za mestno zemljišče uredili prostor pred gimnazijem, asfaltirali Vodnikovo in Cankarjevo cesto ter na novem cestnem križu postavili javno razsvetljavo. Podpredsednik skupščine Marjan Gregorič je volivce seznanil še z investicijami v šolstvo, z dotokom krajevnega samoprispevka in s načrtom gradnje osnovne šole. Predsednik skupščine Vinko Jurkaš je odgovoril na vprašanja o likvidaciji Posavja in napovedal skorajšnjo gradnjo novega mostu čez Savo.

Gasilci bodo kopali vodnjake

Gasilski center na Velikem Obrežu je pred kratkim sklical redno sejo. Na njej so se pogovorili o doseganju in bodočem delu. Razdelili so tlačne cevi, ki jih je kupila občinska gasilska zveza ob 20-odstotni udeležbi društev.

Gasilci so ugotovili, da je njihova prvenstvena naloga v tem letu pregledati vedno stanje, kajti v sušnih mesecih je brezpomembna vsaka polemika o gašenju, če vode ni. Vsi vodnjaki na tem območju so ali zasuti ali pa presušeni. Zato sodijo gasilci, da bi morali zgraditi nove tam, kjer je talna voda dovolj visoka, kjer pa talne vode ni, bi morali poskrbeti za bazene ali vodnjake za kapnico.

V Ločah nameravajo postaviti tri vodnjake: v Rigonah enega, na Malem Obrežu pa bodo to zadevo rešili z ureditvijo obstoječih zanemarjenih in ponekod nepokritih vodnjakov. Območje Velikega Obrežja je kolikor veliko oskrbljeno z vodo, tež

je je v predelu proti Dobovi in v Dobovi. Tam sicer imajo bazen, vendar bi ga bilo treba poglobiti in s sodelovanjem prebivalcev zgraditi še enega. Denar bodo morali zbrati za cement, opaže, betonsko železo in gramoz, vse drugo pa bi prebivalci lahko naredili s prostovoljnim delom. Gasilci na Obrežu menijo, da je skrb družbe za njihovo preventivno delo premajhna. Člani gasilske organizacije so po njihovi presoji edini, ki za res delajo, vendar ne dobe za to nobenega plačila.

A. K.

Bizeljski grad – filmsko prizorišče

Ekipe zagrebške televizije je na Bizeljskem snemala televizijsko dramo ADAM IN EVA. Za statiste so Zagrebčani najeli tudi kakih dvajset domačinov. Krajevni skupnosti je televizija za protiuslugo, ker jim je dovolila filmanje na svoje stroške prebela grajske prostore.

Vinogradniki so v časovni zadregi

Lanski pridelek na Bizeljskem je odkupilo SLOVENIJA VINO – Niso ga mogli prodati tisti kmetje, ki niso izločili hibridov

Z minulo zimo vinogradniki niso bili najbolj zadovoljni, pa tudi pomlad jim je na začetku pomagala z vremenom. Težko so ujeli kak lep dan za delo v vinogradu, čeravno je april že potrkal na vrata. Kaj več o tem bo povedal vinogradniški delovodja pri kmetijski zadrugi Bizeljsko Milan Pinterič.

»Tovariš Pinterič, kdaj ste začeli obrezovati trto in kako daleč ste z delom?«

»Letos smo močno zaostali in zelo se bomo morali potruditi, da bomo nadoknadili zamujeno. Kadar so bile zime ugodne, smo začeli rezati že decembra. Z druga ima velike površine zasajene z vinsko trto, delavcev pa malo. Vseh vinogradov imamo 60 hektarov, od tega na Bizeljskem 45 hektarov. Stalnih delavcev imamo tukaj 15. Obrezali smo komaj tretjino vinogradov, ker smo lahko začeli šele pred kratkim. Pa še zdaj nas ovirata dež in sneg.«

»Do kdaj morate končati rez?«

»Do sredine aprila. Samo s svojimi delavci tega ne bomo zmogli. Najeli bomo začasno delovno silo s Hrvaškega. Rezali bodo samo naš ljudje, ker to znajo, hrvaški delavci pa bodo opravljali nestrokovno delo. Če bo treba, bodo pomagali rezati tudi ljudje iz uprave in drugih odsekov, ker so domači

ni in so zrasli med vinogradi. Izračunali smo, da s 15 delavci obrežemo na dan po en hektar.«

»Kakšno delo vas čaka v vinogradih potem?«

»Tako bomo morali začeti popravljati opore za trto, kopati, vezati in že v aprilu škropiti s herbicidi.«

»Ste letos že kaj obnavljali?«

»Dosedli bomo le lani zasajene površine. Za obnovo imamo sicer predvidenih še dvajset hektarov novih nasadov, vendar bomo počakali dve, tri leta, da bodo sedanjí vinogradi v polni rodovitnosti in da se nam bo investicija delno povrnila. Potem bo lažje za denar.«

»Katero sorte sadite največ?«

»Zametno črnino, modro frankinjo, laški rizling, šipon, rumeni plavec in muškatski silvanec.«

»Ste lansko vino že prodali?«

»Ravno te dni ga je odkupil brežiški obrat SLOVENIJA VINA. Lastnega pridelka smo imeli zaradi toče le 18 vagonov, odkupili pa smo ga 60 vagonov. Precej vina smo zavrnilli zaradi tega, ker kmetje niso izločili hibridnih trt. Kontrola je bila tokrat bolj stroga kot prejšnja leta. Smarnice sicer na Bizeljskem nimajo, radi pa primešajo vinu otelo, ker mu da zelo lepo barvo.«

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Alojz Umek, delavec iz Rešnjana, si je pri prometu nesreči poškodoval glavo in levo roko; Stanka Murko, gospodinja iz Dol Skopje, je pri padcu s mopedom dobila poškodbe glave; Stevo Bubnarj, uslužbenec iz Zagreba, si je pri prometu nesreči poškodoval desno roko; Cohen Yvet te iz Zeneve, si je pri prometu nesreči poškodovala desno roko in glavo; Anton Bernardič, strojni ključavničar iz Ljubne, si je pri padcu poškodoval desno roko; Albert Rupar, delavec iz Zavrata, si je pri padcu z motorjem poškodoval levo roko; Anton Blažič, kmet iz Rigone, si je pri padcu v hlevu poškodoval glavo; Minika Habine, aranžerka iz Brežic, si je pri prometu nesreči poškodovala desno nogo; Rudolf Kokovec, kmet iz Rovišča, si je pri delu v gozdu zlomil desno nogo.

V Cateških Toplicah je Geološki zavod iz Ljubljane zavrtal novo vrtino. Oba uporabnika vode, AGRARIA in Zdravilišče, bosta za geološke raziskave še prispevala, saj je od količine termalne vode odvisen nadaljnji razvoj tega območja.

(Foto: Jožica Tepper)

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE

AGRARIA, BREŽICE

obvešča, da je v svoji trgovini z reprodukcijskim materialom

POSLOVALNICA I. V BREŽICAH

na novo organizirala in specializirala prodajne oddelke, ki nudijo naslednje trgovsko blago:

v oddelku za zaščitna sredstva:

vsa zaščitna sredstva, ki se uporabljajo v kmetijstvu in umetna gnojila

v oddelku za semena:

vsa potrebna semena in močna krmila

v oddelku za mehanizacijo:

kmetijske stroje, rezervne dele in avto material

v oddelku za barve:

bogat asortiment barv, lakov z vsemi potrebnimi dodatki

v oddelku za splošne železnine:

gradbeni material, instalacijski material za vodovodne instalacije in centralno kurjavo ter splošno železnino

OGLEJTE SI IZBOR BLAGA, BREZOBVEZNO NA NAKUP!

Po želji opozarjamo na sezonske nakupe: semen in semenskega krompirja, zaščitnih sredstev, umetnih gnojil, sadnih dreves in močnih krmil za piščance.

VPELJALI BODO BOLJŠI FINANČNI NADZOR

Dobrova: napajališča, pokopališče

Krajevna skupnost bo porabila denar na tistih območjih, ki so ga vplačala za davke – Mladina Vel. Obreža dobi igrišče

Svet krajevne skupnosti v Dobovi je te dni razpravljal o delu v minulemu letu, o načrtu dela za leto 1969 in finančnem uspehu. Sklenili, da bo vse dolžnike iz minulih let morala krajevna skupnost izterjati po sodni poti, da pa bo tudi sama morala poravnati dolgove.

Lani je skupnost razpolagala z dvema odstotkoma sredstev, vplačanih od kmetke dohodnine, in to je dobila od občinske skupščine. Na seji je večina članov sveta menila, da bi denar porabili na tistih območjih, ki so ga vplačala. Prebivalci posameznih vasi naj bi se skupaj dogovorili, kaj bi po njihovi presoji morali najprej urediti. V Selih na Gaberju so nujno potrebna napajališča in ne vodovodi, kot je bilo pomotoma objavljeno. Napajališča so bila napravljena že pred vojno, zato bi morali zdaj zamenjati samo cevi, to pa ni prevelik strošek. Člani sveta so nadalje predlagali, naj bi vsako de-

javnost krajevne skupnosti finančno posebej vodili. To velja predvsem za gramoznico in pokopališče. Za gramoznico bo krajevna skupnost verjetno razpisala honorarnega delavca, da jo bo urejeval in po potrebi posilpal dovoljno pot.

Svet je nadalje kritiziral neredno plačevanje prispevka za grobove. Za 10-letno obdobje je določena cena 70 dinarjev. Ljudje najbrž tudi ne vedo, kaj bo krajevna skupnost s tem denarjem naredila, kar gotovo vpliva na zaostajanje vplačil. Predsednik krajevne skupnosti je obvestil svet, da je že narejen načrt za popravilo zidu na prednji strani pokopališča ter dozidava na levi in desni, da bo prednja stran dobila lepšo podobo. Na nasprotni strani pokopališča nameravajo narediti vrata. Stroški za pokopališče so ocenjeni na 8.000 dinarjev. S tem načrtom so soglašali vsi člani sveta. Na pokopališču bodo uredili tudi stranske

poti, da pogrebot ob pokopih ne bodo hodili po grobovih.

Krajevna skupnost je med drugim sklepala o dodelitvi opuščene gramoznice mladincem z Velikega Obreža v trajno upravljanje.

A. K.

Radio Brežice

PETERK, 4. APRILA: 18.00 do 19.25 – Nove poročila RTB, obvestila in reklame, 19.25–19.30 – Glasbena oddaja: Izbrani ste sami.

NEDELJA, 6. APRILA: 11.00 – Domače zanimivosti – Teden pred volitvami v predstavniške organe – Maks Toplišek: Dejavniki v turizmu – turistično predavanje – ZA NASE KMETOVALCE: Mira Skočaj – Katera sredstva so vam letos na voljo za škropljenje in gnojenje – Prijeto nedeljo vam vodišjo Pantje treh dolin – Magnetofonski zapis: Besedo imajo kandidati za poslance avstrijske republike Pogovor s poslušalci – Obvestila, reklame in sponzorizirane oddaje, 13.00 – Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 8. APRILA: 18.00 do 19.30 – Svetujemo vam – Jugoton vam predstavlja – Iz naše glasbene šole – Sportni komentar pred od. 18.30–19.30 – Mladinska oddaja – obiskali smo aktiv v Arličah

Dolenjevaščani hočejo asfalt

Cesta Krško-Brežice ne vzdrži sedanjega prometa, zato predlagajo volivci asfaltiranje že letos - Za pomoč prosijo »Celulozo«

Na zboru volivcev, ki je bil pred dnevi v Dolenji vasi, so občani največ razpravljali o asfaltiranju republiške ceste na odseku Krško-Brežice. Svojo željo so utemeljili s tem, da je cesta med najbolj obremenjenimi v krški občini. Čeprav jo od časa do časa ekipa cestnega podjetja iz Novega mesta na debelo posipa, to ne zaleže dalj kot za dva dni, kajti težki tovornjaki pesek razrinesejo in pokažejo se ponovno jame.

Drži, da je ta cesta ena najbolj obremenjenih cest z makadamsko podlago. Po njej vozi dnevno na desetine težkih tovornih vozil s prikolicami, na katerih je na stotine ton tovarov. Makadamski sloj ne more zdržati take obremenitve, zato je cesta med najslabšimi v občini. Razen tovornjakov vozi po tej cesti še nad 15 avtobusov dnevno in nešteto osebnih avtomobilov ter drugih vozil. To cesto uporablja vsak dan več kot 400 delavcev, od katerih jih je 200 zaposlenih v Celulozi.

V perspektivnem planu o modernizaciji cestnega omrežja ta cesta za sedaj ni upoštevana, ampak šele v bližnji prihodnosti. Na zboru volivcev je bil izrečen predlog, da bi zaprosili vodstvo tovarne papirja v Krškem za premostitveno posojilo. Znano je, da bo to podjetje leta 1971 začelo večjo gospodarsko investicijo in da za te namene že zbira denar.

Po grobih računih bi veljala rekonstrukcija ceste poldrugi milijon dinarjev. Republiški cestni sklad bi moral seveda dati zagotovilo, da bo denar leta 1971 vrnil Celulozi, če bi ga bila

ta voljna posoditi. Tako bi bila cesta modernizirana še letos. Ta možnost je najbolj realna. Razen tega ne bi nihče trpel škode. Tovarni Celuloze bi bili občani in vsi uporabniki za uslugo zelo hvaležni.

JOŽICA VOGRINC

Elektrarna se je ustavila

Brestaniška elektrarna se je ustavila za več kot teden dni, odkar so reke narasle. V podjetju so povedali, da stojijo v hladni rezervi. Poznajo še toplo rezervo, in sicer tedaj, kadar se le delno zaustavi njihova proizvodnja.

ELEKTRARNA Brestanica je že nekaj mesecev obrat ELEKTRO GOSPODARSTVA v Mariboru. Od tedaj se pri njih ni nič bistveno spremenilo. Povedali pa so razveseljujočo novico, da novo podjetje daje veliko prednost

obveščanju delavcev. Zelo je upoštevano delo sindikatov. Brestaniški delavci imajo nove možnosti za rekreacijo. Za dopuste imajo na voljo počitniške domove ob Jadranu in Slatino Radenci, pa tudi v Marjanski Lazni in v Karlovih Varh na Češkem za enako ceno.

Združeno podjetje bo začelo izdajati svoj časopis, ki ga bodo prejeli brezplačno vsi zaposleni enkrat v mesecu. Vsako podjetje bo imelo po enega člana v uredniškem odboru.

J. T.

Danes seja medobčinskega sveta ZK

V Krškem se bodo danes sestali člani medobčinskega sveta Zveze komunistov v Posavju. Prisoten bo tudi urednik revije »Teorija in praksa« Stane Kranjc. Na kongresu je bil delegat posavskih občinskih konferenc, zato bo poročal o njegovem delu. Svet bo na današnji seji določil vsebinske okvire pokongresne dejavnosti v vrstah ZK, razpravljal bo še o počastitvi 50. obletnice ZKJ s skupno proslavo na Lisci.

Na Vidmu bo občni zbor RK

Za ponedeljek, 7. aprila, vabi osnovna organizacija Rdečega križa Krško - levi breg občni zbor. Po končanem zboru bo zobozdravnik dr. Matjaž Zupančič predaval o zgodnjem odkrivanju zobne gnilobe. Predavanje bo ponazoril z barvnimi diapozitivi. Občni zbor bo zvečer ob 19. uri v osnovni šoli na Vidmu.

Mala šola v Brestanici

Vodstvo osnovne šole v Brestanici se je tudi letos odločilo za malo šolo. Stroške bodo plačali starši sami. Pouk za najmlajše se je začel 1. aprila in bo trajal do 30. junija. Otroke so razdelili na dva oddelka, ker bosta kasneje tudi dva prva razreda. Učitelji so veseli razumevanja staršev, kajti doslej se še ni primerilo, da svojega otroka kdo ne bi vpisal v malo šolo.

Skrbna šolska zadruga

Učenci osmega azreda v Brestanici vodijo v okviru šolske zadruge tudi trgovino s šolskimi potrebščinami. V enem letu imajo približno do 20.000 dinarjev prometa. Stalne zaloge pa so vredne tudi do 15.000 dinarjev. Trgovina zadruge se odpre vsako leto nekaj dni pred začetkom šolskega pouka. Otrokom ni treba po knjige v Krško, pa tudi vse druge potrebščine lahko dobijo v šoli. V tej trgovini prodajajo tudi vse mladinske časopise in revije.

Anže brez vode

Prebivalci zaselka Anže bi si radi napeljali vodo v hiše. Na zboru volivcev so našli še več drugih težav. Otroci imajo zelo daleč v šolo, zato želijo, da bi jih prevažal kombi. Pot bi jim skrajšal za pet kilometrov. Kljub temu bi morali najbolj oddaljeni prebivalci še dva kilometra.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ana Brinovec iz Piršenberga - Marjetko, Ivanka Kmetič iz Dramlje - Sonjo, Ivana Nečemer iz Sel - Jožeta, Stanislava Jurečič iz Drnovca - Francja, Veronika Lazanski iz Nove vasi - deklico, Zdenka Vrečič iz Stare vasi - Bernardko, Marija Zajc iz Sodražice - Riharda, Marija Kolar iz Stare vasi - dečka, Silvestra Pikič iz Krškega - Iztoka, Olga Kos iz Sentenarta - Miloradava, Milena Sagud iz Brežic - dečka, Ana Lisec iz Konjskega - Mirka, Marica Mudrenič iz Beštopja - Nikolo, Jožeta Lipej iz Trebe - Vesno, Ana Klakočar iz Jereslavca - Branka, Ivanka Gračnar iz Mrzle Planine - Romana, Vlastja Savič iz Brežic - dečka, Lidija Slapšak iz Krmelja - Tomo.

Sprememba naslova!

Naročniki, ki spreminjajo svoj star naslov, naj sporočijo oba naslova. Dogaja se, da sporočijo samo novega, kar pa imamo pri nas včasih več naročnikov z enakim priimkom in imenom, seveda ne moremo vedeti, čigav naslov je treba spremeniti.

Vojaki!

Vsi vojaki, ki naročajo Dolenjski list, naj napišejo tudi točen domač naslov, da bomo vedeli, ali naj jim pošljemo belokranjsko-kočevsko izdajo (z dvema zvezdicama) ali posavsko-trebanjsko (z eno zvezdico).

KRŠKE NOVICE

OKUZENA VODA. Ze lanske leto je bilo slišati pritožbe, da so vodnjaki v nekaterih delih Vidma okuženi s fekalno vodo. Na podlagi teh pritožb je Zavod za komunalno dejavnost z barvanjem vode ugotovil, da kanalizacija ni pokvarjena. Zato sklepajo, je vzrok za okužene vodnjake v nepravilni gradnji gremov, ki jih nestrokovno gradijo občani pri novih hišah. Zavod za komunalno dejavnost je ugotovitev posredoval sanitarni inšpekciji pri občinski skupščini.

DELOVODSKA ŠOLA. Tehniška srednja šola vpisuje kandidate za delovodsko šolo. Kandidati za to šolo morajo imeti poklicno šolo kovinarske stroke in triletno prakso. TSS pa bo jeseni organizirala tudi 1. letnik poklicne šole kovinarske stroke (oddelek za odraščanje). V šolo se lahko vpišejo tisti

kandidati, ki so uspešno končali osnovno šolanje. Pouk bo trajal tri leta.

ZA CIGANE NI RESITVE. Na območju občine živi 18 ciganskih družin s skupno 91 člani. Čeprav so se občinska skupščina in njene službe zelo prizadevale urediti to vprašanje, še do danes ni rešeno. Ze v lanskem letu so nameravali cigane naseliti med Savo, Bregom in Zadovinkom, vendar načrta niso izpeljali, ker so lastniki zemljišč, na katerih so ciganom nameravali postaviti domove, zahtevali pretirane zneske. Občani torej ne želijo za sosede cigane, ker se na sosesko na njihovo poštenost. Marsikateri Cigan bi si rad uredil svoje življenjske razmere, ker že spoznava, da s prosjačenjem na more živeti. Zal pa dela željni ne dobijo niti zaposlitve, zato to njihov položaj še bolj otežuje.

KJE SMO OBSTALI IN DO KOD BOMO PRIŠLI V ŠTIRIH LETIH?

Brez oddiha do naslednjega mejnika

Volivci, ali poznate svojo občino pblize? V krški občini je 22 samostojnih delovnih organizacij in 28 obratov, katerih matična podjetja imajo selež zunaj občinskih meja - Do leta 1972 čaka na asfaltiranje 60 km cest in na ureditev 78 km vaških poti.

Pred vsakimi volitvami se ozremo nekoliko nazaj, da bi se laže pripravili na ponoven start. Proga naših mandatorjev bo dolga štiri leta. Kako daleč bodo prišli in do kam segajo načrti, želje in potrebe občanov, se prav zdaj sprašujejo tisti, ki bodo izvoljeni. Ceravno se v številkah ne zgubljamo radi, se brez njih skoraj ne moremo orientirati. Danes jih naštejmo malo več, da ne bi besede o tem, koliko je bilo narejenega v minulih dveh letih, izzvenele preveč puhlo in bahavo, pa tudi zaradi tega, da bi laže postavili meje za pot, ki jo občina ta čas lahko prehodi.

Občina Krško meri 34.467 hektarov. Od tega je 15.000 hektarov obdelovalne zemlje in skoraj prav toliko gozdov. Kmečkih gospodarstev je nekaj nad 2.600. Na eno gospodarstvo odpade

povprečno 6,45 hektara površine. V družbenem sektorju je 5.000 hektarov zemljišč. Eno petino je obdelovalne zemlje. Agrokombinat poseduje tisoč hektarov. Njivskih površin ima

400 ha, sadovnjakov pa 250.

V občini Krško živi 26.391 ljudi. Kmečkega prebivalstva je 10.410. Zaposlenih je 5556 delavcev. Več kot polovica jih dela v industriji. Avtomobilov je registriranih nad tisoč, mopeda in motorjeve 1763, televizorjeve 1728 in radijskih sprjemnikov 7171. Toliko za orientacijo.

Le pridnost in sposobnost prinašata denar

V zadnjih dveh letih se v občini brez pretiravanja

lahko pohvalijo z uspešnim poslovanjem vse gospodarske panoge razen gostinstva v družbenem sektorju. Družbeni brutoprodukt se je ta čas povzpela nad 450 milijonov dinarjev oz. za 23,6 odst. v primerjavi z letom 1966. Narodni dohodek je v istem obdobju porasel za 28,5 odst. in znaša 180 milijonov dinarjev.

Ko so gospodarstveniki in statistiki ocenjevali ter primerjali dosežke za 2 leti nazaj, so našli tudi najvidnejše vzroke za tak napredek. Prav je, da jih ponovim. Mednje sodijo večja storilnost, boljše organizacija dela, skrb za rentabilnost in ekonomičnost, varčevanje z materialom, in časom, večja delovna disciplina, temeljitejša izkoriščanje strojev, dokupovanje opreme in še kaj. Seveda bi vsega tega ne bilo brez spodbudnega nagajevanja.

Zamolčati tudi ne kaže vzrokov, ki so razvoj zavirali. Povedano jih lahko z istimi besedami in po istem vrstnem redu kot vzroke za uspeh, le da bi besedi večje in boljše zamenjali z besedama majhno oziroma preslabo.

Industrijska proizvodnja se je od leta 1966 dalje povečevala za povprečno 9,1 odst., narodni dohodek pa za 13,1 odst. v letu. Oskrba s surovinami je postala realnejša, mnoge stroje so v podjetjih zamenjali z modernjšimi in se s solidnostjo uveljavili pri kupcih doma in v tujini.

(Konec prihodnjic)

Most čez Savo, mogočen simbol napredka na obeh bregovih (Foto Baškovič, Brežice)

Danes o proslavi na Lisci

Za danes je v Krškem sklicana seja medobčinskega sveta ZK. Obravnavali bodo aktivnost članov Zveze komunistov po IX. kongresu ter priprave na proslavo na Lisci. Kot smo že poročali, so na razširjeni seji občinskega komiteja ZK Sevnica na pobudo CK ZKS sklenili organizirati proslavo v čast pomembnega sestanka na Lisci, ki so se ga leta 1938 udeležili tudi tov. Tito in sodelavci novega vodstva Komunistične partije Jugoslavije.

Danes zasedanje skupščine

O letošnjem občinskem proračunu bo danes odločala občinska skupščina. Razen te točke bo na dnevnem redu tudi odlok o določitvi denarja za financiranje vzgoje in izobraževanja, spremembi odloka o prispevkih in davkih ter o občinskem prometnem davku, poročilo o delu občinske skupščine in njenih organov, informacija o poslovanju komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, program dela temeljne izobraževalne skupnosti, nekatere jamstvene izjave ter volitve in imenovanja. Skupščina bo sprejela tudi nov tržni red v Sevnici.

Loka: letos še kulturni spored

Na letošnjem občnem zboru krajevne organizacije Rdečega križa je bil razen poročila o delu v preteklem letu prvič na sporedu tudi kulturni program, ki so ga izvedli podmladkarji RK. Spodbudna je uspešna letošnja krvo-dajalska akcija, ki dokazuje, da ljudje podpirajo to organizacijo in prisluhnejo njenim prizadevanjem.

GLASUJ ZA NOV ZDRAVSTVENI DOM! 13. aprila bo v sevnški občini hkrati z volitvami tudi ljudsko glasovanje o samoprispevku za gradnjo novega zdravstvenega doma v Sevnici. (Foto: M. L.)

OD LISCE DO MALKOVCA

■ SMARJE: UREDITI GMAJNO. Na zboru volivcev v Smarju so udeleženci zahtevali, naj krajevna skupnost poskrbi za ureditev smetišča. Zda je tam vse razmetano, konfekcija JUTRANJKA zašiga odpadke, kar povzroča hud smrad, zardile pa so se tudi podgane.

■ PRIMORJE: PROGRAM KRAJEVNE SKUPNOSTI. Krajevna skupnost je sprejela program dela za leto. Obsega vzdrževanje cest, razširitev ceste Mala Hubajnica-Gor. Impolje, gradnjo mostu v Lokah, dograditev vodovoda v Dendri gor, predvidoma pa naj bi vodovod zgradili tudi v Orle in Hubajnici.

■ LOKA: PIONIRJE SO ODLIKOVALI. Med nagradjenimi pionirji — gasilci so tudi štirje solarji iz Loke in Rašice: Rudi Humar, Polde Veber, Jože Šmit in Albin Demševšek. Da so dosegli to priznanje občinske gasilske zveze, se velja zahvaliti njihovega vodji Dominiku Kuleti.

Cesta nam je okno v svet

Góvori Jože Bregar, učitelj s Kala, kandidat za odbornika nove občinske skupščine

Tri leta je že Jože Bregar učitelj in vzgojitelj, svetovalec, pravzaprav vse, edini prosvetni delavec na Kalu, najbolj oddaljenem kraju od občinskega središča, ki ima tako slabo povezavo s svetom, da ni mogoče niti prevoz šolskih otrok v Sentaž. Zda je kandidat volivcev, ki želijo, da postane njihov odbornik v novi skupščini.

«Jože, svoj čas si prišel v imenu ljudi s Kala in okolice pozivat na sejo občinske skupščine, naj vendarle pomaga dograditi cesto, tako da bo mogoče voziti otroke višjih razredov k pouku v Sentaž. Za kaj se nameravaš zavzemati, če boš izvoljen?»

«Ko sva že pri cesti, mislim, da je to za naše ljudi resnično najvažnejše. Zda hodijo otroci 7 in več kilometrov daleč v šolo, slaba povezava pa je tudi sicer ovira za napredovanje tega območja občine. Cesto so začeli graditi že pred 9 leti, ljudje so prispevali čez 200 kubnih metrov lesa. Se so pripravljali delati, toda pričakujemo, da bo prišla pobuda od občine in gozdnega gospodarstva.»

«In kaj je po tvojem drugi najvažnejši problem?»

«Neurejene razmere v kmetijstvu, huda stiska kmečkega

JOŽE BREGAR

prebivalstva, katerega življenjske razmere so se poslabšale, to so stvari, ki so značilne tudi za druge kmetijske predelave. Pri nas je razen tega potrebno popraviti osnovo šole na Kalu, ki je bila med vojno požgana, po njej pa zelo slabo obnovljena. Resda jo obiskuje le 17 otrok, toda tudi ti imajo ustavno pravico do šolanja.»

M. L.

KRATKE IZ KRMELJA

■ ZBOR VOLIVCEV. Na nedavnem zboru volivcev so Krmeljčani razpravljali o kandidatih za volitve, o morebitni uvedbi samoprispevka za zdravstveni dom Sevnica in o potrebi vsoti denarja, ki bi omogočila nemoteno delo krajevne skupnosti. Občani so bili proti uvedbi samoprispevka in so trdili, da bi bilo potrebno najti drugačno obliko financiranja. Poudarjali so, da so delavci »Metalne« že lani plačevali 2 odst. od osebnih dohodkov za svojo obratno menzo. Na zboru volivcev so se občani pritoževali tudi zaradi togosti odloka celjskega zavoda za socialno zavarovanje, ki določa, da se morajo njihovi zavarovanci zdraviti samo na celjskem področju, čeprav imajo, Krmeljčani mnogo ugodnejše prometne zveze z Novim mestom.

■ NA RAZŠIRJENEM SESTANKU krajevne konference SZDL so se udeleženci pogovarjali o bli-

žnjih volitvah in o proslavi ob ustanovitvi OF. Na ta dan bodo poskrbeli za razna športna tekmovanja, za svečano proslavo, najzaslužnejšim pa bodo podelili tudi odlikovanja.

■ GASILSKI DOM bo obnovljen do 18. maja. Tako so sklenili na zadnji seji gasilskega društva »Metalne«. Tega dne bodo praznovali 20-letnico gasilskega društva.

D. B.

IZ PREDLOGA SEVNIŠKEGA OBČINSKEGA PRORAČUNA

Končno dohodki usklajeni z izdatki

Za vzgojo in izobraževanje je letos v občini predvideno 4,8 milijona dinarjev ali 43,8 odst. več kot lani, kar je izreden napredek

Po prvih predlogih za financiranje vzgoje in izobraževanja so se sestavljavci sevnškega občinskega proračuna znašli pred nerazrešljivo nalogo: za šolstvo bi morala občina sama prispevati kar 3,88 milijona novih dinarjev in bi za druge potrebe zmanjkalo okoli 2 milijona din. V takih razmerah občinskega proračuna sploh ni bilo mogoče sprejeti.

To stisko so uvedli tudi v republiški izobraževalni skupnosti, ki je vse občine glede obremenitve razvrstila v štiri skupine, kar je avtorjem sevnškega proračuna znatno olajšalo delo. Po novem bo občina dala za šolstvo 1,7 milijona dinarjev, preostalo razliko do 4,82 milijona, kolikor bo letos na voljo za vzgojo in izobraževanje, pa bo prispevala republiška izobraževalna skupnost.

Ker bodo osebni dohodki v sevnški občini obremenjeni s 5,2 odst. občinskimi prispevki od kmetijstva za 13,5 odst., večji precej večji pa tudi nekateri drugi prispevki, bodo po predračunu skupni dohodki občinskega proračuna večji za 21. odst. in bodo znašali 5,60 milijona din.

Vendar bo tudi s tem denarjem težko poravnati vse nastale obveznosti občine, ki jih je dolžna izpolniti že po predpisih, na primer: vzdrževanje cestnih prehodov čez železniške tire.

Za kulturno-prosvetno dejavnost je predvideno le nekaj odstotkov več občinske pomoči kot lani. Podobno je s socialnim skrbstvom, kjer potrebe zelo naglo naraščajo, ker se večajo stroški oskrbnin v zavodih. Precejšnje so tudi potrebe v zdravstvenem varstvu prebivalstva, za kar je letos predvideno 6 odst. več kot lani.

Glede na hude in stalne pritožbe zaradi cest in drugih komunalnih naprav je letos v načrtu tretjino več denarja kot prejšnja leta, žal pa se denarna pomoč krajevnim skupnostim bistveno ne bo povečala in bo znašala po predlogu 50.000 dinarjev.

Za delo državnih organov je namenjeno 2,2 milijona dinarja ali 9,6 odst. več kot lani. Za samo občinsko upravo je v predlogu 1,6 milijona din ali desetino več kot v lanskem letu. Za delo družbeno-političnih organizacij je predvideno 219.000 din ali 12,9 odst. več. Za več kot dvakrat so se povečale

tudi obveznosti za negospodarske naložbe. Samo za anuitete bo morala občina letos izločiti v proračunu 954.000 dinarjev, kar je trikrat toliko kot v letu 1968.

M. L.

Zanje je lepo poskrbljeno

Sevnška konfekcija LISCA ima edina v občini posebno stanovanjsko hišo za samska dekleta. Pred kratkim sem obiskal ta dom in se pogovarjal s tremi delavkami: Gabrijelo Ribič, Toniko Lisec in Dragico Kramar, da bi zvedel kar največ o razmerah v domu.

Stavba je sodobno urejena, s 14 sobami za 33 ljudi. Stanovalke imajo na voljo centralno kurjavo, lepo urejene sanitarije, kopalnico in umivalnico s toplo vodo, kuhinjo in pralni stroj. Delavke so bile dve leti na praksi v Wormsu, kamor jih je poslala tovarna, vendar tam niso imele takih ugodnosti, zato se po delu v tovarni rade vračajo v svoj drugi dom, za katerega skrbita upokojenec Rudi Lisec in njegova žena Francka. Vse to tudi pripomore, da zaposleni v LISCI dosega tako visoko delovno storilnost.

S. Sk.

PRED VOLITVAMI NOVIH ODBORNIKOV IN POSLANCEV

V vsem, kar smo dosegli, je del nas

Kratek pregled dosežkov sevnške občine v minulih dveh letih

Minili sta dve leti od zadnjih skupščinskih volitev in spet bomo izbirali nove odbornike in poslance, ki bodo štiri prihodnja leta odločali o vseh pomembnih družbenih zadevah. Odločitve pa niso odvisne samo od njih, temveč od našega skupnega prizadevanja in skupnega hotenja. Tudi drugim ljudem ne more biti vseeno, kaj se v občini dogaja in kaj lahko pričakujemo od prihodnosti.

Sivolasi profesor je za uvod svoje knjige zapisal preprosto, toda trajno resnico: socializma brez kruha — ni. Ne pomagajo lepe besede, načela in ideje že same po sebi, pomagajo le tiste, ki vodijo do izboljšanja življenjskih razmer vseh naših ljudi in do človeških medsebojnih odnosov, kar je osnova humanega socializma, resnične preobrazbe človeške družbe.

Dve leti velikega vzpona

Skoraj 19.000 prebivalcev šteje zdaj sevnška občina. 7200 jih živi od kmetijstva, 3.200 je zaposlenih v družbenem sektorju. Njihove živ-

ljenjske razmere so precej različne. Od česa so predvsem odvisne, si najprej ogledimo v kratkem gospodarskem pregledu.

Leti 1967 in 1968 sta leti izrednega vzpona družbenega gospodarstva občine. Lani je bil celotni dohodek za 13 odst. večji kot leta 1967 in 29 odstotkov večji kot leta 1966. Samo v zadnjem letu se je delovna storilnost povečala skupno kar za 13 odstotkov.

Leta 1967 so delovne organizacije namenile za sklade 10 milijonov novih dinarjev ali 22 odst. ustvarjenega dohodka, lani pa že 13,6 milijona ali 26 odst. dohodka. To pa še ni vsa akumulacija. V zadnjih

letih se je močno povečala tudi amortizacija, kar še povečuje možnost gospodarstva, da se samo razvija.

Prostor za nove delovne roke

Povečanje skladov in amortizacije je vidno že na zunaj. Sevnška KOPITARNA se bo v kratkem preselila v nove prostore, ki so vredni več, kot je vredna vsa dosedanja tovarna skupaj. Konfekcija JUTRANJKA je že začela širiti svoje proizvodne zmogljivosti, velike načrte ima tudi konfekcija LISCA. To so samo tri največja podjetja, veliko pa so investirala tudi manjša podjetja, od Gostinskega podjetja do sevnškega trgovskega podjetja in drugih. Sevnica je dobila zadnji dve leti vrsto sodobnih trgovin in je po prodajnih površinah že nad slovenskim povprečjem. Zda bo treba trgovine urediti še v drugih krajih občine.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Po desetletjih dela v neprimernih prostorih se bodo v kratkem delavci KOPITARNE preselili v novo proizvodno dvorano. Rekonstrukcija te tovarne, ki je stara že nad 80 let, je eden največjih uspehov industrije v minulih dveh letih. (Foto: Legan)

CESTITKE ZA 50-LETNICO. Narodni heroj Franc Krese-Coban, pogumen mitraljezec, bombaš, komandant štirinajste in dvanajste brigade v NOB, nosilec pomembnih funkcij v povojnem času, podpredsednik republiškega odbora ZZB NOV je v soboto, 29. marca, obiskal Trebnje in se udeležil tekmovanja strelske družine v Trebnjem, ki nosi njegovo ime. Vodstvo družine mu je čestitalo za petdesetletnico, ki jo je praznoval 9. marca, ter mu izročilo šopek, tov. Coban pa je družini izročil darilo, bronasti doprsni kip maršala Tita, delo kiparjev Smerduja in Keržiča. V imenu občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij mu je zaželel vse najboljše predsednik ObS Ciril Pevec in mu izročil umetniško sliko, delo Viktorja Magyarja s Čateža. (Foto: M. Legan)

Z JAVNE TRIBUNE O PROBLEMIH KMETIJSTVA

Kmetije: „Ne da se živeti od besed!“

Z javne tribune bodo pristojnim poslali seznam predlogov, ki bi pripomogli, da bi se začel izboljševati položaj dolenjskega kmetijstva

Minulo nedeljo je občinska konferenca SZDL v Trebnjem sklicala javno tribuno o kmetijstvu. Shoda se je udeležilo blizu 200 kmetov, zastopniki občinskih vodstev družbeno-političnih organizacij in skupščine, od gostov pa: Franc Simončič iz republiške konference SZDL, inž. Rado Dvoršak iz gospodarske zbornice, poslanci Marjan Jenko, Janez Mihevc, Franci Kolar, Ludvik Golob in kandidati za poslance Jože Knez, Peter Vujčić in Ivan Gole. Vabljenih predstavnikov izvršnega sveta ni bilo, na kar so udeleženci tribune posebej opozorili.

V poročilu, ki ga je prebral predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo Franc Jevnikar, je bil nakanazan položaj kmetijstva v občini, predvsem težko stanje, ki je nastalo zadnja leta, ko se je kmetov dohodek zmanjševal, njegove potrebe pa večale. V poročilu je posebej opozorjeno na silno razdrobljena kmetijska zemljišča ter na kmetove obremenitve, nanašani pa so tudi predlogi zlasti ustaljenost cen in nujno splošno gospodarsko stabilnost.

V skoraj 4-urni razpravi so udeleženci povedali marsikaj. Vrsta udeležencev je poudarila, da o problemih kmetijstva ne smemo samo govoriti, ker od tega ni mogoče živeti. Inž. Rado Dvoršak, član komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri IS SRS, je z mnogimi podatki prikazal, kako se je gibal dohodek kmetijstva v zadnjih letih, in dejal, da so poglaviti krivci za zmanjšanje dohodkov kmetijstva splošne razmere v svetu, natančneje rečeno: zapiranje meje. Evropske gospodarske skupnosti.

V nadaljevanju tribune so

Migolica: še en pregled vode

V Migolici pri Mirni bodo letos gradili vaški vodovod, za kar so že imenovali vodovodni odbor. Ker je prva preiskava vode pokazala, da izvir ni povsem neoporečen, so zdaj sklenili, da je treba vodo še enkrat pregledati, vendar morajo biti člani vodovodnega odbora pri jemanju vzorca zraven. V teh krajih bo potrebno tudi obnoviti električno napeljavno, saj imajo vasi Migolica, Sajenice, in Migolska gora zelo slab tok.

Mokronski obrat GG Brežice je 18. marca priredil v gozdu nad Spod. Laknicami praktični pouk v ravnanju z motorno žago kot zaključek po dvodnevem tečaju. Med kmeti kooperanti je bilo za tečaj veliko zanimanje. (Foto: L. Pavlin)

se boji, da bomo tudi to pot težave samo ugotavljali, odpravljali pa občasno, nesistemske in prepočasne.

Poslanec Franci Kolar je odločno zavrnil trditve, da je naše kmetijstvo tako zastopalo, kot so govorili nekateri govorniki. Poudaril je, da je sorazmerno resda zastopalo in da je treba o njem trezno govoriti, saj je mogoče le na podlagi trditve, podatkov in resničnih dejstev kaj doseči.

M. LEGAN

Zakaj le Ornuška vas?

Na dveh zborih volivcev — v Česnjicah in Ornuški vasi — so opozorili, da bi morali tako kot druge katastralne občine na območju Trebelnega tudi Ornuško vas uvrstiti v četrto skupino pri plačevanju prispevka od dohodka iz kmetijstva. Zemljišča v tej katastralni občini niso bistveno boljše, upoštevati pa je treba tudi druge razmere, predvsem veliko oddaljenost od tržišča, kjer bi ljudje lahko prodali kmetijske pridelke.

Kako letos s cestami

Odborniki skupščine: poiskati je treba vse možnosti, kako bi pocenili vzdrževalna dela

Za 64 km cest IV. reda, kolikor jih je v trebanjski občini, je letos v občinskem proračunu zagotovljenih 300.000 dinarjev. Upravni odbor občinskega cestnega sklada meni, da je to premalo, saj promet nenehno narašča, letošnja dolgotrajna zima pa je ceste poškodovala bolj kot običajno. Na cestah je treba urediti vsaj najnujnejšo signalizacijo. Na občini pripominjajo, da

se bo letos nabralo še 130.000 dinarjev različnih pristojnin, ki jih bo dobil cestni sklad, tako da skupna vsota ne bo tako majhna, čeprav je letos ukinjena tudi taksa na vozove, ki je dajala skladu okoli 40.000 din dohodkov na leto.

Ko so na zadnji seji občinske skupščine obravnavali tudi te zadeve, so menili, da je potrebno dodeljeno pomoč najbolj obrniti in s kar najmanjšimi stroški kar največ narediti. Odborniki so navedli tudi nekaj primerov, kako bi bilo mogoče poceniti vzdrževanje cest, na zboru volivcev pa so se znova pojavili predlogi o licitacijski oddaji vzdrževalnih del.

Lani je znašala pomoč občinskega proračuna 220.000 dinarjev in je letošnje povečanje večje, kot znaša pri drugih porabnikih proračunskega denarja.

Novi sodniki porotniki

Občinska skupščina je na predlog komisije za volitve in imenovanja 27. marca izvolila 45 sodnikov porotnikov občinskega sodišča. V naslednjih dveh letih bodo porotniki: Janez Mladavčič, Franc Gregorič, Tomo Sajc, Ludvik Moder, Lino Brenc, Filip Dolinšek, Jože tefančič, Milka Jakopin, Jožefa Gregorič, Marija Dežman, Franciška Ivanc, Sandi Miklič, inž. Franc Bartolj, inž. Slavko Nemančič, Janez Bukovec, Marija Blatnik, Lado Kukembergar, inž. Damjan Mlakar, Ivan Strajnar, Jernej Pavlin, Anton Slak, Franc Nadrih, Franc Marolt, Vinko Benčina, Anica Gabrijel, Ivan Novak, Vladimira Mrzek, Franc Režun, Metka Bukovec, Zalka Zibert, Alojz Barle, Anton Fortuna, Zofka Kotar, Franc Pevec, Alojz Koporec, Janez Skrijanc, Jože Suštaršič, Jože Planinc, Jana Hillmayer, Irena Sabec, Stojan Vojnovič, inž. Drago Kotar, Cveta Veble, Franc Strmole in Jože Zagar.

Vse več nočitev

Nov motel beograjskega Putnika v Trebnjem je v minulem letu bistveno spremenil obseg turizma v trebanjski občini. Število nočitev se je povečalo kar za dvainpolkrat, celotni gostinski promet pa za 40 odst. Lani so v Trebnjem in bližnji okolici uredili tudi več zasebnih turističnih sob.

Odlični nogometaš mirenškega Partizana SLAVKO SMUC je odločil nedeljsko nogometno srečanje z nogometaši iz Jevnice; nekaj minut pred koncem srečanja je iz mrivega kota zadel mrežo gostov. Več o mirenških nogometaših lahko preberete na športni strani. (Foto: S. Dokl)

Kmalu odločitev o tovarni

Na nedeljski javni tribuni v Trebnjem je inž. Rado Dvoršak, ki je pri gospodarski zbornici odgovoren za kmetijstvo, poročal o razgovorih s predstavniki tovarne Kolinske iz Ljubljane, ki je skupaj s KZ Trebnje in državnimi rezervami pripravila investicijski program za gradnjo tovarne za predelavo krompirja v krompirjevo

moko in krompirjeve kosmiče. Tovarna bo izdelavala čez 2700 ton tovrstnih izdelkov na leto in bi po predračunu veljala 34 milijonov novih dinarjev, začetek gradnje pa je predviden že letos. Te dni bo pri gospodarski zbornici sejanek, na katerem bodo skupaj za zastopniki bank odločili, kako bo s to investicijo. Dodal je, da je v kalkulacijah predvideno plačilo 1,8 S din za odstotek suhe snovi v kilogramu krompirja. Kje naj bi stala tovarna, je treba še odločiti, nekatere prednosti govorijo v prid Mirne, druge pa v korist Trebnjega.

Denar za vrtec — odobren

Republiška skupnost otroškega varstva je odobrila ugodno posojilo — 6,8 milijona dinarjev za dograditev otroškega vrta v Trebnjem. Trenutno še ni znano, kako bo ta denar porabljen. Prvotno vest, da je bila prošnja Trebnjega odklonjena, smo povzeli po »Delu«, vendar se je pozneje izkazalo, da ni bila resnična.

Odločno zavrjeni očitki

V Mokronogu so se pojavili glasovi, da namerava sevnjska tovarna konfekcije LISCA graditi obrat, pri čemer bi prišel v poštev tudi Mokronog, vendar da se občinsko vodstvo za take možnosti ne zanima dovolj. Odbornika Franjo Bulc in inž. Kodrič sta postavila tudi odločno vprašanje, kako je s tem. Predsednik skupščine Ciril Pevec je ostro zavrnil očitke. Direktor LISCE Vinko Božič je namreč odločno zanikal, da bi zdaj tovarna gradila obrate, saj se pripravlja na gradnjo skladišča in krojilnice v Sevnici.

Podpis tudi iz Trebnjega

Trebanjska občinska skupščina je 27. marca pooblastila svojega predsednika, da bo podpisal pogodbo z Zavodom za izobraževanje kadrov in produktivnost dela iz Novega mesta, ki bo za 10 občin širše Dolenjske izdelal naslednje načrte: dolgoročni program razvoja doline Krke, dolgoročni prostorski program posameznih občin, potrebne državne karte v merilu 1:5000, predlog ukrepov za obvarovanje naravnih in kulturnozgodovinskih vrednot na Dolenjskem ter pripravil vse potrebno gradivo.

Laknice: prvošolčki 7 km peš

V Srednjih Laknicah so znova opozorili, da imajo učenci iz oddaljenih krajev tudi po 7 kilometrov in več do mokronoške šole. Med njimi so tudi prvošolčki. Ker ni mogoče pričakovati, da bi organizirali pouk v stari, opušteni šoli, bi bilo dobro nekako urediti prevoz. Rejci krav bi radi imeli tudi zbiralnico za mleko, vendar je zanjo treba zbrati določeno količino mleka na dan.

Mokronog: asfalt do zdravstvenega doma

Na zboru volivcev v Mokronogu so 25. marca udeleženci zahtevali, da je potrebno v Mokronogu asfaltirati tudi cesto do zdravstvenega doma, kot je bilo rečeno takrat, ko so zbirali prispevke. Po njihovem bi bilo treba čimprej položiti na sedanji asfalt tudi zaporni sloj, da bo asfalt za dalj časa. Na te stvari so sklenili opozoriti občinsko skupščino.

DROBNE Z MIRNE

■ DOBER ZACETEK. Mirenski nogometaši se pridno pripravljajo za prenovljeno tekmo. V prvi tekmi v letošnji sezoni so gostovali v Borovnici in zmagali z rezultatom 3:1, v drugi pa so premagali Enotnost iz Jevnice s 3:2.

■ ZAKAJ JE TAKO? Tovarna šivalnih strojev ima na voljo nekaj prostih stanovanj. Ker nekatere druge družine, katerih člani so zaposleni v tej tovarni, stanujejo v neprimernih prostorih, bi radi vedeli zakaj jih ne oddajo tem ljudem.

■ UREJUJEJO CESTO. KPD Dob je začel delati okoli blokov ograjo, ker se sedaj zemlja ruši, posebno kadar dežuje. Pripravlja jo tudi cesto, ki vodi od blokov do šole.

■ VEČKRAT ZAPRTO. Podjetje »Tobake« je dobro založeno s tobakom, časopisi in revijami, le prodajalca v mirenskem kiosku bi se morala redno držati delovnega časa.

■ USPEŠNA GOSTOVANJA. Mirensko društvo »Svoboda« je z igro »Sina gostovalo« že v več krajih in doma ter imelo lep obisk. Slišati je, da se bodo začeli pripravljati že za naslednjo igro.

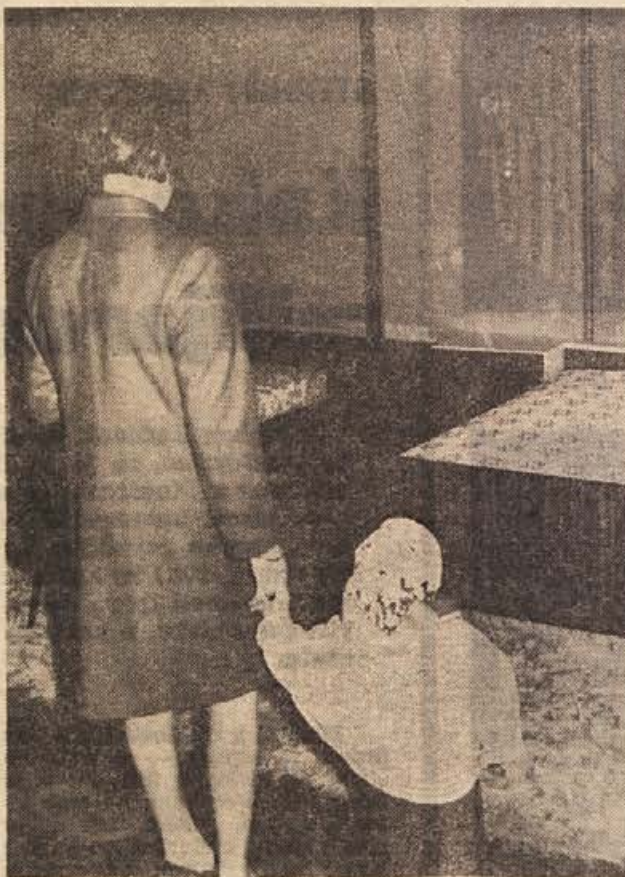

Proračun pod streho

▼ ponedeljek, 31. marca, je občinska skupščina Kočevje s težavo sprejela proračun. Zanj je glasovalo 23 odbornikov, 4 proti, 10 pa se jih je glasovanja vzdržalo. Občinski proračun bo imel letos 4.531.429 din dohodkov, proračun TIS pa 4.888.243 din (in še 298.000 investicije v otroško varstvo). Odborniki so izglasovali tudi zvišanje občinskega prispevka iz osebnega dohodka od 3,95 na 5,40 odstotka, ker bo le tako lahko skupščina financirala vse najnujnejše zadeve in tudi tiste, ki jih je z raznimi predpisi dolžna financirati. Tako bo kočevsko gospodarstvo letos obremenjeno za 0,17 odstotka več kot lani.

Nezadovoljni z mlekom

Prebivalci Kočevja so zelo nezadovoljni s kakovostjo mleka in mlečnih izdelkov, odkar jih oskrbujejo LJUBLJANSKE MLEKARNE. Na zahtevo občanov je inšpekcija te izdelke že večkrat poslala v analizo, ki je pokazala, da vsi (izjema je bil le enkrat jogurt) odgovarjajo predpisanim normativom, čeprav v nekaterih primerih (na primer pri mleku) le najnižji še dovoljeni toščkobni stopnji. Kočevski potrošniki so bili navedeni na mleko s posestev domačega KGP, ki ga zdaj (po združitvi kočevske mlekarne z LJUBLJANSKIMI) vozijo v Split. Kočevsko mleko je namreč imelo občutno večjo toščkobno stopnjo, pa tudi z ostalimi sestavinami je bilo bogatejše, zato ga potrošniki pogrešajo.

Razstava pohištva SLOVENIJA LES v Kočevju je izredno uspela, saj si jo je že prvi dan ogledalo več sto ljudi. Ne vemo pa še, kako bo uspela v finančnem pogledu, se pravi, koliko pohištva so prodali. Zvedeli smo, da prodajajo pohištvo tudi na kredit in da dostavljajo kupljeno pohištvo na dom (dostavili ga bodo tudi tistim, ki se bodo že po razstavi, vendar še ta mesec, vselili v nova stanovanja). Razstava in prodaja pohištva bo trajala še do nedelje (Foto: Prime)

Ni programa za gradnjo cest

V Jugoslaviji nimamo enotnega programa za gradnjo cest – Vsaka republika gradi ceste po svoje, kar ni najbolj koristno za državo

Na zadnji seji svetov za urbanizem in gospodarstvo v Kočevju so bili vsi prisotni za gradnjo JUŽNE MAGISTRALE, ki bi potekala iz Ljubljane prek Kočevja, Bihača in Sarajeva do Skopja. Gradnjo te ceste predlaga beograjski železniški inštitut.

Nadalje so člani svetov predlagali, naj bi zveza za gradnjo te ceste razpisala ljudsko posojilo. Po študiju, ki jo je izdelal železniški inštitut, bi bila cesta izrednega pomena za vso Jugoslavijo in v vseh ozirih (gospodarstvo, turizem, vojska, skrajšanje cestnih razdalj med mesti, povezava zahodne Evrope z Bližnjim vzhodom itd. itd.) najbolj upravičena ter koristna cesta.

Nadalje je več članov svetov kritiziralo sedanji način modernizacije in gradnje cest, ki je prepuščena republikam. Med drugim se tudi niso strinjali z že osvojenjo gradnjo hitre ceste Maribor-Gorica. Menili so, da bo ta cesta koristila najbolj Italiji.

Avstriji in drugim državam, predvsem njihovem turizmu.

Hkrati so tudi ugotovili, da bi bila za Slovenijo in Jugoslavijo prav gotovo koristnejša gradnja hitre ceste v smeri Gorenjska-Dolenjska in proti Zagrebu. Ta cesta bi namreč vodila turiste v Jugoslavijo in bi od nje imela Jugoslavija precej več koristi.

Razumljivo je, da so se najbolj navduševali za predlagano JUŽNO MAGISTRALO (to ne bi bila nobena moderna avto cesta, ampak le navadna asfaltna), ker bi kočevski občini najbolj koristila. Vendar ta želja Kočevjarjev ni tako lokalistična, saj so povsem neodvisno od njihovih želja prišli do podobnih ugotovitev strokovnjaki železniškega inštituta iz Beograda.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ VZDRŽEVANJE PARKOV in zelenic povzroča vsako pomlad precej preglavic. Tudi letos bodo težave, ker bo za ta namen manj denarja kakor lani. Krajevna skupnost je imela zaradi tega stanek, na katerem je bilo sprejetih nekaj smernic in program dela, razpravljali pa so tudi o tem, kdo bo parke urejeval. Parki so bili letos zaradi snega precej uničeni in jih bo težko spraviti zopet v red.

■ ■ ■ HISNI SVETI se vse premalo zanimajo za okolico svojih stavb, zato je tudi tako zanemarjena, posebno pri najnovejših stanovanjskih zgradbah. Nekateri stanovalci niso skidali niti snega s svojih balkonov. Zganili so se šele, ko jim je ob odjavi prišlo teži v stanovanje ali kuhinjo.

■ ■ ■ ZA UREDITEV GAJA bo še poseben zastanek, ker bo treba rešiti sporazumno več skupnih vprašanj. Gre predvsem za gradnjo nove ceste od predvidene nove trgovske hiše pri spomeniku za stroje preganjanje nočnih razgrajev, ki pustijo po parku, pa tudi po dnevi bodo potrebni stroji ukrepi proti škodljivim otrokom, ki lomijo grmljeve in tekaže po grcdicah, čakajo pred šolo na izmenno pouka.

■ ■ ■ VODSTVO PREVOZNIŠKEGA PODJETJA AVTO Kočevje

je po odhodu bivšega direktorja Viktorja Ožura prevzel dosednji vodja komercialnega oddelka podjetja Stane Ocepek.

■ ■ ■ KOLESA V RINZI niso več redkost. Nekateri ponočnjaki si »izposojajo« kolesa izpred gostilni ali vež, da se popeljejo domov, potem pa ga preprosto vržejo v Rinko. Tako je zopet ležalo več dni kolo v vodi pod mostom proti Rudniku.

■ ■ ■ CENA PREMOGU kočevskega rudnika se je občutno znižala. Pri nekaterih vrstah celo do 2400 Sdinarjev pri toni.

■ ■ ■ PRIPRAVE ZA IZPITE pionirskih in mladinskih prometnikov so že skoraj zaključene. Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu republiškega sekretariata za notranje zadeve je že poslala na Avto-moto društvo Kočevje vprašalnice pole za opravljanje izpitov, ki bodo v kratkem.

■ ■ ■ PRIPRALJALNI ODBOR za proslavo 50. letnice slovenske gimnazije v Kočevju temeljito pripravi, da bo ta pomembna praznjava ugodnega zavoda čim svečanejša. Potrdili se bodo, da bo do prikazni slovenski javnosti velik prispevek te gimnazije v kulturnem, narodnostnem in narodno-osvobodilnem boju.

IZ OČRTA SKUPŠČINE IN IZHODIŠČ SZDL KOČEVJE

Najboljše pogoje imajo lesna, kemična in kovinska industrija ter gospodarstvo

V zadnjih dveh letih je gospodarstvo v kočevski občini najskromneje napredovalo – Negotovost zaradi železniške proge in pogorela žaga – Zaposlenih za 3,2 odstotka manj – TRIKON prišel med industrijska podjetja – Zgrajena nova žaga, v gradnji pa tovarna ivernih plošč – Z izgradnjo nove šole so bile dokončane najnujnejše negospodarske investicije.

V letih 1967 in 1968 je gospodarstvo kočevske občine napredovalo počasneje kot v prejšnjih letih in počasneje kot predvideva sprejeti program razvoja občine do leta 1970. Družbeni proizvod je naraščal letno le po 5,8 odstotka, narodni dohodek pa po 4 odstotke.

V zadnjih letih kup težav

Ob sprejemanju plana gospodarskega razvoja namreč niso predvidevali, da bodo pri krepitvi gospodarstva naleteli na mnoge in tako hude ovire (najrazličnejši ukrepi na posameznih področjih gospodarstva, ostrejša konkurenca itd.).

Tem težavam, s katerimi so se otepal povsod v Jugoslaviji, pa so se pridružile še čisto domače (nesreča ne pride nikoli sama): vprašanje obstoja železniške proge Grosuplje-Kočevje, vprašanje nadaljnjega obstoja Rudnika, požar na žagarskem obratu Lesne industrije in druge, ki so občinskemu gospodarstvu povzročile precej škode.

V teh dveh letih se je v občini število zaposlenih zmanjšalo za 3,2 odstotka, kar je povsem normalno v času krepitve gospodarstva, ko delovne organizacije skrbijo, da čim bolj razporedijo zaposlene; modernizacija poslovanja pa tudi občutno vpliva na zmanjšanje deleža živega dela v ceni izdelkov in uslug. Vse to hkrati pomeni, da je družbeni proizvod v zadnjih dveh letih porastel samo zaradi večje produktivnosti.

Zaposlovanje, posebno mladih žensk, se je že leta 1967 zelo zaostriko. Število prijavljenih nezaposlenih je znašalo konec leta 166 254, konec naslednjega leta 321 in konec preteklega leta 400. Delovne organizacije sploh niso imele možnosti, da bi zaposlile naravni prirast domačin delavcev, saj so morale celo odpustiti že zaposlene, kot na primer pri KGP, ZIDARJU (sezonomi) in Lesni industriji (pogorela žaga).

Lani močno nazadoval izvoz

Pri ustvarjanju družbenega proizvoda je lani enako kot leta 1966 udeležen družbeni sektor s 93,3 odstotka. Med posameznimi gospodarskimi panogami pa ga je ustvarila največ industrija (46 odstotka), nato promet (12 odstotka), trgovina (11,3 odstotka) itd. K naraščanju industrijske proizvodnje je lani največ prispeval TRIKON, ki se je uvrstil med industrijska podjetja. Brez njega bi lani industrijska proizvodnja porasla komaj za 0,8 odstotka. Občutnega izpada proizvodnje LIK (pogorela žaga) namreč ni mogla nadoknaditi niti občutno večja proizvodnja v ITAS. Izvoz izdelkov in uslug je lani

nazadoval kar za dobro petino in je znašal 2,6 milijona dolarjev. V primerjavi z letom 1966 pa je bil izvoz lani za nad 30 odstotkov večji. Vedno večji delež pri izvozu imata KGP in AVTO.

Narodni dohodek je v zadnjih dveh letih porastel za okoli 10 milijonov din in je lani znašal 132,6 milijonov din. Narodni dohodek na prebivalca je znašal lani 7700 din in je za 7,3 odstotka večji kot pred dvema letoma, se pravi,

da se je že močno približal republiškemu povprečju.

Reformni ukrepi so močno vplivali na znižanje investicij, posebno v letu 1967. Lani se je sicer investicijska potrošnja povečala, vendar še ne toliko, da bi bistveno vplivala na povzpetev gospodarstva. Največ je bilo investiranja v industriji in stanovanjsko-komunalni dejavnosti, in sicer predlanskim 22,6 milijona din, lani pa 25,2 milijona din. Velika večina investicij je bila opravljena z lastnim denarjem, in sicer predlanskim 73 odstotkov, lani 68 odstotkov, ostalo pa s krediti.

Trije grade tovarno ivernih plošč

Leta 1967 so pri LIK začeli graditi tovarno ivernih plošč. To gradnjo financirajo LIK, KGP in Melamin. Nova tovarna bo začela obratovati predvidoma sredi tega leta. Njeno gradnjo je močno zavrl požar na žagi. Medtem so namreč zgradili novo, modreno žago, ki je začela delati konec preteklega leta.

V naslednjih štirih letih bodo v kočevski občini zgradili predvidoma vsako leto najmanj 30 stanovanj v družbenem sektorju. Na sliki novi 38-stanovanjski blok v Kidričevi ulici, ki bo vseljiv v teh dneh

Brez prispevkov občanov ne bi imeli nove šole

Najpomembnejša negospodarska investicija, ki je bila zaključena lani, je dograditev in oprema nove osnovne šole v Kočevju, ki je veljala 6 milijonov din. Polovico tega denarja so zbrali občani s krajevnim samoprispevkom, četrtino delovne organizacije, le četrtino predstavljajo krediti.

Občani in delovne organizacije so precej pomagali tudi pri drugih negospodarskih investicijah. Najpomembnejše so: pločnik na Reški in Roški cesti, cesta na Trato, Tomšičeva cesta, cesta skozi Šalko vas, cesta na pokopališče, brežine ob Rinzi, vodovod Dolga vas, Slovenski Kužel in Ribljeke, zajetje Obrh, kanalizacija v Šalki vasi, na Trati in ob Tomšičevi cesti, spomenik na novem pokopališču, ostali vodovodi in elektrifikacijska dela itd. Vsa ta dela so veljala okoli 3 milijone din, zanje pa so prispevale delovne organizacije nad 250.000 din, ostalo pa razni drugi viri (družbeni skladi, denar izvajalcev, krediti itd.), medtem ko vrednost prispevkov in samoprispevkov občanov (v denarju, delu in materialu) še ni dokončno ocenjena, je pa precejšnja.

V zadnjih dveh letih je bilo dograjenih 106 stanovanj: 70 družbenih in 36 zasebnih.

(Konec prihodnjic)

Največje ribniško podjetje INLES je zelo uspešno zaključilo lansko poslovno leto (Foto: Primc)

INLES: lani dosegli izreden uspeh

Planirane postavke so lani za tretjino presegle – Tudi produktivnost so zelo izboljšali – Tako ugodne rezultate so nedvomno dosegli zaradi specializacije proizvodnje, s katero bodo še nadaljevali

Zelo razveseljivo je, da je največje ribniško podjetje INLES lani zelo uspešno zaključilo poslovno leto. Izredno nagel porast proizvodnje so zabeležili predvsem v drugem polletju.

Dejanska primerjava podatkov s prejšnjimi leti ni mogoča, ker so lani bistveno spremenili način statističnega prikazovanja (zda): na osnovi evidentiranja količin proizvodnih reprezentativnih izdelkov.

Vendar pa lahko ugotovimo, da so planirane lanske postavke (ki so bile obično višje od dosežkov v letu 1967) presegle, in sicer: celotni dohodek za 39 odstotkov, neto produkt za 25,5 odstotka, dohodek za 31,7 odstotka, osebne dohodke za 33,7 odstotka, poslovni sklad za 32 odst-

kov in izvoz za 6,5 odstotka. Vse te uspehe so dosegli z 2 odstotka manj zaposlenimi. Povprečni osebni dohodki so bili lani za 16,7 odstotka večji kot leta 1967.

Produktivnost je lani izredno porasla, v nekaterih oddelkih delovnih enot tudi za nad 25 odstotkov. Izjema je le delovna enota v Sodražici, kjer je produktivnost celo padla, ker so vse prvo tromesečje preusmerjali proizvodnjo in zdaj proizvajajo namesto galanterije stavbno pohištvo.

Tudi v delovni enoti v Lo-

škem potoku, kjer so lani sicer dosegali zadovoljive uspehe, postopno preusmerjajo proizvodnjo in bodo tudi tu izdelovali predvsem stavbno pohištvo.

Tako se INLES vedno bolj specializira in je že največje jugoslovansko podjetje, ki izdeluje stavbno pohištvo. Dosedanji rezultati so pokazali, da je specializacija (delitev dela v lesni industriji) edina prava pot, zato bo INLES z njo tudi nadaljeval.

Statut na rešet

Pred kratkim je bila v Ribnici seja komisije za pregled statuta. Za svojega predsednika je izvolila Mirka Anzeljca, zaposlenega pri INLES Ribnici. Komisija je obravnavala statut Stanovanjsko komunalnega podjetja Ribnica, vendar dela ni zaključila. Za dokončen pregled bo potrebna še ena seja.

Različni mnenji bojnikov

V organizacijah Zveze borcev in Združenju rezervnih oficirjev in podoficirjev se dalj časa razpravljajo, ali naj ti dve borbovski organizaciji še delujeta skupaj. Take razprave so tekale tudi v borbovskih organizacijah v Ribnici. Krajevna organizacija ZROP Ribnica je na nedavnem običnem zboru predlagala naj se ZROP osamosvoji; borci pa so na svoji občinski konferenci menili, naj organizacija ZROP še nadalje dela v sestavi ZRB NOV. Odcepila bi se le v primeru, če bi tako sklenil republiški oziroma zvezni odbor ZRB NOV Jugoslavije.

Mladina še ni zadovoljna

V nedeljo, 30. marca, je bila v Ribnici seja konference Zveze mladine. Na njej so ugotovili predvsem, da je mladina v preteklem letu dosegla občutno boljše uspehe kot prejšnje leto, vendar z njimi niso zadovoljni. Pogovorili so se še o delu mladine pred volitvami, ugotovili, da potrebujejo prostore za svoje delo in da bi morali v bodoče posvečati več pozornosti politični vzgoji mladine. Več bo mo o seji konference poročali v eni prihodnjih števil našega lista.

Novi nagrajenci

Na slavnostni seji občinske skupščine Ribnica so med drugim nagradili z uradni prosvetne, zdravstvene in upravne delavce, ki so delali na svojih področjih že 20 in več let. Nagrajenci so: Tina Lovšin, Milena Voblič, Tončka Arko, Marga Bregar, Džira Divjak, Milena Borovac, Bogomir Fegic, Angelica Mohar in Marija Marolt.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje: (cena v din za kg)	Ribnica: (cena v din za kg)
krompir	0,85 in 1,05	0,90
sveže zelje	1,60	2,00
kislo zelje	1,75 in 1,95	2,00
kisla repa	1,75	—
fižol	—	—
v zrnju	4,85 do 7,35	5,00 in 6,00
čebula	3,50	4,10
česen	13,50	—
solata	6,00	4,40 in 7,00
korenje	2,90	5,50
petersilj	8,80	—
rdeča pesa	2,10	2,00
radik	12,20	—
cvetača	4,50	5,00
jabolka	4,15	4,40
hruške	3,75	—
pomaranče	5,00	4,80
limone	5,30	5,60
banane	6,20	5,20 in 6,20
grozdje	5,00	5,00
ajdva (cena za kos)	0,50	0,57 in 0,65

APRIL, MESEC PAVLIHE

10 x po 50.000.- S din

100 x po 1000.- S din

Ob 99-letnici PAVLIHE!

Podrobnosti o razpisu berite v PAVLIHI!

Mali oglas,

ki ga objavljate v Dolenjskem listu – zanesljiv uspeh! Preberite ga 100.000 gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! Poizkusite!

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

LEPO NAVADO, da ob praznovanju pomembnih dogodkov na hrih izobešajo zastave, v Ribnici počasi opuščajo. Na občinski praznik je bilo razobešenih le malo zastav. Až je 26. marec 1943 res tako daleč, da je spomin na ta veliki dan za ribniško občino že obledel?

PREBIVALCI BREGA IN SAJEVCA želijo, da bi postala cesta, ki povezuje omenjeni vasi, cesta IV. reda. Računajo, da bi bila potem boljše oskrbovana, kot je sedaj, ko je prepuščena vaščanom.

KRAJEVNA SKUPNOST DOLENJA LAZI je skupno z vaškimi organizacijami adaptirala stavbo splošnega ljudskega premoženja Stavbo uporabljajo sedaj krajevna skupnost, vaške organizacije ter društva. Vsa dela so op-

ravili z lastnimi sredstvi, zato jim je znanjalo denarja za nakup najpotrebnejše opreme. Zda so zagostili občinsko skupščino, naj jim za opremo dodeli nekaj denarja.

PREMALO DOBIMO ZA MLEKO, trdijo prebivalci vasi Zimarice, Globelj in Podkanec. Mleko odkupuje kmetijska zadruga Ribnica. Kmetovalci menijo, da je odkupna cena mleku prenizka.

Po njihovem mnenju bi za mleko več iztržili, če bi ga prodajali neposredno ljubljanskim mlekararnam.

PREBIVALCI V PRIZADETIH VASEH na Slemenih so izrazili željo, naj bi Kmetijsko gospodarsko posredstvo Kočevje zgradilo gozdno pot Luknja-Marolice. S tem bi bil zelo olajšan prevoz lesa v tem predelu. Vprašanje pa je, koliko bi k tej gradnji prispevali tudi vretnovalci sami.

POGLED NAZAJ IN NAPREJ O RIBNIŠKI OBČINI

Glavne težave že premagane

Največ nevšečnosti do konca leta 1967 – Likvidirana GRADBENIK in TORBICA – Nepričakovan uspeh gospodarstva lani – Izjema sta le kmetijstvo in gradbeništvo – Lani nad 50 odstotkov več skladov – Dograjenih več vodovodov

Ribniško gospodarstvo v prvih letih reforme, se pravi 1966, 1967 in tudi v prvih mesecih lani, ni kazalo posebno razveseljive slike. Glavne značilnosti gospodarstva tega obdobja so bile: zmanjševanje števila zaposlenih, zmanjševanje investicijskih vlaganj, upadanje rentabilnosti poslovanja oziroma akumulativnosti zniževanje, stopnje rasti proizvodnje, težave pri pokrivanju potreb družbenega standarda in še druge nevšečnosti.

Likvidacije in oživitve gospodarstva

Vse to je privedlo mnoge gospodarske organizacije prav na mejo rentabilnosti, nekatere pa so morale celo prenehati poslovati. Tako se je Gostinsko podjetje Ribnica aprila 1967 priključilo ljubljanskemu gostinskemu podjetju DAJ-DAM (koniec preteklega leta pa spet domačemu trgovskemu podjetju JEL-KA), v začetku preteklega leta pa sta bila likvidirana podjetja GRADBENIK in obrat TORBICA v Sodražici. Vendar se s takimi in podobnimi težavami ni otepalo le ribniško gospodarstvo, ampak so bile značilne za vse slovensko in jugoslovansko gospodarstvo.

Ukrepi za okrepitev veljave denarja in za popolnejše uveljavljanje ekonomskih zakonov so v vrsti delovnih organizacij povzročali hude preglavice. Največje težave so imele seveda tam, kjer strokovnjaki in samoupravni organi niso dovolj hitro ali pa dovolj strokovno ukrepali, da bi svojo proizvodnjo prilagodili spremenjenim tržnim odnosom, in seveda tudi tam, kjer so čakali na rešitve od zgoraj.

Ze pred likvidacijo GRADBENIK in TORBICE, ki je bila posledica gospodarjenja prejšnjega obdobja, pa so se že konec 1967 pokazali prvi spodbudni znaki oživljanja gospodarstva v občini. Ti so bili predvsem: uravnoteženje ponudbe in povpraševanja, prodor na inozemski trg, naraščanje produktivnosti, okrepitev vrednosti denarja itd.

Prav zaradi teh znakov so v občini Ribnica zelo pogumno ocenili možnosti gospodarstva (družbeni sektor) v preteklem letu, in sicer, da bo narodni dohodek porasel za 14 odstotkov, nominalni osebni dohodki za 8 odst. in ostanek dohodka (skladi) kar za 30 odst. V zasebnem sektorju pa so predvideli porast narodnega dohodka le za 5 odstotkov. Tu so namreč pričakovali predvsem težave v kmetijstvu, katerega delež v narodnem dohodku, ustvarjenem v zasebnem sektorju, močno prevladuje.

Mnogi so bili, predvsem zaradi težav v letih 1966 in 1967, prepričani, da zastavljenega si cilja ribniško gospodarstvo ne bo doseglo. Ze podatki za prvih devet mesecev lani so pokazali, da je bila bojazen odveč. V primerjavi z letom 1967 pa je do konca leta 1968 na-

rodni dohodek porasel za 15 odstotkov, osebni dohodek za 10 odstotkov in ostanek dohodka (skladi) za nad 50 odstotkov.

Investirali bodo predvsem v modernizacijo

Podjetja so torej ob koncu preteklega leta razpolagala z okoli 50 odstotki več denarja za investicije (ostanek dohodka in amortizacija) kot leto prej. To je posebno razveseljivo zato, ker je bila doslej prav nizka akumulativnost – in s tem v zvezi majhna investicijska vlaganja – največji problem ribniškega gospodarstva. Lepa osnova za nadaljnji napredek ribniškega gospodarstva je torej ostvarjena.

Ribniške gospodarske organizacije so tako ob zaključku preteklega leta ustvarile okoli 5 milijonov din lastnih sredstev za investicije. Vendar moramo hkrati povedati, da bodo podjetja ves ta denar porabila predvsem za investicije v preusmeritev in modernizacijo proizvodnje ter izboljšanje delovnih pogojev zaposlenih. To pomeni, da bo zelo malo ali skoraj nič tega denarja porabljenega za odpiranje novih delovnih mest, čeprav je prav problem brezposelnosti v ribniški občini zelo pereč.

Ugotoviti moramo tudi, da ribniška občina še vedno občutno zaostaja v primerjavi z republiškim povprečjem pri doseganju osebnega in družbenega standarda, narodnega dohodka na prebivalca in drugih pokazovalcih gospodarske moči, čeprav so bili lani indeksi rasti proizvodnje, dohodka in posameznih sestavnih delov dohodka nekoliko nad republiškim povprečjem.

Nevšečnosti v kmetijstvu in gradbeništvo

Iz razmeroma ugodne ocene gospodarjenja lani pa moramo razen gradbeništva izvzeti tudi kmetijstvo. V občini je skoraj 40 odstotkov kmetičkega prebivalstva, zato pogledmo nekaj kmetijskih podatkov.

Kriza na trgu plemenske živine je kmetijstvo zelo prizadela. Lani je kmetijska zadruga Ribnica odkupila le 11 glav plemenske živine, leto prej pa 6-krat več. Zaradi tega kmetje niso hoteli privezovati telet in so jih lani prodali kmetijski zadrugi kar 624 ali nad 50 odstotkov več kot leto prej. Prodajali so tudi krave. Vse to je prive-

dilo do tega, da je cena živini padla za 15 odstotkov.

Izpodbuden je bil le odkup mleka, ki je lani porasel kar za 60 odstotkov, v primerjavi z letom 1965 pa celo za 3-krat.

Na področju stanovanjske izgradnje je zelo pohvalno, da so bili lani sprejeti vsi urbanistični dokumenti in da s te strani za gradnjo ni ovir. Lani je bilo dograjenih tudi 23 zasebnih hiš, v gradnji pa jih je bilo 70.

Vendar moramo ugotoviti, da denar za družbeno gradnjo stanovanj lani ni bil najbolje porabljen. Na razpolago je bilo okoli 1.269.000 din, ki jih je vsaka večja delovna organizacija porabila po svoje in mimo smernic občinske skupščine, po katerih naj bi ta denar združili, pridobili bančne kredite in tako zgradili precej več stanovanj. Tako bi lahko uspešneje reševali stanovanjske probleme, predvsem za tiste občane, ki nimajo prave možnosti, da bi prišli do stanovanj (socialno problematični, delavci pri zasebnikih, manjših podjetjih, zaposleni v družbenih službah itd.).

V zadnjih dveh letih je bilo z občutnim deležem občanov urejenih tudi več komunalnih naprav: dokončani so bili vodovodi v Rakitnici, Ortneku, Ornem potoku in Lepovčah, popravljen vodovod v Sodražici, začeli so popravljati vodovod v Loškem potoku, graditi cesto od Zastnikov preko Pugačev, Vintarjev, Črnega potoka do Karlovice; zgrajeni so bili protipožarni bazeni v Jurjevici in Brežah itd.

Iz sklada za urejanje mestnega zemljišča za Ribnico je bil lani porabljen denar za: izdelavo nekaterih načrtov, urejanje naselja za Cenetom, gradnjo pokopališča v Hrovači, polaganje električnega kabla za Pungert, urejanje pločnikov v Sodražici, izkope za električni kabel za Cenetom, kabeljski priključek za Ortnek, cestni prehod čez progo v Ortneku, vodovod za Lepovče, urejanje parka kulturnikov, načrte za vikend naselje Dolenji Lazi in program razvoja turizma. Skupno je bilo porabljenih iz tega sklada nad 187.000 din. V Sodražici pa so lani zbrani prispevek porabili za urejanje vodovoda.

V bodoče: družbeni dogovori

Zda pogledmo še, za kaj se bodo morali v prihodnjih štirih letih zavzemati bodoči odborniki in poslanci Misl so vzete predvsem iz volilnega programa občinske konference SZDL, ki pa je verjetno za nekatera področja preveč načel.

(Konec prihodnjic)

Bo mladina gradila bazen?

Pred dnevi je komisija za družbeno-ekonomski razvoj pri občinski konferenci ZKS v Črnomlju dala pobudo za organizacijo večje mladinske akcije, v kateri naj bi mladina s prostovoljnimi delom gradila športni bazen v mestu. Predlagali so, naj bi denar za materialne stroške zbrali pri gospodarskih organizacijah, za finančno podporo pa bi prosili tudi širšo družbeno skupnost.

Povprečna ocena 3,4

21. marca so bili v Črnomlju zaključni izpiti za tečajnike, ki so obiskovali oba 20-urna tečaja prve pomoči. Izpraševalci dr. Anton Kvasič, dr. Zlatko Mihelič in dr. Pavel Slamay so ugotovili solidno znanje, saj je bila dosežena povprečna ocena 3,4. Zaključni izpit je naredilo 58 udeležencev tečaja. Po izpitu so v restavraciji Grad razdelili tečajnikom potrdila o opravljenem izpitu, tovariš Sotlič, šef oddelka za narodno obrambo, pa je v kratkem nagovoru pohvalil prizadevnost tečajnikov in se ob enem zahvalil predavateljem.

K. W.

Tokrat gre zares!

Ze večkrat obljubljena gradnja kopališča za otroke na viniškem kampu se je vendarle začela. Neugodno vreme sicer dela ovira, vendar je vse na red, da bodo takoj začeli z urejanjem otroškega kopališča. Razen tega bo črnomaljsko gostinsko podjetje obnovilo stari del lesenega kopališča in preuredilo svoj gostinski lokal na kopališču. V načrtu imajo tudi ureditev in asfaltiranje ceste do kampinga, vendar je še vprašanje, če bodo to finančno zmogli. Na vsak način pa bodo cesto vsaj toliko popravili, da bo možen po njej promet z vsemi motornimi vozili.

Za pomlad so vam pripravili najnovejše vzorce vsega tekstilnega blaga in konfekcije pri

„Čeletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

INSTRUMENTE BODO KUPILI — Na posvetu med predstavnišči družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine in naše glasbene šole je bilo sklenjeno, da bodo kupili godbi na pihala nove instrumente, obenem so doleteli tudi začasen prostor za vadbo. Vse zainteresirane za sodelovanje pri mestni godbi na pihala obveščamo, da zbirajo prijave do 15. aprila v glasbeni šoli.

V KOMISIJO ZA OCENJEVANJE — Dramskih prireditev na Zupancičevem natečaju so bili imenovani: Angelca Golobič — učiteljica, Lidija Saje — učiteljica, Darka Čop — profesorica, Vlado Čop — ekonomist, inž. Vlado Vardijan, Anka Tone — učiteljica, vsi iz Črnomlja. Iz Metlike pa sta bila v komisijo imenovana prof. Jože Dular in učiteljica Dragica Nadič. Glasbene prireditve na natečaju bodo ocenjevali: Andrej Petek — predmetni učitelj, prof. Ma-

Nikjer take stiske kot v Črnomlju

Občinskega proračuna za leto 1969 še ne morejo obravnavati, ker za kritje izdatkov manjka 1.707.660 din — Posojila ne več!

Ker v Črnomlju nikakor ne morejo uskladiti izdatkov z dohodki, so naredili primerjavo z dvema občinama, ki veljata v Sloveniji tudi za siromašni. Spoznali so, da sta-

nje v proračunu ni nikjer tako pereče kot v Črnomlju.

Ze leta 1967 so morali v Črnomlju kot edina občina v SRS najeti kredit za sanacijo proračuna. Občina Črnomelj ima v SRS najnižjo potrošnjo na prebivalca v Sloveniji, samo 186 din, letos pa bo morala več kot 39 odst. vseh proračunskih sredstev nameniti šolstvu. V občini Lenart bodo ob proračunski potrošnji 241 din na prebivalca dali šolstvu samo 9 odst. proračunskih sredstev; v občini Trebnje, kjer dosega proračunska potrošnja 250 din na prebivalca, pa bo šlo za TIS 24,9 odst. denarja iz proračuna. Iz te primerjave je jasno videti, da je v Črnomlju najhujša stiska za denar. Za kritje izdatkov, ki jih je skupščina po zakonu dolžna prevzeti, manjka še 1.707.660 din. Na ponovno posojilo za sanacijo proračuna niti ne pomislijo, ker še prejšnji dolg ni plačan.

Kje dobiti denar? To je vprašanje, s katerim se ubadajo že več mesecev. Treba bo dati jasen odgovor, kajti s tako negotovostjo, kakršna vlada zdaj, uporabniki proračuna ne bodo dolgo zadovoljni.

Zadnje priprave na volitve

Predsedniki krajevnih organizacij SZDL iz vse občine so se pred dnevi sestali v Črnomlju. Ocenjevali so kandidacijske konference in nedavne zbornice volivcev. Na sestanku so razpravljali tudi o konkretnih nalogah organizacij SZDL pri aprilskih volitvah, kamor sodijo predlogi za imenovanje volilnih odborov propaganda, ureditev volišč in organizacija kurirske službe. O tem bodo do 30. marca podrobneje razpravljali še v vseh krajevnih organizacijah SZDL.

Danes občinska kandidacijska konferenca

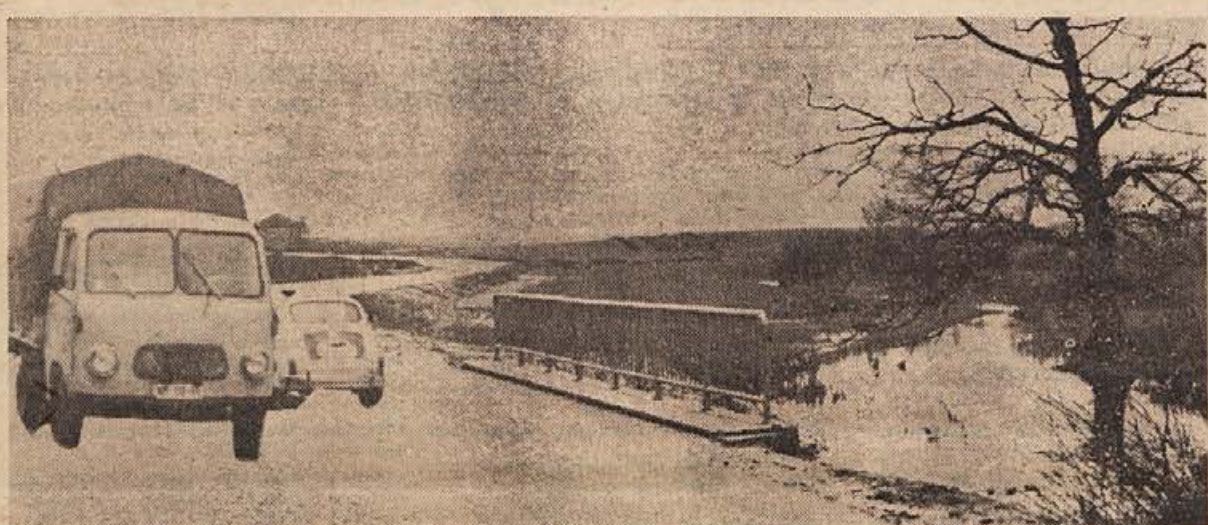
Danes, 3. aprila, bo ob 10. uri zasedala v Črnomlju občinska kandidacijska konferenca. Razpravljali bodo o vlogi SZDL v samoupravnem sistemu, obravnavali in določali listo kandidatov za poslance zbora narodov. Razen tega bo konferenca razpravljala o tezah »Socialistična zveza danes«.

7. aprila seja skupščine

Odborniki obeh zborov občinske skupščine Črnomelj bodo na skupni seji v ponedeljek, 7. aprila, razpravljali o delu skupščine v pretekli mandadni dobi, sklepali bodo o zaključnem računu občinske skupščine za leto 1968, sprejeli nekaj odlokov, potrdili statut krajevnega skupnosti Griblje in razpravljali o stanju letošnjega proračuna. Sprejemanje proračuna za 1. 1969 na tej seji ni predvideno, ker nikakor ne morejo uskladiti dohodkov z izdatki.

Pokongresna dejavnost se je začela

V črnomaljski občini se je začela pokongresna dejavnost komunistov s tem, da je komisija za družbeno-ekonomski razvoj in ekonomsko politiko pri občinski konferenci ZKS na podlagi resolucije IX. kongresa CKJ in gradiva 12. seje CK ZKS izdelala teze za programski razvoj občine do leta 1975. O tezah bodo razpravljali v krajevnih organizacijah in aktivnih ZK, na svetih pri občinski skupščini in v SZDL.

Široka nova cesta se vije skozi vso Belo krajino tja do Vinice. Od tam je le 3 km do Luiziane. Pot do morja ni več dolga. Asfaltna cesta, zgrajena lani, prinaša turistično dejavnost tudi v oddaljene vasi.

ZA VSAKO CENO ZNEBITI SE PEČATA ZAOSTALOSTI

Danes bijemo nov boj, bitko za napredek!

Gospodarstvo črnomaljske občine si že od nekdaj v težkih pogojih utira pot navzgor — V zadnjih dveh letih je bilo narejeno precej, zlasti v industriji in na področju komunalnih del — To obdobje je bilo nesrečno le za kmetijstvo

Prav na jug Slovenije je pomaknjena črnomaljska občina z nekaj več kot 17.000 prebivalci. Ze v preteklem stoletju je težko življenje na kraški zemlji prisililo na tisoče domačinov, da so se začeli množično izseljevati v Ameriko. Pred vojno ni bilo industrije. Imeli so le majhno železovlvaro, nekaj obrtnih delavnic in premogovnik. Leta 1945 je ostala pokrajina z 2600 porušenimi stavbami, ljudstvo pa je bilo izčrpano od vojne. Sele v prvih poveljnih letih se kažejo prvi zametki industrije, ki je prinesla največje spremembe v življenju ljudi.

Dolga je vrsta stavb, šol, javnih ustanov, cest, mostov, stanovanjskih hiš in poslovnih objektov, ki jih je dobilo prebivalstvo v preteklih letih. Se zmeraj pa se stoletja izkoriščana dežela ni otresla pečata zaostalosti. Kako naj bi tudi stopala v korak z občinami, kjer že desetletja industrija pomeni glavni vir dohodka?

Kljub vsem težavam je napredek iz leta v leto očiten. Ni mogoče za vsa leta nazaj priklicati v spomin vseh delovnih zmag, pač pa smo kratek pregled najvidnejših uspehov na vseh področjih javnega življenja pripravili za zadnji dve leti, v obdobju od 1966 do 1968. To je čas, ko je gospodarska reforma ponovno zavrtela kolesja našega gospodarstva.

Ne več skokovito, temveč počasi navzgor

Medtem, ko je bilo za nekatera druga poveljna obdobja značilno naglo povečanje posameznih gospo-

darstev, pa v zadnjih dveh letih tega ni bilo. V reformo so Črnomaljeci zaplavali z nizko startno osnovo, kar jih še zdaj tepe. Leta 1966 je gospodarstvo v občini ustvarilo 197.094.000 din celotnega dohodka, ob koncu 1968 pa že 8 odstotkov več — 212.204 tisoč din. Povečanje je bilo doseženo predvsem po za-

slugi industrije ali še točneje zaradi povečane proizvodnje v Rudniku, Iskri, Beltu in drugih kolektivih. Narodni dohodek je v zadnjih dveh letih samo za malenkost napredoval. Leta 1966 je znašal 80.577.000, lani pa samo 2 odstotka več. Da je narodni dohodek tako nizek, je v glavnem krivo kmetijstvo, kjer je padec cen kmetijskih pridelkov povzročil nazadovanje.

Skladi delovnih organizacij so se v minulih dveh letih povečali za 19 odstotkov, hitreje pa so naraščali osebni dohodki 3.370 zaposlenih, ki so se v tem času povečali kar za 27 odstotkov. Razmerje ni pravšnje, vendar so bila podjetja prisiljena povečevati za služke, čeprav na škodo skladov, ker so zaradi nizkih osebnih dohodkov odhajali še tisti redki strokovnjaki, ki so prišli delat v Belo krajino.

Izvoz se ni bistveno spremenil od leta 1966, ko so črnomaljska podjetja prodala na tuji trg za 1.616.000 dolarjev blaga. Lani je bila izvozna bilanca sicer manjša, vendar je treba upoštevati, da niso bila do konca leta v podatkih zajeta vsa podjetja, ki so prej samostojno izvažala. Tak primer je podjetje ZORA, ki se je med letom priključila IMV.

To so velike količine...

Če pogledamo, kako so v zadnjih letih poslovala večja podjetja, ugotovimo pri

vseh velik napredek. Rudnik Kanizarica se je v letu 1966 ponašal s 96.500 tonami predanega premoga, lani pa so kanizarski rudarji nakopali in prodali 131.000 ton, kar pomeni, da so proizvodnjo povečali za več kot 35 odstotkov.

Podjetje BELT količine izdelkov ni dosti spremenilo, proizvodnja se je v obeh primerjalnih obdobjih gibala okoli 5.000 ton, pomembno pa je, da so se v tem času lotili zahtevnejših izdelkov in da bo iz razra prišel napredek šele po rekonstrukciji tovarne.

Obrat BETI je lani prodal na domači in tuji trg 77 ton svojih izdelkov, pred dvema letoma pa je bila proizvodnja po tonaži za dobro polovico manjša.

Iskra v Semiču je v letu 1966 naredila 12.787 izdelkov in manjših proizvodov v teži 236.421 kg, lani pa 12.415 večjih izdelkov in za 354.167 kg drobnejšega blaga.

Poglejmo še Belsad, ki je od 680 hl proizvodnje pijače v letu 1966 napredoval lani do 1442 hl sadnih sokov in drugih pijač. Poleg tega so prodali še 2.252 ton marmelade in ostalih izdelkov iz proizvodnje.

(Konec prihodnjic)

„V Semiču se da vzdržati!“

Anton Marentič, mladi pravnik v semiški Iskri je eden izmed strokovnjakov, ki name-ravajo v kraju vztrajati — Kako živite?

Med rednimi pravniki v belokranjskih podjetjih je Anton Marentič, zaposlen v Iskri v Semiču.

— Kako ste zašli v Semič, saj je znano, da se strokovnjaki branijo zaposlitve izven večjih središč?

— Doma sem iz Kašče. Po končani gimnaziji v Črnomlju bi šel rad študirat, a doma nisimo imeli denarja. V Iskro sem šel vprašat za štipendijo in sem jo dobil. Ves čas študija na fakulteti v Ljubljani mi je Iskra pomagala. Prijav-

niško službo sem nastopil ravno pred letom dni.

— Kakšni so v vašem podjetju pogoji za izobraževanje?

— Ne morem se prav nič pritožiti! Dobil sem stanovanje v novem bloku, čeprav sem še samski. Tudi osebni dohodki strokovnjakov niso tako nizki. Jaz sem zadovoljen s službo in življenjem v Semiču. Naša tovarna nudi mladim strokovnjakom pravzaprav zelo dobre pogoje. Vsak dobi stanovanje in zadovoljive osebne dohodke. Tudi praktikanom, ki pridejo samo na počitniško prakso, dajejo sobe v blokih z vso opremo in posteljnino. Še perilo jim perejo naše perice!

— Zakaj se torej izobraževanje branijo Semiča?

— Verjetno zaradi slabih prometnih zvez. V kraju pa tudi ni posebnega razvedrila razen kinopredstav. Kdor pa je vnet za sport in dramatiko, se lahko udeležuje. Kljub temu si včasih zaželimo mesta. Po sedanjih slabih cestah pa se ne izplača prebiti do asfalta. Če bo letos res modernizirana cesta Semič—Gradec, bo vse drugače. Naenkrat bomo lahko v Ljubljani, pa tudi do morja ne bo daleč.

R. B.

Črnomaljski jamarji razstavljajo v muzeju

Prizadevna jamarjska sekcija v Črnomlju, ki spada v okvir Društva za raziskovanje jam Slovenije, združuje peščico mladih jamarjev, ki so s svojim predsednikom Stankom Klepčem in mentorjem, upokojenim poštnim upraviteljem Mirkom Kramarjem, že v nekaj letih delovanja dosegli zavidljive uspehe pri raziskovanju belokranjskega kraškega podzemlja.

Delo te skupine je bilo naravno in vanj so ti mladi ljudje — največkrat je bilo ob nedeljah — vložili nastojine in stotine ur, preden so pregledali, izmerili in narisali 103 kraške jame, kolikor jih imajo doslej zabeleženih v svojem dnevniku. Čaka pa jih še najmanj toliko jam, ki jih bo treba raziskati, izmeriti, fotografirati in vnesti na papirje in zemljevide.

Za ves svoj trud so jamarji poplačani z bogatimi doživljaji in prelepimi podobami podzemeljskega pravljicega sveta. Tega so posneli na celuloidni trak in ga pred kratkim v dovršenih fotografijah razkrili ljudem na svoji razstavi v Metliki, ki je bila odprta prejšnjo nedeljo. V treh sobah Belokranjskega muzeja je poleg podzemnega sveta prikazano tudi življenje in delo jamarjev. To delo širi obzorje mlademu človeku, ki z raziskovanjem bogati sebe in hkrati koristi skupnosti.

Prizadevanja in uspehi črnomaljskih jamarjev zaslužijo vso podporo javnosti. Zato naj ne bo človeka, ki mu je lepota belokranjskega sveta pri srcu, da si ne bi ogledal te zanimive razstave.

V Bojani vasi so pridni

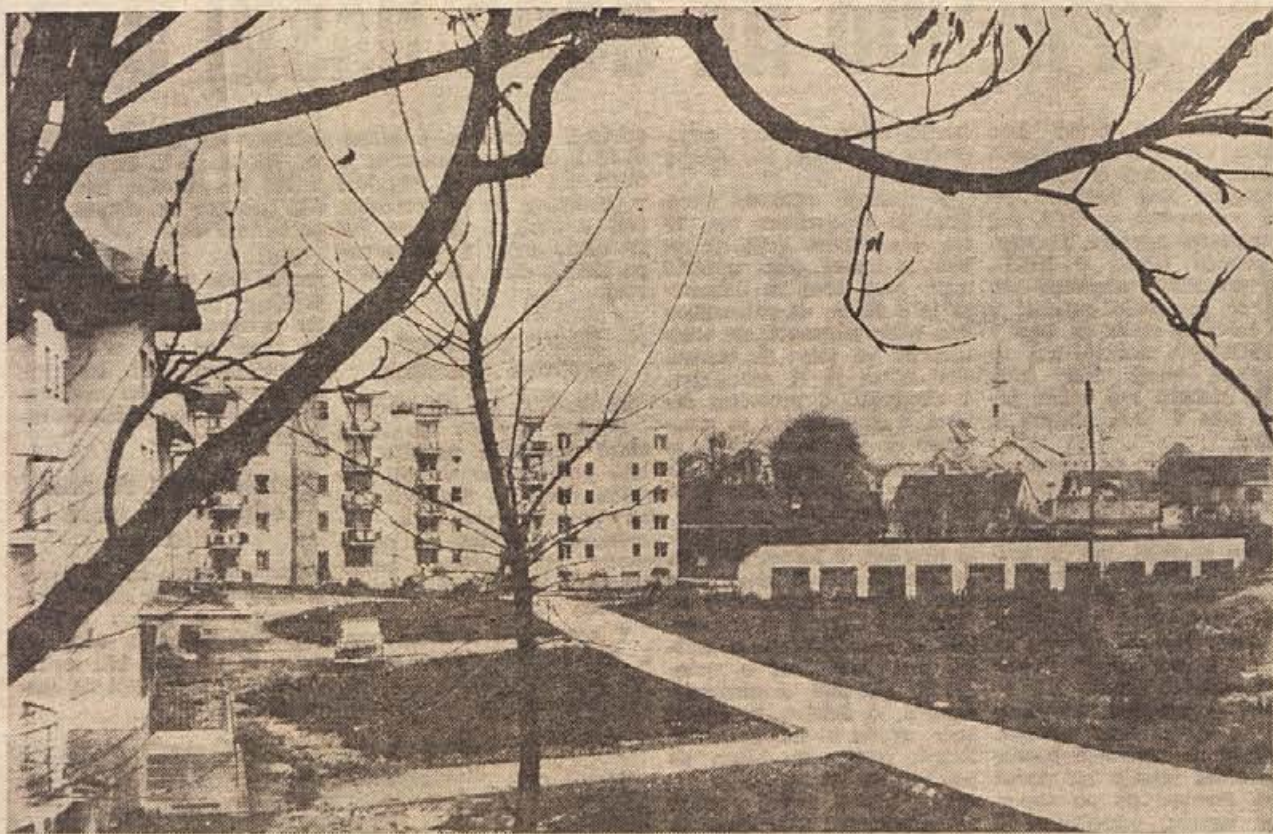
V mali Bojani vasi v metliški občini so se prebivalci zelo izkazali. Sami so začeli popravljati in deloma graditi cesto od vasi do priključka na gorjansko magistralo. Vaščani so za gradnjo precej dali v denarju, delu in materialu. Prebivalci zaslužijo vso pohvalo, njihova prizadevanja pa bo skušala podpreti tudi občina.

V dveh mesecih 38.000 din za sklade

Podjetje Metlikatrans je lani poslovalo dobro dva meseca, a je že ustvarilo 36.700.000 din celotnega dohodka. Samo 11 zaposlenih je v tem času ustvarilo 38.000 din za sklade, kar je za zadetek vsekakor zelo lepo, posebno če upoštevamo, da so bili uspehi doseženi v zimskem času, ko je prevoznikstvo običajno manj donosno.

Gradnja gasilskega doma napreduje

Lani je bil novi metliški gasilski dom zgrajen do III. faze, čez zimo so gradnjo prekinili, pred kratkim pa je delovnišče spet zaživelo. Po pogodbi mora podjetje »Beograd« dokončati stavbo do 1. junija letos, da bo pripravljena za veliko slovesnost ob proslavi 100-letnice gasilstva v Metliki. Za gasilski dom, ki bo z notranjo opremo in delno gasilsko opremo vred veljal okoli 630.000 din, so 200.000 din dali občani s samoprispevkom, ostalo pa so zbrali pri delovnih organizacijah in s posojilom. Metličani se lahko ponašajo, da bodo enega najlepših gasilskih domov na Dolenjskem zgradili s svojimi sredstvi.

Se pred nekaj leti je tu bujno valovila pšenica, danes pa se na nekdanjih njivah bohotijo najsodobnejši stanovanjski bloki. (Foto: R. Bačer)

Ni bilo lahko začeti iz nič in pripeljati gospodarstvo do milijonskega izvoza

V 13 letih se je iz izrazito kmetijske občine Metlika razvil pomemben industrijski predel — Nagel razvoj industrije je potegnil za seboj razcvet mesta in celotne občine — Zdaj je v gospodarstvu družbenega sektorja zaposlenih okoli 1500 ljudi

Pričetek razvoja izrazito kmetijske in revne občine Metlika sega v leto 1956, ko je mesto dobilo prve skromne tekstilne delavnice. Hitrejši gospodarski vzpon pa je začel po 1960. letu, ko so zrasla tri podjetja tekstilne stroke: Beti, Novoteks in Komet. V tem času se je začela hitreje spreminjati tudi podoba več kot 600 let starega mesta. Novo obdobje se hitreje rasti industrije in negospodarskih dejavnosti pa se za Metliko začela po letu 1963, ko je Beti po razširitvi proizvodnje in tovarne za trlikar povečala proizvodnjo, utrdil se je Komet, v kmetijstvu so obnavljali vinograde, urejenih je bilo več sodobnih trgovin, dogradili so sodobno klavničo, zgradili hotel, predvsem pa je bila pomembna nova cesta čez Gorjance, s katero je začel Kolpi prodirati tudi turizem.

Za leta od 1963 do 1967 bi lahko rekli, da je Metlika iz dneva v dan vidno rastla. Dobili so blagovnico, eno najlepših osnovnih šol na Dolenjskem, po vaseh so gradili gasilske domove, na Suhorju so postavili kulturni dom, razen tega pa gradili in popravljali nešteto vaških poti ter asfaltirali vse glavne mestne ulice.

Otvoritev pa so se zatem še vrstile: dograjena je bila vinska klet, kopališče Kolpa, več novih stolpnice, velika samopostrežba Mercatorja.

V Rosalnicah se pritožujejo

Na zboru volivcev, sklicanem za dve volilni enoti, je bila slaba udeležba. Občani so največ govorili o slabem položaju kmeta, razpravljali so o nedonosti metliškega hotela, razen tega pa potrdili kandidatno listo, ki jo je sprejela občinska kandidacijska konferenca. Na listi imajo štiri kandidate: trije so iz Rosalnic, eden pa iz Čuril.

torja, novo upravno poslopje postaja milice, tik pred koncem 1968 pa je bilo ustanovljeno še novo podjetje Metlikatrans.

TEŽAK JE BIL VZPON PROTI VRHU

Kdor pomisli, da so imeli pred 13 leti v občini le redke šolane strokovnjake in da so bili ljudje vajeni samo dela na kmetijah, si težko predstavlja, da so prav ti ljudje ustvarili velika podjetja, danes znana in cenjena na vseh kontinentih sveta.

Isti delovni ljudje, ki so v bližnji preteklosti poznali le kramp in lopato, se spoprijemajo že z najzahtevnejšim delovnim procesom pri tovarniških strojih. Razvoj industrije pa je povsem spremenil življenje ljudi. Kdor je v službi, se nad standardom gotovo ne more dosti pritoževati. Marsikdo pred 10 leti še sanjal ni, da bo imel svoj avto, hišo in televizor. Ljudje se še dobro spominjajo, da ni tako daleč čas, ko je bilo navadno kolo že pravo bogastvo.

Kljub nenehni rasti življenjske ravni prebivalstva pa je treba povedati, da so imeli prav metliški delavci vse do pred kratkim zelo slabe osebne dohodka v primerjavi z delavci drugod. Zaradi gradnje tovarn in kupovanja strojev so se vrsto let odrekli polnim zaslužkom. Kar je bilo zgrajenega so naredili z lastnimi rokami, kajti nihče jim ni podelil ne delovnih prostorov ne strojev.

Težak je bil vzpon proti vrhu. Marsikdo je v njem omagal, tako posamezniki kot nekaj manjših podjetij. Najhujši časi pa so bržkone minili, kajti danes so nekatera podjetja, zlasti Beti, že utrjene gospodarske organizacije. Časi izrazitega zataganja pasu so minili, pred delovnimi ljudmi pa je še vrsta zahtevnih nalog, katere pa bodo lahko uresničili

z manjšo osebno žrtvijo kot doslej.

IZVOZ NAJBOLJ PRESENECA

Dejstvo, da so lani na tujem trgu, zlasti v razvitih zahodnih državah, kupili za 773.376 dolarjev izdelkov metliških podjetij, je mnogi presenetilo. Izvoz je bil za 82 odst. večji, kot so ga predvideli ob začetku leta 1968. Leta 1967 je izvozna bilanca znašala komaj 431.010 dolarjev, letos pa je v planu metliških izvoznikov prodati na tuj trg za več kot milijon dolarjev blaga.

Gospodarstvo družbenega sektorja je doseglo lani 96.095.000 din plačane realizacije, materialni stroški so upadali, za več kot četrtino pa sta se povečala neto proizvod in dohodek. Skladi podjetij so v primerjavi z letom 1967 narasli kar za 18 odst. Z več kot pol milijarde starih dinarjev lastnih skladov se lani ponaša metliško gospodarstvo! Taki uspehi pa so bili doseženi z enakim številom zaposlenih kot leto prej. Torej je na dlani, da gredo vsa povečanja na račun večje storilnosti.

V LETU 1969 BO MODERNIZACIJA PROIZVODNJE NALOGA ST. 1

Poldrugo milijardo starih dinarjev nameravajo letos metliške gospodarske organizacije vložiti v napredek in razširitev proizvodnje. Spet bo največ gradila in kupovala Beti, slediti pa ji nameravajo Komet, Novoteks in Metlikatrans. Medtem ko bodo pri teh ogromnih investicijah v gospodarstvo potrebni tudi večji bančni krediti, pa bodo Mercator, mesarija, komunalno podjetje, hotel in zadruga gradili manj, a v glavnem s svojim denarjem. Kam bo šla poldruga milijarda?

Beti bo gradila novo pletilnico, kupili bodo več naj-

sodobnejših strojev, kar jih pozna tekstilna industrija, nekaj starih strojev pa bodo zamenjali z novjšimi. Novoteks namerava v 5 letih popolnoma zamenjati strojno opremo; del te bo nabavljen že letos. Komet bo gradil novo tovarno, Metlikatrans bo kupil nove tovarnjake, Mercator kupuje zemljišče pri bifeju, kjer namerava kasneje graditi. Mesno podjetje bo uredilo še eno sodobno prodajalno mesa, komunalno podjetje bo gradilo stanovanjsko hišo in kupilo opremo, hotel pa bo dokončal preurejanje Makarjevega gostišča.

Hkrati z večletnim vlaganjem v rast gospodarstva pa so delovne organizacije pridobile tudi strokovnjake. Leta 1967 je bilo med vsemi zaposlenimi samo 76 ljudi s srednjo, 9 z višjo izobrazbo in 12 z visoko šolo. Lani je število šolanih ljudi ostalo na približno isti ravni, letos pa računajo na občuten porast zaposlenih z ustrezno strokovno izobrazbo.

(Konec prihodnjč)

SPREHOD PO METLIKI

■ **NA POTNIKA, KI PRIDE** z novomeške strani v Metliko, znamenjeni vrtovi na obeh straneh ceste res ne narede dobrega vtisa. Neobrezano skrivenčeno drevje, na vlaka po travi, zlasti pa polomljene ograje in raztrgana bodeča žica, niti najmanj ne kažejo na to, da je človek zašel v mesto. Zlasti vrt na odcepju Stare ceste je močno zanemarjen!

■ **ODPRTI KANAL NA KRAJU**, kjer se Trdinova cesta steka na Cesto bratstva in enotnosti, nekateri uporabljajo za odlaganje smeti, črepij, pepela in živilskih odpadkov. Pri tem pa ne pomislijo, da lahko vsa ta nesnaga zatupa mestno kanalizacijo. Kaj ko bi se pristojni pozanimali in poiskali krivce, da bi na svoje stroške očistili kanal!

■ **PREGNA POT, KI JE BILA** lani asfaltirana, je dobila priložnostno podobo. Kaj pa si bo mislil tujec, če bo slučajno krenil po tej poti in se ozrl na nekatera dvorišča? Kupi železja, pločevine in razne navlake, razmetane po vsem dvorišču, pač niso v okras niti mestu in še manj v ponos hišne

Do kdaj pogrebni sprevedi skozi mesto?

O težavah meščanov, ki jim umrjejo svojci, so v Metliki vnovič spregovorili na zboru občanov. Zahtevali so, naj se letos zagotovo zgradi mrliška veža na pokopališču. V Metliki imajo namreč še zmeraj pogrebne sprevede skozi vse mesto, kar ovira naraščajoči promet, še večje težave pa imajo z umrlimi njihovi svojci. Ker mesto nima mrliške veže, morajo do pogreba pokojnike imeti po domovih. Zlasti je to nerodno za družine v stanovanjskih blokih, kjer se v tesnih prostorih navadno že tako stiskajo veččlanske družine. Ker se občani del letošnjega samoprispevka namenili urejanju pokopališča, pričakujejo, da bo stvar čimprej urejena.

Na Škemljevcu se bojijo suše

Vaški vodnjak na Škemljevcu precej pušča vodo, zato so vaščani v skrbah, če popravila ne bodo do poletja opravljena. Če bi nastopila suša, bi bila vsa vas brez vode, kajti nikjer v bližini ni drugega zajetja. Popravilo vodnjaka bi precej stalo. Okoli 1.000 din ima krajevna skupnost Jugorje že od lani pripravljenih za vodnjak, vendar denarja ni dovolj. Zdaj čakajo na letošnjo dotacijo iz proračuna, nakar bodo lahko začeli delati.

Občina že ukrepa

Na nedavnem zboru volivcev na Jugorju so kot osrednji problem kraja spet našli vprašanje vaše gmajne in gradnje poti od Jugorja do Gradnice, o čemer je tekla beseda že na kandidacijskem zboru volivcev. Navzoči predstavnik občinske skupščine Tine Molek, je ljudem pojasnil, da v tako kratkem času ni bilo mogoče zadeve urediti, pač pa da občinska skupščina že išče možnosti, da bi občanom ustregli.

Sestanki s kmetovalci

Kmetijska zadruga Metlika sklicuje razgovore s kmetovalci v vaseh, kjer se ukvarjajo s prodajo mleka za trg. Strokovnjaki iz zadruge imajo hkrati predavanja o higieni molze, o čistosti posod, o pravilni molži in krmljenju krav. Take sestanke so imeli že na Krasincu, v Draščih in Radovičih, predvideni pa so še v Podzemlju, Rosalnicah in na Suhorju.

mu gospodarju. Pa bi se vendar z malo volje tudi to dalo spraviti v red!

■ **LE KDAJ SE BODO METLIČANI** zavedali, da so ceste, parki in tudi Mestni breg prav tako njihova lastnina kot domači vrt ali domače stanovanje. Javni prostori so potrebni prav tako nege kot zasebni. Toda ljudje tega nedejlo razumejo in spreminjajo parke in zlasti Mestni breg v smetišča. Kupi odpadkov, črepij in pločevine, stih škrtal leže vse krizem. Kdo naj pospravi to nesnago? Edino, kar nam verjetno za zdaj preostaja, je, da počakamo na pomlad, da s travo in zelenjem pokrije brezvestnost in nemarnost metliških prebivalcev.

■ **NA DAN STIRIDESETH MUČENCEV** (10. marca) je sijalo sonce in ljudje so si obetali, da bo nastopilo lepo pomladno vreme in bodo lahko delali v trtu in na polju. Toda praksa se je letos izneverila. Dne je padel dan za dnem in minuli teden je šli dni zapored snegovi. Ljudje so slabe volje, saj se bo v aprilu vse poljsko delo zgrnilo na kup.

metliški tednik

Kandidacijska in občinska konferenca SZDL

4. aprila se bodo v Novem mestu zbrali na skupnem zasedanju člani občinske konference SZDL in delegati občinske kandidacijske konference. Na zasedanju bodo potrdili listo kandidatov za zbor narodov v zvezni skupščini in razpravljali o današnji vlogi in nalogah SZDL.

Zbor pa so le speljali...

24. marca je bil sklican zbor volivcev v enoti št. 7 (Kristanova ulica, Nad mlino, Resljeva ulica in Partizanska cesta). Čeprav so vsa gospodinjstva dobila vabila, je prišlo na zbor 7 občanov. Po polurnem čakanju (to je že v navadi!) je prišel tovariš s ključem od dvorane družbenih organizacij. Izmed sedmorice prisotnih so izvolili 3-člansko delovno predsedstvo, 1 zapisnikarja in 2 overovatelja zapisnika. Več ljudi za vstop na zbor na srečo ni bilo potrebno, ker je bil 7. udeleženec kandidat za odbornika. Ta pa po predpisih ne sme na zboru sprejemati nobenih dolžnosti...

Skupščina se približuje protestu ZB

Odbornikom je na seji 28. marca poročal o neustemeljeni delitvi denarja za stanovanjske potrebe borcev v Sloveniji predsednik občinskega odbora ZB Novo mesto Janez Potočar. Odborniki so soglašali z ugotovitvami občinskega odbora ZB in so se pridružili njegovemu protestu.

Novomeščani niso potovali!

Pri novomeških rokometaših ne kaj škripa. Ostali so brez vodstva, zato tudi niso potovali v nedeljo na prvenstvo srečanje v Hrustniku. Če ne bodo igrali še v nedeljo, je njihovo slovo iz lige neizbežno.

Obvezno cepljenje!

Obvezno cepljenje psov bo v občini Novo mesto od 7. do 18. aprila! Razpored cepljenja boste našli na 30. strani.

Včeraj seja konference ZK

Včeraj je bila 6. seja občinske konference ZK Novo mesto. Razpravljali so o organiziranosti ZK v občini, o sklepih IX. kongresa ZKJ, o volitvah in o finančnem poročilu občinske organizacije za 1968 ter sprejeli proračun organizacije za 1. 1969.

VODSTVOM VSEH SINDIKALNIH PODRUŽNIC!

Svet Krajevne skupnosti v Novem mestu vas prosi, da na najustreznejši način seznanite vse svoje člane s pomenom referendumov (ljudskega glasovanja) o podaljšanju krajevnega samoprispevka za gradnjo dveh novih osnovnih šol v Novem mestu (kandijske in bršlinske). Referendum bo v nedeljo, 13. aprila, na dan splošnih volitev.

Krajevna skupnost upravičeno pričakuje, da bodo vsi delovni ljudje s ponosom in socialistično zavestjo podprli njene napore, da čimprej dosežemo enozmenny pouk v osnovnih šolah v Novem mestu in Smihelu.

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI

SPREHOD NA GORO NAŠIH USPEHOV

Ustavimo za nekaj časa stroje, utišajmo hitri korak, otrnimo si znoj z obličja in postojmo. Naj preneha ropot proizvodnje v IMV, naj se ustavi naprava, ki sipa tisoče tablet v KRKI, naj prenehajo prepletati nitje se prenehajo zajedati v les luščilke, rezila in žage v NOVOLESU, ustavijo naj se gradbeni stroji SGP PIO-NIR, preneha naj večna pesem dela v vseh obratih v občini.

Ne bojte se, ne pozivamo k štrajku, saj bi štrajkali proti samim sebi. Vabimo vas na sprehod. Vsi pojdi na sprehod, vsi, ki gradimo socializem, pa tudi ti, ki kdaj pa kdaj podvomijo vanj. Pred praznikom — pred dnevom volitev, na katerih bomo potrdili to, kar smo naredili, in to, kar še bomo — pojdi na sprehod na goro naših uspehov.

Mnogi ne razumejo planincev, zakaj plezajo na visoke gore. Planinci pa po naporu vzhopu, odmaknjeni od sveta, z višin opazujejo lepoto, ki se odkriva očem. Tudi mi bomo naredili tako. ne bomo sicer plezali na hrib, zato pa se bomo povzpeli na goro naših uspehov in se v tišini ozrli nazaj in navzdol, na strmo pot, ki je za nami.

Mar res tako dobro vemo, kaj je občina?

Ustavimo pogled najprej na občini. Ne zamahujte z roko: »Kaj bi gledali občino, saj vemo, kaj je to!« Raje prisluhnite in pustite očem, naj opazujejo.

Občina, to je v našem primeru 47.000 ljudi v delu doline Krke. 47.000 ljudi s svojimi željami, težavami in nagnjenostmi. To je življenje, ki se pretaka po tisoč cestah, potih in stozah. Potuje od hiše do hiše, od človeka do človeka, od tovarne do tovarne in prinaša vsak dan nove in nove stvari. Odvija se pri delu pa tudi v pomenu na zborih volivcev, v okviru krajevnih skupnosti, na stotinah sestankov, sej in posvetov v zadnjih dveh letih.

Med 47.000 občanov, ki ustvarjajo to življenje, je 13.000 zaposlenih. Ti delajo v blizu 200 tovarnah, obratih in delavnicah. Vsak teh delov in delovnih proizvodnje ima kup svojih težav, hotenj in načrtov.

To je nepopisen vrvež. Spominja na kozarec vode, ki se je razširilo v tisoče drobnih kapljic in kot blagodejni dež osvežil cvetlico, ki je usihala. Temu vrvežu je lastna predvsem nenasitna želja po razvoju in napredku in v tem je njegova blagodejnost.

90 odbornikom in 54 članom svetov smo zaupali

Vse to raznotero življenje pa mora usklajevati skupščina s svojimi organi in uravnavati v skupno strugo. Občinska skupščina, to je 90 odbornikov, ki jim pri naj-

hovem delu najbolj neposredno pomaga 54 članov svetov.

V sedanjih občinski skupščini je zapopadna vsa tišata raznoterost želja in potreb, o kateri smo govorili malo prej. Med 90 odbornikov in 54 članov svetov ima nižjo izobrazbo, 24 srednje, 23 pa višjo in visoko. Med njimi je 11 inženirjev, 4 zdravniki, 4 prosvetni delavci, 5 ekonomistov in pravnikov in 15 tehnikov. 7 je trgovcev, 6 obrtnikov, 12 kmetov, 6 upokojujencev in 20 iz drugih poklicev.

Na 23 sejah (20 sej je bilo skupnih, 3 ločene seje pa je imel v zadnjih dveh letih zbor delovnih skupnosti) so odborniki največkrat razpravljali o gospodarstvu, o izvozu, zelo velikokrat o urbanizmu, pa tudi o otroškem varstvu, o šolstvu in zdravstvu in še o mnogokaterih drugih rečeh. Na sejah so posredovali težnje svojih volivcev, tehtali razvoj v občini in odločali. Skupščina je v dveh letih dela sprejela 3 odločbe, 30 sklepov, 97 odlokov in 6 drugih predpisov.

Potok želja in potreb je težko spraviti v skupno strugo

Morda so se nam zdele odločitve občinske skupščine, ko smo jih prebirali v Skupščinskem Dolenjskem listu, učene. To pa je veljalo le za tiste, ki niso bile namenjene nam, saj smo tiste, ki so se tikale neposredno nas, vedno dobro razumeli. Te odločitve so uravnavale razburkane vode potoka naših želja in potreb v skupno strugo. Gradile so jezove tam, kjer je bilo to potrebno, in poglobljale ter uravnavale strugo tam, kjer so se pojavljale ovire.

Marsikatero odločitev, ki jo je sprejela skupščina, smo pregledovali. Ko zdaj malo odmaknjeni, od daleč in z višine v miru tehtamo njeno delo, nam postaja žal, ker smo godrnjali. Zdaj šele vidimo vso pestrost vprašanj, ki jih je morala skupščina tehtati, ko je iskala rešitve. To mora priznati tudi tisti, ki je bil prizadet, ker mu je tovarna, ki se je razširila, pobrala kos njive, ker mu je nova ulica vzela del premoženja in se je kot prizadeti človek ob tem morda močno jezil.

Ustvarili smo sami, z delom, s prizadevnostjo in pridnostjo

Velik del življenja v občini, ki ga opazujemo, se odvija v proizvodnji. Ustvarjalni delež vsakega občana se meri z njegovim delom. Njegov kos kruha je odvisen od tega.

Kaj smo dosegli v zadnjih dveh letih v proizvodnji? V prvem letu dela sedanje skupščine je bilo s proizvodnjo ustvarjenih 818 milijonov din vrednosti, lani pa 1 milijardo 80 milijonov din ali za 32 odst. več. Narodni dohodek v občini je v letu 1967 znesel 258 milijonov din (na zaposlenega 24.543 din), lani pa se je povečal za 23,7 odst., to je na 320 milijonov din (na zaposlenega 28.495 din).

Za osebne dohodke je bilo 1967 porabljenih 152 milijonov din, lani pa 186 milijonov din ali za 22 odst. več. Hkrati s tem se je povečala tudi donosnost gospodarstva: v letu 1967 je ustvarilo za 65 milijonov din skladov in amortizacije, lani pa že za 42 odst. več, in sicer blizu 92,5 milijonov.

Največ skladov je bilo v industriji: 1. 1967 za 26 milijonov din, lani za 29 milijonov din, najbolj pa so se

povečali v obrti in v gostinstvu: 1. 1967 so ustvarili v obrti 2,5 milijona skladov, v gostinstvu pa 616 tisoč din, lani v obrti 3 milijone (za 25 odst. več), v gostinstvu pa 873.500 din (za 41 odst. več).

Bruto proizvod, narodni dohodek in še kaj po domače

Pravkar našete na videz težko razumljive podatke lahko predstavimo v bolj domačo govorico. Zavidljivo hitro porast proizvodnje, narodnega dohodka in donosnosti gospodarstva bomo razumeli lažje, če ga prikažemo bolj otipljivo.

V novomeški IMV so npr. 1. 1967 izdelali 835 avtomobilov in 1908 prikolic, lani pa 1195 avtomobilov in 2504 pri-

1.646.000 m². V tovarni zdravil KRKA so 1. 1967 naredili 626 ton surovin, kozmetičnih izdelkov in zdravil, lani pa že 1017 ton.

Tudi te številke govorijo, morda celo prepričljiveje kot prejšnje, o izrednem razmahu proizvodnje. Dokazujejo, da smo se vsi, složno v ustvarjalnem delu zavzemali za napredek. Tako občutnega napredka pa v navalu dela nismo opazili.

Dežele sveta so nam odprte, vse ceste vodijo tja!

Gospodarstvo, ki se razvija tako hitro, ne more ostati zaprto v mejah občine. Celo državna meja zanj ne more in ne sme biti ovira. Poiskati si mora pot na svetovna tržišča.

40 par in hočeš nočeš mora znižati ceno, če želi prodati. Nekaj podobnega je z izvozom. Potni list za prodajo na tujih tržiščih so kvaliteta, velika količina in nizka cena. Vse to pa pomeni — to zelo dobro vedo naši izvozniki — odrekanje na račun tega, da boš lahko prodal. V ceno je treba vračunati prevoz, upoštevati carine, zagotoviti boljše kakovost, kot za domači trg in ob tem mora biti cena nižja od tiste, po kateri ponujajo izdelek tuji proizvajalci.

Kljub takšnim težavam pa se je tudi izvoz v zadnjih dveh letih močno povečal. Industrija novomeške občine je izvozila 1. 1967 za 4.450.000 dolarjev izdelkov (na zahodno tržišče za 3.508.000 dolar-

Pogled v veliko proizvodno dvorano v IMV, v kateri je trak za montažo dostavnih avtomobilov. IMV je v zadnjih letih dosegel izreden razvoj: letos bo vrednost njegove proizvodnje znašala 480.000 din, čez tri leta pa bo ustvaril že toliko kot letos vse gospodarstvo v novomeški občini (Foto: M. Jakopc)

kolic. V NOVOTEKSU so 1. 1967 stikali 1.592.000 m² blaga ter izdelali 404 ton preje, lani pa so stikali 2.311.000 m² blaga in spredli 455 ton preje. V obutveni industriji so izdelali obe leti po 200.000 parov obutve. V ISKRINIH obratih so izdelali 1. 1967 331 ton izdelkov, lani pa 341 ton. Konfekcijska proizvodnja je predelala predlani 1.447.000 m² tkanin, lani pa

Da je to res, vedo najbolje v NOVOLESU, saj izvažajo svoje izdelke že vrsto let. Reforma je prisilila k temu še mnoga druga podjetja, ki poprej sploh niso razmišljala o tujih tržiščih. Kmečka gospodarstva, ki se odpravljajo na trg prodajati jajčka, jih cenijo doma po 50 par kos. Na tržišču v mestu pa se sreča z drugimi prodajalci, ki jih ponujajo po

jevi); lani se je izvoz še povečal: vsega je bilo prodane na tujih tržiščih za 6.550.000 dolarjev industrijskega blaga (za 5.162.000 dolarjev na zahodno tržišče). Največ je izvozila lesna industrija (prednjači NOVOLES), sledi kmečka (KRKA), nato kovinska (IMV) in končno še nekovinska in tekstilna industrija.

(Konec prihodnjic)

SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE

Predvsem proračun in razvoj IMV

K zmanjšanemu proračunu so sicer bile pripombe, toda pomoči ni, ker ni denarja — Razprava o IMV in o njegovem prostoru v Žabji vasi

Dnevni red za občinsko sejo, ki je bila 28. marca je bil sorazmerno dolg. Odborniki so porabili največ časa za razpravo o proračunu in o zazidalnem načrtu za tovarniški predel IMV. Tudi tokrat so pred začetkom zasedanja odšli na ogled IMV-jevega zazidalnega območja, hkrati pa so si ogledali tudi proizvodnjo v tej tovarni. Na predlog občinskega proračuna je bilo več pripomb. Proračun je bil kljub temu izglasovan brez sprememb. Denarja je premalo, na seji pa niso mogli rešiti vprašanja, kje ga dobiti za dejavnosti, ki bi morale dobiti več, kot pa jim je odmerjeno.

Skupni dohodki občine bodo znašali letos 23.506.000 din. Sprva je kazalo, da bo potem, ko bo po že sprejetem občinskem odloku odmerjeno temeljni izobraževalni skupnosti 9.638.000 din, ostalo za občinski proračun 13.868.000 din ali za 22 odst. več kot lani. Ob takšni delitvi bi moralo biti zagotovljeno šolstvu 3.996.000 din dopolnih sredstev republiške izobraževalne skupnosti.

Ker so merila za dodeljevanje dopolnilnih sredstev v republiki naštano spre-

menili, mora občina zagotoviti v proračunu 1.326.000 dodatnih din za šolstvo, slednje pa bo dobilo letos namesto 13.624.000 din le 12.691.000 din. Republiška izobraževalna skupnost bo prispevala le 1.728.000 din dopolnilnih sredstev. Za 1.326.000 din, ki prva vno niso bili predvideni v proračunu za šolstvo, je bilo treba zmanjšati delež ostalih proračunskih potrošnikov.

V razpravi se je zaradi zmanjšane deleža oglasilo več prizadetih. Komandir postaje milice je opozoril, da

ob 68 odstotni zasedbi milice le stežka opravi svoje naloge in da bodo z zmanjšanjem sredstev, ki so jim dodeljena, v še večji zagati. Odbornik je predlagal, naj bi skladu za turizem dodelili del prometnega davka od alkoholnih pijač. Navprašanje, kaj bo mogoče narediti v narodni obrambi ob tako obsežnih nalogah s tako malo denarja, je bilo pojasnjeno, da je bilo nekaj opreme nabavljene že konec lanskega leta, letos pa bodo pomagale delovne organizacije.

Spremembe in dopolnitve urbanističnega načrta Novega mesta in zazidalni načrt IMV so odborniki po živi razpravi sprejeli, potem ko je generalni direktor IMV Jurij Levičnik zagotovil, da bo NMV nadomestil kmetijski srednji šol GRM 38 na odzvetih njiv in povrnil nastalo škodo ter da bo IMV še naprej sodeloval pri komunalnem urejanju mesta.

V spomin prof. Malasku

V lepem spomladanskem popoldnevu smo se v ponedeljek poslovili na novomeškem pokopališču od profesorja Malaska. Pokojnik je bil tako markantna novomeška osebnost, da se moramo na kratko spomniti njegove življenjske poti, saj nam ga je dala bratska češka dežela.

Rodil se je v kraju Všebovice na Češkem pred dobrih 84 leti. Mlad človek se je šolal v kmetijski šoli v svoji domovini, kjer je nastopil tudi prvo službo. Malo pred prvo svetovno vojno ga je zaneslo v naše kraje. Po krajšem službovanju na Verdu pri Borovnici je dobil službo na kmetijski šoli na Grmu. Postal je strokovni učitelj in služboval z manjšimi presledki, ko je moral kot vojak v prvo svetovno vojno in za nekaj časa v upravno službo. Na Grmu je poučeval tja do leta 1944. V tem obdobju so ga spoznali številni slovenski kmetje, zlasti tisti, ki so se šolali na Grmu. Bil je zelo priljubljen. Tako se je vrasel v naš svet, v naš narod, da bi le malokdo verjel, da je po rodu iz druge dežele. Malo pred koncem druge vojne je postal vršilec dolžnosti ravnatelja šole, dokler ni tako rekoč prvič zbolel. Tudi po vojni je še dalje izobraževal kmečko mladino na šoli, v raznih tečajih in tudi po radiu.

Njegova energija je bila skorajda neizčrpna. Napisal je tudi številne strokovne članke. Vse njegovo življenje je bilo prežeto z mislijo, kako posredovati znanje slovenskemu kmetu. Tudi ko je šel že v zaslužni pokoj, je bil neustrašen. Vključeval se je v delo raznih strokovnih društev in se na strokovnih posvetovanjih prav živahno oplašal, pčasih tudi s šegavo besedo. Bil je častni član Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov.

Lahko rečemo, da je življenje užival in se tudi razdal za napredek naših kmečkih ljudi. Slava njegovemu spominu!

INZ. TONE HROVAT

Seja izvršnega odbora konference SZDL

4. aprila bo izvršni odbor občinske konference SZDL Novo mesto na seji razpravljal o več stvareh: o pripravi na volitve in na občinsko kandidacijsko konferenco ter o udeležbi naših občanov na dveh pomembnih prireditvah. Gre za priredbo »Staljska in Koroška v revoluciji«, ki bo v Velenju, in za 100-letnico sevnjskega tabora, ki bo 8. junija letos v Sevnici.

ZBOR STARŠEV dijakov novomeške gimnazije je bil v nedeljo, 30. marca dopoldne. Dobra udeležba in pomembna vsebina srečanja sta potrdili, da so taki stiki potrebni in koristni. Dramatski krožek gimnazije je najprej podal kratek kulturni spored, nato pa je ravnatelj prof. V. Troha poročal o učnih in vzgojnih vprašanjih zavoda. O morebitni uvedbi 5-dnevnega tednika na gimnaziji je seznanil zbrane prof. D. Modic;

obstaja več predlogov, da bi s takim tednikom zavod lahko začel. V svet gimnazije so nato izvolili iz vrst staršev Avgusta Avbarja in Anico Kosec, sledil pa je še razgovor staršev z razredniki. Vzgojno predavanje ravnatelja gimnazije s tega zbora bomo v kratkem objavili v našem listu. Na sliki: pogled v gimnazijsko telovadnico med uvodnim nagovorom prof. V. Trohe. Foto: M. Vesel

Je dovolj vpiti: razvijajmo obrt!?

Zakaj se Gradbeno-obrtno podjetje Novo mesto bori z nepotrebnimi težavami – Veliko obratov za storitveno obrt in občane

Obrt, zlasti storitvena, je premalo razvita in zelo zaostaja za vidnim napredkom drugih dejavnosti. Družbeni obrtni obrati vse preradi zaidejo v proizvodno obrt, ker je tam organizacija dela preprostejša in zaslužek večji. Tudi zasebni obrtniki, od katerih si, ko odpro delavnice, včasih veliko obetamo, se kaj hitro začno ukvarjati s proizvodno obrtjo ali pa prevzemajo le večja naročila in odklanjajo manjše storitve. Gradbeno in obrtno podjetje v Novem mestu se ukvarja v veliki meri s storitveno obrtjo. Pri tem podjetju so potarnali, da ob večnem vpitju: »Razvijajmo obrt!« in ugotovitvah, da je premalo storitvene obrti, ne zanje dovolj razumevanja.

Njihov predhodnik podjetje »Uslužnost« je pred dvema letoma ustvarilo 800 tisoč din prometa. Gradbeno obrtno podjetje pa je naredilo lani za 2.490.000 din vrednosti (plan je bil en milijon 800 tisoč din). Lani so imeli zaposlenih povprečno 73 ljudi, letos pa jih bo 90 do 100. K tako uspešnemu delu je lani pripomogla boljša organizacija dela in boljša strojna oprema. Samo lani so nakupili za 80.000 din strojev (predvsem gradbenih), in za 70.000 din drobne opreme in orodij. S tem se je vrednost obojega povečala za 88 odst.

Imajo mizarstvo (na Brodu), pleskarsko (na sedežu podjetja na Germovi), ključničarstvo (pri Knafelcu na Partizanski c.), kleparsko (nasproti Knafelcu), vulkanizersko (pri Petrovi črpalci) in šiviljsko delavnico (pri otroškem vrtcu v Kandiji) ter gradbeno obrt. Zlasti gradbeno obrt so lani začeli zelo razvijati. Gradili so 11 zasebnih hiš, zgradili

avtoservis Novotehne v Kandiji, preuredili trgovino Barve-laki, preuredili bivšo tovarno igrač v Kandiji in opravili več manjših gradbenih del.

Obrtne delavnice prevzemajo vsa majhna popravila in storitve za gospodinjstva. V kleparski delavnici vam mogoče zakrpajo lonce, čeprav so takšne delavnice dandanes sila redke. Njihove storitve v vseh delavnicah so poceni.

Najbolj jih pekl najemniki za lokale, saj imajo prav vse v najemu. Na mesec plačujejo 1900 din najemnin, kar je za tako majhno podjetje precej. Vrh vsega pa so vse njihove delavnice v zelo neprimernih prostorih. Prav bi jim prišla stavba, ki jo je izpraznil na Partizanski c. »Kovinar«, pa niso vedeli za to, in dobil jo je zasebni obrtnik. Potegovali so se za prostore, ki jih je iz-

praznila ELA, pa jih je dobil spet zasebni obrtnik. Tudi za stavbo nekdanje tkalnice v Smihelu so se potegovali, toda brez uspeha. Za skladišče pokvarjenih avtomobilov jo uporablja zdaj zasebni obrtnik. Zakaj je tako, vedo najbolje pri podjetju DOMINVEST, kjer razpola-

gajo z nekaterimi od omejenih prostorov.

Tudi kakšno naročilo za obrtniška dela ali pa za gradbena dela v družbenem sektorju bi jim prišlo prav. Vendar nekateri naročniki iz držbenega sektorja, kot vse kaže, raje sodelujejo z zasebnimi obrtniki. Res je, da morajo tudi ti živeti, res pa je tudi to, da samo s staljši ne pomagamo edinemu družbenemu obrtnemu podjetju, ki se ukvarja s storitveno obrtjo. Visoke najemnine in prezir pri naročilih so vse prej kot pomoč!

M. JAKOPEC

Trgovci, izkažite se!

V novomeški občini so letos na voljo za gradnjo naslednje lokacije za trgovino, namenjeno splošni potrošnji: v Novem mestu na Zagrebški, Kristanovi in na Drski, izven mesta pa v Straži in v Sentjerneju. Teh pet trgovin je letos lahko zgrajenih in tudi morajo biti zgrajene, ker ni nobenih ovir za ustrezno dokumentacijo. Razen tega sta trgovski podjetji DOLENJKA in MERCATOR finančno zmožni te naloge uresničiti.

Ker pogovori s posameznimi podjetji niso rodili uspeha, vsako podjetje si je namreč hotelo zagotoviti več lokacij hkrati, je bil 31. marca na občinski skupščini v Novem mestu razgovor s

predstavniki obeh podjetij. Namen razgovora je bil doseči sporazum in vseh pet trgovin res zgraditi letos.

Dogovorjeno je bilo, da DOLENJKA zgradi letos nove trgovine v Straži ter v Novem mestu na Kristanovi (Garm) in na Drski, MERCATOR na Zagrebški cesti, podjetje DOMINVEST pa bo zgradilo novo trgovino v Sentjerneju in prostore nato oddalo najboljšemu ponudniku.

Interesna področja so torej zdaj sporazumno razdeljena in samo na trgovcih je, da pokažejo, kaj so sposobni narediti. Kako bodo pred potrošniki opravili svoj izpit, pa bomo videli v pozni jeseni!

M. JAKOPEC

Blagovnice bodo povečali?

Trg. pod. MERCATOR se poteguje za povečanje svoje blagovnice na Glavnem trgu v Novem mestu. Odkupili bi radi sosednjo stavbo, v kateri je zdaj DOLENJKINA manufaktura (seveda bi DOLENJKA zagotovila druge ustrezne prostore), stavbo pa bi nato razširili in nadzidali. To je v okviru urbanističnega načrta dovoljeno. V na novo pridobljenih prostorih bi uredili market točilnico s teraso proti Krki, bomboniero in bokse za prodajo časopisov, tobakovih izdelkov in razglednic ter telefonske kabine. Del prostorov frančiškanskega samostana (stavbo, v kateri je imel svojčas delavnice KROJAC) bi preuredili v skladišča. Glavni trg bi s tem pridobil tudi na zunanji podobi, ker bi dvokapnica na nadzidani stavbi prekrila nemogoč požarni zid na blagovnici. S to preureditvijo bi pridobili 1320 kvadratnih metrov prodajnih in pomožnih prostorov. M. J.

Eno in trofazni motorji

Prodajalna ELEKTROTEHNE v Novem mestu je dobro založena z enofaznimi in trofaznimi elektromotorji domačih in tujih proizvajalcev. Enofazne motorje imajo znamke »RADE KONCAR«, »ELEKTROKOVINA« in uvožene poljske do 3 KM, trofazne elektromotorje pa lahko dobite do 10 KM in več. V prodajalni imajo tudi stroje in ročne brusilne stroje, kovaške ventilatorje, zidne enofazne in trofazne ventilatorje, enofazne vodne črpalke ter hidrofore z enofaznim in trofaznim elektromotorjem znamke elektrokovina. Novost v trgovini je praktičen prenosljiv elektrovarilni aparat jakosti 135A, znamke »RADE KONCAR«.

PO-ES

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Katica Plut iz Vojne vasi – Heleno, Marja Slak iz Srečje vasi – Irmo, Magda Kerin iz Podbočja – Jernejo, Jožica Pelko iz Obrha – Stanja, Amalija Pekol iz Četnjaka – Majdo, Marija Kopore iz Vavte vasi Ksenijo, Marija Špehar s Hrasta – Franca, Marija Zunič iz Pavlišev – Damjana, Ivanka Bahor iz Griča – Jožeta, Kornelia Skušek iz Obrha – Marka, Ana Klemenčič iz Krškega – Tomaža, Marija Zupan iz Loške vasi – Marka, Marija Hočvar iz Budganje vasi – Jožeta, Milena Božič iz Krškega – Marijana, Marija Haler iz Sevnice – Stojana, Milena Rkalj iz Adlešev – Bojana, Ana Božič iz Gabrja – Stanja, Ana Černe iz Sentjerneja – Vladislava, Lidija Puš iz Črnomlja – Boža, Tončka Sintič iz Sentjerneja – Tomaža, Jelka Rausl iz Ostroga – dečka, Bernarda Stansa iz Regorče vasi – dečka, Jožeta Gore z Luže – dečko in Anica Kristina iz Hruševca – dečko.

OBČNI ZBOR ODREDA GORJANSKIH TABORNIKOV

Najprej „partizanski kurir“

Akcije v sodelovanju z borčevsko organizacijo bodo štele tudi za »Zlati čevlček«

Na občnem zboru se je v dvorani v poslopiju občinske skupščine zbralo 50 tabornikov, tabornic, medvedkov in čebelic. Dosedanji starešina Branko Lukič je najprej poročal o delu odreda, ki je v preteklem letu izvedel 14 uspešnih akcij. V razpravi je Jože Bračič omenil denarno stisko, v kakršni je enota, in težave pri plačevanju krojev, ki so bili lani kupljeni v Zagrebu.

Vse kaže, da se bodo razmere popravile, odkar je prevzel pokroviteljstvo nad taborniško dejavnostjo v novomeški in krški občini odbor nekdanjega Gorjanskega bataljona. Za akcije, ki oživljajo partizanske tradicije, bo ta odbor poskrbel tudi za de-

narno pomoč. Najprej bomo taborniki še ta mesec na ozemlju pod Gorjanci med Težko vodo in Cerovcem izvedli terensko igro »partizanski kurir«, potem pa bomo v okviru akcije »Zlati čevlček« peš prehodili 100 kilometrov v pohodu na Orehovo, Bučko in v druge partizanske kraje.

V novo odredovo upravo smo izvolili: za starešino prof. M. Dobovška, za njegovega namestnika Branka Lukiča, za načelnika Francija Guština, za gospodarja Julija Zorana in za predsednika nadzornega odbora Jožeta Bračiča. Druge funkcije bomo določili na prvi seji odredove uprave.

MIHA LEGAN

Novomeška kronika

■ APRILA BODO pobirali članarino SZDL na I. terenu, kamor spadajo Mestne njive, Koštalova ulica, Ulica talcev, Kettejev drevored, Prisojna pot, Cankarjeva ulica, Ljubljanska cesta, Cesta herceva in K. milnu. Članarina je 2.50 din na leto. Za plačano članarino dobi vsak član potrdilo. Občane, ki stanujejo na prvem terenu in še niso včlanjeni v SZDL, vabimo, da se ob tej priložnosti priključijo.

■ UMETNA GNOLJA, ki so jih začeli prodajati prejšnji teden v trgovini KZ »Kriška«, gredo prav dobro v denar. Na zalogi imajo dovolj nitrofoskala. Kmetje kupujejo umetno gnojilo v vrečah po 50 kg, ki stane 33 din, vrtničarji pa največkrat kupujejo umetno gnojilo kar na drobno. 1 kg nitrofoskala stane v maloprodaji 70 par.

■ ZELENICE IN PARKE v mestu so začeli te dni urejati delavci Komunalnega podjetja iz Novega mesta. Čeprav Komunalno podjetje in občinska skupščina še nista podpisali pogodbe, so se na Komunalnem podjetju odločili, da

bodo tudi letos porabili za vzdrževanje parkov in zelenic približno 75.000 din.

■ MATURANTSKI PLES bodo priredili 5. aprila na Otočcu dijaki 4. razreda kemijskega oddelka srednje tehniške šole iz Ljubljane. Kot vse kaže, postaja Otočec vabljiv za vsa Slovenijo.

■ AVTOBUSNI IZLET na Notranjsko bodo priredili novomeški upokojenci 15. aprila. Prijave bodo zbirali do 9. aprila do 12. ure v pisarni DU Novo mesto. Če se bo za zanimivi izlet prijavilo vsaj 40 udeležencev, bo cena 35 din za osebo. Vsoto je treba plačati pri prijavi, kjer si bodo udeleženci lahko ogledali tudi jedilnik za čas potovanja. Pot bo dolga okoli 320 km.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA – Rodile so: Bojana Jovanovič z Zagrebške 18 – Aleša, Jožica Muhlič iz Foersterjeve 1 – Mirjana, Dragica Grubiša iz Kettejevega drevoreda 10 – dva dečka, Milka Rustja iz Koštalove 2 – Mojca in Milena Malenšek iz Koštalove 23 – Andreja.

Srečko Skrt

V nedeljo je v Kranju po kratki in zahrbtni bolezni preminil okrožni javni tožilec Srečko Krt, star 54 let.

Po osnovni šoli v rojstnem kraju Radovljici je kljub vsem težavam nadaljeval šolanje na kranjski gimnaziji ter 1940 diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani.

Življenjska pot ga je pripeljala tudi na Dolenjsko. Tu je opravljal razne odgovorne dolžnosti na tožilstvu v Grosupljem, Brežicah in Novem mestu. 1961. se je poslovil od Dolenjske in odšel na Goranjsko, kjer je služboval vse do zgodnje smrti.

Razen poklicnih obveznosti, ki jih je skrbno

opravljal, je deloval tudi v telesnovzgojnih organizacijah. Spominjamo se ga kot prizadetnega vodilnega športnega delavca v Novem mestu in Kranju. Za zasluge na področju telesne vzgoje so ga dolenjski telesnovzgojni delavci nedavno predlagali za odlikovanje. Odličje naj bi dobil za svoje delo pri utrjevanju zletov bratstva in enotnosti, kjer je Srečko veliko delal.

Telesnovzgojni delavci iz Dolenjske se bodo vedno spominjali tega mirnega in priljubljenega človeka, ki je moral v prerani grob. Za njim bo ostala velika vrzel, pogrešati pa ga bodo poleg družine zlasti prijatelji in znanci.

Novi naročniki DOLENJSKEGA LISTA

Pogovor z zdravnikom

Nahod

Nahod se nalezje, je torej nalezljiva bolezen in se prenaša kot tipična kapljicna infekcija. To se pravi, da se bolezen prenaša z drobnimi kapljicami po zraku, ki jih izločamo skozi nos in usta pri kihanju, kašljanju in govorjenju. Vsi ljudje, ki so v stiku z nalezljivim bolnikom, pa vendar ne zbolijo. Za nastanek te bolezni je treba še nekaj več kot samo kapljicno infekcijo, potrebna je še posebna pripravljenost telesa, da se okuži. Tej pripravljenosti pravimo dispozicija. Predsem gre za meteorološko dispozicijo, za vremensko pripravljenost, ker opažamo, da se nahod naglo širi pri hitri spremembi zračne temperature, če se zniža. Če se zračna temperatura hitro dvigne, nahoda navadno ni. Ker so hitre spremembe zračne temperature predvsem poleti, pa tudi spomladi in jeseni, pozimi pa ne, je nahoda najmanj prav v zimskih mesecih. Nahod pospešujejo tudi druge okoliščine. Prej zbolimo, če smo oslabei po pravkar preboleli bolezni. Prav tako pogosteje zbolijo za nahodom kadilci kot nekadilci. Celo duševno razburjenje vpliva na pripravljenost telesa za sprejem klic nahoda. Uradniki v pisarnah, ki so močno kurjene, ga dobe pogosteje kot pa delavci v manj toplih in dobro zračenih tovarnah.

Znaki bolezni so splošno znani. Nos se zamaši, kmalu pa začne iztekati iz nosu skoraj voden iztok, ki je pozneje lahko tudi gnojen. Bolnik kihla, se solzi, smrka, boli ga glava, včasih dobi tudi vročino, izgubi voh. Zaradi stalnega smrkanja in usekovanja postane bolezen naravnost nadležna in zoprna, posebno še, ker se koža ob nosnicah zaradi stalnega vlaženja rada vname.

Posebno nevaren nahod ni, ker ne traja dolgo. Navadno je v nekaj dneh do največ enega tedna odzdravljen. Če se to ne posreči, se razvije kakšna komplikacija, ki jih je več vrst. Najpogostejše je vnetje obnosnih votlin ali pa kronični nahod.

Kronični nahod ima značilne znake: zamašen in suh nos, pritisk v glavi, suho grlo, voha ni, iz nosu zaudarja neprijeten smrad. Tudi ta bolezen za življenje ni nevarna, je pa precej trdovratna in zaradi tega težko ozdravljiva. Rada se komplicira z vnetjem ušes. Res je, da iz nahoda lahko nastanejo tudi vnetja dihalnih poti, od bronhitisa do pljučnice, razvije se lahko tudi vnetje možganskih meninge ali meningitis, vendar so te komplikacije bolj redke.

Za nahod je precej zdravil, skoraj vsaka farmacevtska tovarna dela reklamo zanje. Ne trdim, da nekatera zdravila ne delujejo uspešno, posebno priporočljivi so andol, acetisal, acisal in arbid. Nobeno zdravilo pa ne odtehta vroče kopeli pred spanjem in vročega čaja. Samo po sebi pa je razumljivo, če imamo nahod, da moramo biti toplo oblečeni, da ne dobimo še kaj več. Prav tako se bomo odrekli takrat mrzlim pižam in sladolem. Če pa imamo nos zamašen in dihamo le skozi usta, potem lahko uporabljamo kapljice za v nos ali pa spray, vendar naj to zdravilo predpiše zdravnik. Ta naj da tudi ustrezna navodila, da ne bomo naredili še večje škode.

Dr. B. OBLAK

CERKLJE OB KRKI: Ana Baznik, Gor. Pirošica 33.
CRNOMELJ: Tone Zajc, Stražnji vrh 19; Dragomir Drugoš, Tribuče 44.
DOBOVA: Ivan Setinec, Gaberje št. 39.
DOLENJA VAS: Janez Međen, Dolenja vas 106; Srečko Vrbinc, Dolenja vas 55; Janez Turk, Prigorica 24; Franc Pust, Prigorica 9; Nace Nosan, Prigorica; Ida Kromar, Dolenja vas 91; Irena Šilo, Dolenja vas 8; Andrej Šilo, Dolenja vas 8.
GRADAC: Anton Križan, Griblje št. 42.

KOČEVJE: Milena Kordiš, Livold 16; Stane Koruzar, Livold 15; Milan Novak, Podgorška 4; Jože Kolenc, Roška cesta 4; Karel Antolin, Cvišlerji 11; Martin Makovec, Frešernova 9; Marjan Janež, Cankarjeva 8; Ignac Mesojedec, Cankarjeva 10; Adolf Rudolf, Roška cesta 8; Jože Turk, Mestni log 20; Franc Zupančič, Ljubljanska cesta 269; Vinko Dulmin, Trg 3, oktobra 15; Mari Gruden, Dolga vas 48; Erika Šohar, Cvišlerji 6; Franc Grebenc, Mestni log 2; Franc Hren, Trg svobode 8; Alojz Hren, Kidričevo 1; Katica Prangež, Seškova 3; Marija Majer,

tič, Mahovnik 30; Franc Tribuc, Salka vas 10; Alojz Lavtar, Livold 54; Franc Rajšel, Livold 18; Marija Troha, Livold — Gasilski dom; Karel Troha, Livold 24; Stane Skufca, Livold 29.

KOSTANJEVICA NA KRKI: Tina Gliha, Malence 1; Franciška Jordan, Malence 9; Martina Lešnak, Gorjanska 9; Anton Goršek, Velike Vodenice; Marija Vintar, Gorjanska 10.

KRSKO: Gregor Pieterski, Cesta krških žrtev 42; Mirko Kolar, Kremen 17; Ivan Pacek, Valvasorjevo nabrežje 10.

LOSKI POTOK: Tončka Debeljak, Mali log 28; Danila Knaps, Mali log 50; Slavka Samsa, Hrib 100; Marija Kordiš, Retje 85; Marija Ivančič, Travniki 41; Ivanka Palčič, Retje; Janez Palčič, Retje; Janez Vesel, Retje 94; Oiga Hribar, Segova vas; Tinka Debeljak, Mali log 31; Marija Barsol, Hrib 94; Malči Mohar, Retje; Janez Grebenc, Travniki 95; Fanka Mohar, Retje 54; Ivan Košmrič, Mali log 30; Marija Debeljak, Loski potok; Rudi Levstik, Travniki 116; Slavko Car, Retje 72; Milena Car, Retje 84; Ivan Trdan, Segova vas 18; Karol Bartol, Hrib 63; Verna Palčič, Retje.

MIRNA NA DOL: Anton Grčman, KPD, Dob.

NOVO MESTO: Režka Subanovič, Znančeva njiva, stoljč 2; Danilo Kovačič, Kettejev drevored 9.

ORTNEK: Stanko Modic, Brinovšica 4.

RIBNICA NA DOL: Branka Tomše, stolpč III.; Bernarda Umek, Otavice 7; Marta Pogorelec, Gorica vas 27; Marija Ahlin, Ribnica 258; Anica Tanko, Gorica vas 84; Irena Abrahamsberg, Gorenja vas 73; Jože Krnc, Ribnica 36; Ivanka Sakič, Zadolje 4; Anica Peterlin, Zlebič 15; Jože Gerbajš, Gorenja vas 23; Draga Lovšin, Ribnica 245; Alojz Tonko, Hrovača 17; Marija Ile, Gorica vas 11; Darinka Pakiz, Breg; Majda Zagar, Ribnica 223; Franc Rus, Jurjevec 31; Ivanka Lavrič, Osnovna šola, Ribnica na Dol; Franc Kromar, Ribnica 247; Zdenka Zepohar, Ribnica 193; Marija Gorše, Ribnica 191; Francka Dejak, Dolenji Laz 13; Janez Petek, Dolenji Laz 13; Ludvik Ambrožič, Sušje 28; Verica Levstek, Bukovica 1; Anton Ile, zidar, Ribnica; Marija Jaklič, Sajevec 16; Ivan Zalar, Ribnica 46; Stefka Bartol, Sajevec 6; Milena Andoljšek, Gorenja vas 55; Franc Klun, Bukovica 19; Marija Zagar, Gorenja vas 1; Janez Lovšin, Ribnica 1; Ivanka Mihelič, Kot 5.

SEMIC: Jože Bukovec, Kot 6.

SEVNICA: Alojz Impri, Ledina 74; Franc Kolman, Smarje 39.

SODRAŽICA: Janez Levstek, Sodražica 93; Jožefa Marolt, Jelovec 2; Brigita Stupica, Sodražica 95; Majda Mestek, Podkanež 27; Silva Arko, Sodražica; Franc Lušin, Zimarice 70; Ivana Vesel, Sodražica 140; Ljubica Grebenc, Sodražica 65; Anton Arko, Lipovšica 5; Vida Nosan, Vinice 26; Irena Gornik, Zimarice 62; Andrej Arko, Lipovšica 11.

STARA CERKEV: Franc Fink, Mrtvice 3; Marija Malnar, Stara cerkev 36; Milan Rudolf, Mrtvice 8; Nada Furlan, Koblarji 43; Darinka Struna, Slovenska vas 28; Milan Mihelič, Stara cerkev 11; Jože Vidmar, Koblarji 28; Katarina Levstek, Slovenska vas 30; Vera Plicko, Stara cerkev 44; Rena Bartolj, Gostilna Lovšin; Stara cerkev; Anton Košorog, Koblarji št. 14.

STRAZA: Franc Škedelj, Gornja Straza 87.

SENTJERNEJ: Jožica Kopina, Gor. Brezovica 14; Jožica Korošec, Groblje 26; Franc Jordan, Cisti breg 7; Joži Rezel, Maharovec 4; Franc Skrubelj, Sentjerne 123; Jože Franko, Pol. Vrpolje 10.

SMARJETA: Jože Grahut, Smarjeta 3.

TREBNJE NA DOL: Marija Grile, Grm 11.

RAZNE POŠTE: Jože Kovač, Dob 5, Sentvid pri Stični; OOMERCE, Titova 81; Ljubljana; Helena Kožar, Triglavka 15, Ljubljana; Redakcija ELLE-ONA, Alenka Mišič, Titova 3/1, Ljubljana; Marija Mendušič, Trnovski pristan 4, Ljubljana; Roci-Rus, Bernekarjeva 26, Ljubljana — Moste; Milka Lovšin, Savsko naselje, Matjaževa 15, Ljubljana; Miran Novak, Na jami 7/II, Ljubljana; Vinko Levstek, Loka 1, Tržič; Jože Češnovar, Sp. Kašelj 53, Ljubljana — Polje; Jože Pavlin, UNIVERSALE, Domžale.

VOJNE POŠTE: Janez Ažnol, Strumica; Ivan Mikolič, Maribor; Venči Kukec, Pančevo; Janez Kosak, Zaječar; Milan Križaj, Celje; Zvonko Vidmar, Mostar; Branko Novak, Beograd; Stefan Lončarevič, Pula.

INOZEMSTVO: Marija Obiak, Robinvale Vic, Avstrija; Ivan Kosak, Gerudstetten, Nemčija; Ivan Majhen, Oberlenningen, Nemčija; Dragica Zalec, Berlin, Nemčija; Albina Ambrož, Moonah, Avstralija; Savka Bobnar, Habitat, Kanada; Franc Nemanic, London, Anglija; Vinko Levstik, Rim, Italija; Stefan Gilvar, Kavinak, Avstralija; Marija Baškovič, Oberlenningen, Nemčija.

APRIL MESEC PAVLIHE

10 x po 50.000.- S din

100 x po 1000.- S din

Ob 99-letnici PAVLIHE!

Podrobnosti o razpisu berite v PAVLIHI!

Mali oglas,

ki ga objavljate v Dolenjskem listu — zanesljiv uspehi Prebere ga 100.000 gospodin, vdovcev, kmotvalov, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! Poizkusite!

JUGOAGENT

vabi na prvomajsko krožno potovanje z ladjo »JADRAN« V ITALIJO, TUNIS, SPANIJO.

V ceno aranžmaja je vključen ogled nogometne tekme Jugoslavija — Španija v Barceloni.

INFORMACIJE — rezervacije: JUGOAGENT — Ljubljana, Gregorčičeva 13, tel. 21-701.

DA!

V PRODAJALNI

„BRŠLIN“

V BRŠLINU, nasproti železniške postaje

dobite

- ☐ cement
- ☐ betonsko železo
- ☐ strešno in zidno opeko
- ☐ stavbno pohištvo
- ☐ obložne ploščice in sanitarna keramika
- ☐ vodovodno in elektroinstalacijski material
- ☐ obloge za pode
- ☐ raznovrsten droben gradbeni material

Prodajalna je dobro založena tudi z gospodinjsko opremo, gospodinjskimi aparati in pripomočki, raznovrstno posodo in priborom.

Obiščite prodajalno trgovskega podjetja

»DOLENJKA«, Novo mesto

in prepričajte se o izbiri in ugodnem nakupu!

12

»Dobro!!«
Trnasto je vrgla glavo na tilnik.
Ze je bila pri vratih.
»Marija!«
Obstala je.
»Ali se tako posloviš od našega gosta?«
Obraz se ji je še bolj stemnil. Molče in kratko se je priklonila Vitezoviču, ne da bi ga bila pogledala, se zasukala, in ni je bilo več. Lesene pete so zaklopotalo zunaj po dvorišču.

Vitezovič je zmajal z glavo. Baron je skomignil z rameni.

»Kaj hočeš — pozna se ji, da ji je mati prezgodaj umrla. Trošt pa ni imel nikdar časa za njeno vzgojo.«

»Ali tvoja gospa soproga nima nobenega vpliva na Marijo?«

»Kako, če se je dekle izogibljalo. Uide ji, če jo pritegne k ženskemu delu. Je pač divjak — in z nasmehom je tiho pristavil: — očetova kri. Kri senjskih gusarjev.«

Svitilo se je.

Pod serpentinami Bogenšperka, kjer se dolina odpira proti Črnemu potoku, je ležala gosta megla. Mrz je bilo. Trdo so tolkla konjska kopita po zmrzli cesti. Na mostičku, ki je držal prek potoka, je Valvasor ustavil konja in se ozrl na spremljevalca, ki je jahal za njim.

»Nekaj pa sem vendarle pozabil: Florjančiču sem obljubil stare novce iz moje zbirke, kolikor imam dvojnikov. Če ga srečam v Ljubljani, vem, da me bo takoj terjal, ako ne z besedami, vsaj s pogledom.«

»Florjančič? Kdo je to?« je vprašal Vitezovič.
»Prstavi pri deželnem tajniku. Stori mi je že večkrat uslugo. aBvi se z numizmatiko. Prav nerodno mi je, da sem pozabil nanj. Najrajši bi se vrnil.«

»Ali ne bo prepozno?«

»Hm. Res je. Če nisem pred poldnem v Ljubljani, ne dobim nikogar ne pri vicedomu ne v deželni hiši.«

Pognal je konja. Vitezovič vstric njega. V dvojnem presledku za gospoda je jahal Vitezovičev sluga Pero — velik, črn in oduren kakor gusar — pravi Senjanin.

Kmalu je izza griča pogledalo večje poslopje — Valvasorjeve bakroreznice. Pri stezi, ki je vodila s ceste na grič do poslopja, je Valvasor pridržal konja.

»Grajžarja pošljem po novce. Marija mu jih izbere, saj zbirko bolje pozna od mene. Popoldne je Grajžar že lahko za nami v Ljubljani. Že tako sem ga hotel vzeti s seboj, da ga predstavim njegovemu novemu gospodarju, grofu Strassoldu. Pero! Naj mi

drži konja! Vrnem se takoj. Samo še v hlev pogledam spotoma za Mihcem.«

Zavihtel se je s konja in odšel navkreber proti hiši. Kmalu se je vrnil z mladim bakroreznem in krenil z njim v hlev. Ne dolgo in Grajžar je pripeljal iz hleva konja, se vzpel nanj in odjahal po cesti proti Bogenšperku, da so se užigale iskre pod konjskimi kopiti.

Valvasorjeva družba je nadaljevala pot skozi Smartno in proti Litiji. Niso še dosegli Save, ko začujejo za seboj topot konjskih kopit. Iz za ovinka se prikažeta za njimi dva jezdec.

V diru sta pri njih.

»Grajžar, vi? Kaj? — — Marija!«

»Hahaha!« se je zasmel Grajžarjev spremljevalec — Marija.

»In kakšna si!«

»Pst!« položila je prst na usta in pokazala na slugo, ki je jahal zadaj. »Kakšen sem? Nu, kakršen pač more Mihec biti.« In tiše je pristavila: »Saj sem vendar že dostikrat bila tako oblečena!«

»Hm. Kadar sva brskala po gozdovih tod okrog — nič ne rečem. V ženski obleki bi ne mogla na takšne pohode. Ampak — v Ljubljano — ne, dragi moj famulus, kar ne gre, ne gre. Ali hočeš, da te pograbijo biriči?«

»U! Kako neki! Nihče me ne spozna za žensko. Naj me pogledajo — ali sem podobna ženski?«

Valvasor jo je premotril. Kakor je jahala poleg njega — v moškem sedlu kakor prirastla, v zelenkasto sivih kratkih hlačah, rdečastih nogavicah in črnih moških čevljev z visokim jezikom in zaponko, sukna iste barve kakor hlače, spredaj bela muslinasta kravata, na glavi velik črn klobuk, celo meč ob boku; povrh pa še njeni fantovski lasje, dolg ukripljen nos, energična brada, košen zagorel obraz — zares, komu bi prišlo na misel, da je ženska?

— Gospa Filomena, pravim vam: izvrstni kolački! Takih moj mož sploh ne zna narediti!

AVTODRAMA

Na vsem svetu ima ekonomsko upravičenost le vsak četrti avtomobil. Pa vendarle, proizvodnja in nakup avtomobilov naraščata iz dneva v dan. Dandanašnji svet preživlja nevsakdanjo avtodramo.

D. MARKOVIČ:
REKLI SO...

UČENJAK (resignirano): Tudi z glavo je lahko zaslužiti milijone... na primer — kadar z glavo zabiješ gol...
DEMAGOG PERA (ironično): V našem podjetju ni niti enega nepismenega. Vsi so na službenih potovanjih...
GRESNI TOMAZ (skeptično): Ne obsojajte me, ker sem slab... Rodil sem se pred vojno.
KOVAC JOVO (začuden): Ne razumem, zakaj ljudje prihajajo v mojo kavčico in sprašujejo, če je to diskutantski klub...
GOSPODINJA (domišljivo): Imamo imeniten stroj za pranje perila. Njegova edina napaka: brez toka ne dela...
SOFER TOZA (v povojih): Nič, nič ljudje, samo na plin sem pritisnil, preden sem sedel za volan.

Na tisoče sociologov, psihologov in psihiatrov, ekonomistov in seksologov išče resnice, ki se skrivajo v tej drami. Nekaj ugotovitev, ki so sad njihovih skupnih iskanj, navajamo kot ilustracijo življenja, ki je dandanes očitno postalo neizbežno. Kaj dandanes pravzaprav pomeni avtomobil? Oklep za slabice, ki v njem spretno skrivajo svoje zablode, slabosti, želje in nemogoče načrte. Mnenje prenekaterih ljudi je, da je avtomobil najbolj idealen hram za erotične sanje, oltar hotenja in zabloda. Avtomobil je kratka seveda sreča, ki dopušča sanjarjenje o moškosti brez posebne potrebe, da bi se ta moškost tudi izkazala. Polževa hišica, v kateri se spretno skrivajo slabi ljubimci, sramežljivci in sanjčari. Avtomobil je pribežališče za vse tiste, ki jim je domišljija edino nadomestilo za izgubljeno moškost. Avtomobil v prirodi — to je najbolj luksuzen

apartma za ljubezenski rendez-vous. Notranjščina voza iz bleščeče kovine in usnja, vsenaokoli pa priroda in gozd — to so elementi, v katerih so srečno strnjeni standard, udobnost in erotika. Avto je gibljivo stanovanje, idealen način, da moški pripelje žensko v lastno gnezdo, pri čemer ona lahko ohrani iluzijo, da se je ubranila njegove mu vabilu. Avtomobil se je spremenil v ljubico, moški se vede do njega kot do najbolj žensstvene ženske: spremenil se je v sužnja in jo obsipa z darovi, polpešuje jo, zanjo tvega glavo, tepe se in bije, ljubosumen je in vraževe, zvodniško vsiljiv, preveč občutljiv, zvest do skrajnih meja razuma, vdan na škodo drugih obveznosti, domišljav in samozavesten. Sodobni človek pravzaprav ne kupi avtomobila, marveč se z njim poroči in ob poroki zanj položi kavelj, kakor še vedno počno ponekod ljudje, ko kupujejo žene. M. M.

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

20. — Silno zamotana stvar, zares! Kaj bi kazalo ukreniti? Glave inženirjev, polirjev in urbanistov so tuhtale in padli so naslednji omembe vredni predlogi: da ostane avto v štirinajstem nadstropju kot vzdana notranja oprema; da se tovariš Paradižnik preseli v Ljubljano, odkupi stanovanje

v štirinajstem nadstropju stolpnice in tako spet pride do svojega avtomobila; da se v štirinajsto nadstropje preseli tehnični muzej. — Kakor vidite, ni bil nobeden od predlogov v skladu s Paradižnikovim potovalnim planom. Tudi so že popuščali živci gospe Klare... Zatekli so se torej

h grobi sili! Kompresorji so zapeli, drobci betona so odskakovali, gume pa, ah, te so bile pač fuč! Vdrugo. Naj opisujemo, koliko je bilo stroškov in dela z natikanjem novih gum? Koliko dragocenih živcev je šlo za to?

Evropski Rotterdamski:

IZ HVALNICE NOROSTI

5. nadaljevanje

Kljub nevednosti pa se imajo za vsevedne, dasi večkrat niti zase ne vedo. Kolikokrat ne opazijo jarka ali kamna pred seboj, ker so večidel krmežljavi ali ker jim misli blodijo kdove kod, pa se ustijo, da vidijo ideje, univerzalijske, separatne oblike, prvobitne stvari, kvalitete, ekcietete, same subtilnosti, ki jih, stavim, da niti Linkéus ne bi razložil! V ta razred sodijo tudi tisti, ki napovedujejo prihodnost iz zvezd in razodevajo neslišane čudeže in nahajajo — srečni ljudje — celo kaline, ki jim verjamejo.

Morebiti bi kazalo, da teologe molče preidemo, zakaj to plemo je silno ošabno in razdražljivo. Utegnili bi me v trumah naskočiti s tisoči konkluzij ter me prisiliti na prekleto, ko bi se pa branila, bi me pri prič razkičali za krivoverko. Kdor jim namreč ni po bradi, nanj nemudoma naprijo strela preklestva. Ni ga človeka, ki bi mu priznanje moje dobrotljivosti šlo teže z jezika nego teologom, čeprav so mi tudi oni iz važnih razlogov dolžni hvaležnosti: tako jih osrečujejo samoljubje po moji zaslugi povzdiguje v tretja nebesa, od koder gledajo zviška na druge smrtnike kakor na čredo živine, ki se plazi po zemlji. Obdani so s celo vojsko učenih definicij, konkluzij, korolarijev, eksplicitnih in implicitnih propozicij; nešteto izvinkov in izgovorov poznajo, niti Vulkanova mreža jih ne bi mogla tako zaplesti, da bi se ne izmotali z distinkcijami. V njih slogu kar mrgoli nelogizmov in pošastnih skovank; poleg tega povsem samovoljno razlagajo skrivnosti misterijev: kako je bil svet ustvarjen in urejen; po kakih kanalih je madež greha pripeljal do Adamovih potomcev; po kakih sredstvih, v kaki meri in katerem trenutku je Kristus dozoril v Marijinem telesu; na kak način obstajalo pri zakramentu akcidence brez materije. Toda to so vsakdanji, že obrabljeni ugibi; za velike teologe razsvetljenje je treba drugačnih vprašanj, da se zdramijo, recimo tele vrste: Ali potrebuje bog določen čas, da kaj ustvari? Ali je v Kristusu več ali eno sinstvo? Ali je mogoče domnevati, da bog oče sovraži sina? Ali bi bil bog mogel prevzeti podobo ženske ali hudiča ali osla ali buče ali kremena? Kako bi bila v tem primeru buča oznanjevala božjo

besedo, delala čudeže in bila križana? Kaj bi bil posvetil Peter, da je posvečeval v trenutku, ko je Kristusovo telo viselo na križu? Ali je bilo moč Kristusa v tem času imenovati človeka? Ali bodo ljudje po vstajenju smeli jesti in piti? Kakor vidite, se skušajo naši gospodje že vnaprej zavarovati zoper lakoto in žejo.

Število takih diakocepskih neslanosti je legijon. Sem sodijo tudi razne sentence, tako paradokсне, da so stoiški paradoksi prave vsakdanjosti v primeru z njimi. Na primer: manjši greh je pobiti tisoč ljudi kakor en samkrat v nedeljo podšiti siromaku čevlje; ali: bolje, da pogine vesoljni svet z vsem, kar je na njem, kakor da izrečeš še tako nedolžno laž. Te tanke tancice pa še tajne precejajo metode skolastičnih sekt: zakaj laže je najti pot iz labirinta kakor premostiti se skozi blodnjake realistov, nominalistov, tomistov, albertistov, okkamistov, skotistov, da imenujem samo najuglednejše. Njih učenost je tako težka, da bi bil apostolom potreben drugi sveti duh, ako bi morali razpravljati o teh rečeh z današnjim rodnom teologov. Sv. Pavel je gotovo dobro zastopal vero, toda v svojem stavku: »Vera je bitnost tega, kar kdo upa, prepričanje o stvareh, ki se ne vidijo«, vere ni definiral po teološko. Apostoli so se pobožno vedli pri spreminjanju kruha in vina, a da si jih vprašal, kako je pravzaprav s transsubstanciacijo, kako more biti kako telo v istem času na raznih krajih, kak razložek je med Kristusovim telesom v nebesih, na križu in v zakramentu, v katerem trenutku se izvrši sprememba kruha in vina, ko vendar besede, po katerih se zgodi, nekaj časa trajajo —, da si jih to vprašal, bili njih odgovori nedvomno veliko manj bistroumni, kakor so razprave današnjih skotistov.

Apostoli so poznali Jezusovo mater, a kateri je tako filozofsko dokazal kakor naši teologi, da je bila obvarovana izvirnega greha? Peter je prejel ključ od njega, ki bi jih ne zapal nevrednemu; in vendar ne vemo, je li apostol razumel, da more ključ do spoznanja imeti tisti, ki sam nima spoznanja. Apostoli so krščevali po vsem svetu, pa niso nikjer učili, kaj je pri krstu causa formalis, materialis, efficiens et finalis; tudi o njega izbrisnem in neizbrisnem znamenju ni pri njih nobene besede. Molili so, toda v duhu in po besedah evangelija:

OBVEZNO CEPLJENJE PSOV

proti steklini bo potekalo po nalogu veterinarske inšpekcije ObS Novo mesto po naslednjem razporedu:

Ponedeljek, 7. aprila:
ob 8. uri: Cegelnica, pri Berusu
ob 9. uri: Prečna, pri gostilni
ob 10. uri: Dol. Straža, pri gasilnem domu
ob 11. uri: Gor. Straža, pri združenem domu
ob 12. uri: Gor. Polje, pri Pečaku
ob 13. uri: Soteska, pri gradu

Torek, 8. aprila:
ob 8. uri: Bred, pri Koširju
ob 8.30: Srebrniče, pri Knafelcu
ob 9. uri: Jurka vas, pri Dularju
ob 10. uri: Romanja vas, pri Benkoviču
ob 11. uri: Podturn, pri osemenjevalni postaji
ob 12. uri: Podhosta, pri prostnem domu
ob 13. uri: Kočevske Poljane, pri Heferlu
ob 14. uri: Dolenjske Toplice, pri zadrugi orodjarni

Sreda, 9. aprila:
ob 8. uri: Trška gora, pri Bajnofu
ob 9. uri: Stari grad
ob 10. uri: Otočec, pri Vidrihu
ob 11. uri: Dol. Kronovo, pri Prešernu
ob 12. uri: Brezovica, pri Simončiču
ob 13. uri: Dolenja vas pri Smarjeti, pri koritu
ob 14. uri: Gorenja vas pri Smarjeti, pri Ovelberju

Četrtek, 10. aprila:
ob 8. uri: Smihel, pri gasilskem domu
ob 9. uri: Skranjce, pri Vidmarju
ob 10. uri: Ruperčev, pri gostilni
ob 11. uri: Birčna vas, pri Zagarju
ob 12. uri: Uršna sela, pri gasilskem domu
ob 13. uri: Uršna sela, pri združenem domu
ob 14. uri: Gor. Sušice, pri osemenjevalni postaji

Petek, 11. aprila:
ob 8. uri: Zabja vas, pri Zibertu
ob 9. uri: Gotna vas, pri Dretniku
ob 10. uri: Črmošnjice, pri Malensku
ob 10.30: Dol. Težka voda, pri Kastelcu
ob 11. uri: Nova gora, pri čestaru
ob 12. uri: Veliki Cerovec, pri Badovinca

Sobota, 12. aprila:
ob 8. uri: Vrhe, sredi vasi
ob 9. uri: Dol. pri Juršiču
ob 10. uri: Zajčji vrh, sredi vasi
ob 11. uri: Stopiče, pod šolo

Ponedeljek, 14. aprila:
ob 8. uri: Mali Slatnik, pri Seničarju
ob 9. uri: Ratež, pri gostilni
ob 10. uri: Leskovec, sredi vasi
ob 10.30: Vel. Brusnice, pri Hudoklinu
ob 11. uri: Gabrje, pod vasjo
ob 12. uri: Hrušica, sredi vasi

Torek, 15. aprila:
ob 8. uri: Jablan, pri Kastelcu
ob 9. uri: Gorška vas, sredi vasi
ob 10. uri: Mirna peč, pri Rupenju
ob 11. uri: Srednji Globodol, sredi vasi
ob 12. uri: Mirna peč, nad železniško postajo
ob 13. uri: Dolenja vas, sredi vasi

Sreda, 16. aprila:
ob 8. uri: Dol. Karteljevo, pri Lokarju
ob 9. uri: Kamen vrh, pri gostilni
ob 10. uri: Dol. Kamence, pri Planinški
ob 11. uri: Gor. Kamence, pri Obleščenu
ob 12. uri: Potočna vas, pri Luštku

Četrtek, 17. aprila:
ob 9.30: Novo mesto, na sejmišču
ob 17. uri: Novo mesto, na Loki

Petek, 18. aprila:
ob 8. uri: Novo mesto — okolica, na sejmišču

Cepljenje psov zamudnikov bo naknadno na sejmišču v Ločni v sredo, 30. aprila, ob 8. uri.

Razpored cepljenja psov v Suhi krajini

Torek, 8. aprila:
ob 8. uri: Dol. Ajdovec, pri Jarcu
ob 9. uri: Sred. Lipovec, pri Zupančiču
ob 10.30: Sadinja vas, pri Lovku
ob 11.30: Dvor, pri Kovaču

Petek, 11. aprila:
ob 8. uri: Lašče, pri Fabjanu
ob 9. uri: Hinja, na sejmišču
ob 11. uri: Prevoje, pri Papežu
ob 12. uri: Zvirče, pri Puglju

Sobota, 12. aprila:
ob 8. uri: Smihel, pri Zajcu
ob 10. uri: Poljane, pri Kastelcu

Ponedeljek, 14. aprila:
ob 8. uri: Žužemberk, na sejmišču in za zamudnike

Razpored cepljenja na šentjernejskem območju

Torek, 8. aprila:
ob 8. uri: Orehovica
ob 10. uri: Dol. Maharovec
ob 10.30: Draga

Sreda, 9. aprila:
ob 8. uri: Groblje
ob 10. uri: Gor. Vrhpolje
Četrtek, 10. aprila:
ob 8. uri: Sentej

Petek, 11. aprila:
ob 8. uri: Zagrad
ob 10. uri: Dol. Dole
ob 11. uri: Zbure
Sobota, 12. aprila:
ob 8. uri: Dobrava
ob 9. uri: Skocjan

Zamudniki:

Četrtek, 17. aprila:
ob 8. uri: Sentej
ob 10. uri: Skocjan
Cena za cepljenje psa je 15.00 Ndin, za zamudnike pa 30.00 Ndin.

Vsak pes mora imeti ovratnik z verigo ali s povodcem. Prijetni ga mora odrasel in dovolj močan človek. Popadljivi psi morajo imeti nagobčnik. Cepljenje je obvezno za vse nad 3 mesece stare pse!

Uprava javne varnosti v Novem mestu

razpisuje

LICITACIJO za prodajo:

1. OSEBNIH AVTOMOBILOV ZASTAVA 1300 in 750
2. MOTORNH KOLES
3. TELEVIZORJA »OPTALUX«
4. TRANSISTORSKIH SPREJEMNIH IN ODDAJNIH APARATOV
5. PISARNIŠKE OPREME

Licitacija bo 7. 4. 1969 od 14. do 15. ure za družbeni sektor, od 16. do 17. ure, za zasebni sektor na sedežu Uprave javne varnosti v Novem mestu, Jerebova št. 1.

Interesenti morajo položiti kot kavicjo 10 odst. izklicne cene.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE NOVO MESTO

razpisuje
prosto delovno mesto

FAKTURISTA – BLAGAJNIKA

POGOJ:

ekonomski tehnik ali absolvent administrativne šole z 2-letno prakso.

Poskusna doba 1 mesec.
Nastop službe možen takoj.
Razpis velja do zasedbe.

Za stalno zaposlitev potrebujemo:

**VEČ KVALIFICIRANIH
MIZARJEV – tudi začetnikov,
VEČ PRIUČENIH MIZARJEV,
VEČ NAVADNIH DELAVCEV,**

ki imajo veselje za priučitev v pohištveni stroki.
Pogoj: odslužena vojaška obveznost.
Stanovanje za samce je preskrbljeno.

OPREMALES – NOVO MESTO
Trdinova 45, p. p. 7

BAGAT

PRODAJALNA NOVO MESTO

pripravlja v Novem mestu

ŠIVILJSKI TEČAJ

za šivanje, krojenje in vezenje
ter nadaljevalni tečaj

Vpisujemo od 3. do 15. aprila 1969 v prodajalni na Prešernovem trgu 15.

KRKA

tovarna zdravil,
NOVO MESTO

razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za prodajo osnovnega sredstva:

**KOMBI IMV, leto izdelave 1965,
izklicna cena 3.500 din**

Licitacija bo v ponedeljek, 7. aprila 1969, ob 9. uri v obratu Ločna, Novo mesto, Cesta herojev 45. Zastopniki delovnih organizacij morajo pred licitacijo predložiti komisiji za prodajo osnovnih sredstev pooblastilo svoje delovne organizacije, zasebni interesenti pa kavicjo v višini 10 odst. izklicne cene.

Interesenti si lahko ogledajo vozilo vsak dan od 7. do 14. ure.

NIŽJA GLASBENA ŠOLA ČRNOMELJ

razpisuje
prosti delovni mesti za:

1. DIREKTORJA
2. UČITELJA ZA TEORIO IN KLAVIR

Pogoji: pod 1. ustrezna visoka, višja ali srednja izobrazba glasbene stroke in 4 leta prakse na vodilnem delovnem mestu; pod 2. visoka, višja ali srednja izobrazba glasbene stroke z večletno prakso. — Prijave z ustreznimi dokazili je treba poslati najkasneje 15 dni po objavi na naslov: Razpisna komisija Nižje glasbene šole, Črnomelj. Stanovanja ni!

**ŽIVILSKI KOMBINAT
ŽITO — Ljubljana
ŠMARTINSKA 154**

objavlja
prosto delovno mesto

**TEHNOLOGA
za DE Pekarna in slaščičarna
Novo mesto**

Pogoj: diplomirani inženir biotehnične fakultete (živilska smer) ali kemične fakultete.

Poseben pogoj je poskusno delo, ki traja štiri mesece, odslužen vojaški rok ter urejeno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici.

Pismene ponudbe sprejema kadrovska socialna služba kombinata

ŽITO – LJUBLJANA, Šmartinska cesta 154,
do vključno 12. aprila 1969.

**ZASTAVA
FIAT
RENAULT
TAM**

- ☐ SERVISNI PREGLEDI
IN GARANCIJSKA
POPRAVILA
- ☐ SPLOŠNA IN GENERALNA
POPRAVILA VOZIL
VSEH VRST
- ☐ ZAMENJAVA MOTORJEV
ZASTAVA IN TAM
- ☐ KLEPARSKA
IN AVTOLIČARSKA DELA

avtoservis

sgp pionir novo mesto

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 4. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Pionirski tednik, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Leon Kacjan: Spomladanski ukropi proti nesemavosti, 12.40 Čez polja in potoke, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Na poti za turiste, 15.25 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Človek in zdravje, 18.15 Zvočni razgledi po zabavnih glasbi, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Majdo Sepe, 22.00 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana, 22.15 Ljubljana, 22.15 Odaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 5. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 9.25 Čez travnike zeleno, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vukadin Šišakovič: Pridelovanje brezvirusnih cepilov, 12.40 Poje zabavna glasbena skupina »Dalmacija«, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbeni pravljica — Siskio Mihelič: »Kozliček Golček«, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Naš podlistek, 17.05 Wright: Osem mož, 18.00 Vsak dan za vas, 17.05 Grep v kino, 18.15 Vsaka sobota »Pop-pops 11«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Metko Štok, 20.00 Novi ansambl — nove melodije, 21.30 Iz fonoteke radia Koper, 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 6. APRILA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Marjan Marinc: »Čarobni svinčniki«, 9.05 Koncert iz

naših krajev, 10.05 Se pomnite, tovariši... France Klopčič: KP 1926. leta o zedinjeni Sloveniji, 10.30 Pesmi porbe in dela, 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce, 11.50 Pogovor s poslušalci, 13.15 Zabavna glasba, 13.30 Nedeljska reportaža, 13.50 Novi ansambl domačinov, 14.30 Humoreska tega tedna — B. Majer: Cesarjeva nova poezija, 15.05 »Za vsakogar nekaj«, 16.00 Nedeljsko sportno popoldne, 18.00 Za ples in razvedrilo, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer«, 22.15 Sereadni večer.

PONEDELJEK, 7. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Za mlade radovedne, 9.10 »Cicibanov sveta« in »Pescica za najmlajše«, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Albin Stritar: Priročne priprave za terensko ugotavljanje rodovitnosti tal, 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestror, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 »Signal«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Stanko Kovačič, 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV — Ljubljana, 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 8. APRILA: 8.08 Operna matineja, 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — V Rogoški slatin in na Donachi gori, 9.25 »Morda vam bo všeč«, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Franc Grun: Zaključki o analizi osnovne krme in nasveti za bodoče delo, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.05

Glasbeno udeleževanje mladih, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 V torek na svidenje, 18.45 Narava in človek — Prof. Stina Peterlin: Naravni rezervati Slovenije, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Radijska igra — Alain Decaux: »Rosenberga ne smeta umreti«, 21.10 Glasbena medigra, 21.15 Deset pevcev — deset melodij, 23.05 Literarni nookturno — R. Vojvodić: Pesmi.

SREDA, 9. APRILA: 8.08 Glasbena matineja, 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Šilo: Kako povečati ekonomičnost pridelovanja koruze v Sloveniji, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Naš podlistek — W. Saroyan: Vrnitev, 16.00 Vask dan za vas, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Ti in oper«, 22.15 Jazz — koncert v Celju.

ČETRTEK, 10. APRILA: 8.08 Operna matineja, 9.25 Iz zakladnice resne glasbe, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Slavko Gerjovič: Gnojenje vinogradov, 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Mladina poje«, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vask dan za vas, 17.05 Četrtekov simfonični koncert, 18.15 Iz naših studiov, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute se pevcem Rafkom Irgoličem, 20.00 Četrtekov večer domačinov pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer — Rihard Jakopič o umetnosti, 21.40 Glasbeni nookturno, 22.15 Komorno glasbeni večer.

21.05 Piran — filmsko mesto — kulturne diagonale — (Ljubljana)
21.50 Wojeck — serijski film — (Ljubljana)
22.40 Poročila (Ljubljana)

PETEK, 11. APRILA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
11.00 Francosčina (Beograd)
14.45 TV v šoli (Zagreb)
15.40 Angličščina (Zagreb)
16.10 Francosčina (Beograd)
17.45 Risanka (Ljubljana)
18.00 Lutkovna oddaja (Zagreb)
18.20 Obrežje — oddaja za italijansko narodnostno skupino — (Ljubljana)
18.40 Iz slovenske glasbene zakladnice — II (Ljubljana)
19.05 Obrambna pripravljenost — (Ljubljana)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 Celovečerni film (Ljubljana)
Velika predstava popularne plošče 69 — II (Ljubljana)
Poročila (Ljubljana)

SOBOTA, 12. APRILA

9.30 TV v šoli (Zagreb)
17.45 Po domače z ansambloma Boruta Lesjaka in Jožeta Krežeta (Ljubljana)
18.15 Mladinska igra (Beograd)
19.15 Jugoslovanska revolucija: Ob tovariši, tovariši (Ljubljana)
19.45 Pet minut za boljši jezik — (Ljubljana)
19.50 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 TV magazin — zabavno glasbena oddaja (Zagreb)
21.35 Rezervirano za smeh (Ljubljana)
22.00 Maskevalci — serijski film — (Ljubljana)
22.50 TV kaspot (Ljubljana)
23.10 Poročila (Ljubljana)

SREDA, 9. APRILA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
16.30 Primožev dnevnik (Ljubljana)
17.15 An francijs (Ljubljana)
17.30 Sodobna prehrana (Ljubljana)
17.50 Gospodinski pripomočki (Ljubljana)
18.00 Rezerviran čas (Ljubljana)
19.45 TV prospekt (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 Oddaja o pianci (Ljubljana)
21.05 Gregor Striša: Samorog — predstava Mestnega ljudskega gledališča (Ljubljana)
POROCILA (Ljubljana)

ČETRTEK, 10. APRILA

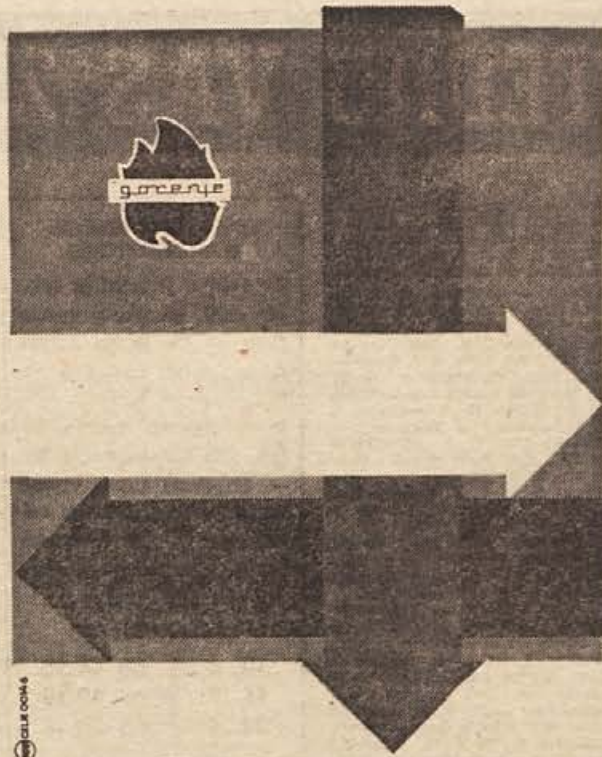
9.30 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Nemščina (Zagreb)
11.00 Angličščina (Beograd)
14.45 TV v šoli (Zagreb)
15.40 Nemščina (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.45 Tiktak (Ljubljana)
18.00 Zapojte z nami: Beethoven, Schubert (Ljubljana)
18.15 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.45 Turobna jesen — III. film zagrebške TV (Ljubljana)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.35 Mama te želi spoznati — film iz serije Ko je pomlad (Ljubljana)

ČE V VAŠEM DELOVNEM KOLEKTIVU NI POVERJENIKA PREŠERNOVE DRUŽBE, POSTANITE TO VI.

Nadležne bolhe, ščurki, mravlje in drugi insekti vas ne bodo več vznemirjali, če boste uporabljali radonjine insekticide v prahu — mravocid, buhatoks in aldotoks so preizkušena sredstva z zanesljivim učinkom.

PROIZVAJA RADONJA Sisak

PO SLEDI GORENJA

Vaša priložnost
Brez odlašanja sledite izdelkom Gorenja. Sodelujte v tej nagradni igri. Pošljite na naslov tovarne razglednico svojega kraja. Na razglednico napišite poleg svojega naslova številko garancijskega lista izdelka Gorenja, ki ga imate. Če izdelka nimate, pa četudi ga ne name-ravate kupiti, pošljite samo razglednico s svojim naslovom na

»GORENJE«
Tovarna gospodinske opreme
VELENJE
(PO SLEDI GORENJA)

VELETRGOVINA
»MERCATOR«
LJUBLJANA

poslovna enota
»STANDARD«, NOVO MESTO

vabi k sodelovanju novega sodelavca ter razglasa prosto delovno mesto

POSLOVODJE
PRODAJALNE V MIRNI PEČI

POGOJI:
visoko kvalificiran delavec v trgovini ali kvalificirani delavec s primernimi delovnimi izkušnjami.

Nastop dela po dogovoru.
Pismene prošnje pošljite do vključno 15. aprila 1969 splošni službi poslovne enote »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3.

Hermelika

STANOVANJSKO PODJETJE KOČEVJE

razpisuje
na osnovi odloka občinske skupščine Kočevje

javno ustno licitacijo za leto 1969

za oddajo stavbnih zemljišč na področju mesta Kočevje

Prva licitacija bo v maju, nato pa predvidoma vsak mesec.

Podrobnejši podatki bodo za vsako licitacijo objavljeni na oglasnih deskah v veži poslopja občinske skupščine, Stanovanjskega podjetja in Krajevno skupnosti (na hiši Trg Svobode 44) v Kočevju.

Smeh stoletij

Po svečanem kosilu so vsi hoteli, da bi Chesterton, esejist, kritik in romanopisec spregovoril nekaj besed. Chesterton je vstal in med pobožno tišino začel:

»V Neronovih časih so pripeljali v cirkus mladega kristjana. Odpri so kletko in spustili nad nesrečnega se-stradanega leva. Lev gre proti mladeniču — zdaj zdaj bo pri njem, samo čudež ga lahko reši. Zverina se že hoče vreti na žrtev, ko ji mladenič potihoma nekaj reče. In glej! Lev se na mestu obrne in žalostno odcaplja iz arene. Ljudje vzklikajo od začudenja, Neron pa pokliče kristjana predse in ga vpraša, kaj je dejal levo, da ga je odpravil. »O, nič posebnega,« je odgovoril mladenič. »Rekel sem mu samo: Pa-zi se, po kosilu bodo hoteli od tebe govor.«

In Chesterton je sedel brez vsakega komentarja.

Znanega politika Winstona Churchilla je mlad sorodnik prosil, naj mu pojasni, kaj je pravzaprav diplomat. Churchill se je najprej globoko zamislil in nato spregovoril:

»Diplomat je človek, ki svoj čas porabi zato, da urejuje spore, ki jih nikoli ne bi bilo, če ne bi bilo diplomatov!

Churchill, zagrizen konservativec, je bil svoj čas eden najboljših angleških govornikov. Rad je govoril in tega tudi ni tajil. Na razne očitke je Churchill odgovarjal:

»Zakaj naj bi molčal? Nikjer ni zapisano, da bi morali biti redkobesedneži veliki duhovi. Ali niste še nikoli videli zaklenjenih praznih omar?»

Vodja konservativcev si je večkrat privoščil laburistično stranko. Ne-koč je v spodnjem do-mu dejal:

»Angleški ustanovitelj te sloveče stranke je bil Kristof Kolumb. Glejte, gospodje, odjadral je, ne da bi vedel, kam drži njegova pot; prispel je tja, ne da bi vedel, kje je, in naposled so morali drugi poravnati njegove potne stroške.«

Churchill bi moral ne-kega večera govoriti po radiu. Ker se mu je mudilo, pokliče prvi taksi. Sofer, ki ga v temi ni spoznal, je rekel, da ne ulegne.

»Zakaj pa ne?« ga je vprašal stari politik.

»Zato, ker bo sedaj govoril po radiu sam Churchill, pa bi ga rad postušal.«

Churchill je bil seve-da zelo zadovoljen s to soferjevo izjavo. Seže v žep in mu da cel funt napitnine. Sofer denar spravi in se nato od-reže:

»Naj vrag vzame Churchilla! Vstopite, gospod, peljal vas bom!«

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 4. aprila — Izidor
Sobota, 5. aprila — Vincenc
Nedelja, 6. aprila — Ivo (Vel. noč)
Ponedeljek, 7. aprila — Radivoj
Torek, 8. aprila — Albert
Sreda, 9. aprila — Tomaž
Četrtek, 10. aprila — Marko

KINIO

NVO MESTO — »DOM JLA«
od 4. do 6. 4. ital. film STARI GANGSTER. Od 7. do 9. 4. amer. film STIRIDESET UBIJALCEV.

Črnomelj: od 4. do 6. 4. ameriški barvni film »Pirati iz Monfeta«. 8. in 9. 4. ameriški barvni film »Za ljubezen«. 9. in 10. 4. ameriški barvni film »101 dalmatincev«. 10. in 11. 4. ameriški barvni film »Deset zapovedi« — I. del.

Sevnica: 5 in 6. 4. špansko-ameriški film »Spremljevalec zlate pošiljke«. 9. 4. nemški film »Morilec s Temze«.

Brežice: 4. in 5. 4. ital. barvni film »Agent Sigma 3«. 6. in 7. 4. ameriški barvni film »Prisli so v Krdur«. 8. in 9. 4. angleški barvni film »Daleč od razuzdane gomile«.

Kočevje — »Jadrani«: 4. 4. ital. barvni film »Naše dobre sorojce«. 5. in 6. 4. ameriški barvni film »Smrt v očeh«. 7. 4. ameriški barvni film »Tujec v hiši«. 8. 4. ameriški barvni film »Potovanje v dvojcu«. 9. 4. japonski barvni film »Stealcenica, ki ubija«. 10. 4. ameriški b. film »Pustolovci in Teksa«.

Kostanjevica: 6. 4. angleški b. film »Dr. No«. 9. 4. angleški barvni film »In to se dogaja«.

Mirna: 5. in 6. 4. španski film »Kraljica iz Chantadaira«. 9. in 10. 4. angleški film »Levi«.

Novo mesto: od 4. do 7. 4. sov. letski barvni film »Vojna in mir I. del«. 8. do 10. 4. italijansko-francoski barvni film »Tujec«.

POTUJOČI KONJ — NOVO MESTO: od 4. do 8. 4. ameriški barvni film »Črne ostrižice«.

Ribnica: 5. in 6. 4. romunsko-nemški barvni film »Vojna carja Trajanusa«.

Sodražica: 5. in 6. 4. ameriški barvni film »Gonja brez milostie«.

Trebnje: 5. in 6. 4. francoski barvni zgodovinski film »Angelika« — III. del.

APRILSKO VREME V PREGOVORIH

Če sončen je april in suh, bo maj za lepo vreme gluh. — Če je na Siksta polje zeleno, bo letina dobra in zrnje kleno. — Če je na Jurjevo sončno, toplo, trta bogato rodila bo. — Če Jurij toplo vreme zakuri, širom pomladi odpre duri. — Če na Marka bliska, grmi, slane, pozebe se bati več ni.

LUNINE MENE:

9. 4. ☾ ob 14.58
16. 4. ☉ ob 19.16
24. 4. ☽ ob 20.45

ZAHVALE

Ob nenadomestljivi izgubi moža in očeta

IVANA ROŠTOHARJA

iz Zabukovja pri Sevnici
se zahvaljujemo vsem sosedom, ki so mu pomagali v času bolezni. Posebna zahvala tudi vsem za spremstvo na poslednji poti ter povcem iz Zabukovja.
V imenu vsega sorodstva sin
Sandi Roštohar

Ob nenadni izgubi našega dragega očeta in starega očeta

FRANCA KASTREVC

iz Hrušice pri Stopičah
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti. Posebna zahvala vsem, ki so nam izrekli sožalje, očetu župniku za poslovlje, ne besede, Janezu Ivanšku iz Malin za ganljive besede pri odprtem grobu, lepa zahvala sindikatu po družnici in reševalni postaji Zdravstvenega doma Novo mesto za darjene vence, enako vsem darovalcem vencev in cvetja.
Zaljubljeni: sin Ljudež in družina, hčerke Nežka, Marija, Režka in družinami, Anica, Slavica in Jožica z mojim iz Nemčije ter drugo sorodstvo

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega ata

JOŽETA KUTNARJA

iz Sentruperta
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje in ker so se v tako velikem številu poslovlili od njega, darovalcem cvetja in vencev — osnovni šoli Mirna in Sentrupert, PTT podjetju iz Novega mesta in sindikatu po družnici Trebnje, ISKRA — servisu, gasilskemu društvu z Mirne za prevoz in vsem, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti.
Zaljubljeni: hčerka Milena, sin Marjan z družino in sorodniki

Vsem zdravnikom in strojnemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnice v Novem mestu se iskreno zahvaljujem za zdravljenje in pomoč pri nesreči. Posebno se zahvaljujem tovarišu Jožetu Kralju in njegovemu sinu za nudenje pomoči v nesreči ter Olgii Peteršič za darovano kri.
Viktor Šobar, Verdun, Uršna sela

Najlepše se zahvaljujem vsem dobrih ljudem, ki so mi pomagali denarno ali kakorkoli v mojem težkem položaju.
Liza Lukan, Brezovica, Semič

Vsem zdravnikom kirurškega oddelka splošne bolnice v Novem mestu in ostalemu osebju tega oddelka se za uspešno zdravljenje.

Cenik malih oglasov

CENIK: vsak oglas do deset besed — 10 Ndin, vsaka nadaljnja beseda 1 Ndin. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 Ndin. Za oglašje s ponudbo na upravo lista pod geslom: pribitek 3 Ndin.

Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, čestitkah, preklicih in podobnih objavah 30 odstotkov popusta, pri zahvalah in osmrtnicah 50 odstotkov popusta, vsi tisti, ki z oglasom iščejo službo, pa 40 odstotkov popusta!

nje in nego najtopleje zahvaljujem.
Franc Gole, Soteska 30, Straža pri Novem mestu

ČESTITKE

Dragemu možu in očku Rihardu Gričarju iz Ločne 27 želimo za praznovanje mnogo sreče in zdravlja, da bi bil še naprej tako dober. Čestitka velja tudi za sina in brata Riharda. Zena Marija z otroki.

Na VPS Maribor je diplomiral Jože Primožič. Za uspeh mu iskreno čestitajo kolegice in kolegi.

Dragemu atu Leonu Vrhovšku iz Malega Podloga pri Leskovcu za njegov praznik želi vse lepo njegova hčerka.

PREKLIČI

Opozarjam osebe, ki so mi dobro poznane in širijo o meni neresnične ter zlonamerne govorice, naj s tem prenehajo, ker bom v nasprotnem primeru primorana proti njim začeti sodni postopek. Marija Mikolavčič, Krško, Cesta 4. julija 116.

Franciška Gačnik, Koti 3, Otočec ob Krki, prepovedujem vožnjo, hojo in pašo živine ter kolo po mojih parcelah. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Janez Jalovec, Zabja vas 59, Novo mesto, prepovedujem pašo kolo po mojem vrtu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Marija Lekše, Dol. Radovlje 38, Skočjan, razglasim, kar sem govorila o Ivanu Štribar iz Dul pri Bučici, Skočjan, za neresnično, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

OBVESTILA

POZOR! V najkrajšem času popravim vse glasbene instrumente (diatonične, klavirske in hromatične harmonike), brenkala, godala in pisкала. Sprejemam tudi vsa finomehanična in elektromehanična dela. Popravila izvršujem tudi na domu. Prijava in informacije: Toni Fabjan, Lipa 8, Struge.

RAZPIS PLANINSKEGA DRUŠTVA NOVO MESTO

Planinsko društvo v Novem mestu raspisuje prosto delovno mesto oskrbnika v Domu Vinke Paderšiča na Goričancih. Koča bo od dana v zakup. Pravice in dolžnosti zakupnika bodo urejene z zakupno pogodbo. Koča mora biti odprta 1. maja 1969. Pismene prošnje je treba dostaviti najkasneje do 15. aprila 1969 na naslov: Planinsko društvo, Novo mesto, Jerebova 2.

Ponudbe pod ...

Mali oglasi, pri katerih ni dodan naslov niti ni naslova stranka, pustila v upravi lista, imajo običajno pripombo PONUDBE NA UPRAVO LISTA. (Tu je navedeno poljubno geslo). To je primer, ko stranka ne izda svojega naslova, ker želi zbrati čimveč takih ljudi, ki se zanimajo za njen oglas, in se šele potem samostojno in nemoteno odločiti, ali ga ponudba je najugodnejša.

Tisti, ki se za tak oglas zanimajo, mora napisati svoj naslov in koliko je pripravljen dati za stvar, ki je z oglasom na razpolago, ter kuverto s takimi podatki osebno oddati ali poslati po pošti upravi DOLENJSKEGA LISTA. Na kuverto naj napiše geslo, pod katerim je bil oglas objavljen, mi pa bomo njegovo ponudbo neodprto poslali tistemu, ki je oglas objavil.

UPRAVA LISTA

NAJCENEJE!

DOMAČI LIST
VSAK ČETRTEK
NA DOMAČI
NASLOV!

KRONIKA NESREČ

Karteljevo: avtomobil se je prevrnil

Na karteljskem klanecu se je 30. marca prevrnil osebni avtomobil, ki ga je vozil Peter Šbil iz Sempetra pri Novi Gorici. Potoval je iz Novega mesta proti Ljubljani. Zaradi neprimerne hitrosti ga je zaneslo s ceste na levo stran, kjer je podrl smernik in se prek strehe prevrnil na njiivo. Voznika so osumili, da je vozil pod vplivom alkohola. Sopotnik Janez Ziberna je dobil praske po glavi in rokah. Škodo so ocenili na 5000 din.

Ribnica: 23.000 din škode na tovornjaku

Stefan Bedek iz Dolnje Straže je 26. marca zjutraj pri Ribnici zapeljal s ceste Ljubljana-Zagreb tovornjak podjetja GORJANCI, da se je na strmini prevrnil. Lade je bila poškodovana sopotnica Metka Bedek. Škodo so ocenili na 23.000 din.

Novo mesto: avtomobilist in mopedist sta trčila

Jože Gazvoda iz Črmošnjic je 30. marca s osebnim avtomobilom nemške registracije zavijal s Partizanske na Smihelsko cesto v Novem mestu. Pri tem sta se srečala s mopedistom Martinom Lenardom iz Smolenje vas. Po trčenju je mopedist padel in se ranil.

Žužemberk: s fičkom 10 metrov po zraku

24. marca zvečer se je Vincenc Ržek iz Srednje vasi pri Skofji Loki peljal z zastavo 750 od Žužemberka proti Dvoru. Z levega ovinka je zapeljal na strmino. Vozilo je letelo okoli 10 metrov po zraku, nato pa se je zapletlo v zemljo. Čeprav je avtomobil popolnoma uničen, se vozniku ni nič pripetilo.

Orehovica: trčenje na napreglednem ovinku

2. marca sta se med srečanjem na napreglednem ovinku pri Orehovici zalezela s osebnim avtomobilom Anton Laker iz Gornjega Vrhpolja in Breda Zupan iz Novega mesta. Zupanova je pripeljala po sredini ceste. Škodo so ocenili na 1.000 din.

Semič: na snegu ga je zaneslo

Maks Napel se je 1. marca zvečer peljal z osebnim avtomobilom skozi Semič. Na napreglednem zasneženem ovinku ga je zaneslo. Trčil je s osebnim avtomobilom, s katerim se je naproti pripeljal Franc Makovec. Škodo je bilo za 3.500 dinarjev.

Prilipe: kamen v avtomobil

Enes Alič se je peljal 3. marca zjutraj s osebnim avtomobilom iz Zagreba v Ljubljano. Pri Prilipah ga je prehitel neki osebni avtomobil. Izpod koles tega vozila je priletel kamen in razbil vetrobransko steklo na Aličevem vozilu.

Dragatuš: avtomobilist treščil v avtobus

8. marca popoldne se je Mirko Sušter z Dragatuša peljal z osebnim avtomobilom proti Vinici. Pred Drenovcem je presegal ovinek in treščil v avtobus podjetja GORJANCI, ki ga je naproti pripeljal Drago Irt. Sušter in sopotnik sta se pri nesreči hudo ranila in so ju odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 9.000 din.

Podgračeno: 40.000 din škode, trije v bolnišnici

24. marca se je pripetila huda prometna nesreča pri Podgračnem. Iz Ljubljane proti Zagrebu je potoval s tovornjakom Branko Pavlin. Pri Podgračnem je hotel zapeljati na parkirni prostor, vendar je zgrešil čistišče, zapeljal na bankino, kjer se je vozilo udrijo. Ko ga je s tovornjakom prehitel Ismet Delić iz Petrinje, se je naproti pripeljal s osebnim avtomobilom Stevo Bubnjarič. Zadel je tovornjak, nakar ga je odbilo na travnik. Na kraju nesreče so se s osebnim avtomobilom ustavili tudi Sarajčevan Stojan Baršin, vanj pa se je zalezel osebni avtomobil PD 28-79, ki ga je vozil v prekratki varnostni razdalji. Pri nesreči so se poškodovali voznik Bubnjarič in sopotnica ter voznik osebnega avtomobila PD 28-79. Odpeljali so jih v zagrebško bolnišnico. Škodo so ocenili na 40.000 din.

Novo mesto: med srečanjem brisal očala

24. marca popoldne se je Martin Simc iz Črmošnjic peljal s mopedom od Novega mesta mimo Pogancev, ko se je naproti pripeljal s osebnim avtomobilom Franc Majcen iz Dol. Hrastrnika. Simc je med srečanjem odstranjeval sneg s očal, pri tem pa nehotno zavil na levo stran, koder je vozil Majcen. Mopedist je zadel blatnik avtomobila in se hujše poškodoval.

Nesreča zaradi nezasenčenih luči

9. marca ponoči se je pripetila prometna nesreča na Cesti prvih borcev 41 v Brežicah. Voznik osebnega avtomobila Franc Zorko iz Sentenarja se je srečal s neznanim voznikom osebnega avtomobila, ki ni zasenčil dolgih luči ter je Zorka tako zaslepil, da ni opazil pred omenjeno hišo parkirane avtomobila-kombija Vida Filipčiča iz Prunčic in se je vanj zalezel. Na obeh avtomobilih je škoda za okoli 3.000,00 din. Pri nesreči se je lažje poškodoval sopotnik Rajko Pavšič iz Vel. Malenc.

Nesreča mopedista

8. marca popoldne se je pripetila prometna nesreča na Kvedrovem trgu v Sevnici. Voznik poltovornega avtomobila Ernest Zvegljič iz Sevnice je zavijal v stransko ulico, iz nasprotne strani pa je pripeljal mopedist Ivan Verko z neprimerno hitrostjo po levi obovojni čistišči in se zalezel v leva vrata tovornjaka. Mopedista so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Karteljevo: nesreča pred nadvozom

Ljubljancin Franc Metelko se je pripeljal 5. marca popoldne s osebnim avtomobilom iz Novega mesta do karteljskega priključka. Ko je zapeljal v ovinek pred nadvozom, se je naproti pripeljal Ljubljancin Vladimir Kristan. Z avtomobilske ceste se je Kristan pripeljal preveč hitro, zato ga je zaneslo v Metelkov avtomobil. Škodo so ocenili na 3.500 din.

Obvezno cepljenje!

Obvezno cepljenje psov bo v občini Novo mesto od 7. do 18. aprila! Razpored cepljenja boste našli na 30. strani.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Slavko Doki, Miloš Jakopac, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Prime, Jožica Teppey in Ivan Zoran Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndin (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za tuzemstvo 62.50 novih dinarjev (6.250 Sdin) oz. 5 ameriških dolarjev ali ustrežna druga valuta v vrednosti 5 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska ČP »Delos« v Ljubljani

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

DEKLE za vsa hišna in manjša dela dobi stalno zaposlitev. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Marinček Nakso 2 pri Kranju. GOSPODINSKO pomočnico (lahko začelnica) sprejememo. Lesnjak, Majde šile 18/1, Novo mesto. ISCEM starejšo osebo za pomoč v gospodinjstvu na deželi. Plača in oskrba dobra. Nastop takoj. Po mdrbi na upravo lista pod »Poštenas«.

POSTENO, mlado kmečko dekle — začelnica iscem za pomoč v gospodinjstvu. Mira Matjan. Sent. vid 26, Ljubljana.

ISCEN mlajšo ali starejšo zanesljivo žensko, ki bi hotela v dopoldanskem času na domu čuvati 18-mesečno deklico. Ostalo po dogovoru. Javite se na naslov: inž. Pavletič, Mesine njive IV/8, od 15. ure dalje, razen sobote in nedelje.

SPREJMEM gospodinsko pomočnico, možna priučištev za šiviljo. Gabrijela Gale, Slomškova 3, Ljubljana.

TAKOJ sprejemem soboslikarja in plekarja in fante za priučištev (do 16 let starosti), zdrave in močne, ki imajo veselje do poljica. Stanovanje v hiši. Alojz Frantar, slikar. Trojarjeva 16, Kranj.

ISCEN PANTA za pomoč na kmetiji. Po možnosti priiskrbim službo. Janez Jamnik, Hraščje 15, Moste — Ljubljana.

ISCEN dekle ali upokojenko za dopoldansko varstvo otroka. Japeli, Trdinova 5 a, Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

KVALIFICIRANA KUCHARICA se želi zaposliti v Novem mestu. Ponudbe na upravo lista pod »Vestinas«.

STANOVANJA

ODDAM kuhinjo in sobo. Naslov v upravi lista (589/69).

BREZPLACNO stanovanje in hrano nudim mlajši upokojenki, ki bi pasila otroka, v Sevnici. Naslov v oglasnem oddelku (559/69).

ODDAM enoletno brezplačno enosobno stanovanje v Hrovači — Ribnica za pomoč popravila hiše. Pismena ponudba: Košar, Ljubljana, Triglavskva 15.

ODDAM opremljeno sobo za dve osebi in sobo za eno sobo, prodam motorno kolo NSU prima 150. Kralj, Ulica Mirana Jarca 32, Novo mesto.

SPREJMEM samskega sestanovatelja. Vlado Mali, Paderšičeva 18, Novo mesto.

ISCEN opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (571/69).

PRODAM

PRODAM motorno kosilnico znamke Fuhr, 8 KS, širina grobenca 140 cm, možnost košnje v troh prestavah. Janez Martinčič, Lede. 6a vas 5, Sentjerne.

POCENI PRODAM dobro ohranjen polavtomatski pralni stroj »Castors«. Informacije v gostilni Kačič, Kočevje.

PRODAM traktorско spozovozalko. Mavčiče 44, Medvode.

UGODNO PRODAM dobro ohranjen hladilnik in nov električni štedilnik. Naslov v upravi lista.

UGODNO prodam dobro vprežno kosilnico. Franc Krme, Osrečje 27, Skočjan.

PRODAM novo motorno žago svinilo. Naslov v upravi lista (563/69).

MOTORNA VOZILA

PRODAM opel kadet, letnik 1964 — 65. Naslov v upravi lista (572/69).

PRODAM fiat 600, dobro ohranjen. Cena 520.000 Sdin. Kupim lepa bukovca drva. Zobjek, Dolenjska cesta 156, Ljubljana.

PRODAM poltovorni avto IMV Kurir. Tone Brudar, Gotna vas 2, Novo mesto.

PRODAM odlično ohranjen fiat 750 s novim motorjem in amortizerji. Ima dva servisa. Viktor Magyar, Cateš pri Trebnju.

POSEST

PRODAM HISO z vrtom, hlev, kozolec, 7 arov njive, oddaljeno 15 minut od železniške in avtobusne postaje Dobova. Cena in plačilo po dogovoru. Jože Zupancič, Vel. Obrež 60, Dobova.

PRODAM HISO z gospodarskim poslopjem in pripadajočim zemljiščem pri železniški postaji Brežice, primerno za objekt. Oglašite se pri Leopoldu Avšiču, Sentenart 61, Brežice.

UGODNO prodam hišo z garažo in ostalimi pritlikalnimi v središču vasi Polom. Lahko tudi na ček. Ogled vsak dan. Cena po dogovoru; hiša takoj vsojiva. Olga Hočevar, Polom 9 pri Kočevju, p. Hinje.

PRODAM po nizki ceni hišo z gospodarskim poslopjem in 4 ha zemlje v ravlini ob cesti. Poljarski: Zorko, Vrha pot 5, pri gostilni Lukeš, Brežice.

PRODAM vseljivo hišo z vrtom v bližini Novega mesta. Dostop z vsemi motornimi vozili, primeren za vikend. Cena 18.000 Ndin. Naslov v upravi lista (586/69).

PRODAM vinograd v Straški gori. Informacije pri: Drobnič, Romanja vas 13, Straža.

KUPIM

KUPIM hidrofor, do 250 litrov. Alojz Gabrijel, Rodine 10, Trebnje.

RAZNO

NASLI SMO žensko zapesno uro v Sokolaki ulici. Naslov v upravi lista (582/69).

SLOVENSKI FANT, ki živi v Avstraliji, želi spoznati pošteno kmečko dekle, staro do 25 let, zaradi ženitve. Naslov v upravi lista (596/69).

ALI NE DELUJEJO štedilce, jetra, šolj, črvencaje? Uredite jih z rožnato DONAT vodo! V zalogi jo ima trgovsko podjetje STAN-DARD (MERCATOR), trgovsko podjetje HMEJNJK in DOLENJSKA v Novem mestu.

ČE IZBIRATE poročno prstane, potem se oglašite pri zlatarju Otmarju Zidaricu v Gosposki 5, Ljubljana, ki opravlja tudi vsa druga zlatarska dela!